

ព្រះ
ក្រុងប៊ិដកបាលី

និង

សេចក្តីប្រជាការសាខ្មែរ

អភិបាលប៊ិដក

បង្គាន ឆ្នាំសមរាជ

១០៥

វិទ្យាសាស្ត្រជាតិ ភ្នំពេញ

ក.ស ២៥១២

អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

បណ្ណាល័យ ប្រាសាទស្រីរាជ

១១៨

គ.ស. ២០១២

ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ហេតុំ តុសលេ ធមោតុំ
 តុសលេ ធម្មំ មនីទ្ធ ធមោតុ តុសលោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ហេតុំ តុសលេ ធមោតុំ
 តុសលេ ធម្មំ មនីទ្ធ ហេតុ តុសលោ ធម៌ ធម៌
 ហេតុ តុសលោ ធម៌ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[illegible][illegible]

រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ កុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ អា-
ស្រ័យ ខ្លះកុសលធម៌ ជាហេតុផង ខ្លះកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុផង
រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ កុសលធម៌ ជាហេតុក្តី កុសលធម៌
មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ ខ្លះកុសលធម៌ ជាហេតុផង ខ្លះកុសលធម៌
មិនមែនជាហេតុផង រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦] កុសលធម៌ ជាហេតុ កស្រយ ទូកុសលធម៌ ជាហេតុ
 រើសតែកុស្តិ៍ ប្រាសព្រះធម្មាធិប្បត្តិយ ។ ល ២

[illegible]

[១២] ហេតុ កុសលេវ នធម្មោ ហេតុស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដូរយេន បដូរយោ ភីណិ ។ នហេតុ កុសលេវ នធម្មោ នហេតុស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដូរយេន បដូរយោ ភីណិ ។ ហេតុ កុសលេវ ច នហេតុ កុសលេវ ច នធម្មោ ហេតុស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដូរយេន បដូរយោ ភីណិ ។

[១៣] ហេតុ កុសលេវ នធម្មោ ហេតុស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បដូរយេន បដូរយោ អារម្មណានិបតិ សហជាតានិបតិ ភីណិ ។ នហេតុ(១) កុសលេវ នធម្មោ នហេតុស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បដូរយេន បដូរយោ អារម្មណានិបតិ សហជាតានិបតិ ភីណិ ។ ហេតុ កុសលេវ ច នហេតុ កុសលេវ ច នធម្មោ ហេតុស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បដូរយេន បដូរយោ អារម្មណានិបតិ ភីណិ ។

[១៤] ហេតុ កុសលេវ នធម្មោ ហេតុស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អនុត្តរវដ្តប្បដូរយេន បដូរយោ សមនុត្តរវដ្តប្បដូរយេន បដូរយោ សហជាតវដ្តប្បដូរយេន បដូរយោ អត្ថាប្បដូរយេន បដូរយោ និស្សយវដ្តប្បដូរយេន បដូរយោ ។

១ ឧ.ហេតុ ។

[១២] កុសលធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាហេតុ ព្រោះការម្នាញបច្ច័យ មានការព្រះ ។ កុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះការម្នាញបច្ច័យ មានការព្រះ ។ កុសលធម៌ ជាហេតុក្តី កុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាហេតុ ព្រោះការម្នាញបច្ច័យ មានការព្រះ ។

[១៣] កុសលធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអនិបតិប្បដូរយេន បានដល់ការម្នាញនិបតិ និងសហជាតានិបតិ មានការព្រះ ។ កុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអនិបតិប្បដូរយេន បានដល់ការម្នាញនិបតិ និងសហជាតានិបតិ មានការព្រះ ។ កុសលធម៌ ជាហេតុក្តី កុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអនិបតិប្បដូរយេន បានដល់ការម្នាញនិបតិ មានការព្រះ ។

[១៤] កុសលធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាហេតុ ដោយអនុត្តរវដ្តប្បដូរយេន ជាបច្ច័យ ដោយសមនុត្តរវដ្តប្បដូរយេន ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតវដ្តប្បដូរយេន ជាបច្ច័យ ដោយអត្ថាប្បដូរយេន ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយវដ្តប្បដូរយេន ។

(១៩) ហេតុ តុសលោ ជាង ហេតុស្ស តុស
លោស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
អាម្ពល្យាបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ មគត្ថប-
ទិស្សយោ តីណី ។ នហេតុ តុសលោ ជាង
នហេតុស្ស តុសលោស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បដ្ឋ-
យេន បដ្ឋយោ អាម្ពល្យាបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្ស-
យោ មគត្ថបទិស្សយោ តីណី ។ ហេតុ តុស-
លោ ធម្ម ធម្មហេតុ តុសលោ ធម្ម ជាង ហេតុស្ស
តុសលោស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋ-
យោ អាម្ពល្យាបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ មគ-
ត្ថបទិស្សយោ តីណី ។

(၁၆) . . . အလွန်သိပ္ပံနည်းကျစွာ ပညာရပ် အား

[illegible]

(១៥) កុសលធម៌ ជាហេតុ ជាច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ជាហេតុ
 ប្រាសាទនិស្ស័យច្បង បានដល់ការឆ្លងច្បងនិស្ស័យ អន្តរាគមន៍និស្ស័យ
 នឹងឯកគ្រូនិស្ស័យ មានការ ៣ ៖ កុសលធម៌ នឹងខែកុសលធម៌
 ជាច្ច័យ ខែកុសលធម៌ មិនខែកុសលធម៌ ប្រាសាទនិស្ស័យច្បង
 បានដល់ការឆ្លងច្បងនិស្ស័យ អន្តរាគមន៍និស្ស័យ នឹងឯកគ្រូនិស្ស័យ
 មានការ ៣ ៖ កុសលធម៌ ជាហេតុ កុសលធម៌ នឹងខែកុសលធម៌
 ជាច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ជាហេតុ ប្រាសាទនិស្ស័យច្បង បាន
 ដល់ការឆ្លងច្បងនិស្ស័យ អន្តរាគមន៍និស្ស័យ នឹងឯកគ្រូនិស្ស័យ មាន
 ការ ៣ ៖

(စဉ်း) . . . မာဗုဇ် အသံအားလုံးပျံ့နှံ့စေရန် ။

[១៧] កុសលធម៌ មិនមែនជាពេក ជាច្រើន នៃកុសលធម៌
មិនមែនជាពេក ព្រោះភទ្ទប្បវត្តន្ត កុសលធម៌ មិនមែនជាពេក ជា
ច្រើន នៃកុសលធម៌ ជាពេក ព្រោះភទ្ទប្បវត្តន្ត កុសលធម៌ មិន
មែនជាពេក ជាច្រើន នៃកុសលធម៌ ជាពេក មិនមែនជាពេក
នៃកុសលធម៌ មិនមែនជាពេក ព្រោះភទ្ទប្បវត្តន្ត ។

[១៥] ធម្មោត្ត កុសលោ ធម្មោ ធម្មោត្តស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អាហារច្បូនយេន បច្ចយោ តីណំ ។

[១៩] ធម្មោត្ត កុសលោ ធម្មោ ធម្មោត្តស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយច្បូនយេន បច្ចយោ នវ ។

[២០] ធម្មោត្ត កុសលោ ធម្មោ ធម្មោត្តស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ឈានច្បូនយេន បច្ចយោ តីណំ ។

[២១] ធម្មោត្ត កុសលោ ធម្មោ ធម្មោត្តស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស បន្តិច្បូនយេន បច្ចយោ នវ ។

[២២] ធម្មោត្ត តីណំ អាហារេន នវ អនិមនិយេន នវ អនន្តរេ នវ សច្ចនន្តរេ នវ សហសេន នវ អក្ខបក្ខេ នវ ជិស្សយេ នវ ឧបជិស្សយេ នវ អាសេវេន នវ កម្មេ តីណំ អាហារេ តីណំ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ តីណំ បក្កេ នវ សម្បយុត្តេ នវ វត្ថុយា នវ នត្ថុយា នវ វិគតេ នវ អវិគតេ នវ ។

[១៨] កុសលធម៌ មិនមែនជាធម្មោត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមែនជាធម្មោត្ត ព្រោះអាហារច្បូនយេន មានពីរ ៣ ។

[១៩] កុសលធម៌ ជាធម្មោត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាធម្មោត្ត ព្រោះឥន្ទ្រិយច្បូនយេន មានពីរ ៩ ។

[២០] កុសលធម៌ មិនមែនជាធម្មោត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមែនជាធម្មោត្ត ព្រោះឈានច្បូនយេន មានពីរ ៣ ។

[២១] កុសលធម៌ ជាធម្មោត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាធម្មោត្ត ព្រោះបន្តិចច្បូនយេន មានពីរ ៩ ។

[២២] ក្នុងធម្មោត្តច្បូនយេន មានពីរ ៣ ក្នុងអាហារច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងឈានច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងបក្កច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងសហជាតិច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងអក្ខបក្ខច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងជិស្សយច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងឧបជិស្សយច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងអាសវេនច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងកម្មច្បូនយេន មានពីរ ៣ ក្នុងអាហារច្បូនយេន មានពីរ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងឈានច្បូនយេន មានពីរ ៣ ក្នុងបក្កច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងសហជាតិច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងអក្ខបក្ខច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងជិស្សយច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងឧបជិស្សយច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងអាសវេនច្បូនយេន មានពីរ ៩ ក្នុងកម្មច្បូនយេន មានពីរ ៩ ។

(២៣) ហេតុ កុសលេន ធម្មោ ហេតុស្ស
 កុសលេស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ
 សហជាតប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ឧបទិស្សយប្បដ្ឋានយេន
 បដ្ឋយោ តិណំ ។ ហេតុ កុសលេន ធម្មោ ឧ-
 ហេតុស្ស កុសលេស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋានយេន
 បដ្ឋយោ សហជាតប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ។ បេ ។
 ឧបទិស្សយប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ។ ហេតុ កុស-
 លេន ធម្មោ ហេតុស្ស កុសលេស្ស ធម្មស្ស អារ-
 ម្មណប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ សហជាតប្បដ្ឋានយេន
 បដ្ឋយោ ។ បេ ។ ឧបទិស្សយប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ។
 ហេតុ កុសលេន ធម្មោ ហេតុស្ស កុសលេស្ស
 ។ ហេតុស្ស កុសលេស្ស ។ ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ សហជាតប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋ-
 យោ ឧបទិស្សយប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ។ ហេតុ
 កុសលេន ។ ហេតុ កុសលេន ។ ធម្មោ ហេតុស្ស
 កុសលេស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ
 សហជាតប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ។ បេ ។ ឧបទិស្ស-
 យប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ តិណំ ។

(២៤) កុសលេនិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកុសលេនិ ជាហេតុ
 ដោយអារម្មណប្បដ្ឋានយេន ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋានយេន ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋានយេន មានន័យ ។ កុសលេនិ មិនមែនជាហេតុ
 ជាបច្ច័យ នៃកុសលេនិ មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋានយេន
 ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋានយេន ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 ទិស្សយប្បដ្ឋានយេន ។ កុសលេនិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ
 កុសលេនិ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋានយេន ជាបច្ច័យ ដោយ
 សហជាតប្បដ្ឋានយេន ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋានយេន ។
 កុសលេនិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកុសលេនិ ជាហេតុផង
 នៃកុសលេនិ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណប្បដ្ឋានយេន ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋានយេន ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋានយេន ។
 កុសលេនិ ជាហេតុក្តី កុសលេនិ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃកុសលេនិ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋានយេន ជាបច្ច័យ ដោយ
 សហជាតប្បដ្ឋានយេន ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋានយេន មាន
 ន័យ ។

[២២] ឧបោតុយា នវ ឧអាម្មណេ នវ ឧ-
រដិបតិយោ នវ ធារវិកតេ នវ ។

[២៣] ហេតុប្បទូយា ឧអាម្មណេ តិណិ . . .
ហេតុតិយោ តិណិ ហេតុតេ តិណិ ។

[២៤] ឧបោតុប្បទូយា អាម្មណេ នវ . . .
រវិកតេ នវ ។

ហេតុ តុសលក្ខិតេ បញ្ញាភិក្ខុ អនុលាបធម៌
បទ្ធិយធម៌ អនុលាបធម៌បទ្ធិយធម៌ បទ្ធិយធម៌
អនុលាបធម៌ តិណិតំ ឯវ កណេតនំ ។

បដិច្ចវិញ្ញា

[២៥] ហេតុ អកុសលំ ធម៌ បដិច្ច ហេតុ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនំ ហេតុប្បទូយា ហេតុ
តុសលំ ធម៌ បដិច្ច ឧបោតុ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជនំ ហេតុប្បទូយា ហេតុ អកុសលំ ធម៌
បដិច្ច ហេតុ អកុសលោ ឧ ឧបោតុ អកុសលោ
ឧ ឧប្ប ឧប្បជ្ជនំ ហេតុប្បទូយា ។ ឧហេតុ អកុ-
សលំ ធម៌ បដិច្ច ឧបោតុ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជនំ ហេតុប្បទូយា ឧហេតុ អកុសលំ ធម៌ បដិច្ច
ហេតុ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនំ ហេតុប្បទូយា

[២៦] ក្នុងឧបោតុប្បទូយា មានវាៈ ៧ ក្នុងឧអាម្មណប្បទូយា
មានវាៈ ៧ ក្នុងឧរដិបតិយប្បទូយា មានវាៈ ៧ ក្នុងឧធារវិកតប្បទូយា មាន
វាៈ ៧ ។

[២៧] ក្នុងឧអាម្មណប្បទូយា មានវាៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បទូយា
. . . ក្នុងឧតិយប្បទូយា មានវាៈ ៣ ក្នុងឧរវិកតប្បទូយា មានវាៈ ៣ ។

[២៨] ក្នុងឧអាម្មណប្បទូយា មានវាៈ ៧ ព្រោះឧបោតុប្បទូយា
. . . ក្នុងឧរវិកតប្បទូយា មានវាៈ ៧ ។

អនុលាមក្ខី បទ្ធិយៈក្ខី អនុលាមប្បទូធិយៈក្ខី បទ្ធិយាអនុលាម
ក្ខី វៃបញ្ញាវាៈ ក្នុងកុសលក្ខិតៈ ដែលលាភកថាហើយ យ៉ាងណា
(ក្នុងហេតុផលកុសលក្ខិតៈ) បណ្ឌិត ឆប្បវាច យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិញ្ញា

[២៩] អកុសលធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ ទូរអកុសលធម៌ ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា អកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ
អាស្រ័យ ទូរអកុសលធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា
អកុសលធម៌ ជាហេតុក្តី អកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ ទូរ
អកុសលធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា ។ អកុសល-
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ទូរអកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា អកុសលធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ
ទូរអកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា

និហេតុ អកុសលធម៌ ធម៌ បដិច្ច ហេតុ អកុសលា ច
 និហេតុ អកុសលា ច ធម្មា ទុប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 ១ ហេតុ អកុសលកម្ម និហេតុ អកុសលកម្ម
 ធម៌ បដិច្ច ហេតុ អកុសលា ធម្មា ទុប្បជ្ជន្តិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា ហេតុ អកុសលកម្ម និហេតុ អកុសលកម្ម
 ធម៌ បដិច្ច និហេតុ អកុសលា ធម្មា ទុប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុ អកុសលកម្ម និហេតុ អកុស-
 លកម្ម ធម៌ បដិច្ច ហេតុ អកុសលា ច និហេតុ
 អកុសលា ច ធម្មា ទុប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៨] ហេតុយា នវ អាម្ពលោ នវ អធិបតិ-
 យា នវ គម្ពេ នវ វេយ្យាម នវ អវិគតេ នវ ។

[២៩] និហេតុ អកុសលធម៌ ធម៌ បដិច្ច ហេតុ
 អកុសលា ធម្មា ទុប្បជ្ជន្តិ និហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣០] ហេតុ អកុសលធម៌ ធម៌ បដិច្ច ហេតុ អកុ-
 សលា ធម្មា ទុប្បជ្ជន្តិ និហេតុប្បដ្ឋយា នវ ។

[៣១] ហេតុ អកុសលធម៌ ធម៌ បដិច្ច និហេតុ
 អកុសលា ធម្មា ទុប្បជ្ជន្តិ និហេតុប្បដ្ឋយា ។

អកុសលធម៌ និហេតុ អកុសលធម៌ មិនមែនជានិហេតុ អាស្រ័យ
 នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជានិហេតុ វេទិតាភិក្ខុន្តិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។
 អកុសលធម៌ និហេតុ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ និហេតុផង នូវ
 អកុសលធម៌ មិនមែនជានិហេតុផង វេទិតាភិក្ខុន្តិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
 អកុសលធម៌ មិនមែនជានិហេតុ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ និហេតុផង
 នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជានិហេតុផង វេទិតាភិក្ខុន្តិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
 អកុសលធម៌ និហេតុ អកុសលធម៌ មិនមែនជានិហេតុ អាស្រ័យ
 នូវអកុសលធម៌ និហេតុផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជានិហេតុផង
 វេទិតាភិក្ខុន្តិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវាវៈ៧ ក្នុងអាម្ពលាប្បដ្ឋយា មាន
 វាវៈ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា មានវាវៈ៧ ក្នុងគម្ពេប្បដ្ឋយា មានវាវៈ៧ ក្នុង
 វេយ្យាមប្បដ្ឋយា មានវាវៈ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា មានវាវៈ៧ ។

[២៣] អកុសលធម៌ និហេតុ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិន
 មែនជានិហេតុ វេទិតាភិក្ខុន្តិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣៤] អកុសលធម៌ និហេតុ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ និ-
 ហេតុ វេទិតាភិក្ខុន្តិ ព្រោះនិហេតុប្បដ្ឋយា គឺ មានវាវៈ៧ ។

[៣៥] អកុសលធម៌ មិនមែនជានិហេតុ អាស្រ័យ នូវ
 អកុសលធម៌ និហេតុ វេទិតាភិក្ខុន្តិ ព្រោះអកុសលធម៌ ។

នាហត្ថំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ អកុសលោ
 នោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បកូលោ ។ ហេតុំ អកុ-
 សលេន ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បកូលោ ។

[៣២] នហេតុយា ឯតំ នវតិបតិយា នវ នបុរ-
 យាភេ នវ នបន្ទាជាភេ នវ នសាសវាទេ នវ នគាម្ម-
 តិណិ នវិការោ នវ នវិញ្ញយុត្តោ នវ ។

[៣៣] ហេតុប្បកូលោ នវតិបតិយា នវ ។

[៣៤] នហេតុប្បកូលោ អារម្មណេ ឯតំ ។
 សហជាតវារោមិ បច្ចយវារោមិ និស្សយវារោមិ
 សំសដ្ឋវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ បដិច្ចវារសនិសា
 វិញ្ញាវតថា ។

បញ្ញាវិវា

[៣៥] ហេតុ អកុសលោ នោ ហេតុស្ស អកុ-
 សលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បកូលេន បច្ចយោ ហេតុ
 អកុសលោ នោ នហេតុស្ស អកុសលស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុប្បកូលេន បច្ចយោ ហេតុ អកុសលោ
 នោ ហេតុស្ស អកុសលស្ស ច នហេតុស្ស អកុ-
 សលស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បកូលេន បច្ចយោ ។

អកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នៃអកុសលធម៌ មិនមែនជា
 ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧក្ខប្បកូល ។ អកុសលធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុ អាស្រ័យ នៃអកុសលធម៌ ជាហេតុផង នៃអកុសលធម៌ មិន
 មែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះឧក្ខប្បកូល ។

[៣៦] ក្នុងនហេតុប្បកូល មាន៣៖ ១ ក្នុងនវតិបតិយ ។
 មាន៣៖ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បកូល មាន៣៖ ៣ ក្នុងនបន្ទាជាតប្បកូល
 មាន៣៖ ៤ ក្នុងនសាសវាទប្បកូល មាន៣៖ ៥ ក្នុងនគាម្មប្បកូល មាន
 ៣៖ ៦ ក្នុងនវិការប្បកូល មាន៣៖ ៧ ក្នុងនវិញ្ញយុត្តប្បកូល មាន
 ៣៖ ៨ ។

[៣៧] ក្នុងនវតិបតិយ មាន៣៖ ៨ ព្រោះនហេតុប្បកូល ។

[៣៨] ក្នុងនបុរេជាតប្បកូល មាន៣៖ ៩ ព្រោះនហេតុប្បកូល ។
 សហជាតវារោមិ បច្ចយវារោមិ និស្សយវារោមិ សំសដ្ឋវារោមិ សម្ប-
 យុត្តវារោមិ ដូចគ្នាមិនបដិច្ចការដែរ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវិវា

[៣៩] អកុសលធម៌ ជាហេតុ ជាច្រើន នៃអកុសលធម៌ ជា
 ហេតុ ព្រោះហេតុប្បកូល អកុសលធម៌ ជាហេតុ ជាច្រើន នៃអកុ-
 សលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះហេតុប្បកូល អកុសលធម៌ ជាហេតុ
 ជាច្រើន នៃអកុសលធម៌ ជាហេតុផង នៃអកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ
 ផង ព្រោះហេតុប្បកូល ។

[៣៦] ឈោតុ អកុសលសោ ធម្មោ ឈោតុស្ស អកុស-
 លស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដូរយេន បដូរោ ភីណិ ។
 ធម្មោតុ អកុសលសោ ធម្មោ ធម្មោតុស្ស អកុស-
 លស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដូរយេន បដូរោ
 ភីណិ ។ ឈោតុ អកុសលសោ ច ធម្មោតុ អកុ-
 សលសោ ច ធម្មោ ឈោតុស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បដូរយេន បដូរោ ភីណិ ។

[៣៧] ឈោតុ អកុសលសោ ធម្មោ ឈោតុស្ស
 អកុសលស្ស ធម្មស្ស អវិជ្ជាបិដ្ឋដូរយេន បដូរោ
 អារម្មណាវិជ្ជា ភីណិ ។ ធម្មោតុ អកុសលសោ ធម្មោ
 ធម្មោតុស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស អវិជ្ជាបិដ្ឋដូរយេន
 បដូរោ អារម្មណាវិជ្ជា សហជាតាវិជ្ជា ភីណិ ។
 ឈោតុ អកុសលសោ ច ធម្មោតុ អកុសលសោ ច ធម្មោ
 ឈោតុស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស អវិជ្ជាបិដ្ឋដូរយេន
 បដូរោ អារម្មណាវិជ្ជា ភីណិ ។

[៣៨] ធម្មោតុ អកុសលសោ ធម្មោ ធម្មោ-
 តុស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស កេម្មប្បដូរយេន
 បដូរោ ធម្មោតុ អកុសលសោ ធម្មោ ឈោតុស្ស
 អកុសលស្ស ធម្មស្ស កេម្មប្បដូរយេន បដូរោ

[៣៦] អកុសលធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខែអកុសលធម៌
 ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បដូរយេន គឺ មានវារៈ ព ។ អកុសលធម៌
 មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខែអកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះ
 អារម្មណប្បដូរយេន មានវារៈ ព ។ អកុសលធម៌ ជាហេតុក្តី អកុសលធម៌
 មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ ខែអកុសលធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអារម្ម-
 ណប្បដូរយេន មានវារៈ ព ។

[៣៧] អកុសលធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខែអកុសលធម៌
 ជាហេតុ ព្រោះអវិជ្ជាបិដ្ឋដូរយេន បានដល់អារម្មណាវិជ្ជា មានវារៈ ព ។
 អកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខែអកុសលធម៌ មិនមែនជា
 ហេតុ ព្រោះអវិជ្ជាបិដ្ឋដូរយេន បានដល់អារម្មណាវិជ្ជា និងសហជាតាវិ-
 ជ្ជា មានវារៈ ព ។ អកុសលធម៌ ជាហេតុក្តី អកុសលធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ ខែអកុសលធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអវិជ្ជាបិដ្ឋដូរយេន
 បានដល់អារម្មណាវិជ្ជា មានវារៈ ព ។

[៣៨] អកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខែអកុ-
 សលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះកេម្មប្បដូរយេន អកុសលធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខែអកុសលធម៌ ជាហេតុ ព្រោះកេម្មប្បដូរយេន

ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ហេតុំ អព្យាកតតំ
 ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អព្យាកតតា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។ ហេតុំ អព្យាកតតា
 ហេតុំ អព្យាកតតា ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អព្យាកតតា
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណិ ។

[២៨] ហេតុំ អព្យាកតតំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
 អព្យាកតតា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាម្មណប្បដ្ឋយា ។

[២៩] ហេតុយា នវ អាម្មណា នវ អនិច-
 ចិយា នវ អនត្តរា នវ សននត្តរា នវ សមាសា-
 រេ នវ អត្ថាអារាម្ម នវ និស្សយេ នវ ឧបនិស្ស-
 យេ នវ បុរេជានេ នវ បន្តាជានេ នវ ពាសវិនេ
 នវ កាច្ឆេ នវ វិចារេ នវ អាហារេ នវ វត្ថុ-
 យេ នវ ឈារេ នវ មាត្តេ នវ សម្បយុត្តេ នវ
 វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ នត្ថិយា នវ វិសេតេ
 នវ អវិសេតេ នវ ។

វេទិកេឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតតមិ មិនមែនជា
 ហេតុ កាស្រ័យ ខ្លះអព្យាកតតមិ មិនមែនជាហេតុ វេទិកេឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានការ ៣ ។ អព្យាកតតមិ ជាហេតុ កាស្រ័យ
 ខ្លះអព្យាកតតមិ ជាហេតុផង ខ្លះអព្យាកតតមិ មិនមែនជាហេតុផង វេទ
 កេឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានការ ៣ ។

[២៨] អព្យាកតតមិ ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លះអព្យាកតតមិ ជា
 ហេតុ វេទិកេឡើង ព្រោះអាម្មណប្បដ្ឋយ ។

[២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 ការ ៨ ក្នុងអនិចចិយប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងអនត្តរប្បដ្ឋយ មានការ ៨
 ក្នុងសមាសប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុង
 អត្ថាអារាម្មប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងបុរេជានប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុង
 បន្តាជានប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងពាសវិនប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុង
 កាច្ឆប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងវិចារប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងអាហារប្ប-
 ដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងវត្ថុនិយប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ
 មានការ ៨ ក្នុងមាត្តប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន
 ការ ៨ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងអត្ថិយប្បដ្ឋយ មានការ ៨
 ក្នុងនត្ថិយប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងវិសេតប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ក្នុងអវិ-
 សេតប្បដ្ឋយ មានការ ៨ ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន របស់ក្រុមការងារត្រួតពិនិត្យ

આ નિબંધમાં, મધ્યપ્રાચીન ઇ.પૂ. ૫મી સદીના સંસ્કૃત

၁၂၂။ နေရာတိုင်း၌ နေရာတိုင်း၌ နေရာတိုင်း၌ နေရာတိုင်း၌ နေရာတိုင်း၌ ၇

១. ឈ្មោះ អក្ខរក្រម ឆ្នាំ បង្កើត ដើម្បី

សង្គមភាព ពង្រីក ឡើងវិញ ដោយឥតឈប់ឈរ ។

លោកជំទាវ អនុក្រឹត្យាត ធម្ម រដ្ឋ ឧបាយក្រៀម អនុក្រឹត្យាត

សង្គម ទម្បងៗ ឯករាជ្យណាមួយ ។ ហេតុ អង្គ-

ពាងញូ នយោត្តំ សត្យានុវត្តន្ធ បដិច្ច នយោត្ត

සමූහයෙහි සෑම අයෙක්ම සහජයෙන්ම

(၄၆) ယော့ အဓိကဓါတ် နှစ် ဗီဇ ယော့ အ-

ស្រុកកោះកុង ជាមួយ ឧប្បជ្ឈាទី និងទីបតីប្បដ្ឋាន ១៧ ។

(ក) បោះឆ្នោត អន្តរកាល ឆ្នាំ ២០១២ បោះឆ្នោត

អត្ថបទនេះ បាន ចេញផ្សាយ ក្នុង ទំព័រ ១២ ។

ហេតុ អនុហេតុ ផល ផលិត ហេតុ អព្យាក្រឹត

မေတ္တာ သမုတ္တံစိ သန္တတိယုတ္တယော ဟံ ဟိန္ဒူ အကျဉ်း

តាង ឈោង្គំ អន្តរាគមន្ត ក្នុង បង្គំ ឈោង

အနောက်အာရှ၊ အာရှ၊ အရှေ့အာရှ၊ အရှေ့တောင်အာရှ ၁

(៨២) ឈើត្បូង អក្សរត្បូង ឈើ បង្កើត ឈើត្បូង

បញ្ចេញនូវ ផល្ល ធម្មត្ថវី ព្រមទាំងប្រសូត្រ ផ

အနုပညာနှင့် အနုပညာရှင်များ

(៥០) កត្យកកតម្ភិ មិនមែនជាហេតុ តាមស្រ្តី ឬកត្យ-
កកតម្ភិ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរណាប្តូរថ្វីយ ។

[៥១] អព្យាករណ៍ មិនមែនជាហេតុ កស្រីយ គួរអព្យាករណ៍ ជាហេតុ រាល់កើតឡើង ព្រោះការឆ្លងឆ្លង ។ អព្យាករណ៍

គណៈមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនពួកគេមិនមែនមែនជាហេតុ
 រឿងកើតឡើង ព្រោះឧបាយកលយុទ្ធសាស្ត្រ ។ គណៈមិនមែនមែនជា

ហេតុ កម្រើយ ខ្លាចព្យាបាទមី ជាហេតុផង ខ្លាចព្យាបាទមី មិន
មែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនាការមណបរិច្ឆេទ ។

(៥២) អត្ថកថាបិ វារហតុ ពន្យាយ ខ្លឹមសារអត្ថកថាបិ ជា
រហតុ ទើបគេដឹង ព្រោះយោធិបតីយន្ត មានពីរ ៩ ។

[៨៣] អញ្ជាញដំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវអញ្ជាញដំ
ដំ ជាហេតុ ឈឺរក្សាវិស័យ វិស័យអញ្ជាញដំ ។ អញ្ជាញដំ មិន

ម៉ែន់នាងហេតុ ព្រះស្រីយ ទូរពោលកតមី ម៉ែន់នាងហេតុ វេយ្យាភីតាស្រីត

សព្វភក្តសិ ជាហេតុផល ឬសព្វភក្តសិ មិនមែនជាហេតុផល ទើបកើត
ឡើង ឬសព្វភក្តសិ ។

(៥៤) ឥសាន្តកថា មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវឥសាន្តកថា

អង្គជំនុំជម្រះ ព្រះនាយកអង្គជំនុំជម្រះ ។

[៥៩] ហេតុ អត្យាកតោ ធម្មោ ហេតុស្ស
អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណញ្ចូទ្វយេន បច្ចុយោ
យោ ទេ ។

[៦០] ហេតុ អត្យាកតោ ធម្មោ ហេតុស្ស
អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិញ្ចូទ្វយេន បច្ចុយោ
អារម្មណានិច្ចតិ សហជាតានិច្ចតិ តីណិ ។ ធម្មោ
អត្យាកតោ ធម្មោ ធម្មោហេតុស្ស អត្យាកតស្ស
ធម្មស្ស អនិច្ចតិញ្ចូទ្វយេន បច្ចុយោ អារម្មណានិច្ចតិ
សហជាតានិច្ចតិ តីណិ ។ ហេតុ អត្យាកតោ
ធម្មោ ធម្មោហេតុ អត្យាកតោ ធម្មោ ហេតុស្ស អត្យាក-
តស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិញ្ចូទ្វយេន បច្ចុយោ អារ-
ម្មណានិច្ចតិ តីណិ ។

[៦១] ធម្មោហេតុ អត្យាកតោ ធម្មោ ធម្មោហេតុស្ស
អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស បុរោហិតញ្ចូទ្វយេន បច្ចុយោ
តីណិ ។

[៦២] ហេតុ អត្យាកតោ ធម្មោ ធម្មោហេតុស្ស
អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស បញ្ចាសិកញ្ចូទ្វយេន បច្ចុយោ ។
ធម្មោហេតុ អត្យាកតោ ធម្មោ ធម្មោហេតុស្ស អត្យាក-
តស្ស ធម្មស្ស បញ្ចាសិកញ្ចូទ្វយេន បច្ចុយោ ។

[៥៩] អត្យាកតធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកតធម៌ ជា
ហេតុ ព្រោះគោម្មណញ្ចូទ្វយេន មានវិវាទ ។

[៦០] អត្យាកតធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកតធម៌ ជា
ហេតុ ព្រោះអនិច្ចតិញ្ចូទ្វយេន បានដល់អារម្មណានិច្ចតិ និងសហជាតានិច្ចតិ
មានវិវាទ ។ អត្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកត-
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអនិច្ចតិញ្ចូទ្វយេន បានដល់អារម្មណានិច្ចតិ
និងសហជាតានិច្ចតិ មានវិវាទ ។ អត្យាកតធម៌ ជាហេតុក្តី ព្រោះ
តធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកតធម៌ ជាហេតុ
ព្រោះអនិច្ចតិញ្ចូទ្វយេន បានដល់អារម្មណានិច្ចតិ មានវិវាទ ។

[៦១] អត្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកត-
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះបុរោហិតញ្ចូទ្វយេន មានវិវាទ ។

[៦២] អត្យាកតធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកតធម៌ មិន
មែនជាហេតុ ព្រោះបញ្ចាសិកញ្ចូទ្វយេន ។ អត្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះបញ្ចាសិកញ្ចូទ្វយេន ។

ហេតុ អត្យានតោ ច នហេតុ អត្យានតោ ច
ចន្ទា នហេតុស្ស អត្យានតស្ស ធម្មស្ស ចន្ទាជា-
តញ្ញច្ចយេន ចច្ចយោ ។

[២៣] នហេតុ អត្យានតោ ចន្ទា នហេតុស្ស
អត្យានតស្ស ធម្មស្ស តញ្ញច្ចយេន ចច្ចយោ
តីណិ ។

[២៤] ហេតុ អត្យានតោ ចន្ទា ហេតុស្ស អត្យា-
នតស្ស ធម្មស្ស វិចារតញ្ញច្ចយេន ចច្ចយោ តី ។

[២៥] នហេតុ អត្យានតោ ចន្ទា នហេតុស្ស
អត្យានតស្ស ធម្មស្ស តាហារតញ្ញច្ចយេន ចច្ចយោ
ក្រ្រិយញ្ញច្ចយេន ចច្ចយោ ណាមញ្ញច្ចយេន ចច្ចយោ
អត្តញ្ញច្ចយេន ចច្ចយោ សម្បយុត្តញ្ញច្ចយេន ចច្ចយោ ។

[២៦] ហេតុ អត្យានតោ ចន្ទា នហេតុស្ស អ-
ត្យានតស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តញ្ញច្ចយេន ចច្ចយោ ។

នហេតុ អត្យានតោ ចន្ទា នហេតុស្ស អត្យាន-
តស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តញ្ញច្ចយេន ចច្ចយោ តីណិ ។

ហេតុ អត្យានតោ ច នហេតុ អត្យានតោ ច
ចន្ទា នហេតុស្ស អត្យានតស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្ត-
ញ្ញច្ចយេន ចច្ចយោ ។

អត្យានតស្ស ជាហេតុក្ខី អត្យានតស្ស មិនមែនជាហេតុក្ខី ជាបច្ច័យ
នៃអត្យានតស្ស មិនមែនជាហេតុ ព្រោះបច្ច័យជាបច្ច័យ ។

[២៧] អត្យានតស្ស មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអត្យានត-
ស្ស មិនមែនជាហេតុ ព្រោះធម្មបច្ច័យ មានការ ៣ ។

[២៨] អត្យានតស្ស ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអត្យានតស្ស ជា
ហេតុ ព្រោះវិបាកបច្ច័យ មានការ ៨ ។

[២៩] អត្យានតស្ស មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអត្យានត-
ស្ស មិនមែនជាហេតុ ព្រោះតាហារបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ព្រោះក្រ្រិយបច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ព្រោះណាមបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ព្រោះសម្បបច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ព្រោះសម្បយុត្តបច្ច័យ ។

[៣០] អត្យានតស្ស ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអត្យានតស្ស មិនមែន
ជាហេតុ ព្រោះវិប្បយុត្តបច្ច័យ ។ អត្យានតស្ស មិនមែនជាហេតុ ជា
បច្ច័យ នៃអត្យានតស្ស មិនមែនជាហេតុ ព្រោះវិប្បយុត្តបច្ច័យ មាន
ការ ៣ ។ អត្យានតស្ស ជាហេតុក្ខី អត្យានតស្ស មិនមែនជាហេតុក្ខី
ជាបច្ច័យ នៃអត្យានតស្ស មិនមែនជាហេតុ ព្រោះវិប្បយុត្តបច្ច័យ ។

[២៧] ហេតុយោ ភីណិ ហេតុយោ នវ អធិប-
 តិយោ នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ
 នវ អត្ថាបត្តេ នវ វិនិស្សយេ នវ ឧបេសិស្សយេ
 នវ បុរាជានេ ភីណិ បច្ឆាជានេ ភីណិ ពាសវាន
 នវ តនេ ភីណិ វិចារេ នវ អបរាមេ ភីណិ
 ឥន្ទ្រិយេ នវ យោនេ ភីណិ ហេតុ នវ សម្បយុត្តេ
 នវ វិប្បយុត្តេ មព្វ អត្ថិយោ នវ មត្ថិយោ នវ
 វិនេ នវ អវិនេ នវ ។

[២៨] ហេតុ អត្យានុតោ ធម្មោ ហេតុស្ស អ-
 ត្យានុតស្ស ធម្មស្ស ហេតុណាប្បដ្ឋយេន មច្ចយោ
 សហជាតប្បដ្ឋយេន មច្ចយោ ឧបេសិស្សយប្បដ្ឋយេន
 មច្ចយោ ។ ហេតុ អត្យានុតោ ធម្មោ ហេតុស្ស
 អត្យានុតស្ស ធម្មស្ស ហេតុណាប្បដ្ឋយេន មច្ចយោ
 សហជាតប្បដ្ឋយេន មច្ចយោ ឧបេសិស្សយប្បដ្ឋយេន
 មច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន មច្ចយោ ។ ហេតុ អត្យា-
 នុតោ ធម្មោ ហេតុស្ស អត្យានុតស្ស ម ធម្មោ
 តុស្ស អត្យានុតស្ស ម ធម្មស្ស ហេតុណាប្បដ្ឋយេន

[២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៤ ក្នុងអត្ថាបត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុងវិនិស្សយប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៤ ក្នុងឧបេសិស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុងបុរាជានប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៣ ក្នុងតនេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងអបរាមេប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងយោនេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុង
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុង
 ឧបេសិស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុងវិនេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុងអវិនេ-
 ប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុងវិនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុងឧបេសិស្សយប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៤ ក្នុងបុរាជានប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ។

[៣០] អត្យានុតេ ជាហេតុ ជាបដ្ឋយ នៃអត្យានុតេ ជាហេតុ
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ
 ព្រោះឧបេសិស្សយប្បដ្ឋយ ។ អត្យានុតេ ជាហេតុ ជាបដ្ឋយ នៃអត្យា-
 នុតេ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ព្រោះ
 សហជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ព្រោះឧបេសិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ព្រោះ
 បុរាជានប្បដ្ឋយ ។ អត្យានុតេ ជាហេតុ ជាបដ្ឋយ នៃអត្យានុតេ មិនមែន
 ជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ

ចន្ទយោ សហជាតប្បន្ទយេន ចន្ទយោ ឧបទិស្ស-
 យប្បន្ទយេន ចន្ទយោ ។ នហេតុ អត្យាកតា
 ជាត្វា នហេតុស្ស អត្យាកតស្ស ឧប្បស្ស វារឌ្ឍ-
 ណាប្បន្ទយេន ចន្ទយោ សហជាតប្បន្ទយេន ចន្ទយោ
 ឧបទិស្សយប្បន្ទយេន ចន្ទយោ បុរោហិតប្បន្ទយេន
 ចន្ទយោ មគ្គាជាតប្បន្ទយេន ចន្ទយោ អាហារប្បន្ទ-
 យេន ចន្ទយោ ឥន្ទ្រិយប្បន្ទយេន ចន្ទយោ ។

[២៩] នហេតុយា នវ នហេតុយា នវ នអនិម-
 តិយា នវ ។

[៣០] ហេតុប្បន្ទយា នហេតុយា តិណិ ។
 [៣១] នហេតុប្បន្ទយា វារឌ្ឍណា នវ ។
 យេជា កុសលភ្និត អន្ធាវាស្ស អនុលា-
 មម្បិ ចន្ទនិយម្បិ អនុលាមប្បន្ទនិយម្បិ ចន្ទ-
 និយាមនុលាមម្បិ កណ៌តំ ឯវំ កណ៌តន្តំ ។

ហេតុទុក្ខវេទនាគ្គិក ផ្ចិតំ ។

ហេតុទុក្ខវេទនាគ្គិក

បដិច្ចវិវា

[៣២] ហេតុ សុខាយវេទនាយ សម្បយុត្តំ ចន្ទ-
 បដិច្ច ហេតុ សុខាយវេទនាយ សម្បយុត្តំ ឆាយោ

ជាបដិច្ច ព្រោះសហជាតប្បន្ទយ ជាបដិច្ច ព្រោះឧបទិស្សយប្បន្ទយ ។
 អត្យាកតាធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបដិច្ច ខែត្យាកតាធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុ ព្រោះការម្មណប្បន្ទយ ជាបដិច្ច ព្រោះសហជាតប្បន្ទយ
 ជាបដិច្ច ព្រោះឧបទិស្សយប្បន្ទយ ជាបដិច្ច ព្រោះបុរោហិតប្បន្ទយ
 ជាបដិច្ច ព្រោះមគ្គាជាតប្បន្ទយ ជាបដិច្ច ព្រោះអាហារប្បន្ទយ ជា
 បដិច្ច ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បន្ទយ ។

[៣៣] ក្នុងនាហេតុប្បន្ទយ មានពីរ៖ ៩ ក្នុងនាម្មណប្បន្ទយ
 មានពីរ៖ ៩ ក្នុងនាមជ្ជិមប្បន្ទយ មានពីរ៖ ៩ ។

[៣៤] ក្នុងនាម្មណប្បន្ទយ មានពីរ៖ ៩ ព្រោះនាហេតុប្បន្ទយ ។

[៣៥] ក្នុងនាម្មណប្បន្ទយ មានពីរ៖ ៩ ព្រោះនាហេតុប្បន្ទយ ។
 អនុលាភត្ថិ ចន្ទនិយម្បិ អនុលាមប្បន្ទនិយម្បិ ចន្ទនិយាមនុលាម-
 ម្បិ ខែត្យាកតា ក្នុងកុសលភ្និត ហេតុយេវហិយ យ៉ាណា
 (ក្នុងហេតុទុក្ខកុសលភ្និតៈ) បណ្ឌិត ឧប្បាស យ៉ាងនាវីវា ។

ចំ ហេតុទុក្ខវេទនាគ្គិក ។

ហេតុទុក្ខវេទនាគ្គិក

បដិច្ចវិវ

[៣៦] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ (មជ្ឈិមគ្គបដិច្ចសមុ-
 វេទនា) ហេតុ គេស្រឡា ថាសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ

ធម្មា ទុប្បជ្ឈនំ ហេតុប្បដូណ ហេតុំ សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តង្គំ ធម្មាតំ សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តង្គំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ច ធម្មាតំ សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា ទុប្បជ្ឈនំ ហេតុប្បដូណ ។

[៧៣] ហេតុយា វេ អាម្ពណេ វេ អនិមិត្តយា វេ អនន្តរេ វេ សន្តន្តរេ វេ សហសានេ វេ អពាមតា វេ វិស្សយេ វេ ទុប្បិស្សយេ វេ បុរោជានេ វេ អាសេវិនេ វេ តាម្ព វេ វិចារោ វេ អាប្បាវេ វេ វយេ ។ អវិចារេ វេ ។

[៧៤] ធម្មាតំ សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មាតុ សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា ទុប្បជ្ឈនំ ធម្មាតុប្បដូណ ។

[៧៥] ហេតុំ សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា ទុប្បជ្ឈនំ ធម្មាតុប្បដូណ ហេតុំ សុទាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច

មិនមែនជាហេតុផល រឿងហេតុផល ព្រោះហេតុប្បដូណ សុទាយវេទនាយសម្បយុត្តង្គមិ ជាហេតុក្តី សុទាយវេទនាយសម្បយុត្តង្គមិ មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ ខ្លួនសុទាយវេទនាយសម្បយុត្តង្គមិ ជាហេតុផល ខ្លួនសុទាយវេទនាយសម្បយុត្តង្គមិ មិនមែនជាហេតុផល រឿងហេតុផល ព្រោះហេតុប្បដូណ ។

[៧៦] ក្នុងហេតុប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងការប្រណិប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនិមិត្តប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្ពន្ធប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហវាគ្គប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្តមញ្ញប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិស្សយប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិស្សយប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរោជានប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងតាម្ពប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាប្បាវប្បដូណ មានវារៈ ៧ ក្នុងវយប្បដូណ មានវារៈ ៧ ។ រយេ ។ ក្នុងអវិចារប្បដូណ មានវារៈ ៧ ។

[៧៧] សុទាយវេទនាយសម្បយុត្តង្គមិ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនសុទាយវេទនាយសម្បយុត្តង្គមិ មិនមែនជាហេតុ រឿងហេតុ រឿង ព្រោះហេតុប្បដូណ ។

[៧៨] សុទាយវេទនាយសម្បយុត្តង្គមិ ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនសុទាយវេទនាយសម្បយុត្តង្គមិ ជាហេតុ រឿងហេតុ រឿង ព្រោះអនិមិត្តប្បដូណ សុទាយវេទនាយសម្បយុត្តង្គមិ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ

នាហេតុ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តោ ធាត្ថា នាហេតុស្ស សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស វាច្ឆណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ លោកុ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តោ ធាត្ថា នាហេតុ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តោ ធាត្ថា លោកុស្ស សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស វាច្ឆណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៨០] លោកុ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តោ ធាត្ថា លោកុស្ស សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស វាច្ឆណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ វាច្ឆណាធិបតិ សហាវាតាធិបតិ តីណិ ។ នាហេតុ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តោ ធាត្ថា នាហេតុស្ស សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស វាច្ឆណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ វាច្ឆណាធិបតិ សហាវាតាធិបតិ តីណិ ។ លោកុ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តោ ធាត្ថា នាហេតុ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តោ ធាត្ថា លោកុស្ស សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស វាច្ឆណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ វាច្ឆណាធិបតិ តីណិ ។

សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ មិនមែនជាហេតុ ជាប់ជួយ នៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះការមូលប្បជ្ជយ មានពីរ ៗ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ ជាហេតុក្តី សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាប់ជួយ នៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ ជាហេតុ ព្រោះការមូលប្បជ្ជយ មានពីរ ៗ ។

[៨១] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ ជាហេតុ ជាប់ជួយ នៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ ជាហេតុ ព្រោះវាធិបតិប្បជ្ជយ បានដល់ការមូលាធិបតិ ខ័នសហាវាតាធិបតិ មានពីរ ៗ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ មិនមែនជាហេតុ ជាប់ជួយ នៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះវាធិបតិប្បជ្ជយ បានដល់ការមូលាធិបតិ ខ័នសហាវាតាធិបតិ មានពីរ ៗ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ ជាហេតុក្តី សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាប់ជួយ នៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធមិ ជាហេតុ ព្រោះវាធិបតិប្បជ្ជយ បានដល់ការមូលាធិបតិ មានពីរ ៗ ។

[៨២] ហេតុ សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នន្តោ
 ហេតុស្ស សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នម្មស្ស
 អភិធម្មប្បដិស្សយេន បទ្ទាយោ អវច្ចាស្សបដិស្សយោ
 អវច្ចាស្សបដិស្សយោ បក្កក្ខបដិស្សយោ នវ ។

[៨៣] នហេតុ សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
 នន្តោ នហេតុស្ស សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស
 នម្មស្ស នម្មប្បដិស្សយេន បទ្ទាយោ នហេតុ សុទ្ធាយ-
 វេទនាយ សម្បយុត្តោ នន្តោ ហេតុស្ស សុទ្ធាយ វេ-
 ទនាយ សម្បយុត្តស្ស នម្មស្ស កក្កប្បដិស្សយេន បទ្ទាយោ
 នហេតុ សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នន្តោ ហេ-
 តុស្ស សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ម នហេតុស្ស
 សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ម នម្មស្ស កក្ក-
 ប្បដិស្សយេន បទ្ទាយោ ។ . . វិចារកប្បដិស្សយេន បទ្ទាយោ ។

[៨៤] នហេតុ សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
 នន្តោ នហេតុស្ស សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស
 នម្មស្ស អវច្ចាស្សប្បដិស្សយេន បទ្ទាយោ តិណ្ឌិ ។

[៨៥] ហេតុ សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នន្តោ
 ហេតុស្ស សុទ្ធាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នម្មស្ស
 អវិចារកប្បដិស្សយេន បទ្ទាយោ ។

[៨៦] សុទ្ធាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ
 សុទ្ធាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ ជាហេតុ ព្រោះវេទនាសម្បយុត្តិយ បាន
 ដល់អវច្ចាស្សបដិស្សយោ អវច្ចាស្សបដិស្សយោ និវេកក្ខបដិស្សយោ មាន
 ការងារ ។

[៨៧] សុទ្ធាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ មិនមែនជាហេតុ ជា
 បច្ច័យ នៃសុទ្ធាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះកម្ម-
 ប្បដិស្សយោ សុទ្ធាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ
 សុទ្ធាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ ជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បដិស្សយោ សុទ្ធាយវេ-
 ទនាយសម្បយុត្តមិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃសុទ្ធាយវេទនាយ-
 សម្បយុត្តមិ ជាហេតុផង នៃសុទ្ធាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ មិនមែនជា
 ហេតុផង ព្រោះកម្មប្បដិស្សយោ ។ . . ជាបច្ច័យ ព្រោះវិចារកប្បដិស្សយោ ។

[៨៨] សុទ្ធាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ មិនមែនជាហេតុ ជា
 បច្ច័យ នៃសុទ្ធាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអ-
 វច្ចាស្សប្បដិស្សយោ មានការងារ ។

[៨៩] សុទ្ធាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ
 នៃសុទ្ធាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ ជាហេតុ ព្រោះវិចារកប្បដិស្សយោ ។

[៨៦] ហេតុយក តីណិ អារម្មណេ នវ អនិច្ច-

ចំយោ នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជានេ
នវ អក្កាបញ្ចេ នវ ធិស្សយេ នវ ឧបធិស្សយេ នវ
អលេវយេ នវ កម្មេ តីណិ វិចារេ នវ អាហារ
វិណិ វុទ្ធិយេ នវ ឈានេ តីណិ ឆាន្តេ នវ សម្បយុត្តេ
នវ អត្ថិយា នវ នត្ថិយា នវ វិភតេ នវ អវិភតេ នវ ។

[៨៧] ហេតុ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្ត

នាម្យា ហេតុស្ស សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស
នម្បស្ស អារម្មណម្បន្តយេន បច្ចុយោ សហជានម្ប-
ន្តយេន បច្ចុយោ ឧបធិស្សយម្បន្តយេន បច្ចុយោ
។ ។ ។

[៨៨] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ នោ-

រវិភតេ នវ ។

[៨៩] ហេតុច្បងយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[៩០] នហេតុច្បងយា អារម្មណេ នវ ។

[៩១] ក្នុងហេតុច្បងយា នាគរា ព ក្នុងអារម្មណច្បងយា នា

នា ក្នុងអនិច្ចច្បងយា នាគរា ក្នុងអនន្តរច្បងយា នាគរា ក្នុង
សមនន្តរច្បងយា នាគរា ក្នុងសហជានច្បងយា នាគរា ក្នុង
អក្កាបញ្ចច្បងយា នាគរា ក្នុងធិស្សយច្បងយា នាគរា ក្នុងឧប-
ធិស្សយច្បងយា នាគរា ក្នុងអារម្មណច្បងយា នាគរា ក្នុងកម្ម-
ច្បងយា នាគរា ព ក្នុងវិចារច្បងយា នាគរា ក្នុងអាហារច្បងយា
នាគរា ព ក្នុងវុទ្ធិច្បងយា នាគរា ក្នុងឈានច្បងយា នា
នាគរា ព ក្នុងឆាន្តច្បងយា នាគរា ក្នុងសម្បយុត្តច្បងយា នាគរា ក្នុង
អត្ថច្បងយា នាគរា ក្នុងនត្ថច្បងយា នាគរា ក្នុងវិភតច្បងយា
នាគរា ក្នុងអវិភតច្បងយា នាគរា ។

[៩២] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តនមិ ជាហេតុ ជាប់ថ្វី នៃ
សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តនមិ ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណច្បងយា ជាប់ថ្វី
ព្រោះសហជានច្បងយា ជាប់ថ្វី ព្រោះឧបធិស្សយច្បងយា ។ ។ ។

[៩៣] ក្នុងហេតុច្បងយា នាគរា ក្នុងអារម្មណច្បងយា
នាគរា ក្នុងនោរវិភតច្បងយា នាគរា ។

[៩៤] ក្នុងអារម្មណច្បងយា នាគរា ព ព្រោះហេតុច្បងយា ។

[៩៥] ក្នុងអារម្មណច្បងយា នាគរា ក្នុងព្រោះហេតុច្បងយា ។

[illegible]

បដិច្ចវិវរ)

[៧០] ហេតុ ធុត្វាយ វេទនាយ សឡាយុត្តំ ធម្ម
 បដិច្ច ហេតុ ធុត្វាយ វេទនាយ សឡាយុត្តា ធម្មា
 ធុត្វដ្ឋតិ ហេតុធុត្វយា ហេតុ ធុត្វាយ វេទនាយ សឡ-
 យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធុត្វាយ វេទនាយ សឡ-
 យុត្តា ធម្មា ធុត្វដ្ឋតិ ហេតុធុត្វយា ហេតុ ធុត្វ-
 យ វេទនាយ សឡយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធុត្វាយ
 វេទនាយ សឡយុត្តា ម ធម្មា ធុត្វដ្ឋតិ ហេតុធុត្វយា វ
 សឡយុត្តា ម ធម្មា ធុត្វដ្ឋតិ ហេតុធុត្វយា ។
 ធម្មាតុ ធុត្វាយ វេទនាយ សឡយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្ម-
 ហេតុ ធុត្វាយ វេទនាយ សឡយុត្តា ធម្មា ធុត្វ-
 ដ្ឋតិ ហេតុធុត្វយា ភីណំ ។ ហេតុ ធុត្វាយ វេទ-
 នាយ សឡយុត្តត្វា ធម្មាតុ ធុត្វាយ វេទនាយ សឡ-
 យុត្តត្វា ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធុត្វាយ វេទនាយ សឡ-
 យុត្តា ធម្មា ធុត្វដ្ឋតិ ហេតុធុត្វយា ភីណំ ។

អនុលាមក្តី បច្ចនិយក្តី អនុលាមប្បច្ចនិយក្តី បច្ចនិយាខុ-
រលាមក្តី ខែចក្ខាវត្ថុក្នុងសល្លត្ថកៈ ដែលលាមកចាំបាយ
យ៉ាងណា (ក្នុងរោគខុកខ្លះខាតត្ថកៈ) បណ្តែត ឧប្បិករ
យ៉ាងនោះដែរ ។

បង្អែក៖

(៩១) ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុក្កធម៌ ជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លវ
 ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុក្កធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
 ដ្ឋីយ ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុក្កធម៌ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លវ
 ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុក្កធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
 ដ្ឋីយ ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុក្កធម៌ ជាហេតុក្តី ទុក្ខាយវេទនាយសម្ប-
 យុក្កធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី កាស្រីយ ខ្លវទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុក្កធម៌
 ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋីយ ។ ទុក្ខាយវេទនាយសម្ប-
 យុក្កធម៌ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លវទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុក្កធម៌
 មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋីយ មានវិវាទ ៣ ។
 ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុក្កធម៌ ជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លវទុក្ខាយវេទនាយ-
 សម្បយុក្កធម៌ ជាហេតុផង ម្នវទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុក្កធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋីយ មានវិវាទ ៣ ។

[៧២] ហេតុយា ឯវ អាម្មណេ ឯវ អធិបតិ-
 យា ឯវ អនន្តរេ ឯវ សមនន្តរេ ឯវ សហជាតេ
 ឯវ កត្តាមញ្ញេ ឯវ វិស្សយេ ឯវ ឧបវិស្សយេ
 ឯវ បុរាជានេ ឯវ អាសវនេ ឯវ គាម្ម ឯវ វិចា-
 រោ ឯវ ឯកំ អាហារេ ឯវ ភ័ន្ត្រិយេ ឯវ ឈានេ ឯវ
 មាត្ត ឯវ សម្បយុត្តេ ឯវ វិជ្ជយុត្តេ ឯវ អត្តិយា
 ឯវ ធម្មិយា ឯវ វិគតេ ឯវ អវិគតេ ឯវ ។

[៧៣] ឧហេតុំ ឧត្តាយវេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ
 ធម្មិយំ ឧហេតុ ឧត្តាយវេទនាយ សម្បយុត្តេ ឧប្បា-
 ទធម្មដ្ឋានំ ឧហេតុធម្មដ្ឋយា ។

[៧៤] ហេតុំ ឧត្តាយវេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ
 ធម្មិយំ ហេតុ ឧត្តាយវេទនាយ សម្បយុត្តេ ឧប្បា-
 ទធម្មដ្ឋានំ ធម្មធម្មិយធម្មដ្ឋយា ។

[៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
 ការៈ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងកត្តា-
 មញ្ញប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងឧបវិស្ស-
 យប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងបុរាជានប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងអាសវន-
 ប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងគាម្មប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងវិចារប្បដ្ឋាយ មាន
 ការៈ៧ ក្នុងឯកំប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងភ័ន្ត្រិយប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧
 ក្នុងឈានប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងមាត្តប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងសម្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងវិជ្ជយុត្តប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងអត្តិ-
 ប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងធម្មិយប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋាយ មាន
 ការៈ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានការៈ៧ ។

[៧៦] ឧត្តាយវេទនាយសម្បយុត្តធម្មិ ធម្មិវេទនជាហេតុ អាស្រ័យ
 ខ្លាចត្តាយវេទនាយសម្បយុត្តធម្មិ ធម្មិវេទនជាហេតុ វេទនក៏ជាដ្ឋានំ ព្រោះ
 នហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៧] ឧត្តាយវេទនាយសម្បយុត្តធម្មិ ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លាច
 ឧត្តាយវេទនាយសម្បយុត្តធម្មិ ជាហេតុ វេទនក៏ជាដ្ឋានំ ព្រោះ
 នអធិបតិប្បដ្ឋាយ ។

[៩៩] ឈោតុយា ឯតំ ធម្មិបតិយា ធម្ម
ធម្មាដាតេ ធម្មំ ធម្មាសវាទេ ធម្មំ ធម្មាធម្ម ធម្មិ
ធម្មាតេ ធម្មំ ធម្មាទេ ឯតំ ធម្មាធម្ម ឯតំ ។

[៩៩] ឈោតុយា ធម្មិបតិយា ធម្មំ ។

[៩៩] ឈោតុយា ធម្មាធម្ម ឯតំ ។
សមាសាតកំភេមិ បច្ចយកំភេមិ វិស្សយកំភេមិ
សំសដ្ឋកំភេមិ សម្មយុត្តកំភេមិ បដិច្ចកំភេមិ
វិជ្ជាតេត្វា(១) ។

បញ្ញាវិវា

[៩៩] ឈោតុ ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា
ឈោតុស្ស ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្មយុត្តស្ស ធម្មស្ស
ឈោតុធម្មច្ចយេន បច្ចយោ ឈោតុ ធម្មាធម្ម វេទនាយ
សម្មយុត្តា ធម្មា ឈោតុស្ស ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្ម-
យុត្តស្ស ធម្ម ឈោតុស្ស ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្ម-
យុត្តស្ស ធម្ម ធម្មស្ស ឈោតុធម្មច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៩៩] ឈោតុ ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្មយុត្តា
ធម្មា ឈោតុស្ស ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្មយុត្តស្ស
ធម្មស្ស ឈោតុធម្មច្ចយេន បច្ចយោ ធម្មិ ។

• ២. ធម្មិបតិយា ៧ វិចារេតំ ។ ៧ សព្វតំ ។

[៩៩] ក្នុងធម្មាធម្មច្ចយេ មាន៣៖ ១ ក្នុងធម្មិបតិយា
មាន៣៖ ៩ ក្នុងធម្មាធម្មច្ចយេ មាន៣៖ ៩ ក្នុងធម្មាសវាទេ
មាន៣៖ ៩ ក្នុងធម្មាធម្មច្ចយេ មាន៣៖ ៣ ក្នុងធម្មាតេ
មាន៣៖ ៩ ក្នុងធម្មាទេ មាន៣៖ ១ ក្នុងធម្មាធម្មច្ចយេ មាន៣៖ ១ ។

[៩៩] ក្នុងធម្មិបតិយា មាន៣៖ ៩ ក្រោមធម្មាធម្មច្ចយេ ។

[៩៩] ក្នុងធម្មាធម្មច្ចយេ មាន៣៖ ១ ក្រោមធម្មាធម្មច្ចយេ ។
សមាសាតកំភេមិ បច្ចយកំភេមិ វិស្សយកំភេមិ សំសដ្ឋកំភេមិ សម្ម-
យុត្តកំភេមិ បដិច្ចកំភេមិ វិជ្ជាតេត្វា(១) ។

បញ្ញាវិវា

[៩៩] ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា ឈោតុ
ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា ឈោតុ ធម្មាធម្ម វេទនាយ
សម្មយុត្តា ធម្មា ឈោតុស្ស ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្ម-
យុត្តស្ស ធម្ម ឈោតុស្ស ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្ម-
យុត្តស្ស ធម្ម ធម្មស្ស ឈោតុធម្មច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៩៩] ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា ឈោតុ
ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា ឈោតុ ធម្មាធម្ម វេទនាយ
សម្មយុត្តា ធម្មា ឈោតុស្ស ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្ម-
យុត្តស្ស ធម្ម ឈោតុស្ស ធម្មាធម្ម វេទនាយ សម្ម-
យុត្តស្ស ធម្ម ធម្មស្ស ឈោតុធម្មច្ចយេន បច្ចយោ ។

នាហេតុ ធុត្តាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ចន្ទ្រ
 នាហេតុស្ស ធុត្តាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ចន្ទ្រស្ស
 អារម្មណញ្ញូនយេន វច្ឆយោ វីណិ ។ ហេតុ
 ធុត្តាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ច នាហេតុ ធុត្តាយ-
 វេទនាយ សម្បយុត្តា ច ចន្ទ្រ ហេតុស្ស ធុត្តាយ-
 វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ចន្ទ្រស្ស អារម្មណញ្ញូនយេន
 វច្ឆយោ វីណិ ។

[១០៦] នាហេតុ ធុត្តាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា
 ចន្ទ្រ នាហេតុស្ស ធុត្តាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស
 ចន្ទ្រស្ស អារម្មណញ្ញូនយេន វច្ឆយោ វីណិ ។

[១០៧] ហេតុយា វីណិ អារម្មណេន នវ អនិ-
 វតិយា វីណិ វេទនេន នវ សមេទនេន នវ សហ-
 ជារេន នវ អារម្មណេន នវ វិស្សយេន នវ ឧបនិស្ស-
 យេន នវ អារម្មណេន នវ ករេន វីណិ វិចារេន
 វេន អារម្មណេន វីណិ វេទនេន វីណិ វេទនេន វី-
 ណិ ហេតុ វីណិ សម្បយុត្តា នវ អនិយា នវ វច្ឆយោ
 នវ វេទនេន នវ អនិយេន នវ ។

ធុត្តាយវេទនាយសម្បយុត្តនមិ មិនវេទនាហេតុ ដូច្នេះ វេទនាយ-
 វេទនាយសម្បយុត្តនមិ មិនវេទនាហេតុ ព្រោះហេតុណាមួយ មាន
 វេទនា ។ ធុត្តាយវេទនាយសម្បយុត្តនមិ ជាហេតុ ធុត្តាយវេទនាយ-
 សម្បយុត្តនមិ មិនវេទនាហេតុ ដូច្នេះ វេទនាយវេទនាយសម្ប-
 យុត្តនមិ ជាហេតុ ព្រោះហេតុណាមួយ មានវេទនា ។

[១០៨] ធុត្តាយវេទនាយសម្បយុត្តនមិ មិនវេទនាហេតុ ដូ-
 ច្នេះ វេទនាយវេទនាយសម្បយុត្តនមិ មិនវេទនាហេតុ ព្រោះ
 កម្មមួយ មានវេទនា ។

[១០៩] ក្នុងហេតុមួយ មានវេទនា ក្នុងហេតុមួយ មាន
 វេទនា ក្នុងហេតុមួយ មានវេទនា ក្នុងអន្តរាគមន៍ មានវេទនា ក្នុង
 ក្នុងសម្បយុត្តនមិ មានវេទនា ក្នុងសហហេតុមួយ មានវេទនា ក្នុង
 អារម្មណមួយ មានវេទនា ក្នុងវិស្សយមួយ មានវេទនា ក្នុង
 ឧបនិស្សយមួយ មានវេទនា ក្នុងអារម្មណមួយ មានវេទនា ក្នុង
 កម្មមួយ មានវេទនា ក្នុងវេទនាមួយ មានវេទនា ក្នុងអារម្មណ-
 មួយ មានវេទនា ក្នុងវេទនាមួយ មានវេទនា ក្នុងអារម្មណមួយ មាន
 វេទនា ក្នុងអន្តរាគមន៍ មានវេទនា ក្នុងសម្បយុត្តនមិ មាន
 វេទនា ក្នុងអន្តរាគមន៍ មានវេទនា ក្នុងអន្តរាគមន៍ មានវេទនា ក្នុង
 វេទនាមួយ មានវេទនា ក្នុងវេទនាមួយ មានវេទនា ។

[១០២] ហេតុ ធុត្តាធម៌ វេទនាធម៌ សម្ម-
 យុត្តោ ធម្មោ ហេតុស្ស ធុត្តាធម៌ វេទនាធម៌ សម្ម-
 យុត្តស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បដូធម៌ បច្ចុយោ
 សារេវេតប្បដូធម៌ ធម្មយោ ធម៌និស្សយប្បដូធម៌
 បច្ចុយោ ។

[១០៣] ធម៌ហេតុយោ នវ នអាម្ពណោ នវ ន-
 អធិបតិយោ នវ ។

[១០៤] ហេតុប្បដូធម៌ ធម៌អាម្ពណោ តីណិ ។

[១០៥] នហេតុប្បដូធម៌ អាម្ពណោ នវ ។
 យថា កុសលដ្ឋានោ បញ្ញាវាស្ស អនុណេម្បិ
 បច្ចុយេម្បិ អនុណេម្បដូធម៌យម្បិ បច្ចុយោ-
 បុណេម្បិ តីណិ វេ កណោតន្ធ ។

បដិច្ចវិវា

[១០៦] ហេតុ អនុត្តមសុខាធម៌ វេទនាធម៌ សម្ម-
 យុត្តោ ធម្មោ បដិច្ច ហេតុ អនុត្តមសុខាធម៌ វេទនាធម៌
 សម្មយុត្តោ ធម្មោ ធុត្តាធម៌ ហេតុប្បដូធម៌ តីណិ ។
 នហេតុ អនុត្តមសុខាធម៌ វេទនាធម៌ សម្មយុត្តោ ធម្មោ
 បដិច្ច នហេតុ អនុត្តមសុខាធម៌ វេទនាធម៌ សម្ម-
 យុត្តោ ធម្មោ ធុត្តាធម៌ ហេតុប្បដូធម៌ តីណិ ។

[១០៧] ធុត្តាធម៌វេទនាធម៌សម្មយុត្តមិ ហេតុ ហេតុធម៌
 នធុត្តាធម៌វេទនាធម៌សម្មយុត្តមិ ហេតុ ព្រោះការម្ពណប្បដូធម៌
 ហេតុធម៌ ព្រោះសហាតកប្បដូធម៌ ហេតុធម៌ ព្រោះឧបនិស្សយប្បដូធម៌ ។

[១០៨] ក្នុងនហេតុប្បដូធម៌ មានវាវៈ ៩ ក្នុងនអាម្ពណប្បដូធម៌
 មានវាវៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បដូធម៌ មានវាវៈ ៩ ។

[១០៩] ក្នុងនអាម្ពណប្បដូធម៌ មានវាវៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដូធម៌ ។

[១១០] ក្នុងនអាម្ពណប្បដូធម៌ មានវាវៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បដូធម៌ ។

អនុណេម្បិ បច្ចុយេម្បិ អនុណេម្បដូធម៌ បច្ចុយោនុណេម-
 ក្នុង វេបញ្ញាវាវៈ ក្នុងកុសលភិក្ខុវៈ វេសាលោកាវាវៈ យ៉ាង
 ណា (ក្នុងនហេតុប្បដូធម៌) បណ្ឌិត គប្បីកប់យ៉ាងនោះ ។

បដិច្ចវិវា

[១១១] អនុត្តមសុខាធម៌វេទនាធម៌សម្មយុត្តមិ ហេតុ កាស្រីយ
 ខ្លឹមនុត្តមសុខាធម៌វេទនាធម៌សម្មយុត្តមិ ហេតុ វេបាតីកាឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដូធម៌ មានវាវៈ ៣ ។ អនុត្តមសុខាធម៌វេទនាធម៌សម្មយុត្តមិ
 មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លឹមនុត្តមសុខាធម៌វេទនាធម៌សម្មយុត្តមិ
 មិនមែនជាហេតុ វេបាតីកាឡើង ព្រោះហេតុប្បដូធម៌ មានវាវៈ ៣ ។

၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွက် အစီရင်ခံစာ
 အကျဉ်းချုပ်
 ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွက် အစီရင်ခံစာ
 အကျဉ်းချုပ်
 ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွက် အစီရင်ခံစာ
 အကျဉ်းချုပ်

(១០៣) បោកយក លក់ អាវុធកណ្ឌ លក់ អគិប្ប-
តិយា លក់ អាឡុយ លក់ សមឡុយ លក់ សមឡុយ
លក់ អត្ថាឡុយ លក់ វិស្សាយ លក់ ឧបវិស្សាយ
លក់ ឧបវិស្សាយ លក់ អាសោយ លក់ កក្កដ លក់ វិស្សាយ
លក់ អាសោយ លក់ វិស្សាយ លក់ ឧបវិស្សាយ លក់ ឧបវិស្សាយ
លក់ អាសោយ លក់ វិស្សាយ លក់ ឧបវិស្សាយ លក់ ឧបវិស្សាយ
លក់ អាសោយ លក់ វិស្សាយ លក់ ឧបវិស្សាយ លក់ ឧបវិស្សាយ
លក់ អាសោយ លក់ វិស្សាយ លក់ ឧបវិស្សាយ លក់ ឧបវិស្សាយ

(១០៩) ទេហតុំ អនុត្តមស្មតាយ វេទនាយ-
សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទេហតុំ អនុត្តមស្មតាយ-
វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា ឧប្បាជិតំ ទេហតុំ ឬ-
ច្ចយា ទេ ។

អនុកូសសុខាយវេនាយសម្បយុត្តន្តមិ ជាហតុ អាស្រ័យ ខ្លះអនុកូស-
សុខាយវេនាយសម្បយុត្តន្តមិ ជាហតុផង ខ្លះអនុកូសសុខាយវេនា-
យសម្បយុត្តន្តមិ មិនមែនជាហតុផង រើបើកត្តាទ្បើង ព្រោះហតុ-
ច្បងៗ មានពីរ ៣ ។

[១០៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងការមូលប្បដ្ឋាន
 មានព្រះ ៧ ក្នុងអតីតប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងវត្តប្បដ្ឋាន មានព្រះ
 ៧ ក្នុងសមុទ្រប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងសហគមន៍ប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧
 ក្នុងអញ្ញាប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងនិស្ស័យប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្ស័យប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងបុរោហិតប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុង
 រោសិនប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងកប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងបុរ-
 កប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងពិហារប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងវត្ត-
 ប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងសាសនប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋាន
 មានព្រះ ៧ ក្នុងសម្បជញ្ញប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងវិជ្ជាប្បដ្ឋាន
 មានព្រះ ៧ ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងនុត្ថប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧
 ក្នុងវិភក្តប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងអវិភក្តប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ។

[១០៨] អនុកូមសុខាយវគោយសម្បយុក្កតម៌ មិនមែនជាហត្ថ
ពេស្រ័យ ឬអនុកូមសុខាយវគោយសម្បយុក្កតម៌ មិនមែនជាហត្ថ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនេះហត្ថប្បវត្តិយ មានករៈ ៦ ។

[១០៩] ហេតុ អនុក្ខមសុខាយវេទនាយ សម្ម-
យុត្តោ ធម្មោ មជ្ជិក ហេតុ អនុក្ខមសុខាយវេទនាយ-
សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ធម៌ធម៌តិប្បដូយោ ។

[១១០] ធម៌ហេតុយោ ទ្វេ ធម៌ធម៌តិយោ ធរ ធម៌-
នុរោយានេ ធរ ធម៌ប្រាជានេ ធរ ធម៌អារម្មណេ ធរ
ធម៌កម្មេ តីណិ ធរវិចារេ ធរ ធម៌ឈារេ ធរ
ធម៌ត្ថេ ធរ ធរវិជ្ជាយុត្ថេ ធរ ។

[១១១] ហេតុប្បដូយោ ធម៌ធម៌តិយោ ធរ ។

[១១២] ធម៌ហេតុប្បដូយោ អារម្មណោ ទ្វេ ។

សហជានតរោមិ មច្ចយនតរោមិ វិស្សយា-
ភារោមិ សំសង្ខារោមិ សម្មយុត្តនតរោមិ
ធម៌ធម៌តិយោ វិគ្គារតតោ ។

បញ្ញាវិញ្ញា

[១១៣] ហេតុ អនុក្ខមសុខាយវេទនាយ សម្ម-
យុត្តោ ធម្មោ ហេតុស្ស អនុក្ខមសុខាយវេទនាយ-
សម្មយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដូយោ មច្ចយោតីណិ ។

[១១៤] អនុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្មយុត្តធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវអនុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្មយុត្តធម៌ ជាហេតុ រឿចក៏តាម្បី
ព្រោះធម៌ធម៌តិប្បដូយ ។

[១១៥] ក្នុងហេតុប្បដូយ មាន៧៖ ៦ ក្នុងធម៌ធម៌តិប្បដូយ
មាន៧៖ ៧ ក្នុងធម៌បុរោហិតប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ក្នុងធម៌ប្រាជានប្បដូយ
មាន៧៖ ៧ ក្នុងធម៌អារម្មណប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ក្នុងធម៌កម្មប្បដូយ មាន
៧៖ ៧ ក្នុងធម៌វិចារប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ក្នុងធម៌ឈារប្បដូយ មាន៧៖ ៧
ក្នុងធម៌ត្ថប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ក្នុងធម៌វិជ្ជាយុត្តប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ។

[១១៦] ក្នុងធម៌ធម៌តិប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[១១៧] ក្នុងអារម្មណប្បដូយ មាន៧៖ ៦ ព្រោះហេតុប្បដូយ
សហជានតរោក្តី មច្ចយនតរោក្តី វិស្សយនតរោក្តី សំសង្ខារតរោក្តី
សម្មយុត្តនតរោក្តី ធម៌ធម៌តិប្បដូយ មច្ចយោតីណិ មច្ចយោតីណិ ធម៌ធម៌តិ
ធម៌ធម៌តិប្បដូយ ។

បញ្ញាវិញ្ញា

[១១៨] អនុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្មយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជា
ប្បដូយ នូវអនុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្មយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះហេ-
តុប្បដូយ មាន៧៖ ៧ ។

(၁၀၆) ဟေရု မဂ္ဂန္တုမဟာဗျာယ ဝိဂ္ဂဏယ အဗ္ဗ-
ယုက္ခေ ခဗ္ဗေ ဟေရုဗ္ဗု မဂ္ဂန္တုမဟာဗျာယ ဝိဂ္ဂဏယ-
အဗ္ဗယုက္ခဗ္ဗု ခဗ္ဗဗ္ဗု ဝိဂ္ဂန္တုမဟာဗျာယဝ ဗဒ္ဓါယက
ဝေ ၇

[illegible][illegible]

(១១៥) អក្ខរក្រមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តន្តចំ ជាហេតុ ជា
 ច្រើន ខែអក្ខរក្រមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តន្តចំ ជាហេតុ ព្រោះអតិ
 បទច្បាប់ បានដល់ការប្តូរការងារ និងសហការីការងារ បានដល់ ។
 អក្ខរក្រមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តន្តចំ មិនមែនជាហេតុ ជាច្រើន ខែ
 អក្ខរក្រមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តន្តចំ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអតិប
 ទច្បាប់ បានដល់ការប្តូរការងារ និងសហការីការងារ បានដល់ ។
 អក្ខរក្រមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តន្តចំ ជាហេតុ អក្ខរក្រមសុខាយវេ
 ទនាយសម្បយុត្តន្តចំ មិនមែនជាហេតុ ជាច្រើន ខែអក្ខរក្រមសុខាយ
 វេទនាយសម្បយុត្តន្តចំ ជាហេតុ ព្រោះអតិបទច្បាប់ បានដល់ការប្តូ
 រការងារ និងសហការីការងារ ។

សម្បយុត្តេ ឬ អត្ថិយា ឬ ធម្មិយា ឬ វិនិយា ឬ អវិនិយា ឬ ។

[១២០] ហេតុ អនុកូមសុខាយ វេទនាយ សម្ប-

យុត្តេ ធម្មា ហេតុស្ស អនុកូមសុខាយ វេទនាយ-
សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អនុកូលប្បន្នយេន ចន្ទយោ
សហជាតប្បន្នយេន ចន្ទយោ ឧបនិស្សយប្បន្នយេន
ចន្ទយោ ។

[១២១] ធម្មេតុយា ឬ ធម្មាធម្មាលា ឬ ។

[១២២] ហេតុប្បន្នយា ធម្មាធម្មាលា ភីណិ ។

[១២៣] ធម្មេតុប្បន្នយា អារម្មណ ឬ ។

យថា ឧត្តសលត្តិកេ បញ្ញាភវស្ស អនុលាមប្បិ
បច្ចនិយប្បិ អនុលាមប្បច្ចនិយប្បិ បច្ចនិយា-
នុលាមប្បិ កណ៌នំ ឬ កណ៌នាមប្បិ ។

បេតិកភណ្ឌវិទ្យា ចំណុច ។

ក្នុងសម្បយុត្តប្បន្នយ មានព្រះ ។ ក្នុងអត្ថិប្បន្នយ មានព្រះ ។ ក្នុង
ធម្មិប្បន្នយ មានព្រះ ។ ក្នុងវិនិប្បន្នយ មានព្រះ ។ ក្នុងអវិនិប្បន្នយ
មានព្រះ ។

[១២៤] អនុកូមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ ជាហេតុ ជា
បច្ច័យ នៃអនុកូមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តមិ ជាហេតុ ព្រោះវេទ-
នាសហជាតប្បន្ន ជាបច្ច័យ ព្រោះសហជាតប្បន្នយ ជាបច្ច័យ ព្រោះ
ឧបនិស្សយប្បន្នយ ។

[១២៥] ក្នុងធម្មេតុប្បន្នយ មានព្រះ ។ ក្នុងធម្មាធម្មាលប្បន្នយ
មានព្រះ ។

[១២៦] ក្នុងធម្មាធម្មាលប្បន្នយ មានព្រះ ។ ព្រោះធម្មា-
ធម្មាលប្បន្នយ ។

[១២៧] ក្នុងអារម្មណប្បន្នយ មានព្រះ ។ ព្រោះអារម្មណប្បន្នយ ។
អនុលាមភី បច្ចនិយភី អនុលាមប្បច្ចនិយភី បច្ចនិយា-
នុលាមភី នៃបញ្ញាភវ ក្នុងកុសលភីកា ដែលលាភរ
ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកវេទនាភីកា) បច្ចនិក អប្ប
ភវ យ៉ាងនោះដែរ ។

អង្គ នៃ សម្តេចនាយក នៃ វិទ្យាស្ថាន នៃ រដ្ឋបាល
នៃ រដ្ឋបាល នៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៃ ។

(១២៥) ឈាត់ វិចារតំ ធម្មំ បដិទ្ធ ឈោតុ
វិចារោ ធាត្វា នម្បជ្ជតិ ឈោតុប្បដ្ឋយោ ។

(១២៧) ហេតុ វិបាកំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ វិបាកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មចិបតិក្ករ្យយោ ។

(၁၆၄) စာအုပ်ထဲ ပါရှိ စာအုပ်အမျိုးမျိုး စာ
အုပ်အမျိုးမျိုး စာ အုပ်အမျိုးမျိုး စာ အုပ်အမျိုးမျိုး စာ
အုပ်အမျိုးမျိုး စာ အုပ်အမျိုးမျိုး စာ အုပ်အမျိုးမျိုး စာ
အုပ်အမျိုးမျိုး စာ အုပ်အမျိုးမျိုး စာ အုပ်အမျိုးမျိုး စာ ၁

(၁၆၈) ဘေဒုဗ္ဗုဒ္ဓဇာ ဝိမုဒ္ဓိမုဒ္ဓိဇာ ၁၈ ၄

[illegible]

2013

(၁၈၈) ယောနု နိဗ္ဗာဏေ ဓမ္မော ယောနုဗ္ဗ နိဗ္ဗာ-
ဓမ္မော ဓမ္မော ယောနုဗ္ဗဗ္ဗဗ္ဗ ဗ္ဗဗ္ဗဗ္ဗ နိဗ္ဗာ ၁

ក្នុងក្របខណ្ឌ មាត្រា៖៧ ក្នុងសម្បយក្របខណ្ឌ មាត្រា៖៧ ក្នុងវិស្វ-
យក្របខណ្ឌ មាត្រា៖៧ ក្នុងក្របខណ្ឌ មាត្រា៖៧ ក្នុងក្របខណ្ឌ
មាត្រា៖៧ ក្នុងក្របខណ្ឌ មាត្រា៖៧ ក្នុងក្របខណ្ឌ មាត្រា៖៧ ។

[១២៦] វិបាកសំ មិនមែនជាហេតុ ពន្យាយ ឧទ្ទិសធម៌
មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង អនុញ្ញាតហេតុប្បដ្ឋាន ។

[១២៧] វិបាកដ៏ ជាហេតុ អន្តរាយ ឲ្យវិបាកដ៏ ជាហេតុ
រាជីចក្ររាជ្យ ព្រោះអសមត្ថភាព ។

(១២៨) ក្នុងខោតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងខោតប្បដ្ឋយ មាន
ព្រះ ៧ ក្នុងឧបាសាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងឧបាសាប្បដ្ឋយ មាន
ព្រះ ៧ ក្នុងខោតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងខោតប្បដ្ឋយ មាន
ព្រះ ១ ក្នុងឧប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងឧប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

(១២៩) គុណកម្មបំណុល ឆានៈ ៩ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ៧

(១៣១) គ្រឹះការបុរាណប្បវត្តន៍ មានការៈ ១ ព្រះនរោត្តមប្បវត្តន៍យៈ
សហជាតិភក្តី បច្ចុប្បន្នភក្តី ឧបាយភក្តី សំស្ក្រឹតភក្តី សម្ប-
យភក្តី ដូចគ្នាទាំងបីច្បាប់ដែរ បណ្តែត គប្បីទិដ្ឋភាពស្រដៀងគ្នា ។

បញ្ជាក់:

(១៣១) វិបាកនៃ ជាតក្ក ជាបុគ្គល នៃវិបាកនៃ ជាតក្ក
ប្រាមហេតុបុគ្គល មានពីរ ៖

[១៣២] ហេតុ វិចារតោ ធម្មោ ហេតុស្ស វិចារកស្ស ធម្មស្ស ភាវន្តណាប្បន្នយេន បច្ចុប្បោ តីណិ ។
 ឧហេតុ វិចារតោ ធម្មោ ឧហេតុស្ស វិចារកស្ស ធម្មស្ស ភាវន្តណាប្បន្នយេន បច្ចុប្បោ តីណិ ។
 ហេតុ វិចារតោ ធម្មោ ឧហេតុ វិចារតោ ធម្មោ ហេតុស្ស វិចារកស្ស ធម្មស្ស ភាវន្តណាប្បន្នយេន បច្ចុប្បោ តីណិ តទាវន្តណាប្បន្នយេន លក្ខន្តិ ។

[១៣៣] ហេតុ វិចារតោ ធម្មោ ហេតុស្ស វិចារកស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចេតិយ្យន្នយេន បច្ចុប្បោ តីណិ សហជាតាធិបតីយេន លក្ខន្តិ ភាវន្តណាធិបតីនត្ថិ ។ រេ ។

[១៣៤] ហេតុ វិចារតោ ធម្មោ ហេតុស្ស វិចារកស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បន្នយេន កន្ទាយា អនន្តរូបទិស្សយោ បទន្តរូបទិស្សយោ ។ ហេតុ វិចារតោ ធម្មោ ឧហេតុស្ស វិចារកស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បន្នយេន បច្ចុប្បោ អនន្តរូបទិស្សយោ បទន្តរូបទិស្សយោ ។ ហេតុ វិចារតោ ធម្មោ ហេតុស្ស វិចារកស្ស ធម្មោ ឧហេតុស្ស វិចារកស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បន្នយេន បច្ចុប្បោ

[១៣៥] វិបាកធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ជាហេតុ ព្រោះការម្នាប្បន្នយ មានវិវារេ ។ វិបាកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះការម្នាប្បន្នយ មានវិវារេ ។ វិបាកធម៌ ជាហេតុក្តី វិបាកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ជាហេតុ ព្រោះការម្នាប្បន្នយ មានវិវារេ ទៅជាភាវន្តណាធិបតី ។

[១៣៦] វិបាកធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអនិច្ចេតិយ្យន្នយ មានវិវារេ ទៅជាសហជាតាធិបតី ឥវេន ឯការម្នាប្បន្នយ មិនមានវេ ។ រេ ។

[១៣៧] វិបាកធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ជាហេតុ ព្រោះឧបទិស្សយប្បន្នយ បានដល់អនន្តរូបទិស្សយ និង បទន្តរូបទិស្សយ ។ វិបាកធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះឧបទិស្សយប្បន្នយ បានដល់អនន្តរូបទិស្សយ និង បទន្តរូបទិស្សយ ។ វិបាកធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ជាហេតុផង នៃវិបាកធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ព្រោះឧបទិស្សយប្បន្នយ

ន.ហេតុ វិបាកនម្បជន្នំ បដិច្ច ប.ហេតុ វិបាកនម្បជន្នំ
 ឧប្បជន្នំ ហេតុប្បជន្នំ តិណិ ។ ហេតុ វិបាកនម្ប-
 ជន្នំ ឧ.ហេតុ វិបាកនម្បជន្នំ បដិច្ច ហេតុ វិបា-
 កនម្បជន្នំ ឧប្បជន្នំ ហេតុប្បជន្នំ តិណិ ។

[១៤៤] ហេតុយា នវ អនាមិកា នវ អនិ-
 មនិយា នវ ។ បេ ។ កម្មេ នវ អនាមិកា នវ
 ភ្នៀយ នវ ឧបាទេ នវ មគ្គេ នវ សម្បយុត្តេ
 នវ វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ ចត្ថិយា នវ វិគតេ
 នវ អវិគតេ នវ ។

[១៤៥] ន.ហេតុ វិបាកនម្បជន្នំ បដិច្ច ហេតុ
 វិបាកនម្បជន្នំ ឧប្បជន្នំ ន.ហេតុប្បជន្នំ ។

[១៤៦] ហេតុ វិបាកនម្បជន្នំ បដិច្ច ហេតុ វិបា-
 កនម្បជន្នំ ឧប្បជន្នំ ន.អនិមនិប្បជន្នំ នវ ។

ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ពាស្រ័យ នូវធម៌មានវិបាក
 ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជន្នំ មាន
 ពីរៈ ៗ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ពាស្រ័យ នូវធម៌មាន
 វិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុផង នូវធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជា
 ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជន្នំ មានពីរៈ ៗ ។

[១៤៧] ក្នុងហេតុប្បជន្នំ មានពីរៈ ៩ ក្នុងអនាមិកាប្បជន្នំ
 មានពីរៈ ៩ ក្នុងអនិមនិប្បជន្នំ មានពីរៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងកម្មប្បជន្នំ
 មានពីរៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បជន្នំ មានពីរៈ ៩ ក្នុងភ្នៀយប្បជន្នំ មាន
 ពីរៈ ៩ ក្នុងឧបាទេប្បជន្នំ មានពីរៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បជន្នំ មានពីរៈ ៩
 ក្នុងសម្បយុត្តប្បជន្នំ មានពីរៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បជន្នំ មានពីរៈ ៩ ក្នុង
 អត្ថប្បជន្នំ មានពីរៈ ៩ ក្នុងចត្ថប្បជន្នំ មានពីរៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បជន្នំ
 មានពីរៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បជន្នំ មានពីរៈ ៩ ។

[១៤៨] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ពាស្រ័យ នូវធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បជន្នំ ។

[១៤៩] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ពាស្រ័យ នូវធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនិមនិប្បជន្នំ
 មានពីរៈ ៩ ។

សហជាតករោមិ មច្ចុយករោមិ និស្សយករោមិ
 សំសដ្ឋករោមិ សម្បយុត្តករោមិ មជ្ជិបូកសនិសា
 វិញ្ញាវត្ថុ ។

បញ្ញាវិវា

[១៩២] ហេតុ វិចារកម្មដន្តោ ហេតុស្ស វិចា-
 កម្មដន្តស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ វីណិ ។

[១៩៣] ហេតុ វិចារកម្មដន្តោ ហេតុស្ស វិចា-
 កម្មដន្តស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ វេ ។

[១៩៤] ហេតុ វិចារកម្មដន្តោ ហេតុស្ស វិចា-
 កម្មដន្តស្ស អនិមិត្តប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ អារម្មណ-
 និមិត្ត សហជាតានិមិត្ត វេ ។

[១៩៥] ហេតុ វិចារកម្មដន្តោ ហេតុស្ស វិចា-
 កម្មដន្តស្ស អនន្តប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ ។ . . .
 ទមនិស្សយប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ អារម្មណ្យមនិស្សយោ
 អនន្តមនិស្សយោ មកក្ខមនិស្សយោ វេ ។ . . .
 អសេវនប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ វេ ។

[១៩៦] ហេតុ វិចារកម្មដន្តោ ហេតុស្ស វិ-
 ចារកម្មដន្តស្ស កម្មប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ វីណិ ។

សហជាតករោមិ មច្ចុយករោមិ និស្សយករោមិ សំសដ្ឋករោមិ សម្បយុត្ត-
 ករោមិ ដូចគ្នានឹងមជ្ជិបូករោមិ បណ្ឌិត ឥឡូវចិត្តស្ថាបនាចុះ ។

បញ្ញាវិវា

[១៩២] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវា ។

[១៩៣] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវិវា ។

[១៩៤] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះអនិមិត្តប្បដ្ឋយ មានវិវា អារម្មណ-
 និមិត្ត និងសហជាតានិមិត្ត មានវិវា ។

[១៩៥] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះអនន្តប្បដ្ឋយ ។ . . . ជាបច្ច័យ
 ព្រោះទមនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវិវា អារម្មណ្យមនិស្សយ អនន្តមនិស្សយ
 និងមកក្ខមនិស្សយ មានវិវា ។ . . . ជាបច្ច័យ ព្រោះអសេ-
 វនប្បដ្ឋយ មានវិវា ។

[១៩៦] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី នៃវិវេកជាហេតុ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី នៃវិវេកជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បដ្ឋយ មាន
 វិវា ។

អធិប្បដិសារ អនុលោមទុក្ខក្សត្រា

[១៥៥] ឈោតុ(៦) វិចារកធម្មតោ ឈោតុស្ស

វិចារកធម្មតស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៦] ឈោតុយា តីណី វារប្បយោ នវ អធិ-

បតីយា នវ អនន្តរេ នវ សុវនន្តរេ នវ សហជាត-

តេ នវ អត្តនន្តោ នវ ធិស្សយេ នវ ឧបនិស្ស-

យេ នវ អសេវិទេ នវ វារប្ប តីណី អាហារ-

តីណី ឥន្ទ្រិយេ នវ យារេ តីណី មាត្តេ នវ សម្ស-

យុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ ឧត្ថិយា នវ វិសតេ នវ

អវិសតេ នវ ។

[១៥៧] ឈោតុ វិចារកធម្មតោ ឈោតុស្ស វិចារ-

កធម្មតស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាត-

ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៨] ឈោតុយា នវ ឧភារម្ពលោ នវ ។

[១៥៩] ឈោតុប្បច្ចយា ឧភារម្ពលោ តីណី ។

[១៦០] ឈោតុប្បច្ចយា វារប្បយោ នវ ។

អធិប្បដិសារ អនុលោមទុក្ខក្សត្រា

[១៦១] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ព្រោះការកើតឡើង ។

[១៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៣ ក្នុងការកើតឡើង
មានពីរ៖ ៤ ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៥ ក្នុងអនន្តរាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៦
ក្នុងសមន្តរាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្នុងសហជាតាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៨ ក្នុង
អក្ខរមាត្រាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១០ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១១ ក្នុងការសេវិទេប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១២ ក្នុង
ប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៣ ក្នុងការប្រក្រតីប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
មានពីរ៖ ១៥ ក្នុងឈាតប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៦ ក្នុងវេទប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៧
ក្នុងសម្សយុត្តប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៨ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៩ ក្នុង
ឧត្ថិប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ២០ ក្នុងវិសតេប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ២១ ក្នុងអវិសតេប្បច្ច័យ
មានពីរ៖ ២២ ។

[១៦៣] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះការកើតឡើង ជាបច្ច័យ ព្រោះ
សហជាតាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៦៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៥ ក្នុងការកើតឡើង
មានពីរ៖ ៦ ។

[១៦៥] ក្នុងការកើតឡើងប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៦៦] ក្នុងការកើតឡើងប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

យថា កុសលត្ថៈក បញ្ញាវាសន្ត អនុលាមឃ្លី
បទ្វជ្ជិយឃ្លី អនុលាមឃ្លីច្ចតិយឃ្លី បទ្វជ្ជិយានុ-
លាមឃ្លី តស្ថិតំ យំ កលោតន្តំ ។

បដិច្ចវិវា

[១៦៣] ហេតុំ លេវិចារកលវិចារកលធម្មជន្មំ បដិច្ច
ហេតុ លេវិចារកលវិចារកលធម្មជន្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា តីណិ ។ ឧហេតុំ លេវិចារកលវិចារកលធម្ម-
ជន្មំ បដិច្ច ឧហេតុ លេវិចារកលវិចារកលធម្មជន្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ហេតុំ លេវិចារក-
លវិចារកលធម្មជន្មក្ខំ ឧហេតុំ លេវិចារកលវិចារកលធម្ម-
ជន្មក្ខំ បដិច្ច ហេតុ លេវិចារកលវិចារកលធម្មជន្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[១៦៤] ហេតុយា នវ អាម្មណេ នវ អនិ-
បតិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ
សហជាតេ នវ អន្តរាគ្គេ នវ វិស្សយេ នវ

អនុលាមក្ខី បទ្វជ្ជិយក្ខី អនុលាមឃ្លីច្ចតិយក្ខី បទ្វជ្ជិយានុ-
លាមក្ខី ឧបញ្ញាវា កុសលត្ថៈក វេលាលាភវំ
ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកវិចារត្ថៈក) បទ្វជ្ជិត កប្ប
ភវំ យ៉ាងនោះផងដែរ ។

បដិច្ចវិវា

[១៦៥] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជា
ហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ ។ ធម៌មិន
មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុផង នូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
មែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ ។

[១៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៤ ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ
មានពីរៈ ៤ ក្នុងអនិចចិត្តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
ពីរៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
ពីរៈ ៤ ក្នុងអន្តរាគ្គប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៤ ក្នុងវិស្សយប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៤

ពសរម្យបុត្រ តីណិ ឈឺហ្វឡេនតូ ១៧ រោងផ្លែឈើ
តីណិ ឈឺហ្វឡេនតូ តីណិ ។

(១៧១) ឈេតុប្បដ្ឋយា អនុម្ពណ្ឌ តីណិ ។

(១៧២) ឈេតុប្បដ្ឋយា អនុម្ពណ្ឌ ធីតា ។

សហជាតាភិបតិ បច្ចុយភិបតិ ធីតាបុត្រ
ភិបតិ សិស្សភិបតិ សិស្សបុត្រភិបតិ
បដិគ្គហសាទិសា វិទ្យាសាស្ត្រ ។

បញ្ញាវិវរ

(១៧៣) ឈេតុ ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុស្ស ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុបុត្រ ឈេតុបុត្រ តីណិ ។ រេ ។

(១៧៤) ឈេតុ ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុស្ស ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុបុត្រ ឈេតុបុត្រ តីណិ ។ ឈេតុ
ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុស្ស ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុបុត្រ ឈេតុបុត្រ តីណិ ។

ក្នុងសិស្សបុត្របុត្រ មានការ ក្នុងសិស្សបុត្របុត្រ មានការ ៨
ក្នុងសិស្សបុត្របុត្រ មានការ ក្នុងសិស្សបុត្របុត្រ មានការ ៩

(១៧៥) ក្នុងសិស្សបុត្របុត្រ មានការ ក្នុងសិស្សបុត្របុត្រ ។

(១៧៦) ក្នុងសិស្សបុត្របុត្រ មានការ ក្នុងសិស្សបុត្របុត្រ ។

សហជាតាភិបតិ បច្ចុយភិបតិ ធីតាបុត្រ
ភិបតិ សិស្សភិបតិ សិស្សបុត្រភិបតិ
បដិគ្គហសាទិសា វិទ្យាសាស្ត្រ ។

បញ្ញាវិវរ

(១៧៧) ឈេតុ ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុស្ស ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុបុត្រ ឈេតុបុត្រ តីណិ ។ រេ ។

(១៧៨) ឈេតុ ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុស្ស ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុបុត្រ ឈេតុបុត្រ តីណិ ។ ឈេតុ
ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុស្ស ឈេតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកាភិបតិកា
ឈេតុបុត្រ ឈេតុបុត្រ តីណិ ។

[១៧៥] នាហេតុ លេខវិចារកនិចារកនម្ពង្គនា
 នាហេតុស្ស លេខវិចារកនិចារកនម្ពង្គនាស្ស ប្រាជាន-
 ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយេន កាម្មណប្បដ្ឋយេន កត្តប្បដ្ឋយេន
 តីណី ។

[១៧៦] ហេតុ លេខវិចារកនិចារកនម្ពង្គនា
 នាហេតុស្ស លេខវិចារកនិចារកនម្ពង្គនាស្ស ប្រាជាន-
 ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយេន ។ នាហេតុ លេខវិចារកនិចារកន-
 ម្ពង្គនា នាហេតុស្ស លេខវិចារកនិចារកនម្ពង្គនាស្ស
 ប្រាជានប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយេន ។ ហេតុ លេខវិចារកន-
 វិចារកនម្ពង្គនា ប នាហេតុ លេខវិចារកនិចារកនម្ព-
 ង្គនា ប នាហេតុស្ស លេខវិចារកនិចារកនម្ពង្គនាស្ស
 ប្រាជានប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយេន ។

[១៧៧] កាសេវនប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយេន នវ ។

[១៧៨] នាហេតុ លេខវិចារកនិចារកនម្ពង្គនា
 នាហេតុស្ស លេខវិចារកនិចារកនម្ពង្គនាស្ស កម្មប្ប-
 ដ្ឋយេន បដ្ឋយេន តីណី ។

[១៧៩] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិន
 មែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
 ប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ព្រោះបុរេជានប្បដ្ឋយេន បានដល់ការធម្មណប្ប-
 ដ្ឋយេន និងកត្តប្បដ្ឋយេន មានដល់ ព ។

[១៨០] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជា
 ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 មិនមែនជាហេតុ ព្រោះបុរេជានប្បដ្ឋយេន ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
 មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ព្រោះបុរេជានប្បដ្ឋយេន ។
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុក្តី ធម៌មិន
 មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ
 ព្រោះបុរេជានប្បដ្ឋយេន ។

[១៨១] ជាបច្ច័យ ព្រោះបុរេជានប្បដ្ឋយេន មានដល់ ព ។

[១៨២] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិន
 មែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
 ប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បដ្ឋយេន មានដល់ ព ។

[១៧៧] ហេតុយា ភីណំ អារម្មណេ នវ អធិ-
 បតិយា ន ឧទទ្ទេន នវ សមទទ្ទេន នវ សហជាតេ
 នវ អរាមញ្ញេ នវ វិស្សយេ នវ ឧបវិស្សយេ
 នវ ចុរជាតេ ភីណំ បច្ឆាជាតេ ភីណំ ហេតេវេ
 នវ តេជ្ជេ ភីណំ តាហារេ ភីណំ វត្ថុនយេ នវ
 ឈារេ ភីណំ ទេត្តេ នវ សម្បយុត្តេ នវ វិប្បយុត្តេ
 បញ្ចុ វត្ថុយា នវ ធម្មិយា នវ វិភតេ នវ
 អវិភតេ នវ ។

[១៧៨] ហេតុ នេវិចាតនេវិចាតធម្មធម្មោ
 ហេតុស្ស នេវិចាតនេវិចាតធម្មធម្មស្ស អារម្មណ-
 ញ្ញយេន បច្ឆយោ សហជាតញ្ញយេន បច្ឆយោ
 ឧបវិស្សយញ្ញយេន បច្ឆយោ ។

[១៧៩] នហេតុយា នវ ធម្មារម្មណេ នវ
 ធម្មបតិយា នវ ។

[១៨០] ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មារម្មណេ ភីណំ ។

[១៨១] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ នវ ។

[១៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា
 មានវាៈ ៤ ក្នុងអធិបត្ថប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៦ ក្នុងឧទទ្ទប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨
 ក្នុងសមទទ្ទប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨
 ក្នុងអរាមញ្ញប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨
 ក្នុងឧបវិស្សយប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងចុរជាតប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ក្នុងហេតេវេប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨
 ក្នុងតេជ្ជប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ក្នុងតាហារប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ក្នុងវត្ថុន-
 យប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងឈារប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ក្នុងទេត្តប្បដ្ឋយា
 មានវាៈ ៨ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 មានវាៈ ៨ ក្នុងបញ្ចុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងវត្ថុយាប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨
 ក្នុងវិភតប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងអវិភតប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ។

[១៨៣] ធម្មបិដកនិដាប្បក ធម្មបិដកនិដាប្បកជាប្រក្រតី ជា
 ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្មបិដកនិដាប្បក ធម្មបិដកនិដាប្បកជាប្រក្រតី
 ជាហេតុ ព្រោះការម្នោសប្បដ្ឋយា ជាបច្ច័យ ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយា
 ជាបច្ច័យ ព្រោះឧបវិស្សយប្បដ្ឋយា ។

[១៨៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងការម្នោសប្បដ្ឋយា
 មានវាៈ ៨ ក្នុងអធិបត្ថប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ។

[១៨៥] ក្នុងការម្នោសប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៨៦] ក្នុងការម្នោសប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

យោ កុសលត្ថិត បញ្ចាវស្ស អនុលោមឱ

បច្ចុទ្ទយឱ អនុលោមឱបច្ចុទ្ទយឱ បច្ចុទ្ទយ-

នុលោមឱ កណ៌ ឯ កណ៌តត្ថ ។

ប្រាជ្ញាបណ្ឌិត គឺថ្មី ។

ប្រាជ្ញាបណ្ឌិត

បដិច្ចវារ

[១៨៤] ហេតុ ឧបាទិទ្ធានាទិយ ឆន្ទ ប-

ដិច្ច ហេតុ ឧបាទិទ្ធានាទិយោ ឆន្ទា ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បជ្ជយា តីណី ។ នហេតុ ឧបាទិទ្ធានាទិ-

យ ឆន្ទ បដិច្ច នហេតុ ឧបាទិទ្ធានាទិយោ

ឆន្ទា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា តីណី ។

កុសលត្ថិត បច្ចុទ្ទយត្ថិត អនុលោមឱបច្ចុទ្ទយត្ថិត បច្ចុទ្ទយ-

នុលោមត្ថិត ខេត្តាវស្ស កុសលត្ថិត ដែលលោកយ

ហើយយ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខនិរោធត្ថិត) បណ្ឌិត ឆន្ទរាជ

យ៉ាងនោះដែរ ។

ចង់ ប្រាជ្ញាបណ្ឌិត ។

ប្រាជ្ញាបណ្ឌិត

បដិច្ចវារ

[១៨៥] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម កាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន^(១) ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ មានពីរ ៗ ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន កណ្តាជាដើមកាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិន មែនជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន កណ្តាជាដើមកាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិន មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ មានពីរ ៗ

១ បដិច្ចវារប្រាជ្ញាបណ្ឌិត ៣ ឆន្ទា ឆន្ទា ។

ហេតុំ ឧបាទិដ្ឋតាតាធិយេត្ថ ធម្មោតុំ ធម្មតាទិដ្ឋតាតា-

ធិយេត្ថ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុំ ឧបាទិដ្ឋតាតាធិយេ-

នេត្ថា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា ភីណំ ។

[១៨៥] ហេតុយា ឧបាទិដ្ឋតាតាធិយេត្ថ ធម្មោតុំ

ធម្មំ ធម្មតាទិដ្ឋតាតាធិយេត្ថ ។ បេ ។ កាម្ម ធម្មំ វិចារ-

កេ ធម្មំ ។ បេ ។ កវិសតេ ធម្មំ ។

[១៨៦] ធម្មោតុំ ឧបាទិដ្ឋតាតាធិយេត្ថ ធម្មំ

បដិច្ច ធម្មោតុំ ឧបាទិដ្ឋតាតាធិយេត្ថ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ធម្មោតុប្បជ្ជយា ។

[១៨៧] ហេតុំ ឧបាទិដ្ឋតាតាធិយេត្ថ ធម្មំ បដិច្ច

ធម្មំ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកល្យាណជាដើម កាន់យកហើយ
ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ កាស្រ័យ នូវធម្មំ ដែលកម្ម
ប្រកបដោយកិលេសមានកល្យាណជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន ជាហេតុផង នូវធម្មំ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
កល្យាណជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែន
ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ មានពីរ ៗ ។

[១៨៨] កុវិសតេប្បជ្ជយ មានពីរ៖ កុវិសតេប្បជ្ជយ
មានពីរ៖ កុវិសតេប្បជ្ជយ មានពីរ៖ កុវិសតេប្បជ្ជយ មាន
ពីរ៖ ។ បេ ។ កុវិសតេប្បជ្ជយ មានពីរ៖ កុវិសតេប្បជ្ជយ មាន
ពីរ៖ ។ បេ ។ កុវិសតេប្បជ្ជយ មានពីរ៖ ។

[១៨៩] ធម្មំ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកល្យាណជាដើម
កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ
កាស្រ័យ នូវធម្មំ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកល្យាណជាដើម
កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។

[១៩០] ធម្មំ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកល្យាណជាដើមកាន់
យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ

ដោយ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ឈិតំ នរោម្ហ-
 ណប្បជ្ឈយា ។ នហេតុំ ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ
 មនិច្ច នហេតុំ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ឈិតំ
 នរោម្ហណប្បជ្ឈយា ។ ហេតុំ ឧបាទិដ្ឋានានិយេសូ
 នហេតុំ ឧបាទិដ្ឋានានិយេសូ ធម្មំ មនិច្ច នហេតុ
 ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ឈិតំ នរោម្ហណ-
 ប្បជ្ឈយា ។

[១៧៨] ហេតុំ ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ មនិច្ច

ហេតុ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ឈិតំ នរោម្ហ-
 បតិប្បជ្ឈយា នវ ។

ខ្ញុំធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម កាន់យកហើយ
 ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ រឿបរឹតភ្លឺន័យ ព្រោះនរោម្ហ-
 ណប្បជ្ឈយ ។ ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានកណ្តាជាដើម
 កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ
 អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់
 យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ រឿប
 រឹតភ្លឺន័យ ព្រោះនរោម្ហណប្បជ្ឈយ ។ ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយ
 កិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
 កណ្តាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ
 ផង ខ្ញុំធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់យក
 ហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុផង រឿបរឹត
 ភ្លឺន័យ ព្រោះនរោម្ហណប្បជ្ឈយ ។

[១៨៨] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម
 កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ អាស្រ័យ
 ខ្ញុំធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់យកហើយ
 ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ រឿបរឹតភ្លឺន័យ ព្រោះនរោម្ហ-
 បតិប្បជ្ឈយ មានពិរៈ ។

[១៩៩] ឈោតុ ឧបាសិទ្ធិតាតាតិយំ ធម្មំ បដិច្ច

ឈោតុ ឧបាសិទ្ធិតាតាតិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
និពាតតប្បដ្ឋយា ។ . . . នរោហារប្បដ្ឋយា ។

[១៩០] ឈោតុយោ ឯកំ នរោម្មណោ តីណិ ន-
រាតិបតិយា នវ នមន្តរេ តីណិ នសធម្មន្តរេ តីណិ
នរោម្មណោ តីណិ ននិបតិស្សយេ តីណិ នប្បវត្តនេ
នវ នប្បវត្តនេ នវ នរាសវនេ នវ នវិចារេ
ឯកំ នរោហារ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នយោនេ
ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ
នវ នោនតិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[១៩១] ឈោតុប្បដ្ឋយោ នរោម្មណោ តីណិ ។

[១៩២] ឈោតុប្បដ្ឋយោ នរោម្មណោ ឯកំ ។

សហជាតករោចិ បច្ចយករោចិ និស្សយក-

រោចិ សំសដ្ឋករោចិ សម្បយុត្តករោចិ

បដិច្ចករសនិសា វិជ្ជារតត្វា ។

[១៩៩] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយចីរភាពមានកណ្តាជាដើម

កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ
អាស្រ័យ ទ្វេដមី ដែលកម្មប្រកបដោយចីរភាពមានកណ្តាជាដើម
កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ
វិបត្តិករឡើយ ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយា ។ . . . ព្រោះនរោហារប្បដ្ឋយា ។

[១៩០] ក្នុងនរោហារប្បដ្ឋយា មានករៈ ១ ក្នុងនរោម្មណប្បដ្ឋយា
មានករៈ ៣ ក្នុងននិបតិស្សប្បដ្ឋយា មានករៈ ៥ ក្នុងនរោម្មណប្បដ្ឋយា
មានករៈ ៣ ក្នុងនសមន្តរេប្បដ្ឋយា មានករៈ ៣ ក្នុងនរោម្មណប្បដ្ឋយា
មានករៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា មានករៈ ៣ ក្នុងនប្បវត្តនេប្បដ្ឋយា
មានករៈ ៥ ក្នុងនបច្ចយកប្បដ្ឋយា មានករៈ ៥ ក្នុងននិស្សយប្បដ្ឋយា
មានករៈ ៥ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយា មានករៈ ១ ក្នុងនរោហារប្បដ្ឋយា មាន
ករៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា មានករៈ ១ ក្នុងនយោនប្បដ្ឋយា មានករៈ ១
ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា មានករៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានករៈ ៣ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានករៈ ៥ ក្នុងនរោម្មណប្បដ្ឋយា មានករៈ ៣ ក្នុង
នោវិគតប្បដ្ឋយា មានករៈ ៣ ។

[១៩១] ក្នុងនរោម្មណប្បដ្ឋយា មានករៈ ៣ ព្រោះនរោហារប្បដ្ឋយា ។

[១៩២] ក្នុងនរោម្មណប្បដ្ឋយា មានករៈ ១ ព្រោះនរោហារប្បដ្ឋយា ។
សហជាតករោចិ បច្ចយករោចិ និស្សយករោចិ សំសដ្ឋករោចិ សម្ប-
យុត្តករោចិ ដូចគ្នាទាំងបច្ចយករោចិ បច្ចយករោចិ បច្ចយករោចិ បច្ចយករោចិ បច្ចយករោចិ ។

បញ្ញាវិវេ

[១៩៣] ហេតុ ឧបាទិដ្ឋតាតាដិយោ ធម្មោ

ហេតុស្ស ឧបាទិដ្ឋតាតាដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុ-

ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តីណិ ។

[១៩៤] ហេតុ ឧបាទិដ្ឋតាតាដិយោ ធម្មោ

ហេតុស្ស ឧបាទិដ្ឋតាតាដិយស្ស ធម្មស្ស ការម្ម-

ណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តីណិ ។ ធម្មោតុ ឧបា-

ទិដ្ឋតាតាដិយោ ធម្មោ ធម្មោតុស្ស ឧបាទិដ្ឋ-

តាតាដិយស្ស ធម្មស្ស ការម្មណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋ-

យោ តីណិ ។ ហេតុ ឧបាទិដ្ឋតាតាដិយោ ច

ធម្មោតុ ឧបាទិដ្ឋតាតាដិយោ ច ធម្មោ

បញ្ញាវិវេ

[១៩៣] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម កាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ជាហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន មាន ដរាប ។

[១៩៤] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម កាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ជាហេតុ ដោយការម្មណប្បដ្ឋយេន មាន ដរាប ។ ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម កាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន មិនមែនជាហេតុ ដោយការម្មណប្បដ្ឋយេន មានដរាប ។ ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម កាន់យកហើយ ពុំដឹងជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន មិនមែនជាហេតុក្តី

ហេតុស្ស ឧបាទិទ្គតាទាទិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណ-
ប្បដ្ឋាយន បច្ចុយោ តីណិ ។

[១៩៥] ហេតុយោ តីណិ អារម្មណេ នវ អ-

នន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អត្តា-

នាត្ថា នវ វិស្សយេ នវ ឧបទិស្សយេ នវ បុរាជា-

តេ តីណិ បច្ចាជានេ តីណិ ករេប្ប តីណិ វិចារក-

នវ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ នវ លាភេ តីណិ

នក្ខេ នវ សម្មយុត្តេ នវ វិច្ឆយុត្តេ បច្ចុ ឥន្ទ្រិយា-

នវ ធន្ទិយា នវ វិភត្តេ នវ អវិភត្តេ នវ ។

[១៩៦] ហេតុ ឧបាទិទ្គតាទាទិយោ នាម្មា ហេ-

តុស្ស ឧបាទិទ្គតាទាទិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្ប-

ដ្ឋាយន បច្ចុយោ សហជាតប្បដ្ឋាយន បច្ចុ-

យោ ឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយន បច្ចុយោ តីណិ ។

ជាបច្ច័យ ខែនមិ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់
យកហើយ ចំណីជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយអារម្មណ-
ប្បដ្ឋាយ មានពីរៈព ។

[១៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានពីរៈព ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ
មានពីរៈ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋាយ មាន
ពីរៈ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ក្នុងករេប្បដ្ឋាយ មាន
ពីរៈ៧ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ក្នុងឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយ មាន
ពីរៈ៧ ក្នុងបុរាជាតប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ក្នុងបច្ចាជានប្បដ្ឋាយ មាន
ពីរៈ៧ ក្នុងករេប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧
ក្នុងអាហារប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ក្នុង
សម្មយុត្តប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ក្នុងវិច្ឆយុត្តប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ក្នុង
ធន្ទិយប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ក្នុងវិភត្តប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ក្នុងអវិភត្តប្បដ្ឋាយ មានពីរៈ៧ ។

[១៩៨] នមិ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់
យកហើយ ចំណីជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខែនមិ
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមកាន់យកហើយ ចំណីជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ ជាបច្ច័យ ព្រោះ
សហជាតប្បដ្ឋាយ ជាបច្ច័យ ព្រោះឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយ មានពីរៈព ។

នាហេតុ ទុក្ខានិទ្ទតានាទិយោ នន្តោ នាហេតុស្ស
 ទុក្ខានិទ្ទតានាទិយស្ស នម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បន្តាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វាហារប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ វិជ្ជិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៩៧] នាហេតុយា នវ នអារម្មណេ នា ន-
 វនិបតិយា នវ ។

[១៩៨] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តិលំ ។

[១៩៩] នាហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណេ នវ ។

យថា តុសលត្ថិតេ បញ្ញាវាស្ស អនុលាម-
 មម្បំ បច្ចនិយម្បំ អនុលាមប្បច្ចនិយម្បំ បច្ច-
 និយានុលាមម្បំ កលិនំ វេ កាលាតត្ថំ ។

បដិច្ចវិញ្ញាណ

[២០០] ចោតំ អនុចានិទ្ទតានាទិយំ នម្មំ បដិច្ច

ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជានឹង កាន់យកហើយ
 ចាំជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន មិនមែនជាហេតុ ជាច្រើន ដែល
 ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជានឹង កាន់យកហើយ ចាំ
 ជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ
 ជាច្រើន ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ ជាច្រើន ព្រោះឧបទិស្សប្បច្ច័យ
 ជាច្រើន ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាច្រើន ព្រោះបន្តាជាតប្បច្ច័យ
 ជាច្រើន ព្រោះវាហារប្បច្ច័យ ជាច្រើន ព្រោះវិជ្ជិយប្បច្ច័យ ។

[១៩៧] ក្នុងនាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនាអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនាវេទនាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១៩៨] ក្នុងនាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនាហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៩៩] ក្នុងនាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនាហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលាមក្តី ចច្ចនិយក្តី អនុលាមប្បច្ចនិយក្តី បច្ចនិយានុលាម
 ក្តី វេទនាវារៈ ក្នុងតុសលត្ថិតៈ ដែលលោកយកហើយ យ៉ាងណា
 (ក្នុងហេតុទុក្ខទោច្ឆន្ទៈ) បណ្តែត ធម្ម័រាប យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិញ្ញាណ

[២០០] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជានឹង
 មិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ជាហេតុ អាស្រ័យ

ហេតុ អនុបាធិដ្ឋបាធានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

ហេតុប្បជ្ឈយា តីណិ ។ ឧហេតុ អនុបាធិដ្ឋ

បាធានិយំ ធម្មំ មនីច្ច ឧហេតុ អនុបាធិដ្ឋបាធា

និយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បជ្ឈយា តីណិ ។

ហេតុ អនុបាធិដ្ឋបាធានិយោ ឧហេតុ អនុបាធិដ្ឋ

បាធានិយោ ធម្មំ មនីច្ច ហេតុ អនុបាធិដ្ឋបាធា

និយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បជ្ឈយា តីណិ ។

(២០៣) ហេតុយា នវ អាត្មលោ នវ អធិប

តិយោ នវ អនុបាធិ នវ សមនុបាធិ នវ សហយាតេ

នវ អត្តមត្តោ នវ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ

បុរោហិតេ នវ អាសេវនេ នវ តទ្មេ នវ វិចារក

នូវនិមិត្ត ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេសមានកណ្តាជាដើម បិទកាន់យក
ហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បជ្ឈយ មានករៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេសមាន
កណ្តាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិន
មែនជាហេតុ ពោធិ៍ស្រីយ នូវនិមិត្ត ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេសមាន
កណ្តាជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិន
មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈយ មានករៈ ៣ ។
ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេសមានកណ្តាជាដើមមិនកាន់យកហើយ
តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ពោធិ៍ស្រីយ នូវនិមិត្ត ដែល
កម្មប្រកបដោយគិលេសមានកណ្តាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រ
យោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុផង នូវនិមិត្ត ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេស
មានកណ្តាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិន
មែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈយ មានករៈ ៣ ។

(២០៤) ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយ មានករៈ ៩ ក្នុងអន្ធកប្បជ្ឈយ
មានករៈ ៩ ក្នុងធម៌កប្បជ្ឈយ មានករៈ ៩ ក្នុងវិនុប្បជ្ឈយ មានករៈ ៩
ក្នុងសមនុប្បជ្ឈយ មានករៈ ៩ ក្នុងសហយាតប្បជ្ឈយ មានករៈ ៩ ក្នុង
អត្តមត្តប្បជ្ឈយ មានករៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បជ្ឈយ មានករៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បជ្ឈយ មានករៈ ៩ ក្នុងបុរោហិតប្បជ្ឈយ មានករៈ ៩ ក្នុងអា
សេវនប្បជ្ឈយ មានករៈ ៩ ក្នុងតទ្មប្បជ្ឈយ មានករៈ ៩ ក្នុងវិចារកប្បជ្ឈយ

សហជាតភវកេមី ចច្ចយភវកេមី និស្សយ-

ភវកេមី សំសង្ខភវកេមី សម្មយុត្តភវកេមី

មនិច្ចភវសេតិសា វិជ្ជាវេតនា ។

បញ្ញាវិណ

[២០៧] ហេតុ អនុចាធិន្តចាធិនិយោ ធម្មោ

ហេតុស្ស អនុចាធិន្តចាធិនិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុ-

ច្បង្គយេន ចច្ចយោ វីណិ ។

[២០៨] ហេតុ អនុចាធិន្តចាធិនិយោ ធម្មោ

ហេតុស្ស អនុចាធិន្តចាធិនិយស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-

ណាច្បង្គយេន ចច្ចយោ វីណិ ។ ឧហេតុ អនុចា-

ធិន្តចាធិនិយោ ធម្មោ ឧហេតុស្ស អនុចាធិន្តចាធិ-

និយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាច្បង្គយេន ចច្ចយោ ន ។

សហជាតភវក្តី ចច្ចយភវក្តី និស្សយភវក្តី សំសង្ខភវក្តី

សម្មយុត្តភវក្តី ដូចគ្នាទាំងបីដូចគ្នាវេទ បក្ខិក ធម្ម

ទ្យនិស្តារផលចុះ ។

បញ្ញាវិណ

[២០៧] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមមិន

កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាច្ច័យ នៃ

ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមមិនកាន់យកហើយ

តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយហេតុច្បង្គយ មានវិវេក ។

[២០៨] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមមិន

កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាច្ច័យ នៃ

ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម មិនកាន់យកហើយ

តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ព្រោះការធូលាច្បង្គយ មាន

វិវេក ។ ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមមិនកាន់

យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ជាច្ច័យ -

នៃធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមមិនកាន់យកហើយ

តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ព្រោះការធូលាច្បង្គយ

មានវិវេក ។

[២០៩] ហេតុ អនុតាមិក្កតាតាមិយោ ធម្មោ
 ហេតុស្ស អនុតាមិក្កតាតាមិយស្ស ធម្មស្ស អនិច-
 តិច្ចទ្វយេន មច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតា-
 ធិបតិ វីរោ ។ ឧហេតុ អនុតាមិក្កតាតាមិយោ
 ធម្មោ ឧហេតុស្ស អនុតាមិក្កតាតាមិយស្ស ធម្មស្ស
 អនិចតិច្ចទ្វយេន មច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហ-
 ជាតាធិបតិ ធម៌ ។

[២១០] ហេតុ អនុតាមិក្កតាតាមិយោ ធម្មោ
 ហេតុស្ស អនុតាមិក្កតាតាមិយស្ស ធម្មស្ស ឧប-
 តិស្សយច្ចទ្វយេន មច្ចយោ អារម្មណូបទិស្សយោ
 អនន្តរូបទិស្សយោ មគ្គច្ចរិក្ខន្ធយោ ធម៌ ។

[២១១] ឧហេតុ អនុតាមិក្កតាតាមិយោ ធម្មោ

[២០៩] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមមិន
 កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម មិនកាន់យក
 ហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយអធិបតិច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវិវរេ ។ ធម៌ ដែល
 កម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 កម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ធម៌វិវរេ ។

[២១០] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមមិន
 កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម មិនកាន់យកហើយ
 តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយឧបទិស្សយច្ច័យ បាន
 ដល់អារម្មណូបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និងមគ្គច្ចរិក្ខន្ធយោ មាន
 វិវរេ ។

[២១១] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម
 មិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ

ឧបោតុស្ស អនុបាទិដ្ឋតាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ វរាជ្ជណបុរេជាតំ ភីណំ ។

[២០២] ឧបោតុស្ស ភីណំ អារម្មណេ ធន
អនិច្ចតិយា ធន អនន្តរេ ធន សមនន្តរេ ធន សហ-
ជាតេ ធន អត្តមញ្ញេ ធន ឱស្សយេ ធន ឧបឱស្សយេ
ធន វុប្បជាតេ ភីណំ បច្ឆាជាតេ ភីណំ វរាស-
រេន ធន ករម្ម ភីណំ អាហារេ ភីណំ ឥន្ទ្រិយេ
ធន ឈារេ ភីណំ វាត្ថុ ធន សឡយុត្តេ ធន វិប្ប-
យុត្តេ ភីណំ អត្ថិយា ធន ធនិយា ធន វិគតេ ធន
អវិគតេ ធន ។

[២០៣] ឧបោតុ អនុបាទិដ្ឋតាទានិយោ ធម្មោ
ឧបោតុស្ស អនុបាទិដ្ឋតាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ សហជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចុ-
យោ ឧបឱស្សប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

ជាបច្ច័យ វៃធមិ វែលកម្មប្រកថោយកិលសោនកក្កាជាដើមមិន
កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ដោយ
បុរេជាតប្បដ្ឋយ បានដល់ការប្បណបុរេជាត មានព្រះ ។

[២០៤] ក្នុងឧបោតុប្បដ្ឋយ មានព្រះត្រាស់ ក្នុងវរាជ្ជណប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧
ក្នុងអនិច្ចតិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុង
សមនន្តរេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុង
អត្តមញ្ញប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងឱស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងឧប-
ឱស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងវុប្បជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះត្រាស់ ក្នុងវរាស-
រេនប្បដ្ឋយ មានព្រះត្រាស់ ក្នុងករម្មប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានព្រះត្រាស់ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ
មានព្រះ ៧ ក្នុងឈារប្បដ្ឋយ មានព្រះត្រាស់ ក្នុងវាត្ថុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងសឡយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះត្រាស់ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងធនិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ
មានព្រះ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

[២០៥] ធមិ វែលកម្មប្រកថោយកិលសោនកក្កាជាដើម
មិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យ
វៃធមិ វែលកម្មប្រកថោយកិលសោនកក្កាជាដើមមិនកាន់យកហើយ
តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយការប្បណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបឱស្សប្បដ្ឋយ ។

[២១៤] និហេតុយា នវំ នអាវច្ឆុណ្ណោ នវំ ។

[២១៥] ហេតុប្បព្វយា នអាវច្ឆុណ្ណោ តីណិ ។

[២១៦] និហេតុប្បព្វយា អាវច្ឆុណ្ណោ នវំ ។

យថា កុសលត្ថិតេ បញ្ញាវិវឌ្ឍន៍ អនុលោមធម្មិ
បច្ចុទ្ទិយធម្មិ អនុលោមធម្មប្បព្វទ្ទិយធម្មិ បច្ចុទ្ទិយានុ-

លោមធម្មិ តណិវំ វេ តណោតង្គំ ។

បដិច្ចវិវា

[២១៧] ហេតុ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយំ ធម្មំ

បដិច្ច ហេតុ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

ហេតុប្បព្វយា តីណិ ។ នហេតុ អនុបាទិន្ទ្រអនុបា-

ទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទា-

និយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បព្វយា តីណិ ។

[២១៤] កុដិទាហេតុប្បព្វយា មានវាវៈ ៩ កុដិនិកាយោប្បព្វយា

មានវាវៈ ៩ ។

[២១៥] កុដិនិកាយោប្បព្វយា មានវាវៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បព្វយា ។

[២១៦] កុដិនិកាយោប្បព្វយា មានវាវៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បព្វយា ។

អនុលោមក្តី បច្ចុទ្ទិយក្តី អនុលោមប្បព្វទ្ទិយក្តី បច្ចុទ្ទិយានុលោមក្តី
នៃបញ្ញាវាវៈ កុដិកុសលត្ថិតៈ ដែលលោកព្រះហឺយ យ៉ាងណា
(កុដិហេតុទុក្ខបាទិន្ទ្រក្តី) បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវា

[២១៧] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេសមានកល្យាណវិជ្ជា

មិនកាន់យកហើយ ពុំនឹងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុបាទាន ជាហេតុ អា-
ស្រ័យ នូវធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេសមានកល្យាណវិជ្ជាមិនកាន់
យកហើយ ពុំនឹងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុបាទាន ជាហេតុ ទើបតែឡើង
ព្រោះហេតុប្បព្វយា មានវាវៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេស
មានកល្យាណវិជ្ជាមិនកាន់យកហើយ ពុំនឹងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុបាទាន
មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេស មាន
កល្យាណវិជ្ជា មិនកាន់យកហើយ ពុំនឹងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុបាទាន
មិនមែនជាហេតុ ទើបតែឡើង ព្រោះហេតុប្បព្វយា មានវាវៈ ៣ ។

ហេតុ អនុចាទិន្នអនុចាទានិយត្ត ឯហេតុ អនុចាទិន្ន-
 អនុចាទានិយត្ត ឯម្មំ ឯដិច្ច ហេតុ អនុចាទិន្នអនុចា-
 ទានិយោ ឯឆោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយោ តិណំ ។

[២០៨] ហេតុយា ឯវ អាម្ពុណា ឯវ អធិប-

តិយា ឯវ អនន្តរា ឯវ សមនន្តរា ឯវ សរណិ-

រេត ឯវ អញ្ញមញ្ញោ ឯវ ឱស្សយ ឯវ ឧបឱស្ស-

យោ ឯវ បុរេជានេ ឯវ អាសេវនេ ឯវ កាម្ម ឯវ

វិគាតេ ឯវ អាហារា ឯវ ភ័ន្តិយេ ឯវ ឈានេ

ឯវ ខត្តេ ឯវ សម្បយុត្តេ ឯវ វិប្បយុត្តេ ឯវ

អត្ថិយា ឯវ ឧត្ថិយា ឯវ វិគតេ ឯវ អវិគតេ ឯវ ។

ឯវ ដែលកម្មប្រភពដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម មិនកាន់យកហើយ
 ពុំនឹងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ដែលកម្ម
 ប្រភពដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ពុំនឹងមិនជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ជាហេតុផល ខ្លាចមិ ដែលកម្មប្រភពដោយកិលេស
 មានកណ្តាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ពុំនឹងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន
 មិនមែនជាហេតុផល ទើបកើតឡើង អន្តរាហេតុប្បជ្ជយោ មានពីរ ៗ

[២០៩] ក្នុងហេតុប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងអាម្ពុណប្បជ្ជយោ មាន
 ពីរ ក្នុងអធិបតិប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងអនន្តរប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុង
 សមនន្តរប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងសរណិប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងឱស្សយប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងឧប-
 ឱស្សយប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងបុរេជានប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងអា-
 សេវនប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងកាម្មប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងវិគាតប្បជ្ជយោ
 មានពីរ ក្នុងអាហារប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងភ័ន្តិយប្បជ្ជយោ មាន
 ពីរ ក្នុងឈានប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងខត្តប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុង
 សម្បយុត្តប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុង
 អត្ថិប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងឧត្ថិប្បជ្ជយោ មានពីរ ក្នុងវិគតប្បជ្ជយោ
 មានពីរ ក្នុងអវិគតប្បជ្ជយោ មានពីរ ។

[២១៩] ហេតុ អនុចានិទ្ទអនុចានានិយំ ធម្មំ

បដិច្ច ហេតុ អនុចានិទ្ទអនុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ នអនិបតិប្បច្ចំយា ។

[២២០] នអនិបតិយោ ន ធម្មាវាទេ នវ

ធម្មាវាទេ នវ នអាសវកំ នវ នតទ្ប តិណិ
នវិចារេ នវ នវិប្បយុត្តំ នវ ។

[២២១] ហេតុប្បច្ចយោ នអនិបតិយោ ន ។

[២២២] នអនិបតិប្បច្ចយោ ហេតុយា ន ។

សហោតកំរោមិ បច្ចយកំរោមិ និស្សយកំរោមិ

សំសង្កកំរោមិ សម្បយុត្តកំរោមិ បដិច្ចកំ-

សនិសា វិទ្យាវេទនា ។

បញ្ញាវិវា

[២២៣] ហេតុ អនុចានិទ្ទអនុចានានិយោ ធម្មោ

[២២៤] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម

កាន់យកហើយ ពុំនឹងដាច់ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក
ហើយ ពុំនឹងដាច់ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដើមកើតឡើង
ព្រោះនអនិបតិប្បច្ចំយ ។

[២២៥] ក្នុងនអនិបតិប្បច្ចំយ មានករៈ ៦ ក្នុងនប្បាជានប្បច្ចំយ មាន

ករៈ ៧ ក្នុងនប្បាជានប្បច្ចំយ មានករៈ ៧ ក្នុងនការសវនប្បច្ចំយ មានករៈ ៧
ក្នុងនកម្មប្បច្ចំយ មានករៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ចំយ មានករៈ ៧ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចំយ មានករៈ ៧ ។

[២២៦] ក្នុងនអនិបតិប្បច្ចំយ មានករៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ចំយ ។

[២២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ចំយ មានករៈ ៦ ព្រោះនអនិបតិប្បច្ចំយ ។

សហោតករៈក្តី បច្ចយករៈក្តី និស្សយករៈក្តី សំសង្កករៈក្តី
សម្បយុត្តករៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចករៈដែរ បណ្ឌិត ឥឡូវ
ពិស្តារផង ។

បញ្ញាវិវា

[២២៨] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម

មិនកាន់យកហើយ ពុំនឹងដាច់ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ

ហេតុស្ប អនុចាធិន្ទអនុចាតាធិយស្ប ធម្មស្ប ហេតុ

ធម្មប្បដ្ឋាយន បទ្ធករោ តីណិ ។

[២២២] ហេតុ អនុចាធិន្ទអនុចាតាធិយ

ធម្មោ ហេតុស្ប អនុចាធិន្ទអនុចាតាធិយស្ប ធម្មស្ប

អានុធិណប្បដ្ឋាយន បទ្ធករោ តីណិ ។

[២២៣] ហេតុយា តីណិ អានុធិណ តីណិ

អធិបតីយោ ន អនុចារ នវ សមនុចារ នវ សហ-

នាតេ នវ អក្ខមក្ខោ នវ ធិស្សយេ នវ ឧបនិស្ស-

យេ នវ កក្កេ តីណិ វិចារេ នវ អាហារេ តី-

ណិ វត្ថុន្តរេ នវ លាទេ តីណិ អក្កេ នវ សម្ប-

យុត្តេ នវ វិប្បយុត្តេ នវ អភិយា នវ ធិត្តិយា នវ

វិកតេ នវ អវិកតេ នវ ។

ធម្មន្ទយ ខែនមិ វេលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកល្យាណវិមុច្ចកាធិ
យកហ័យ ព័ន្ធមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយហេតុ-
ប្បន្ទយ មានករៈព ។

[២២៤] ធម្ម វេលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកល្យាណវិមុច្ចកា
ធិយកហ័យ ព័ន្ធមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ
ធម្មន្ទយ ខែនមិ វេលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកល្យាណវិមុច្ចកា
ធិយកហ័យ ព័ន្ធមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ
ដោយអានុធិណប្បន្ទយ មានករៈព ។

[២២៥] ក្នុងហេតុប្បន្ទយ មានករៈព ក្នុងអនុធិណប្បន្ទយ
មានករៈព ក្នុងអធិបតីប្បន្ទយ មានករៈ៦ ក្នុងអនុចារប្បន្ទយ មាន
ករៈ៧ ក្នុងសមនុចារប្បន្ទយ មានករៈ៧ ក្នុងសហនាប្បន្ទយ មាន
ករៈ៧ ក្នុងអក្ខមក្ខាប្បន្ទយ មានករៈ៧ ក្នុងធិស្សយប្បន្ទយ មានករៈ៧
ក្នុងឧបនិស្សយប្បន្ទយ មានករៈ៧ ក្នុងកក្កេប្បន្ទយ មានករៈ ព ក្នុង
វិចារេប្បន្ទយ មានករៈ៧ ក្នុងអាហារេប្បន្ទយ មានករៈ ព ក្នុងតីណិ-
ប្បន្ទយ មានករៈ៧ ក្នុងលាទេប្បន្ទយ មានករៈ ព ក្នុងអក្កេប្បន្ទយ
មានករៈ៧ ក្នុងសម្បយុត្តេប្បន្ទយ មានករៈ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តេប្បន្ទយ មាន
ករៈ៧ ក្នុងអភិយាប្បន្ទយ មានករៈ៧ ក្នុងធិត្តិយាប្បន្ទយ មានករៈ៧ ក្នុង
វិកតេប្បន្ទយ មានករៈ៧ ក្នុងអវិកតេប្បន្ទយ មានករៈ៧ ។

[២២២] ហេតុ អនុចាតិទ្ធិអនុចាតាធិយោ នរោ
 ហេតុស្ស អនុចាតិទ្ធិអនុចាតាធិយស្ស ធម្មស្ស ស.
 ហេតុប្បដ្ឋយន្តំ បច្ចាយោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយន
 បច្ចាយោ ។

[២២៣] នរោហេតុយោ នរោ អនុលោមណ នរោ ។

[២២៤] ហេតុប្បដ្ឋយោ នរោអនុលោមណ តីណិ ។

[២២៥] នរោហេតុប្បដ្ឋយោ អនុលោមណ តីណិ ។

យថា កុសលភ្នំភក្តិ បច្ច្យាភវស្ស អនុលោ-
 មម្យំ បច្ចុទ្ទិយម្យំ អនុលោមប្បដ្ឋនិយម្យំ បច្ចុ-
 និយានុលោមម្យំ តណីតំ វេ តណោតន្តំ ។

ហេតុទុក្ខចោទ្យតិ ធិដ្ឋានំ ។

ហេតុទុក្ខសង្កេតិដ្ឋានំ

បដិច្ចវិហោ

[២៣៦] ហេតុ សង្កេតិដ្ឋសង្កេតិលាសិកា នន្តំ បដិច្ច
 ហេតុ សង្កេតិដ្ឋសង្កេតិលាសិកោ នរោ ឧប្បដ្ឋតិ

[២២៦] ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើម
 មិនកាន់យកហើយ ចាំឯមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ជាហេតុ ជា
 បច្ច្យយ នៃធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានកណ្តាជាដើមមិនកាន់
 យកហើយ ចាំឯមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ជាហេតុ ដោយសហ-
 ជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច្យយ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។

[២២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងការមូលាប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៧ ។

[២២៨] ក្នុងការមូលាប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៩] ក្នុងការមូលាប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចុទ្ទិយក្តី អនុលោមប្បដ្ឋនិយក្តី បច្ចុនិយានុលោមក្តី
 នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលភ្នំភក្តិ ដែលលោកចប់ហើយ ហើយនោះ
 (ក្នុងហេតុទុក្ខចោទ្យតិភក្តិ) បច្ច្យាភ ឧប្បិករំ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចង់ ហេតុទុក្ខចោទ្យតិភក្តិ ។

ហេតុទុក្ខសង្កេតិដ្ឋានំ

បដិច្ចវិហោ

[២៣០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ចាំឯគ្មានដល់
 សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តី
 សៅហ្មង ចាំឯគ្មានដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ហើយភក្តិសង្កេតិ

ហេតុឲ្យច្បាយ តិណ្ឌី ។ ឧបាសន៍ សុត្តិលិដ្ឋសុត្តិល-
 សិកា ធម្មំ បដិច្ច ឧបាសន៍ សុត្តិលិដ្ឋសុត្តិលសិ-
 កា ឧបាសន៍ ឧបាសន៍ ហេតុឲ្យច្បាយ តិណ្ឌី ។
 ហេតុ សុត្តិលិដ្ឋសុត្តិលសិកា ឧបាសន៍ សុត្តិលិដ្ឋ-
 សុត្តិលសិកា ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សុត្តិលិដ្ឋសុត្តិ-
 លសិកា ឧបាសន៍ ឧបាសន៍ ហេតុឲ្យច្បាយ តិណ្ឌី ។

[illegible]

(၆၈၆) လောကုတ္တရာနိဗ္ဗာန်သင်္ခရာတော် နှစ်
 ကိစ္စ လောကုတ္တရာနိဗ္ဗာန်သင်္ခရာတော် နှစ်
 ကိစ္စ လောကုတ္တရာနိဗ္ဗာန်သင်္ခရာတော် ၁

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋន្ទ មានវាៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 តាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជា
 ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋន្ទ មានវាៈ ៣ ។ ធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ
 កាស្រីយ ខ្លួនធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តាំងគួរដល់សេចក្តី
 សៅហ្មង ជាហេតុផង ខ្លួនធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តាំង
 គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋន្ទ មានវាៈ ៣ ។

[២៣១] ក្នុងភោគប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៩ ក្នុងភោគប្បដ្ឋាយ
 មានព្រះ ៩ ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៩ ។ ២ ។ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាយ
 មានព្រះ ៩ ក្នុងភាពារប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៩ ។ ២ ។ ក្នុងអវិភត្តប្បដ្ឋាយ
 មានព្រះ ៩ ។

[២២២] ឆបិ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តាំងអស់
សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ឆបិ ដែលប្រកបដោយ
សេចក្តីសៅហ្មង តាំងអស់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុផ្សេងៗ ។

[២៣៨] ហេតុ សន្តិសុខសន្តិសុខសុខសុខ ធម្មា
 ហេតុស្ស សន្តិសុខសន្តិសុខសុខស្ស ធម្មស្ស អ-
 រដ្ឋណាច្បាច្បាយេនិ ចត្តយោ នវ ។

[២៣៩] ហេតុ សន្តិសុខសន្តិសុខសុខសុខ ធម្មា
 ហេតុស្ស សន្តិសុខសន្តិសុខសុខស្ស ធម្មស្ស អនិ-
 បតិច្ចុយេនិ មច្ចយោ អរដ្ឋណាចិយនិ នវ ។

[២៤០] ហេតុយា តីណិ អារម្មណ នវ អ-
 និបតិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សរេ-
 ជាតេ នវ វញ្ញមាត្យ នវ វិស្សយេ នវ ឧបាស្ស-
 យេ នវ អាសវិនេ នវ កាច្ច តីណិ អារម្មណ
 តីណិ វុទ្ធិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ វិភង្គ តីណិ
 សម្មយុទ្ធី នវ អនិយា នវ ធនិយា នវ វិគតេ
 នវ អវិគតេ នវ ។

[២៣៨] ឈី វេសប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ចាំឱ្យដល់
 សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាប់ជួយ វេសមី វេសប្រកបដោយសេចក្តី
 សៅហ្មង ចាំឱ្យដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយធម្មណាច្បាច្បាយ
 មានវារៈ ៩ ។

[២៣៩] ឈី វេសប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ចាំឱ្យដល់
 សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាប់ជួយ វេសមី វេសប្រកបដោយសេចក្តី
 សៅហ្មង ចាំឱ្យដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយអនិបតិច្ចុយ
 បានដល់អារម្មណាចិយនិ មានវារៈ ៩ ។

[២៤០] ក្នុងហេតុច្បាច្បាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណច្បាច្បាយ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងនិបតិច្ចុយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរេច្បាច្បាយ មានវារៈ ៩
 ក្នុងសមនន្តរេច្បាច្បាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងសរេជាតេច្បាច្បាយ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 វញ្ញមាត្យច្បាច្បាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិស្សយេច្បាច្បាយ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 ឧបាស្សយេច្បាច្បាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសវិនេច្បាច្បាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងកាច្ច-
 ច្បាច្បាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណច្បាច្បាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវុទ្ធិយេច្បាច្បាយ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានេច្បាច្បាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិភង្គច្បាច្បាយ មានវារៈ ៣
 ក្នុងសម្មយុទ្ធីច្បាច្បាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនិយាច្បាច្បាយ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 ធនិយាច្បាច្បាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតេច្បាច្បាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតេច្បាច្បាយ
 មានវារៈ ៩ ។

[២២០] ហេតុ សន្តិវិជ្ជសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 ហេតុស្ស សន្តិវិជ្ជសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អា-
 រម្មណប្បដ្ឋយេនិ មច្ចយោ សហជាតប្បដ្ឋយេនិ មច្ច-
 យោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេនិ មច្ចយោ ។

[២២២] ធម្មោហេតុយោ ន ធម្មាម្ពុលោ ន ។

[២២៣] ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម្មាម្ពុលោ តិណំ ។

[២២៤] ធម្មោហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្ពុលោ ន ។

យថា កុសលទ្ធិកោ ធម្មាទិវស្ស អនុ-
 លោមម្បិ មច្ចនិយម្បិ អនុលោមប្បដ្ឋនិ-
 យម្បិ មច្ចនិយាទុលោមម្បិ តណិចំ វិ-
 តលោកតំ ។

បដិច្ចវិវា

[២២៥] ហេតុ អសន្តិវិជ្ជសន្តិលេសិកំ ធម្មំ
 មនិច្ច ហេតុ អសន្តិវិជ្ជសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តិណំ ។ ធម្មោតុ
 អសន្តិវិជ្ជសន្តិលេសិកំ ធម្មំ មនិច្ច ធម្ម-
 ហេតុ អសន្តិវិជ្ជសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ

[២២១] ធម្មិ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តាំងគួរដល់
 សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាច្បុយ ខែនមិ ដែលប្រកបដោយសេចក្តី
 សៅហ្មង តាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយការប្តូរឈាប្បដ្ឋយ
 ជាច្បុយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាច្បុយ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។

[២២២] ក្នុងធម្មោហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ក្នុងធម្មាម្ពុលាប្បដ្ឋយ
 មានវាៈ ៧ ។

[២២៣] ក្នុងធម្មាម្ពុលាប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ។

[២២៤] ក្នុងធម្មាម្ពុលាប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ព្រោះធម្មោហេតុប្បដ្ឋយ។
 អនុលោមក្តី មច្ចនិយក្តី អនុលោមប្បដ្ឋនិយក្តី មច្ចនិយាទុលោម
 ក្តី ខែបញ្ញាវាៈ ក្នុងកុសលទ្ធិកៈ ដែលលោកចាំហើយ យ៉ាងណា
 (ក្នុងហេតុទុកសន្តិវិជ្ជកៈ) ចន្ទវិច្ឆ តប្បវាច យ៉ាងនាវិច្ឆ ។

បដិច្ចវិវា

[២២៥] ធម្មិ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែ
 គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាច្បុយ ខ្លះធម្មិ ដែល
 មិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជា
 ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៣ ។ ធម្មិ
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិន
 មែនជាហេតុ ជាច្បុយ ខ្លះធម្មិ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅ-
 ហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បន្នយា តំណ ។ ហេតុ អសន្តិល័ដ្ឋសន្តិ
 លសិតាឡ ដំហេតុ អសន្តិល័ដ្ឋសន្តិលសិតាឡ
 ធម្មំ ធម្មិច្ច ហេតុ អសន្តិល័ដ្ឋសន្តិលសិតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បន្នយា តំណ ។

(២២២) ហេតុណា ទៅ អាចឲ្យបាន ទៅ អតិ.
អតិណា ទៅ ១ ឬ ២ អតិណា ទៅ ១

១២៤៧ ឈាតុ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលាសិកា ឧប្ប
 មជ្ជិក ឈាតុ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលាសិកា ឧប្ប
 ទយ្យន្តិ ឈាតុប្បទយ ។

(២២៨) ធាតុគុយា ឬក៏ ធាតុគុយា ភីណិ
ធាតុគុយា ធាតុ ធាតុគុយា ភីណិ ធាតុគុយា
ភីណិ ធាតុគុយា ភីណិ ធាតុគុយា ភីណិ
ធាតុគុយា ធាតុ ធាតុគុយា ធាតុ ធាតុគុយា
ធាតុ ធាតុគុយា ភីណិ ធាតុគុយា ធាតុ

ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ទី១ ឆ្នាំ ១០០០ ដែលបានប្រកាសដោយសេចក្តី
ស្រេចចិត្ត តែត្រូវដល់សេចក្តីស្រេចចិត្ត ជាពេញលេញ ឆ្នាំ១០០០
ដែលបានប្រកាសដោយសេចក្តីស្រេចចិត្ត តែត្រូវដល់សេចក្តីស្រេចចិត្ត ជា
ពេញលេញ ឆ្នាំ១០០០ ដែលបានប្រកាសដោយសេចក្តីស្រេចចិត្ត តែត្រូវដល់
សេចក្តីស្រេចចិត្ត មិនមែនជាពេញលេញ ទើបក៏បានឡើង ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន
ទី១ ឆ្នាំ ១០០០

[២២២] ក្នុងរោងប្រជុំ មានកាំរៈ ៧ ក្នុងរោងប្រជុំ
មានកាំរៈ ៧ ក្នុងរោងប្រជុំ មានកាំរៈ ៧ ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧
មានកាំរៈ ៧ ៥

(២២៧) ធម៌ ដែលមិនប្រគល់ដោយសេចក្តីសោយន្ត តែគួរដល់
សេចក្តីសោយន្ត មិនមែនជាហេតុ កស្រ្តយ នូវធម៌ ដែលមិនប្រគល់
ដោយសេចក្តីសោយន្ត តែគួរដល់សេចក្តីសោយន្ត មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះទេហកុម្មវត្ថុយ ។

[illegible]

និកាយាវ ឯតំ ធន្ត្រិយេ ឯតំ និយាមេ ឯតំ
 ធម្មត្ថំ ឯតំ ធម្មប្បយុត្តំ តំណី ធម្មយុត្តំ នវ
 បោជន្តិយា តំណី បោជិតេ តំណី ។

[២៤៩] ហេតុប្បដ្ឋយា និកាយាវ តំណី ។

[២៥០] ធម្មប្បយុត្តយា ធម្មត្ថំ ឯតំ ។

ស្មេរជាធម្មត្ថំ ចន្ទយករោចំ ធម្មយករោចំ
 សំសង្ការករោចំ សឡយុត្តករោចំ ចជំច្ចកាស។

និសា វិគ្គរោត្តរា ។

បញ្ញាវិវាទ

[២៥១] ហេតុ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មា
 ហេតុស្ស អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកាស្ស ធម្មស្ស ហេ-
 តុប្បដ្ឋយេន ចន្ទយោ តំណី ។

[២៥២] ហេតុ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មា
 ហេតុស្ស អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកាស្ស ធម្មស្ស អា-
 រម្មណប្បដ្ឋយេន ចន្ទយោ នវ ។

ក្នុងនិកាយាវប្បដ្ឋយ មានការៈ ១ ក្នុងនិកាយាវប្បដ្ឋយ មានការៈ ១ ក្នុង
 និយាមប្បដ្ឋយ មានការៈ ១ ក្នុងធម្មត្ថប្បដ្ឋយ មានការៈ ១ ក្នុងធម្មប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយ មានការៈ ៣ ក្នុងធម្មយុត្តប្បដ្ឋយ មានការៈ ៤ ក្នុងនា-
 ជន្តិប្បដ្ឋយ មានការៈ ៣ ក្នុងនាវិគ្គរោត្តរប្បដ្ឋយ មានការៈ ៣ ។

[២៤៩] ក្នុងនិកាយាវប្បដ្ឋយ មានការៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៥០] ក្នុងនិយាមប្បដ្ឋយ មានការៈ ១ ព្រោះនាវិគ្គរោត្តរប្បដ្ឋយ ។

សហជាតករក្កំ ចន្ទយករក្កំ ធម្មយករក្កំ សំសង្ការក្កំ
 សម្បយុត្តករក្កំ ដូចគ្នាទាំងបីច្ចកាសៈដែរ មធុតិ ធម្មវិទូ
 ចំស្ដារផែនចុះ ។

បញ្ញាវិវាទ

[២៥១] ធម្ម ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្ដីសៅហ្មង តែគ្មានផល
 សេចក្ដីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាច្រើន ដែលមិនប្រកបដោយ
 សេចក្ដីសៅហ្មង តែគ្មានផលសេចក្ដីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ មានការៈ ៣ ។

[២៥២] ធម្ម ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្ដីសៅហ្មង តែគ្មានផល
 សេចក្ដីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាច្រើន ដែលមិនប្រកបដោយ
 សេចក្ដីសៅហ្មង តែគ្មានផលសេចក្ដីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយអារម្មណ-
 ប្បដ្ឋយ មានការៈ ៤ ។

១៣

ហេតុកុរុកសង្ឃិល្លិកៈ

[២៥៣] ហេតុ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 ហេតុស្ស អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អ-
 ធិបតីប្បក្កយេន បទ្ទាយោ អារម្មណាធិបតិ សហជា-
 តាធិបតិ វីណិ ។ ហេតុ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិ-
 កោ ធម្មោ ធម្មោ ហេតុស្ស អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតីប្បក្កយេន បទ្ទាយោ អារម្មណាធិប-
 តិ សហជាតាធិបតិ វីណិ ។ ហេតុ អសន្តិលីដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកោ ច ហេតុ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិ-
 កោ ច ធម្មោ ហេតុស្ស អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិ-
 កស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បក្កយេន បទ្ទាយោ អារម្ម-
 ណាធិបតិ វីណិ ។

[២៥៤] ហេតុយោ វីណិ អារម្មណោ នវ
 អធិបតិយោ នវ អនុត្តរោ នវ សមនុត្តរោ នវ
 សហជាតោ នវ អញ្ញមញ្ញោ នវ ជីស្សយេ
 នវ ឧបសិស្សយេ នវ បុរោដារេ វីណិ

[២៥៣] ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែត្រូវ
 ដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាបង្ខំយ ខែធម៌ ដែលមិនប្រកប
 ដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែត្រូវដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយ
 អធិបតីប្បក្កយ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មាន
 ពីរ ៗ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែត្រូវដល់សេចក្តី
 សៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ជាបង្ខំយ ខែធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង តែត្រូវដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ដោយ
 អធិបតីប្បក្កយ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មាន
 ពីរ ៗ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែត្រូវដល់
 សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 តែត្រូវដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ជាបង្ខំយ ខែធម៌ ដែល
 មិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែត្រូវដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ
 ដោយអធិបតីប្បក្កយ បានដល់អារម្មណាធិបតិ មានពីរ ៗ ។

[២៥៤] ក្នុងហេតុប្បក្កយ មានពីរ ៗ ក្នុងអារម្មណប្បក្កយ
 មានពីរ ៗ ក្នុងអធិបតីប្បក្កយ មានពីរ ៗ ក្នុងនុត្តរប្បក្កយ មាន
 ពីរ ៗ ក្នុងសមនុត្តរប្បក្កយ មានពីរ ៗ ក្នុងសហជាតាប្បក្កយ មាន
 ពីរ ៗ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បក្កយ មានពីរ ៗ ក្នុងជីស្សយប្បក្កយ មានពីរ ៗ
 ក្នុងឧបសិស្សយប្បក្កយ មានពីរ ៗ ក្នុងបុរោដារេប្បក្កយ មានពីរ ៗ

៧៩

ហេតុទុកសន្តិសីទ្ធិត្ថិក

យថា គុសលត្ថិកេ បញ្ញាភវស្ស អនុលោ-
មម្ពំ បច្ចុជ្ជិយម្បិ អនុលោមប្បច្ចុជ្ជិយម្បិ
បច្ចុជ្ជិយា ទុលោមម្បិ តណ្ហិតំ វិវុត្តោ គត្វំ ។

បដិច្ចវិពា

[៦៥៩] ហេតុំ អសន្តិសីទ្ធអសន្តិលេសិតំ ធម្មំ
បដិច្ចំ ហេតុ អសន្តិសីទ្ធអសន្តិលេសិតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[៦៦០] ហេតុយា នវ ពាវដ្ឋលោ នវ អធិបតិ-
យា នវ អនិច្ចារ នវ សមនិច្ចារ នវ សហាយតេ
នវ អញ្ញាបញ្ញា នវ វិស្សយេ នវ ឧបវិស្សយេ
នវ បុរោជាតេ នវ អាសោវិទេ នវ ត្រាម្ម នវ វិបា-
តោ នវ អាចារេ នវ វិជ្ជិយេ នវ ឈានេ នវ
មាត្រ នវ សម្បយុត្តេ នវ វិម្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា
នវ ទត្ថិយា នវ វិគតេ នវ អវិគតេ យ ។

ហេតុទុកសន្តិសីទ្ធិត្ថិក

អនុលោមក្តី បច្ចុជ្ជិយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុជ្ជិយៈក្តី បច្ចុជ្ជិយាទុលោម
ក្តី ឧបញ្ញាភវៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ ដែលលោកកប់ហើយ យ៉ាង
ណា (ក្នុងហេតុទុកសន្តិសីទ្ធិត្ថិកៈ) បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិពា

[៦៥៩] ធម្មំ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិន
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ កាស្រីយ ឆ្ងល់មិ ដែលមិនប្រកប
ដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ រើប
រើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយ ។

[៦៦០] ក្នុងហេតុប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងពាវដ្ឋលោប្បច្ចុយ
មានវាវៈ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងអនិច្ចារប្បច្ចុយ មានវាវៈ
៩ ក្នុងសមនិច្ចារប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងសហាយតេប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩
ក្នុងអញ្ញាបញ្ញាប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងវិស្សយប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុង
ឧបវិស្សយប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងបុរោជាតេប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុង
អាសោវិទេប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងត្រាម្មប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងវិបាតេប្ប-
ច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងអាចារេប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងវិជ្ជិយប្បច្ចុយ
មានវាវៈ៩ ក្នុងឈានប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងមាត្រប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងវិម្បយុត្តប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុង
អត្ថិយាប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងទត្ថិយាប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ក្នុងវិគតេប្បច្ចុយ
មានវាវៈ៩ ក្នុងអវិគតេប្បច្ចុយ មានវាវៈ៩ ។

(២២៤) ឧបាសិកាប្បដិសន្ធិយា ហេតុយា ឆ ។
 សហជាតករាមិ បច្ចយវាមេមិ ជិស្សយវា-
 មេមិ សំសង្ការាមិ សម្បយុត្តវាមេមិ បដិច្ច-
 វាសនិសា វិជ្ជាមេតទា ។

បញ្ញាវិវា

(២២៥) ហេតុ អសន្តិសិដ្ឋអសន្តិសេសិកោ
 ឆន្ទោ ហេតុស្ស អសន្តិសិដ្ឋអសន្តិសេសិកោស្ស
 ឆម្ពស្ស ហេតុប្បដិសន្ធិយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(២២៦) ហេតុ អសន្តិសិដ្ឋអសន្តិសេសិកោ
 ឆន្ទោ ហេតុស្ស អសន្តិសិដ្ឋអសន្តិសេសិកោស្ស
 ឆម្ពស្ស អារម្មណប្បដិសន្ធិយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(២២៧) ហេតុយា តីណិ អារម្មណ តីណិ
 អធិបតិយា ឆ អនុត្តរ ឆ សមនុត្តរ ឆ
 សហជាតេ ឆ អត្ថបាតា ឆ ជិស្សយេ ឆ
 ឧបដិស្សយេ ឆ គាម្ម តីណិ វិជាកោ ឆ

(២២៨) ក្នុងហេតុប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៦ ព្រោះឧបាសិកាប្បដិសន្ធិយា ។
 សហជាតករាមិ បច្ចយវាមេមិ ជិស្សយវាមេមិ
 សម្បយុត្តវាមេមិ បដិច្ចវាមេមិ បដិច្ចវាមេមិ បដិច្ចវាមេមិ
 តីណិវាមេមិ ។

បញ្ញាវិវា

(២២៩) ឆមិ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តាំងមិនគួរ
 ដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាច្រើន ដែលមិនប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង តាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយ
 ហេតុប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៧ ។

(២៣០) ឆមិ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តាំងមិនគួរ
 ដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ជាច្រើន ដែលមិនប្រ-
 កបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែន
 ជាហេតុ ដោយការប្រកបដោយ ហេតុវា ៨ ។

(២៣១) ក្នុងហេតុប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដិសន្ធិយា ហេតុ
 វា ៧ ក្នុងអធិបតិយប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៦ ក្នុងអនុត្តរប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៧ ក្នុង
 សមនុត្តរប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៧ ក្នុងសហជាតប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៧ ក្នុងអត្ថបាតា-
 ប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៧ ក្នុងជិស្សយប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៧ ក្នុងឧបដិស្សយ-
 ប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៧ ក្នុងគាម្មប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៧ ក្នុងវិជាកាប្បដិសន្ធិយា ហេតុវា ៧

ពេញលេញ គឺជា សង្គ្រោះ នៃ យោង គឺជា បុត្ត
នៃ ឧទ្ទិសន៍ នៃ វិជ្ជាបុត្ត នៃ អភិយា នៃ
ចិត្តិយា នៃ វិនិច្ឆេ នៃ អវិកតេ នៃ ។

[illegible]

(២២៩) ច្បាប់ស្តីពី ការបង្កើត និង ការបំប្លែង របស់ ។

(២៧៥) រោគប្បដិសន្ធិ ឧបាសម្ព័ន្ធ ទី៧ ។

(២៩០) ទេពតុប្បត្តយោ អារម្មណ តីណី ។

យោ គុសលន្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
មន្តំ បច្ចុទ្ទិយន្តំ អនុលោមន្តុទ្ទិយន្តំ មច្ចុ-
ទ្ទិយានុលោមន្តំ គណិតំ វេទំ គលោកតំ ។

ក្នុងអាហារច្បងៗ មាន៖ ៣ ក្នុងផ្លែឈូកច្បងៗ មាន៖ ៩ ក្នុង
 ឈាមច្បងៗ មាន៖ ៣ ក្នុងមន្ទិលច្បងៗ មាន៖ ៩ ក្នុងសម្ប-
 យកច្បងៗ មាន៖ ៩ ក្នុងវិប្បយកច្បងៗ មាន៖ ៩ ក្នុងអគិល្បច្បងៗ
 មាន៖ ៩ ក្នុងនគ្គិលច្បងៗ មាន៖ ៩ ក្នុងវិគលច្បងៗ មាន៖ ៩
 ក្នុងអវិគលច្បងៗ មាន៖ ៩ ។

(២៦៨) ឆ្លើយ ដែលទិសប្រកបដោយសេចក្តីស្រស់ប្លង់ តាំងទិសគ្នា
ដល់សេចក្តីស្រស់ប្លង់ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃឆ្លើយ ដែលទិសប្រកបដោយ
សេចក្តីស្រស់ប្លង់ តាំងទិសគ្នាដល់សេចក្តីស្រស់ប្លង់ ជាហេតុ ដោយសហ-
ជាបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយធម៌និងវិជ្ជាបច្ច័យ មានន័យ ។

(២៦៩) ក្នុងទេវតាបុព្វប្បវត្តន្ត មានព្រះវិស្ណុ ក្នុងទេវតាបុព្វប្បវត្តន្ត
មានព្រះវិស្ណុ ។

[၆၈၀] နန္ဒနိကာယသုတ္တံတွင် ဖော်ပြပါ အနုတ္တရသုတ္တံ ၇

(២៧១) ឥទ្ធិការមូលប្បជ្ឈិយ ទទេវៈ ឧ ព្រះនរោត្តមជ្ឈិយ ។

អនុលោមត្តំ បច្ចុប្បន្នត្តំ អនុលោមប្បច្ចុប្បន្នត្តំ បច្ចុប្បន្នយាទ្តិ-
 រលាមត្តំ ខែសប្តាហ៍ៈ ក្នុងគុណសិក្សាៈ ដែលរលាតាម
 ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងរោងក្រុកសង្ឃិលដ្ឋត្ថិតៈ) បណ្ឌិត ឬប្បិ-
 ករ យ៉ាងនោះដែរ ។

ហេតុទុក្ខវិញ្ញាណ

បដិច្ចវិវា

[២៣២] ហេតុ សុវត្ថុសុវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
 ហេតុ សុវត្ថុសុវិចារំ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ជ្ជយា ។ ហេតុ សុវត្ថុសុវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ-
 ហេតុ សុវត្ថុសុវិចារំ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ជ្ជយា ។ ហេតុ សុវត្ថុសុវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
 សុវត្ថុសុវិចារំ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា ។ ឧហេតុ សុវត្ថុសុ-
 វិចារំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហេតុ សុវត្ថុសុវិចារំ ធម្មំ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា ។ ឧហេតុ សុវត្ថុសុ-
 វិចារំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហេតុ សុវត្ថុសុវិចារំ ធម្មំ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា តីណិ ។ ហេតុ
 សុវត្ថុសុវិចារំ ធម្មំ ឧហេតុ សុវត្ថុសុវិចារំ ធម្មំ
 បដិច្ច ហេតុ សុវត្ថុសុវិចារំ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បជ្ជយា តីណិ ។

ហេតុទុក្ខវិញ្ញាណ

បដិច្ចវិវា

[២៣២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 ហេតុ កាស្រ័យ ទ្វារធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 ហេតុ វេយ្យាក្ខន្ធិ ព្រោះហេតុប្បជ្ជយា ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្វារធម៌ ដែលប្រ-
 កបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ វេយ្យាក្ខន្ធិ ព្រោះហេតុ-
 ប្បជ្ជយា ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ កា-
 ស្រ័យ ទ្វារធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ
 វេយ្យាក្ខន្ធិ ព្រោះហេតុប្បជ្ជយា ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រ-
 កបដោយវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្វារធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ វេយ្យាក្ខន្ធិ ព្រោះហេតុ-
 ប្បជ្ជយា មានវិវា ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្វារធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាហេតុធម៌ ទ្វារធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែន
 ជាហេតុធម៌ វេយ្យាក្ខន្ធិ ព្រោះហេតុប្បជ្ជយា មានវិវា ។

អភិធម្មវិធិ៧ អនុលោមទុក្ខកម្មវិធាន

អភិធម្មវិធិ៧ អនុលោមទុក្ខកម្មវិធាន

(២៧៣) យោគុយា ធនំ អារម្មណេ ធនំ អនិម-
តិយា ធនំ អនុវត្តេ ធនំ សមនុត្តេ ធនំ ។ យេ ។
តាម្ម ធនំ វិចារេត ធនំ ។ យេ ។ អវិការេត ធនំ ។

(២៧៤) ធមោតុំ សវិតត្តុសវិចារេ ធម្មំ ធនិច្ច
ធមោតុំ សវិតត្តុសវិចារេ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ធមោ-
តុប្បន្នយា ម្លេ ។

(២៧៥) យោតុំ សវិតត្តុសវិចារេ ធម្មំ ធនិច្ច
យោតុំ សវិតត្តុសវិចារេ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ធនិម-
តិប្បន្នយា ។

(២៧៦) យោគុយា ម្លេ ធនិមតិយា ធនំ
។ យេ ។ ធម្មវេយាតេ ធនំ ធម្មច្ឆារិយេតេ ធនំ ធនិ-
សេវេ ធនំ ធនាម្មេ តិណំ ធនិចារេតេ ធនំ ធនាត្ត
បំភំ ធនិប្បយុត្តេ ធនំ ។

(២៧៧) យោគុប្បន្នយា ធនិមតិយា ធនំ ។

(២៧៨) យោគុប្បន្នយា អារម្មណេ ទ្វេ ។
សហជាតកំភេមិ បទ្ទយកំភេមិ វិស្សយ-
កំភេមិ សំសដ្ឋកំភេមិ សម្បយុត្តកំភេមិ
បដិច្ចកំភេសធិសា វិចារេតេតា ។

(២៧៩) ក្នុងហេតុប្បន្នយា មានការៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បន្នយា
មានការៈ ៧ ក្នុងអនិមតិប្បន្នយា មានការៈ ៧ ក្នុងអនុវត្តប្បន្នយា មានការៈ ៧
ក្នុងសមនុត្តប្បន្នយា មានការៈ ៧ ។ យេ ។ ក្នុងកម្មប្បន្នយា មានការៈ ៧
ក្នុងវិចារេតប្បន្នយា មានការៈ ៧ ។ យេ ។ ក្នុងអវិការេតប្បន្នយា មានការៈ ៧ ។

(២៨០) ធមិ វេលប្រកបដោយវិតត្តុប្រកបដោយវិចារេ មិន
វេលជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លះធមិ វេលប្រកបដោយវិតត្តុប្រកបដោយវិចារេ
មិនវេលជាហេតុ ទើបតើការឡើង ព្រោះនាហេតុប្បន្នយា មានការៈ ៦ ។

(២៨១) ធមិ វេលប្រកបដោយវិតត្តុប្រកបដោយវិចារេ ជា
ហេតុ កាស្រីយ ខ្លះធមិ វេលប្រកបដោយវិតត្តុប្រកបដោយវិចារេ
ជាហេតុ ទើបតើការឡើង ព្រោះនាអនិមតិប្បន្នយា ។

(២៨២) ក្នុងនាហេតុប្បន្នយា មានការៈ ៦ ក្នុងនាអនិមតិប្បន្នយា
មានការៈ ៧ ។ យេ ។ ក្នុងនាអនុវត្តប្បន្នយា មានការៈ ៧ ក្នុងនាសមនុត្តា-
តប្បន្នយា មានការៈ ៧ ក្នុងនាសវិតត្តុប្បន្នយា មានការៈ ៧ ក្នុងនាអារម្ម-
ណប្បន្នយា មានការៈ ៣ ក្នុងនាវិចារេតប្បន្នយា មានការៈ ៧ ក្នុងនាអវិការេតប្បន្នយា
មានការៈ ១ ក្នុងនាអវិចារេតប្បន្នយា មានការៈ ៧ ។

(២៨៣) ក្នុងនាអនិមតិប្បន្នយា មានការៈ ៧ ព្រោះនាហេតុប្បន្នយា ។

(២៨៤) ក្នុងអារម្មណប្បន្នយា មានការៈ ៦ ព្រោះនាហេតុប្បន្នយា ។
សហជាតកំភេក្តី បទ្ទយកំភេក្តី វិស្សយកំភេក្តី សំសដ្ឋកំភេក្តី សម្ប-
យុត្តកំភេក្តី បដិច្ចកំភេសធិសា វិចារេតេ កម្មវិជ្ជាស្តារធម្មេ ។

យោគទុកវិញ្ញាណ
បញ្ញាវិវា

(២៩៩) យោគ សុវិវត្តសុវិចារោ ធម្មោ យោ-
គុស្ស សុវិវត្តសុវិចារស្ស ធម្មស្ស យោគប្បដ្ឋយេន
មច្ចយោ វិណិ ។

(៣០០) យោគ សុវិវត្តសុវិចារោ ធម្មោ យោ-
គុស្ស សុវិវត្តសុវិចារស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាច្ឆន្ទ-
យេន មច្ចយោ នវ ។

(៣០១) យោគ សុវិវត្តសុវិចារោ ធម្មោ យោ-
គុស្ស សុវិវត្តសុវិចារស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិច្ឆន្ទយេន
មច្ចយោ អាម្មណាចិបតិ សហាតាតាចិបតិ វិណិ ។

នយោគ សុវិវត្តសុវិចារោ ធម្មោ នយោគុស្ស ស-
វិវត្តសុវិចារស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិច្ឆន្ទយេន មច្ច-
យោ អាម្មណាចិបតិ សហាតាតាចិបតិ វិណិ ។

យោគ សុវិវត្តសុវិចារោ ម នយោគ សុវិវត្តសុវិចា-
រោ ធម្មោ យោគុស្ស សុវិវត្តសុវិចារស្ស ធម្មស្ស
អនិច្ចតិច្ឆន្ទយេន មច្ចយោ អាម្មណាចិបតិ វិណិ ។

យោគទុកវិញ្ញាណ
បញ្ញាវិវា

(៣០២) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ ជា
យោគ ជាច្រើន ១៩៩ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ
ជាយោគ ដោយយោគប្បដ្ឋយេន មាន៖ ៣ ។

(៣០៣) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ ជា
យោគ ជាច្រើន ១៩៩ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ ជា
យោគ ដោយអាម្មណាច្ឆន្ទយេន មាន៖ ៤ ។

(៣០៤) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ ជា
យោគ ជាច្រើន ១៩៩ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ
ជាយោគ ដោយអនិច្ចតិច្ឆន្ទយេន មាន៖ ៥ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ
ជាយោគ មាន៖ ៣ ។

ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ
មិនមែនជាយោគ ជាច្រើន ១៩៩ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយ
វិចារ មិនមែនជាយោគ ដោយអនិច្ចតិច្ឆន្ទយេន មាន៖ ៦ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ
មិនមែនជាយោគ មាន៖ ៣ ។

ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ
ជាយោគ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ
មិនមែនជាយោគ ជាច្រើន ១៩៩ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ
ជាយោគ ដោយអនិច្ចតិច្ឆន្ទយេន មាន៖ ៧ ។

ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ
មិនមែនជាយោគ ជាច្រើន ១៩៩ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ
មិនមែនជាយោគ មាន៖ ៣ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខិកប្បដ្ឋាន

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខិកប្បដ្ឋាន

[២៨២] ហេតុយា វីណិ អារម្មណា នវ អនិ-
 មតិយា នវ អនុត្តរា នវ សមនុត្តរា នវ សហ-
 ជារត នវ អត្តាមិន្ទា នវ វិស្សយេ នវ ឧបវិស្ស-
 យេ នវ អារសវិន នវ កម្មា វីណិ វិចារតេ នវ
 វាហារ វីណិ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ វីណិ មាត្រ-
 យា នវ ឧប្បយុត្តេ នវ អនិយា នវ ឧត្តិយា នវ វិគារេ
 នវ អវិការេ នវ ។

[២៨៣] ហេតុ សវិនុត្តសវិនារោ ធម្មា ហេ-
 តុស្ស សវិនុត្តសវិនារស្ម ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សមាជាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប-
 វិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៤] នហេតុយា នវ អនារម្មណា នវ ។

[២៨៥] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណា វីណិ ។

[២៨៦] នហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណា នវ ។

[២៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងការម្សិលប្បច្ចយ
 មានវារៈ ក្នុងគង្គិយប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងអនុត្តរាប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ក្នុងសមនុត្តរាប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងសហជាកប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ក្នុងអត្តាមិន្ទាប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងវិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ
 ក្នុងឧបវិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងអារសវិនប្បច្ចយ មានវារៈ
 ក្នុងកម្មាប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងវីណិប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងវិចារតេ-
 ប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងឈានប្បច្ចយ
 មានវារៈ ក្នុងមាត្រយាប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងឧប្បយុត្តប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ក្នុងអនិយាប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងឧត្តិយាប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុង
 វិគារេប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងអវិការេប្បច្ចយ មានវារៈ ។

[២៨៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 ហេតុ ជាបច្ចយ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាហេតុ ដោយការម្សិលប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយសហជាកប្បច្ចយ
 ជាបច្ចយ ដោយអត្តាមិន្ទាប្បច្ចយ ។

[២៨៩] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ក្នុងអារម្មណាប្បច្ចយ
 មានវារៈ ។

[២៩០] ក្នុងអារម្មណាប្បច្ចយ មានវារៈ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

[២៩១] ក្នុងអារម្មណាប្បច្ចយ មានវារៈ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

យជា កុសលត្ថិតៈ មញ្ញាភវស្ស មនុស្ស-
 មឃ្យ មច្ចុដិយឃ្យ មនុស្សមឃ្យច្ចុដិយឃ្យ មច្ចុ-
 ដិយាមនុស្សមឃ្យ គណិតំ ឯវំ តាលាភវំ ។

បដិច្ចវិហ

[២៨៧] ហេតុំ អវិគត្តវិហារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 ហេតុ អវិគត្តវិហារមត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្ប-
 ជ្ជយា តិណិ ។ ហេតុំ អវិគត្តវិហារមត្តំ ធម្មំ
 បដិច្ច ហេតុ អវិគត្តវិហារមត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បជ្ជយា តិណិ ។ ហេតុំ អវិគត្តវិហារមត្តា
 ហេតុំ អវិគត្តវិហារមត្តា ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
 អវិគត្តវិហារមត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បជ្ជយា
 តិណិ ។

[២៨៨] ហេតុយា ឯវំ អនុស្សា ឯវំ អនិមិត្ត-
 យា ឯវំ ។ ឯវំ អនុស្សា ឯវំ អនិមិត្ត ឯវំ អនុស្សា
 អវិគត្ត ឯវំ ។

[២៨៩] ហេតុំ អវិគត្តវិហារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
 អវិគត្តវិហារមត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ មនុស្សមឃ្យច្ចុដិយឃ្យ ។

អនុសាមក្ខី មច្ចុដិយៈក្ខី អនុសាមប្បច្ចុដិយៈក្ខី មច្ចុដិយាមនុសាម-
 ក្ខី នៃបញ្ញាភវៈ កុសលត្ថិតៈ នៃសាលាភវៈហិយ យ៉ាងណា
 (ក្នុងហេតុទុក្ខកត្តា) មនុស្ស មឃ្យច្ចុដិយ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិហ

[២៩០] ធម៌ មិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិហារៈ ជាហេតុ អា-
 ស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិហារៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ មានភវៈពុ ។ ធម៌ មិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិហារៈ
 មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិហារៈ មិន
 មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ មានភវៈពុ ។ ធម៌ មិន
 មានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិហារៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមានវិគត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិហារៈ ជាហេតុផង ខ្លាចមិ មិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិហារៈ
 មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ មានភវៈពុ ។

[២៩១] ក្នុងហេតុប្បជ្ជយ មានភវៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បជ្ជយ
 មានភវៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បជ្ជយ មានភវៈ ៩ ។ បេ ៥ ក្នុងកម្មប្បជ្ជយ
 មានភវៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បជ្ជយ មានភវៈ ៩ ។ បេ ៥ ក្នុងអវិគតប្បជ្ជយ
 មានភវៈ ៩ ។

[២៩២] ធម៌ មិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិហារៈ ជាហេតុ អា-
 ស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិហារៈ ជាហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះអតិបត្តិប្បជ្ជយ ។

(២៧០) ឧសតិបតិយា នវ ឧប្បវេណីតេ នវ ឧ-
បញ្ញាតាតេ នវ ឧសាសេវិទេ នវ ឧកោត្ថ តិណិ
នវិចារេកេ នវ វិចារយុត្តេ នវ ។

(២៧១) ហេតុប្បដ្ឋយា ឧសតិបតិយា នវ ។

(២៧២) ឧសតិបតិប្បដ្ឋយា ហេតុយា នវ ។

សហជាតករោមិ បច្ចយករោមិ ធិស្សយ-
វរោមិ សំសង្កករោមិ សរុយុត្តករោមិ ច-
ដិច្ចករសនិសា វិគ្គារេត្វា ។

បញ្ញាវិហ

(២៧៣) ហេតុ អវិទក្កវិចារមត្តោ នេវោ ហេ-
តុស្ស អវិទក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន
បច្ចយេន តិណិ ។

(២៧៤) ហេតុ អវិទក្កវិចារមត្តោ នេវោ នហេ-
តុស្ស អវិទក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុធម្មណប្បដ្ឋ-
យេន បច្ចយេន តិណិ ។

(២៧៥) ហេតុ អវិទក្កវិចារមត្តោ នេវោ ហេ-
តុស្ស អវិទក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អតិបតិប្បដ្ឋ-
យេន បច្ចយេន សហជាតាតិបតិ តិណិ ។

(២៧៦) ក្នុងឧសតិប្បដ្ឋយា មានព្រះ៧ ក្នុងឧប្បវេណីតេប្បដ្ឋយា
មានព្រះ៧ ក្នុងឧបញ្ញាតាតេប្បដ្ឋយា មានព្រះ៧ ក្នុងឧសាសេវិទេប្បដ្ឋយា
មានព្រះ៧ ក្នុងឧកោត្ថប្បដ្ឋយា មានព្រះ៧ ក្នុងឧវិចារយុត្តេប្បដ្ឋយា មាន
ព្រះ៧ ក្នុងឧវិចារយុត្តេប្បដ្ឋយា មានព្រះ៧ ។

(២៧៧) ក្នុងឧសតិប្បដ្ឋយា មានព្រះ៧ ព្រាហ្មហតុប្បដ្ឋយា ។

(២៧៨) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានព្រះ៧ ព្រាហ្មឧសតិប្បដ្ឋយា ។

សហជាតករោមិ បច្ចយករោមិ ធិស្សយករោមិ សំសង្កករោមិ
សរុយុត្តករោមិ ដូចគ្នាខឹងចង្អុលវិវា ចល្លកត គប្បីផ្ស
ពិស្តារផសិច្ច ។

ប្បញ្ញវិវរ

(២៧៩) នមិ មិនមានវិគ្គុះមានត្រឹមតែវិចារ ជាហេតុ ជា
បច្ចយ នៃនមិ មិនមានវិគ្គុះមានត្រឹមតែវិចារ ជាហេតុ ដោយ
ហេតុប្បដ្ឋយា មានព្រះ៧ ។

(២៨០) នមិ មិនមានវិគ្គុះមានត្រឹមតែវិចារ ជាហេតុ ជា
បច្ចយ នៃនមិ មិនមានវិគ្គុះមានត្រឹមតែវិចារ មិនមែនជាហេតុ ដោយ
ហេតុធម្មណប្បដ្ឋយា មានព្រះ៧ ។

(២៨១) នមិ មិនមានវិគ្គុះមានត្រឹមតែវិចារ ជាហេតុ ជា
បច្ចយ នៃនមិ មិនមានវិគ្គុះមានត្រឹមតែវិចារ ជាហេតុ ដោយ
អតិបតិប្បដ្ឋយា មានព្រះ៧ ។

ឧបោតុ អវិចិត្តវិចារមត្តោ ឧបោតុ ឧបោតុស្ស អវិ-
 ចិត្តវិចារមត្តស្ស ឧប្បស្ស អនិច្ចតិច្ឆយេន មច្ចយោ
 វារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ តិណំ ។ ឧបោតុ
 អវិចិត្តវិចារមត្តោ ម ឧបោតុ អវិចិត្តវិចារមត្តោ ម
 ឧបោតុ ឧបោតុស្ស អវិចិត្តវិចារមត្តស្ស ឧប្បស្ស អនិ-
 ច្ចតិច្ឆយេន មច្ចយោ វារម្មណាធិបតិ ។

[២៩៦] ឧបោតុយា តិណំ វារម្មណោ តិណំ វា-
 ធិបតិយោ សត្ត អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហ-
 ជាតេ នវ អន្តរេ នវ និស្សយេ នវ ឧប-
 និស្សយេ នវ វារសវេ នវ កុដ្ឋេ តិណំ វិចារេ
 នវ វារហារ តិណំ វត្ថុយេ នវ ឈារេ តិណំ
 អត្ថេ នវ សម្មយុត្តេ នវ អត្ថិយោ នវ ឧត្ថិយោ
 នវ វិចារេ នវ អវិចារេ នវ ។

[២៩៧] ឧបោតុ អវិចិត្តវិចារមត្តោ ឧបោតុ ឧប-
 ោតុស្ស អវិចិត្តវិចារមត្តស្ស ឧប្បស្ស សហជាតម្បដ្ឋ-
 យេន មច្ចយោ វារម្មណាធិបតិ ។

ធម៌ មិនមានវិញ្ញាណប្រវត្តិវិចារៈ មិនមែនជាឧបោតុ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ មិនមានវិញ្ញាណប្រវត្តិវិចារៈ មិនមែនជាឧបោតុ ដោយវេទិតប្ប-
 ច័យ បានដល់ការម្សោយបំផុត និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ព ។ ធម៌
 មិនមានវិញ្ញាណប្រវត្តិវិចារៈ ជាឧបោតុ ធម៌ មិនមានវិញ្ញាណប្រវត្តិវិចារៈ
 វិចារៈ មិនមែនជាឧបោតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានវិញ្ញាណប្រវត្តិវិចារៈ
 វិចារៈ មិនមែនជាឧបោតុ ដោយវេទិតប្បច័យ បានដល់ការម្សោយបំផុត ។

[២៩៨] ក្នុងឧបោតុប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងការម្សោយប្បច័យ មាន
 វារៈ ព ក្នុងអនិច្ចតិច្ឆយ មានវារៈ ព ក្នុងអនន្តរេប្បច័យ មានវារៈ ព
 ក្នុងសមនន្តរេប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងសហជាតម្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុង
 អន្តរេប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងនិស្សយេប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងឧប-
 និស្សយេប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងវារសវេប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងកុដ្ឋ-
 ប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងវិចារេប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងវារហារេប្បច័យ
 មានវារៈ ព ក្នុងវត្ថុយេប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងឈារេប្បច័យ មាន
 វារៈ ព ក្នុងអត្ថិយោប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងឧត្ថិយោប្បច័យ មានវារៈ ព
 ក្នុងវិចារេប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងអវិចារេប្បច័យ មានវារៈ ព ក្នុងវិចារេប្បច័យ
 មានវារៈ ព ក្នុងអវិចារេប្បច័យ មានវារៈ ព ។

[២៩៩] ធម៌ មិនមានវិញ្ញាណប្រវត្តិវិចារៈ ជាឧបោតុ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានវិញ្ញាណប្រវត្តិវិចារៈ ជាឧបោតុ ដោយសហ-
 ជាតម្បច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវេទិតប្បច័យ ។

[២៩៨] ទេហតុយា នវ នអាម្ពលោ នវ ។

[២៩៩] ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្ពលោ តីណិ ។

[៣០០] នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ពលោ តីណិ ។

យថា កុសលត្ថិកោ បញ្ញាវាសន្ត អនុលោ-

មម្បិ បដ្ឋជីយម្បិ អនុលោមប្បដ្ឋជីយម្បិ បដ្ឋ-

ជីយក អនុលោមម្បិ តណិវ ឯវ អនុលោមន្តិ ។

បដិច្ចវិវា

[៣០១] ហេតុ អវិគត្តអវិចារី ធម្មំ បដិច្ច ហេ-

តុ អវិគត្តអវិចារោ នេម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣០២] ហេតុយា នវ នអាម្ពលោ នវ អនិប-

តិយា នវ នកម្ម នវ វិចារក នវ វិគតេ នវ អវិ-

គតេ នវ ។

[៣០៣] នហេតុ អវិគត្តអវិចារី ធម្មំ បដិច្ច

ហេតុ អវិគត្តអវិចារោ នេម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្ប-

ដ្ឋយា ។

[២៩៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងនការម្ពលាប្បដ្ឋយា

មានវាៈ ៨ ។

[២៩៩] ក្នុងនការម្ពលាប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣០០] ក្នុងនការម្ពលាប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ។

អនុលោមក្តី បដ្ឋជីយៈក្តី អនុលោមប្បដ្ឋជីយៈក្តី បដ្ឋជីយានុលោមក្តី

នៃបញ្ញាវាៈ ក្នុងកុសលត្ថិកោ ដែលរលាករាមហើយ យ៉ាងណា

(ក្នុងនហេតុនៃកត្តត្ថិកោ) បណ្ឌិត ធម្មិកវ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវា

[៣០១] ភវិ មិនមានវិកក្កៈចាំមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ គា-

ស្រ័យ នូវភវិ មិនមានវិកក្កៈចាំមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ ទើបភវិ

រឿង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣០២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងនការម្ពលាប្បដ្ឋយា

មានវាៈ ៨ ក្នុងនវិចារប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨

ក្នុងវិចារប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ក្នុងអវិ-

គតប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៨ ។

[៣០៣] ភវិ មិនមានវិកក្កៈចាំមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ

ស្រ័យ នូវភវិ មិនមានវិកក្កៈចាំមិនមានវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ

ទើបភវិរឿង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ។

ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ធីវិជ្ជយុត្តេ នវ ហោធិត្ថយា
តីណិ ហោវិគតោ តីណិ ។

[៣០៥] ហោតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ តីណិ ។

[៣០៦] នវហតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯកំ ។

សហជាតករោមិ បដ្ឋយេវារាមិ វិស្សយ-
ករោមិ សិសង្កតិរោមិ សម្បយុត្តករោមិ ប-

ដិឡករសធិសា វិទ្យារាតត្ថា ។

បញ្ញាវិវា

[៣០៧] ហោតុ អវិគត្តុអវិចារក ធម្មោ ហោ-
តុស្ស អវិគត្តុអវិចារស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បដ្ឋយេឧ
បដ្ឋយោ តីណិ ។

[៣០៨] ហោតុ អវិគត្តុអវិចារក ធម្មោ ហោ-
តុស្ស អវិគត្តុអវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋ-
យេឧ បដ្ឋយោ នវ ។

[៣០៩] ហោតុយា តីណិ អារម្មណេ ធីវ អធិ-
បតីយា ឧ អធិប្បេ ធីវ សធិប្បេ នវ សហជាតេ
ធីវ អត្ថាមត្តោ ធីវ វិស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ
បុរោជិតេ តីណិ បដ្ឋាជារត តីណិ វាសេវនេ ធីវ

ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានករៈ ៧ ក្នុងនវិជ្ជយុត្តប្បដ្ឋយ មានករៈ ៩
ក្នុងនាធិត្ថប្បដ្ឋយ មានករៈ ៣ ក្នុងនាវិគតប្បដ្ឋយ មានករៈ ៣ ។

[៣០៧] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានករៈ ៣ ព្រាហ្មហតុប្បដ្ឋយ ។

[៣០៨] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានករៈ ៩ ព្រាហ្មហតុប្បដ្ឋយ ។

សហជាតករៈ ៩ បដ្ឋយករៈ ៩ វិស្សយករៈ ៩ សិសង្កតិករៈ ៩ សម្ប-
យុត្តករៈ ៩ ផ្ចិតតាធិតបដិប្បករៈ ៩ ហតុក ឧប្បទ្វិបិស្តារធិតុរៈ ។

បញ្ញាវិវា

[៣០៩] ធម្ម មិនមានវិគត្តុតាំងនឹងមិនមានវិចារៈ ជាហតុ ជា
បដ្ឋយ នៃធម្ម មិនមានវិគត្តុតាំងនឹងមិនមានវិចារៈ ជាហតុ ដោយហតុ-
ប្បដ្ឋយ មានករៈ ៧ ។

[៣១០] ធម្ម មិនមានវិគត្តុតាំងនឹងមិនមានវិចារៈ ជាហតុ ជា
បដ្ឋយ នៃធម្ម មិនមានវិគត្តុតាំងនឹងមិនមានវិចារៈ ជាហតុ ដោយ
អារម្មណប្បដ្ឋយ មានករៈ ៩ ។

[៣១១] ក្នុងហតុប្បដ្ឋយ មានករៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
ករៈ ៩ ក្នុងនធិតប្បដ្ឋយ មានករៈ ៦ ក្នុងនាធិតប្បដ្ឋយ មានករៈ ៩
ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានករៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានករៈ ៩
ក្នុងព្រាហ្មហតុប្បដ្ឋយ មានករៈ ៩ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋយ មានករៈ ៩
ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានករៈ ៩ ក្នុងបុរោជិតប្បដ្ឋយ មានករៈ ៣
ក្នុងបដ្ឋាជារតប្បដ្ឋយ មានករៈ ៣ ក្នុងវាសេវនប្បដ្ឋយ មានករៈ ៩

តាម ភីណិ វិចារកេ នវ អាហារេ ភីណិ វត្ថុ-
យេ នវ ឈានេ ភីណិ មក្ខេ នវ សម្បយុត្តេ នវ
វិប្បវុត្តេ មញ្ញ មត្តិយា នវ ធម្មិយា នវ វិគតេ
នវ អវិគតេ នវ ។

[៣០២] ហេតុ អវិគត្តអវិចារកេ ធម្មោ ហេ-
តុស្ស អវិគត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បដ្ឋាយន
បដ្ឋយោ សាហាជានប្បដ្ឋាយន បដ្ឋយោ ឧបនិស្ស-
យេប្បដ្ឋាយន បដ្ឋយោ ។

[៣០៣] នហេតុយា នវ នវាម្ពណេ នវ ឧបនិ-
ស្សយា នវ ។

[៣០៤] ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្ពណេ ភីណិ ។

[៣០៥] នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ពណេ នវ ។

យថា ឥន្ទសលត្ថិតេ បញ្ញាវាសន្ធិ អនុ-
លោមម្យំ បដ្ឋនិយម្យំ វាទុលោមប្បដ្ឋនិយម្យំ
បដ្ឋនិយាទុលោមម្យំ តណិទំ ឯវំ តលោ-
តត្ថំ ។

ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិបាភប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិ
អាហារប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិវុត្តិយប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិ
ឈានប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិមត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិសម្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិវិប្បវុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិមត្តប្បដ្ឋយ
មានព្រះ កុសិវត្ថប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិវិគតប្បដ្ឋយ មានព្រះ
កុសិអវិគតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ។

[៣០៦] ធម៌ មិនមានវិញ្ញាណនិងមានវិចារ ជាហេតុ ជា
ច្រើន នៃធម៌ មិនមានវិញ្ញាណនិងមានវិចារ ជាហេតុ ដោយគា-
រណៈច្រើន ជាច្រើន ដោយសហជាតច្រើន ជាច្រើន ដោយ
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។

[៣០៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិអាម្ពណាប្ប-
ដ្ឋយ មានព្រះ កុសិឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ។

[៣០៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិអាម្ពណាប្បដ្ឋយ ។

[៣០៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ កុសិអាម្ពណាប្បដ្ឋយ ។

អនុលោមត្ថិ បដ្ឋនិយត្ថិ អនុលោមប្បដ្ឋនិយត្ថិ បដ្ឋនិយា-
ទុលោមត្ថិ នៃបញ្ញាវាទុ ក្នុងកុសលត្ថិតេ នៃលោកាភវ
ហើយ យ៉ាងណា (កុសិហេតុទុក្ខវិញ្ញាណ) បដ្ឋនិយ ធម្ម
រាម យ៉ាងនោះដែរ ។

ហេតុទុក្ខបីដ៏ធំៗ

បដិច្ចវិញ

[៣០៥] ហេតុ បីតិសហគតំ នង្គំ បដិច្ច ហេតុ បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បជ្ឈយា តីណិ ។ នហេតុ បីតិសហគតំ នង្គំ បដិច្ច នហេតុ បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បជ្ឈយា ។

[៣០៦] ហេតុយា នវំ អាវច្ឆាណា នវំ អនិច្ចតិយា នវំ កាមេ នវំ វិចារេកា នវំ អាមារា នវំ អវិចារេកា នវំ ។

[៣០៧] នហេតុ បីតិសហគតំ នង្គំ បដិច្ច នហេតុ បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បជ្ឈយា ។

[៣០៨] ហេតុ បីតិសហគតំ នង្គំ បដិច្ច ហេតុ បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរាជិបតិប្បជ្ឈយា ។

[៣០៩] នហេតុយា វិសំ ននិច្ចតិយា នវំ នហេតុយា នវំ នបច្ឆាជារេកា នវំ ននាសវា នវំ នកាមេ តីណិ នវិចារេកា នវំ នមាត្រុ វិសំ នវិចារេកា នវំ ។

ហេតុទុក្ខបីដ៏ធំៗ

បដិច្ចវិញ

[៣១០] ធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈយា មានការងារ ធម៌ប្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈយា ។

[៣១១] ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងការឧបាសម្ព័ន្ធម្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងអធិបតិប្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងកម្មប្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងវិបាកប្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងអវិបាកប្បជ្ឈយា មានការងារ ។

[៣១២] ធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈយា ។

[៣១៣] ធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បជ្ឈយា ។

[៣១៤] ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងអធិបតិប្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងឧបាសម្ព័ន្ធម្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងកម្មប្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងវិបាកប្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយា មានការងារ ក្នុងអវិបាកប្បជ្ឈយា មានការងារ ។

- (៣២៥) ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតីយា នវ ។
- (៣២៦) នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ពណា ធម៌កំ ។
- សហជាតាភិក្ខុ បច្ចុយកាភិក្ខុ និស្សយ-
កាភិក្ខុ សំសង្កាភិក្ខុ សម្មយុត្តកាភិក្ខុ
ធម៌កំសាសនិសា វិគ្គាភេតនា ។

បញ្ញាវិវា

- (៣២៣) ហេតុ បីតិសហគតោ នធម្មា ហេតុស្ស បីតិ-
សហគតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោតិណំ ។
- (៣២៤) ហេតុ បីតិសហគតោ នធម្មា ហេតុស្ស
បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បដ្ឋយេន បច្ចុ-
យោតិណំ ។ នហេតុ បីតិសហគតោ នធម្មា
នហេតុស្ស បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្ប-
ដ្ឋយេន បច្ចុយោ នវ ។
- (៣២៥) ហេតុ បីតិសហគតោ នធម្មា ហេតុស្ស
បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បដ្ឋយេន បច្ចុ-
យោ អាម្ពណាធិបតី សហជាតាធិបតី តីណំ ។
- នហេតុ បីតិសហគតោ នធម្មា នហេតុស្ស បីតិ-
សហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
អាម្ពណាធិបតី សហជាតាធិបតី តីណំ ។

- (៣២៦) ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋយ មានករៈ៨ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
- (៣២៧) ក្នុងអាម្ពណាប្បដ្ឋយ មានករៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ។
- សហជាតាភិក្ខុ បច្ចុយកាភិក្ខុ និស្សយកាភិក្ខុ សំសង្កាភិក្ខុ
សម្មយុត្តកាភិក្ខុ ដូចគ្នាទាំងបីក្នុងករៈដែរ ចណ្ឌិត ធម្មវិទ្យ
វិស្វានុន ។

បញ្ញាវិវា

- (៣២៣) ធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ប្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានករៈ ៣ ។
- (៣២៤) ធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ប្រ-
ឡំដោយបីតិ ជាហេតុ ដោយអាម្ពណាប្បដ្ឋយ មានករៈ ៣ ។ ធម៌
ប្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ
មិនមែនជាហេតុ ដោយអាម្ពណាប្បដ្ឋយ មានករៈ៨ ។
- (៣២៥) ធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ប្រឡំ
ដោយបីតិ ជាហេតុ ដោយអធិបតីប្បដ្ឋយ មានករៈ៨ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
និសហជាតាធិបតី មានករៈ ៣ ។ ធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ប្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតី-
ប្បដ្ឋយ មានករៈ៨ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ និសហជាតាធិបតី មានករៈ ៣ ។

ហេតុ ធម៌សហគតោ ច នហេតុ ធម៌សហគតោ ច
ធម្មា ហេតុស្ស ធម៌សហគតស្ស ធម្មស្ស អនិ-
មតិធម្មទ្វាយន បច្ចុយោ អារម្មណានិមតិ តីណិ ។

[៣២៦] ហេតុយា តីណិ អារម្មណា នវ អនិ-
មតិយា នវ អនន្តរ នវ សមនន្តរ នវ សហជាត
នវ អញ្ញាបញ្ចេ នវ វិស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ
អារសវនេ នវ តិក្ខេ តីណិ វិចារេ នវ អាហា-
រ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈារេ តីណិ ចរត្ថេ នវ
សម្មយុត្តេ នវ អន្តិយេ នវ ធម្មិយេ នវ វិគារេ
នវ អវិគារេ នវ ។

[៣២៧] ហេតុ ធម៌សហគតោ ធម្មា ហេតុស្ស
ធម៌សហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បទ្វាយន បច្ចុយោ
សហជាតប្បទ្វាយន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បទ្វាយន
បច្ចុយោ ។

[៣២៨] នហេតុយា នវ នរកម្មណា នវ ។

ធម៌ ច្រឡំដោយចិត្ត ជាហេតុ ធម៌ ច្រឡំដោយចិត្ត មិនមែនជាហេតុ
ក្តី ជាច្បុយ នៃធម៌ ច្រឡំដោយចិត្ត ជាហេតុ ដោយអចម្ពតិកច្បុយ
បានដល់ការមូលភាពចិត្ត មានពីរ ព្យ ។

[៣២៦] ក្នុងហេតុប្បទ្វាយ មានពីរ ព្យ ក្នុងការមូលភាពច្បុយ
មានពីរ ៥ ក្នុងអចម្ពតិកច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុងអនន្តរច្បុយ មានពីរ ៥
ក្នុងសមនន្តរច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុងសហជាតច្បុយ មានពីរ ៥
ក្នុងកញ្ញាបញ្ចច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុងវិស្សយច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុង
ឧបនិស្សយច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុងអារសវនច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុង
តិក្ខេច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុងវិចារច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុងអាហារច្បុយ
មានពីរ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុងឈារច្បុយ មាន
ពីរ ៥ ក្នុងចរត្ថច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុងសម្មយុត្តច្បុយ មានពីរ ៥
ក្នុងអន្តិច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុងធម្មិច្បុយ មានពីរ ៥ ក្នុងវិគារច្បុយ
មានពីរ ៥ ក្នុងអវិគារច្បុយ មានពីរ ៥ ។

[៣២៧] ធម៌ ច្រឡំដោយចិត្ត ជាហេតុ ជាច្បុយ នៃធម៌ ច្រ-
ឡំដោយចិត្ត ជាហេតុ ដោយការមូលភាពច្បុយ ជាច្បុយ ដោយសហ-
ជាតច្បុយ ជាច្បុយ ដោយឧបនិស្សយច្បុយ ។

[៣២៨] ក្នុងហេតុប្បទ្វាយ មានពីរ ៥ ក្នុងការមូលភាពច្បុយ
មានពីរ ៥ ។

[៣២៩] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ភីណិ ។

[៣៣០] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ នវ ។

យថា នាសល្លត្តិកោ បញ្ញាវាស្ស អនុលោមឃ្លី បច្ចុទ្ទិយឃ្លី អនុលោមប្បដ្ឋនិយឃ្លី បច្ចុទ្ទិយានុលោមឃ្លី ភីណិតំ មវំ គុណោតត្ថំ ។

បដិច្ចវិព

[៣៣១] ហេតុំ សុខសហគតំ នង្គំ បដិច្ច ហេតុ សុខសហគតោ នង្គោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។ នហេតុំ សុខសហគតំ នង្គំ បដិច្ច នហេតុ សុខសហគតោ នង្គោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។ ហេតុំ សុខសហគតត្ថំ នហេតុំ សុខសហគតត្ថំ នង្គំ បដិច្ច ហេតុ សុខសហគតោ នង្គោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។

[៣៣២] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អនិច្ចតិយេ នវ អវិគតេ នវ ។

[៣៣៣] នហេតុំ សុខសហគតំ នង្គំ បដិច្ច នហេតុ សុខសហគតោ នង្គោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣២៩] ក្នុងការមូលប្បដ្ឋនិយ មានវាៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋនិយ ។

[៣៣០] ក្នុងការមូលប្បដ្ឋនិយ មានវាៈ ៩ ព្រោះនាហេតុប្បដ្ឋនិយ ។ អនុលោមក្តី បច្ចុទ្ទិយក្តី អនុលោមប្បដ្ឋនិយក្តី បច្ចុទ្ទិយានុលោមក្តី នៃបញ្ញាវាៈ ក្នុងកុសលក្តីកៈ ដែលរាជគតយោយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខបិដក្កំ) បណ្ឌិត ឆប្បកម្ម យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិព

[៣៣១] ធម៌ ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លវធម៌ ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋនិយ មានវាៈ ៣ ។ ធម៌ ច្រឡំដោយសុខ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លវធម៌ ច្រឡំដោយសុខ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋនិយ មានវាៈ ៣ ។ ធម៌ ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លវធម៌ ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុផង ខ្លវធម៌ ច្រឡំដោយសុខ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋនិយ មានវាៈ ៣ ។

[៣៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋនិយ មានវាៈ ៩ ក្នុងការមូលប្បដ្ឋនិយ មានវាៈ ៩ ក្នុងអនិច្ចតិប្បដ្ឋនិយ មានវាៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋនិយ មានវាៈ ៩ ។

[៣៣៣] ធម៌ ច្រឡំដោយសុខ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ ខ្លវធម៌ ច្រឡំដោយសុខ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនាហេតុប្បដ្ឋនិយ ។

[៣២១] ហេតុ សុខសហគតតា ជាធម្មា ហេតុ
 សុខសហគតតស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បដូរយេន
 បដូរយោ នវ ។

[៣២២] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ
 អធិបតីយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហ-
 ជាតេ នវ អត្តាមញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ ឧបនិ-
 ស្សយេ នវ អារាហនេ នវ កក្កេ តីណិ វិចារកា
 នវ អាហារេ តីណិ វត្ថុនិយេ នវ ឈានេ តីណិ
 មាត្តេ នវ សម្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ ធម្មិយា នវ
 វិចារកា នវ អវិចារកេ នវ ។

[៣២៣] ហេតុ សុខសហគតតា ជាធម្មា ហេតុស្ស
 សុខសហគតតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដូរយេន បដូ-
 រយោ សហជាតប្បដូរយេន បដូរយោ ឧបនិស្សយប្ប-
 ដូរយេន បដូរយោ ។

[៣២៤] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[៣២៥] ហេតុប្បដូរយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[៣២៦] នហេតុប្បដូរយា អារម្មណេ នវ ។

[៣២៧] នវ ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ជាបដូរយ វិនិច្ឆ័យ
 ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ដោយអធិបតីប្បដូរយ មានព័រៈ ។

[៣២៨] ក្នុងហេតុប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងអារម្មណប្បដូរយ
 មានព័រៈ ក្នុងអធិបតីប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងអនន្តរេប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុង
 សមនន្តរេប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងសហជាតប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុង
 អត្តាមញ្ញប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងនិស្សយប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងអារាហនេប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុង
 កក្កេប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងវិចារកាប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងអាហារេ
 ប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងវត្ថុនិយេប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងឈានេប្បដូរយ
 មានព័រៈ ក្នុងមាត្តេប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងសម្បយុត្តេប្បដូរយ មាន
 ព័រៈ ក្នុងអត្ថិប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងធម្មិប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុង
 វិចារកាប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងអវិចារកេប្បដូរយ មានព័រៈ ។

[៣២៩] នវ ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ជាបដូរយ វិនិច្ឆ័យ
 ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បដូរយ ជាបដូរយ ដោយ
 សហជាតប្បដូរយ ជាបដូរយ ដោយឧបនិស្សយប្បដូរយ ។

[៣៣០] ក្នុងហេតុប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងអារម្មណប្បដូរយ
 មានព័រៈ ។

[៣៣១] ក្នុងអារម្មណប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងអារម្មណប្បដូរយ ។

[៣៣២] ក្នុងអារម្មណប្បដូរយ មានព័រៈ ក្នុងអារម្មណប្បដូរយ ។

យថា ភុស្តសលក្ខិតោ បញ្ញាភវស្ស អនុ-
 លោមឃ្មី បច្ចុទ្ទិយឃ្មី អនុលោមប្បច្ចុទ្ទិ-
 យឃ្មី បច្ចុទ្ទិយានុលោមឃ្មី ភណ្ឌិតំ ឯវិ-
 គលោកត្វំ ។

បដិច្ចវិព

[៣២៦] ហេតុំ ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច-
 ហេតុ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ភីណិ ។ ឧហេតុំ ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ
 បដិច្ច ឧហេតុ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ភីណិ ។ ហេតុំ ឧបេក្ខាសហគតត្វា
 ឧហេតុំ ឧបេក្ខាសហគតត្វា ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
 ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ភីណិ ។

[៣២៧] ហេតុយា នវ អនុម្បាយា នវ អដិ-
 បត់យា នវ កម្មេ នវ វិចារេ នវ អវិគារេ នវ ។

[៣២៨] ឧហេតុំ ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច-
 ឧហេតុ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧហេ-
 តុប្បច្ចយា ទេ ។

អនុលោមភី បច្ចុទ្ទិយភី អនុលោមប្បច្ចុទ្ទិយភី បច្ចុទ្ទិយានុលោមភី
 ឯបញ្ញាភវៈ ភុស្តសលក្ខិតៈ ដែលរលាករប់ហើយ យ៉ាងណា
 (ក្នុងហេតុទុកបីគឺភីតៈ) បដិច្ច ធម្មវិភវំ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវរៈ

[៣២៩] ធម៌ ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្រវេនិ
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយ មាន
 វារៈ ៣ ។ ធម៌ ច្រឡំដោយឧបេក្ខា មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្រវេនិ
 ធម៌ ច្រឡំដោយឧបេក្ខា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ចុយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ កាស្រ័យ
 ទ្រវេនិ ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុផង ទ្រវេនិ ច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ចុយ មានវារៈ ៧ ក្នុងការធូលាប្បច្ចុយ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអតីតបច្ចុប្បច្ចុយ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ចុយ មានវារៈ ៧
 ក្នុងវិជ្ជាប្បច្ចុយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិភវប្បច្ចុយ មានវារៈ ៧ ។

[៣៣១] ធម៌ ច្រឡំដោយឧបេក្ខា មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ
 ទ្រវេនិ ច្រឡំដោយឧបេក្ខា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ចុយ មានវារៈ ៦ ។

[៣៤៩] ហេតុ ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មនិ-
បតិច្ចត្វយា នវំ ។

[៣៥០] ហេតុ ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេ-
ជាតធម្មត្វយា នវំ ។

[៣៥១] ហេតុ ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបច្ឆា-
ជាតធម្មត្វយា នវំ ។

[៣៥២] នហេតុយា ទ្វេ ធម្មនិបតិយា នវំ ន-
បុរេជាតេ នវំ នបច្ឆាជាតេ នវំ ននសេវនេ នវំ
នកម្មេ ភីលិវំ នវិបាកេ នវំ នឈានេ ឋិតំ ន-
នត្ថំ ឋិតំ នវិច្ចយុត្តេ នវំ ។

[៣៥៣] ហេតុប្បត្តយា ធម្មនិបតិយា នវំ ។

[៣៥៤] នហេតុប្បត្តយា ការម្មណោ ទ្វេ ។
សហជាតវារោមិ ឥន្ទយវារោមិ វិស្សយវា-
រោមិ សំសង្កវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ បដិច្ច-
ការសនិសា វិគ្គរេតត្វា ។

[៣៥៥] ធម៌ ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ វិចារីកឡើង ព្រោះនាធម៌បង្កើតឡើង
មានវារៈ ៩ ។

[៣៥៦] ធម៌ ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ វិចារីកឡើង ព្រោះនាធម៌បង្កើតឡើង
មានវារៈ ៩ ។

[៣៥៧] ធម៌ ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ វិចារីកឡើង ព្រោះនាធម៌បង្កើតឡើង
មានវារៈ ៩ ។

[៣៥៨] ក្នុងនាហេតុប្បត្តយា មានវារៈ ៦ ក្នុងនាធម៌បង្កើតឡើង
មានវារៈ ៩ ក្នុងនាធម៌បង្កើតឡើង មានវារៈ ៩ ក្នុងនាធម៌បង្កើតឡើង
មានវារៈ ៩ ក្នុងនាសាធម៌បង្កើតឡើង មានវារៈ ៩ ក្នុងនាធម៌បង្កើតឡើង មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនាធម៌បង្កើតឡើង មានវារៈ ៩ ក្នុងនាធម៌បង្កើតឡើង មានវារៈ ៩
ក្នុងនាធម៌បង្កើតឡើង មានវារៈ ៩ ក្នុងនាធម៌បង្កើតឡើង មានវារៈ ៩ ។

[៣៥៩] ក្នុងនាធម៌បង្កើតឡើង មានវារៈ ៩ ព្រោះនាហេតុប្បត្តយា ។
[៣៦០] ក្នុងនាធម៌បង្កើតឡើង មានវារៈ ៩ ព្រោះនាហេតុប្បត្តយា ។
សហជាតវារោមិ ឥន្ទយវារោមិ វិស្សយវារោមិ សំសង្កវារោមិ
សម្បយុត្តវារោមិ បដិច្ចការសនិសា វិគ្គរេតត្វា ។

បញ្ញាវិវា

[៣៩៥] ហេតុ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ហេតុស្ស ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស ហេតុញ្ញត្ថយេន បច្ចយោ តីណំ ។

[៣៩៦] ហេតុ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ហេតុស្ស ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស ហេតុណាញ្ញត្ថយេន បច្ចយោ នវ ។

[៣៩៧] ហេតុ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ហេតុស្ស ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតីញ្ញត្ថយេន បច្ចយោ នវ ។

[៣៩៨] ហេតុយោ តីណំ អាម្ពរណំ នវ អធិបតីយោ នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ ឥត្តាមត្តោ នវ វិស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ អរាសរិទេ នវ តាម្ព តីណំ វិចារេ នវ រាហារេ តីណំ សង្ខារេ នវ ឈារេ តីណំ មត្តេ នវ សម្មយុត្តេ នវ អត្ថិយោ នវ ទត្ថិយោ នវ វិនាសេ នវ អវិនាសេ នវ ។

បញ្ញាវិវា

[៣៩៩] ធម៌ ប្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ប្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានពីរៈ ។

[៣៩៦] ធម៌ ប្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ប្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ ដោយការផ្ដល់ប្បច្ច័យ មានពីរៈ ។

[៣៩៧] ធម៌ ប្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ប្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ មានពីរៈ ។

[៣៩៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងការផ្ដល់ប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងឥត្តាមត្តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងវិស្សយប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងអរាសរិទប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងតាម្ពប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងរាហារប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងសង្ខារប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងឈារប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងមត្តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងអត្ថប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងទត្ថប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងវិនាសប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ក្នុងអវិនាសប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៗ ។

[៣៥៧] ហេតុ ទុក្ខសមាគមនា ធម្មោ ហេតុស្ស ទុក្ខសមាគមនស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បព្វយោ មហាជាតប្បដ្ឋយេន បព្វយោ ទុក្ខនិស្សយន្ធម្មដ្ឋយេន បព្វយោ ។

[៣៥៨] នហេតុយា នវ នវកម្មយោ នវ ។

[៣៥៩] ហេតុប្បដ្ឋយា នកាម្មយោ ភីណា ។

[៣៦០] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណ នវ ។ យថា តុលាវត្ថុតោ បញ្ញាវស្ស វេទុកោ-
បម្បី មច្ចុតិយស្សិ អនុលាមប្បដ្ឋតិយស្សិ មច្ចុ-
មីយោនុលាមប្ប តណីតំ ដំរី តុលាវត្ថុ ។

ហេតុទុក្ខនិក្ខិកៈ ឆ្លើយ ។

ហេតុទុក្ខទស្សន្តិកៈ

បដិច្ចវិញ

[៣៦១] ហេតុ ទស្សនេន បហានត្ថំ នង្គំ បដិច្ច
ហេតុ ទស្សនេន បហានត្ថា ធម្មោ ទស្សន្តិកំ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា ភីណា ។ នហេតុ ទស្សនេន បហានត្ថំ
នង្គំ បដិច្ច នហេតុ ទស្សនេន បហានត្ថា ធម្មោ

[៣៦២] ធម៌ ប្រជ្ឈំដោយទុក្ខោ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ប្រជ្ឈំដោយទុក្ខោ ជាហេតុ ដោយការដ្ឋានប្បដ្ឋតិយ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហគម្ភត្ថយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋតិយ ។

[៣៦៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋតិយ មានការៈ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋតិយ
មានការៈ៧ ។

[៣៦៤] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋតិយ មានការៈ៧ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋតិយ ។

[៣៦៥] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋតិយ មានការៈ៧ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋតិយ ។
អនុលាមក្ខំ បច្ចុតិយៈក្ខំ អនុលាមប្បដ្ឋតិយៈក្ខំ បច្ចុតិយ-
នុលាមក្ខំ នៃបញ្ញាការៈ ក្នុងកុសលក្ខិតៈ ដែលលោកកប់
ហើយ លំដំលោ (ក្នុងហេតុទុក្ខនិក្ខិកៈ) បន្ទាត់ បង្កើត
យ៉ាងនាវាដ៏ ។

ចប់ ហេតុទុក្ខនិក្ខិកៈ ។

ហេតុទុក្ខទស្សន្តិកៈ

បដិច្ចវិញ

[៣៦៦] ធម៌ ដែលក្បាលដោយទស្សនៈ(១) ជាហេតុ អស្រ័យ
ទ្រព្យ ដែលក្បាលដោយទស្សនៈ ជាហេតុ វេយ្យាករណ៍ ព្រាហ្មហេតុ-
ប្បដ្ឋតិយ មានការៈ៧ ។ ធម៌ ដែលក្បាលដោយទស្សនៈ មិនមែន
ជាហេតុ អស្រ័យ ទ្រព្យ ដែលក្បាលដោយទស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ

ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណំ ។ ហេតុំ ឧស្សនេន
បហាតត្វត្វា ឧហេតុំ ឧស្សនេន បហាតត្វត្វា ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុ ឧស្សនេន បហាតត្វត្វា ឧម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា តីណំ ។

[៣៦២] ហេតុយា នវំ ឧស្សនេន នវំ អនិមិត្តយា
នវំ កម្មេ នវំ ភាហាវេ នវំ អវិការេ នវំ ។

[៣៦៣] នហេតុំ ឧស្សនេន បហាតត្វត្វា ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ឧស្សនេន បហាតត្វត្វា ឧម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧស្ស-
នប្បដ្ឋយា ។

[៣៦៤] ហេតុំ ឧស្សនេន បហាតត្វត្វា ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ឧស្សនេន បហាតត្វត្វា ឧម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧស្ស-
នប្បដ្ឋយា នវំ ។

[៣៦៥] ឧស្សនេន ឧហេតុយា ឯតំ នអនិមិត្តយា នវំ ឧ-
ស្សនេន នវំ ឧប្បជ្ឈយា នវំ ឧស្សនេន នវំ
ឧកម្មេ តីណំ ឧស្សនេន នវំ ឧប្បជ្ឈយា នវំ ។

[៣៦៦] ហេតុប្បដ្ឋយា នអនិមិត្តយា នវំ ។

[៣៦៧] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណ ឯតំ ។

ទើបរក្សាឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានពីរ ៣ ។ ធម៌ ដែលគួរសរ-
ដោយឧស្សនៈ ជាហេតុ កាស្រីយ នូវធម៌ ដែលគួរសរដោយឧស្សនៈ
ជាហេតុផង នូវធម៌ ដែលគួរសរដោយឧស្សនៈ មិនមែនជាហេតុផង
ទើបរក្សាឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានពីរ ៣ ។

[៣៦៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយា មាន
ពីរៈ ក្នុងអវិចារិកប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា មានពីរៈ
ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ក្នុងភិក្ខុប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ។

[៣៦៩] ធម៌ ដែលគួរសរដោយឧស្សនៈ ជាហេតុ កាស្រីយ
នូវធម៌ ដែលគួរសរដោយឧស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបរក្សាឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣៧០] ធម៌ ដែលគួរសរដោយឧស្សនៈ ជាហេតុ កាស្រីយ
នូវធម៌ ដែលគួរសរដោយឧស្សនៈ ជាហេតុ ទើបរក្សាឡើង ព្រោះ
ឧត្តមិកប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ។

[៣៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ក្នុងឧត្តមិកប្បដ្ឋយា
មានពីរៈ ក្នុងឧបាសាវកប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ក្នុងឧបាសាវកប្បដ្ឋយា មាន
ពីរៈ ក្នុងឧបាសាវកប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ក្នុងឧបាសាវកប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៣
ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ។

[៣៧២] ក្នុងឧត្តមិកប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣៧៣] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣៧៤] ចោតុយា នវ នវរាជ្យលោ នវ ។

[៣៧៥] ហេតុប្បដ្ឋយា នវរាជ្យលោ តិណី ។

[៣៧៦] ចោតុប្បដ្ឋយា នវរាជ្យលោ នវ ។

យថា កុសលភ្នំតេ បញ្ចាវរាជ្យ អនុលោ-

មប្បិ បដ្ឋន្តិយេន្យ អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយេន្យ បដ្ឋ-

ន្តិយានុលោមេន្យ តិណីនំ វេ កាលាតត្ថំ ។

[៣៧៧] ហេតុំ ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច

ហេតុ ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេ-

តុប្បដ្ឋយា តិណី ។ ធម្មោតុំ ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ

បដិច្ច ហេតុ ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ

ហេតុប្បដ្ឋយា តិណី ។ ហេតុំ ភាវនាយ បហា-

តត្ថត្ថំ ធម្មោតុំ ភាវនាយ បហាតត្ថត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច

ហេតុ ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេ-

តុប្បដ្ឋយា តិណី ។

[៣៧៨] ហេតុយា នវ នវរាជ្យលោ នវ អវិកតេ

នវ ។

[៣៧៩] ហេតុយា នវ នវរាជ្យលោ នវ អវិកតេ

នវ ។

[៣៨០] ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា នវរាជ្យលោ ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា

នវរាជ្យលោ ។

[៣៨១] ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា នវរាជ្យលោ ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣៨២] ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា នវរាជ្យលោ ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

អនុលោមភ្នំ បដ្ឋន្តិយេន្យ ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា

នវរាជ្យលោ ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា

(ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា) បដ្ឋន្តិយេន្យ យ៉ាងនោះ ។

[៣៨៣] ធម្មំ ដែលគួរលះដោយការនា ជាហេតុ កាស្រ័យ

នូវធម្មំ ដែលគួរលះដោយការនា ជាហេតុ កាស្រ័យ ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា

ប្បដ្ឋយា នវរាជ្យលោ ។ ធម្មំ ដែលគួរលះដោយការនា មិនមែនជា

ហេតុ កាស្រ័យ នូវធម្មំ ដែលគួរលះដោយការនា មិនមែនជាហេតុ

ទើបកើតឡើង ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា នវរាជ្យលោ ។ ធម្មំ ដែលគួរ

លះដោយការនា ជាហេតុ កាស្រ័យ នូវធម្មំ ដែលគួរលះដោយ

ការនា ជាហេតុផង នូវធម្មំ ដែលគួរលះដោយការនា មិនមែនជា

ហេតុផង ទើបកើតឡើង ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា នវរាជ្យលោ ។

[៣៨៤] ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា នវរាជ្យលោ ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា

នវរាជ្យលោ ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា នវរាជ្យលោ ។

[៣៨៥] ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា នវរាជ្យលោ ក្នុងនោះហេតុប្បដ្ឋយា

នវរាជ្យលោ ។

[៣៧៧] ហេតុ ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ ធម្មប្បដ្ឋតិ និរោ-
ត្តប្បដ្ឋយា នវ ។

[៣៧៨] ហេតុយា ឯតំ នបទិបតិយា នវ ន-
ប្បាដាតេ នវ នបច្ឆាដាតេ នវ នភាសេវិទេ នវ ន-
កាត្ថេ តីណិ នវិចារេ នវ នវិប្បយុត្តេ នវ ។

[៣៧៩] ហេតុប្បដ្ឋយា នបទិបតិយា នវ ។

[៣៨០] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯតំ ។
សហោតតករេនិ បច្ចយករេនិ និស្សយករេនិ
សំសច្ចករេនិ សឡយុត្តករេនិ បដិច្ចករ-
សនិសា ឯវំ វិគ្គាវេតតា ។

បញ្ញាវិវា

[៣៨១] ហេតុ ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ
ហេតុស្ស ភាវនាយ បហាតត្វាស្ស ធម្មស្ស ហេ-
តុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៣៨២] ហេតុ ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ
ហេតុស្ស ភាវនាយ បហាតត្វាស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៣] ធម៌ ដែលគួរលះដោយភាវនា ជាហេតុ អាស្រ័យ
ឧវធម៌ ដែលគួរលះដោយភាវនា មិនមែនជាហេតុ វិចារេត្យាជំ ព្រោះ
នាហេតុប្បដ្ឋយ មានករៈ ៧ ។

[៣៨៤] ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានករៈ ១ ក្នុងនាអធិបតិប្បដ្ឋយ
មានករៈ ៧ ក្នុងនាបុរោហិតប្បដ្ឋយ មានករៈ ៧ ក្នុងនាបុរោហិតប្បដ្ឋយ
មានករៈ ៧ ក្នុងនាសាវតប្បដ្ឋយ មានករៈ ៧ ក្នុងនាអន្តប្បដ្ឋយ
មានករៈ ៧ ក្នុងនាវិបាកប្បដ្ឋយ មានករៈ ៧ ក្នុងនាវិបាកប្បដ្ឋយ
មានករៈ ៧ ។

[៣៨៥] ក្នុងនាអធិបតិប្បដ្ឋយ មានករៈ ៧ ព្រោះនាហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៨៦] ក្នុងនាបុរោហិតប្បដ្ឋយ មានករៈ ១ ព្រោះនាហេតុប្បដ្ឋយ ។
សហោតតករេនិ បច្ចយករេនិ និស្សយករេនិ សំសច្ចករេនិ
សឡយុត្តករេនិ បដិច្ចករេនិ បដិច្ចករេនិ បដិច្ចករេនិ បដិច្ចករេនិ
និស្សា យាវិវាចេ ។

បញ្ញាវិវា

[៣៨៧] ធម៌ ដែលគួរលះដោយភាវនា ជាហេតុ ជាប្បដ្ឋយ
នៃធម៌ ដែលគួរលះដោយភាវនា ជាហេតុ ជាយោហេតុប្បដ្ឋយ មាន
ករៈ ៧ ។

[៣៨៨] ធម៌ ដែលគួរលះដោយភាវនា ជាហេតុ ជាប្បដ្ឋយ
នៃធម៌ ដែលគួរលះដោយភាវនា ជាហេតុ ជាយោហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៥] ឆោតុយា តីណិ អារម្មណេ ឯវ អនិ-
 បតិយា ឯវ អនុត្តរេ ឯវ និមនុត្តរេ ឯវ សហជានេត
 ឯវ អត្តាធាត្វេ ឯវ ឧបស្សយេ ឯវ ឧបនិស្សយេ ឯវ
 អាសវេនេ ឯវ កាម្ម តីណិ អាហារេ តីណិ
 ភិក្ខុយេ តីណិ អវិភត្តេ ឯវ ។

[៣៧៦] ឆោតុ កាវហាយ បហានត្វេ ឆធម្មា
 ឆោតុស្ស កាវហាយ បហានត្វស្ស ឆធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាច្ចុទ្ទាយេន បច្ចុយា សហជានប្បច្ចាយេន បច្ចុយេន
 ឧបនិស្សយប្បច្ចាយេន បច្ចុយា ។

[៣៧៧] ឆឆោតុយា ឯវ ឆអារម្មណេ ឯវ ។

[៣៧៨] ឆោតុប្បច្ចយា ឆអារម្មណេ តីណិ ។

[៣៧៩] ឆឆោតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯវ ។

យថា តុសលត្ថិតេ បច្ចាភិក្ខុស្ស អនុលោ-
 មម្បំ បច្ចុទ្ទិយម្បំ អនុលោមប្បច្ចុទ្ទិយម្បំ បច្ចុ-
 ទ្ទិយានុលោមម្បំ កណ៌តំ ឯវ តណោតតំ ។

[៣៨០] ក្កិហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ឆ ក្កិហេតុប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ក្កិសតិបត្ថប្បច្ច័យ មានព្រះ ក្កិសន្តប្បច្ច័យ មាន
 ព្រះ ក្កិសមន្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ក្កិសហតាប្បច្ច័យ មាន
 ព្រះ ក្កិសតាបតាប្បច្ច័យ មានព្រះ ក្កិឧបស្សយប្បច្ច័យ មាន
 ព្រះ ក្កិឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានព្រះ ក្កិអាសវេនប្បច្ច័យ មាន
 ព្រះ ក្កិកាម្មប្បច្ច័យ មានព្រះ ឆ ក្កិកាម្មប្បច្ច័យ មានព្រះ ឆ
 ក្កិភិក្ខុប្បច្ច័យ មានព្រះ ឆ ក្កិភិក្ខុប្បច្ច័យ មានព្រះ ឆ
 ក្កិភិក្ខុប្បច្ច័យ មានព្រះ ឆ ក្កិភិក្ខុប្បច្ច័យ មានព្រះ ។

[៣៨១] ធម៌ ដែលគ្មានលាងដោយភាវិតា ជាហេតុ ជាបច្ច័យ មៃ
 ធម៌ ដែលគ្មានលាងដោយភាវិតា ជាហេតុ ជាហេតុអារម្មណប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យ ជាហេតុអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ជាហេតុអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៨២] ក្កិហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ក្កិហេតុប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ។

[៣៨៣] ក្កិហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ឆ ក្កិហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨៤] ក្កិហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ឆ ក្កិហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមត្ថិ បច្ចុទ្ទិយត្ថិ អនុលោមប្បច្ចុទ្ទិយត្ថិ បច្ចុទ្ទិយ-
 នុលោមត្ថិ នៃបច្ចាភិក្ខុ ក្កិកុសលត្ថិតៈ ដែលលាងដោយ
 ហើយ យ៉ាងណា (ក្កិហេតុប្បច្ច័យក្នុងព្រះ) បច្ចុទ្ទិយ ឆ
 រាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិប្បវិរោ

[៣៧០] យេស៊ូ នៅឯស្បែកក្រ ឯ ភាវនាយ បហា-
 តង្គ ធម្ម័ បដិប្ប យេស៊ូ នៅឯស្បែកក្រ ឯ ភាវនាយ
 បហាតង្គោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ យេស៊ូប្បព្វយា តីណិ ។
 ឧយេស៊ូ នៅឯស្បែកក្រ ឯ ភាវនាយ បហាតង្គ ធម្ម័
 បដិប្ប យេស៊ូ នៅឯស្បែកក្រ ឯ ភាវនាយ បហាតង្គោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ យេស៊ូប្បព្វយា ។

[៣៧១] យេស៊ូ នៅ ភាវនាយ នៅ អនិច្ច-
 តិយា នៅ ភាវនា នៅ វិចារេន នៅ អនិច្ចេន នៅ ។

[៣៧២] ឧយេស៊ូ នៅឯស្បែកក្រ ឯ ភាវនាយ ប-
 ហាតង្គ ធម្ម័ បដិប្ប យេស៊ូ នៅឯស្បែកក្រ ឯ ភាវ-
 នាយ បហាតង្គោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ យេស៊ូប្បព្វយា ។

[៣៧៣] យេស៊ូ នៅឯស្បែកក្រ ឯ ភាវនាយ បហា-
 តង្គ ធម្ម័ បដិប្ប យេស៊ូ នៅឯស្បែកក្រ ឯ ភាវនាយ
 បហាតង្គោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នៅឯស្បែកក្រប្បព្វយា ។

បដិប្បវិរោ

[៣៧៤] ធម្ម័ ដែលមិនគួរលះដោយឧស្សនៈ ចាំនិមិត្តលះ
 ដោយភាវនា ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ដែលមិនគួរលះដោយឧស្សនៈ
 ចាំនិមិត្តលះដោយភាវនា ជាហេតុ រើបក្រិកឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បព្វយា មានពីរៈ ៣ ។ ធម្ម័ ដែលមិនគួរលះដោយឧស្សនៈ ចាំនិ-
 មិត្តលះដោយភាវនា មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ដែលមិនគួរ
 លះដោយឧស្សនៈ ចាំនិមិត្តលះដោយភាវនា មិនមែនជាហេតុ រើប-
 ក្រិកឡើង ព្រោះហេតុប្បព្វយា ។

[៣៧៥] ក្នុងហេតុប្បព្វយា មានពីរៈ ៧ ក្នុងការប្បព្វប្បព្វយា
 មានពីរៈ ៧ ក្នុងអនិច្ចេនប្បព្វយា មានពីរៈ ៧ ក្នុងឧប្បជ្ជប្បព្វយា មានពីរៈ ៧
 ក្នុងវិហារប្បព្វយា មានពីរៈ ៧ ក្នុងអនិច្ចេនប្បព្វយា មានពីរៈ ៧ ។

[៣៧៦] ធម្ម័ ដែលមិនគួរលះដោយឧស្សនៈ ចាំនិមិត្តលះ
 ដោយភាវនា មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយឧស្សនៈ ចាំនិមិត្តលះដោយភាវនា មិនមែនជាហេតុ រើបក្រិក
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បព្វយា ។

[៣៧៧] ធម្ម័ មិនគួរលះដោយឧស្សនៈ ចាំនិមិត្តលះដោយភាវនា
 មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនគួរលះដោយឧស្សនៈ ចាំនិមិត្ត
 លះដោយភាវនា ជាហេតុ រើបក្រិកឡើង ព្រោះហេតុប្បព្វយា ។

នមោត្តំ លេខ ធម្មសូត្រ ១១ ន ភាវនាយ មហាតត្ថំ ធម្ម័
 មជ្ជិម្ហ នមោត្តំ លេខ ធម្មសូត្រ ១១ ន ភាវនាយ មហាតត្ថោ
 ធម្មោ ឧប្បន្នតិ នគារម្មណប្បន្នយា ។ លោត្តំ លេខ
 ធម្មសូត្រ ១១ ន ភាវនាយ មហាតត្ថក្ខំ នមោត្តំ លេខ ធម្មសូ-
 ត្រ ១១ ន ភាវនាយ មហាតត្ថក្ខំ ធម្ម័ មជ្ជិម្ហ នមោត្ត
 លេខ ធម្មសូត្រ ១១ ន ភាវនាយ មហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ
 នគារម្មណប្បន្នយា ។

[៣៧២] លោត្តំ លេខ ធម្មសូត្រ ១១ ន ភាវនាយ មហា-
 តត្ថំ ធម្ម័ មជ្ជិម្ហ លោត្តំ លេខ ធម្មសូត្រ ១១ ន ភាវនាយ
 មហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ នគារម្មណប្បន្នយា ។

[៣៧៣] នមោត្តយា ឯតំ នគារម្មណា តីណិ
 នគរិមតិយា លេខ នគរិន្ទរ តីណិ នសមន្តរេ
 តីណិ នអប្បន្នតិ តីណិ នឧបសម្ពាយ តីណិ
 នបុរោហិត លេខ នបុរោហិត លេខ នអនុសាវេ លេខ
 នតត្ថេ តីណិ នវិហារេ លេខ នអបរាវេ ឯតំ
 នគរិន្ទរេ ឯតំ នយាមេ ឯតំ នវត្ថេ ឯតំ

ធម្មំ ដែលមិនគួរលេងដោយទស្សនៈ ព័ន្ធមិនគួរលេងដោយការវិចារ មិនមែន
 ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនឯម ដែលមិនគួរលេងដោយទស្សនៈ ព័ន្ធមិនគួរ
 លេងដោយការវិចារ មិនមែនជាហេតុ រឿងហេតុឡើយ ព្រោះនគារម្មណ-
 ប្បន្នយា ។ ធម្មំ ដែលមិនគួរលេងដោយទស្សនៈ ព័ន្ធមិនគួរលេងដោយ
 ការវិចារ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនឯម ដែលមិនគួរលេងដោយ
 ទស្សនៈ ព័ន្ធមិនគួរលេងដោយការវិចារ ជាហេតុផង ខ្លួនឯម ដែលមិនគួរ
 លេងដោយទស្សនៈ ព័ន្ធមិនគួរលេងដោយការវិចារ មិនមែនជាហេតុផង
 រឿងហេតុឡើយ ព្រោះនគារម្មណប្បន្នយា ។

[៣៧៤] ធម្មំ ដែលមិនគួរលេងដោយទស្សនៈ ព័ន្ធមិនគួរលេងដោយ
 ការវិចារ ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនឯម ដែលមិនគួរលេងដោយទស្សនៈ ព័ន្ធមិន
 គួរលេងដោយការវិចារ ជាហេតុ រឿងហេតុឡើយ ព្រោះនគារម្មណប្បន្នយា ។

[៣៧៥] ក្នុងនហេតុប្បន្នយា មានពីរៈ ១ ក្នុងនគារម្មណប្បន្នយា
 មានពីរៈ ២ ក្នុងនសមិច្ឆិតប្បន្នយា មានពីរៈ ៣ ក្នុងនកន្តរាប្បន្នយា
 មានពីរៈ ៤ ក្នុងនសមន្តរាប្បន្នយា មានពីរៈ ៥ ក្នុងនអប្បន្នតិប្បន្នយា
 មានពីរៈ ៦ ក្នុងនឧបសម្ពាយប្បន្នយា មានពីរៈ ៧ ក្នុងនបុរោហិតប្បន្នយា
 មានពីរៈ ៨ ក្នុងនតត្ថេប្បន្នយា មានពីរៈ ៩ ក្នុងនវិហារប្បន្នយា មាន
 ពីរៈ ១០ ក្នុងនអបរាវេប្បន្នយា មានពីរៈ ១១ ក្នុងនគរិន្ទរេប្បន្នយា មានពីរៈ ១២
 ក្នុងនយាមេប្បន្នយា មានពីរៈ ១៣ ក្នុងនវត្ថេប្បន្នយា មានពីរៈ ១៤

និសម្បយុត្តេ តីណិ នវិច្ឆយុត្តេ នវ នោនតិយា
តីណិ ចោវិគតេ តីណិ ។

[៣៩៦] ហេតុប្បដ្ឋយា នកាម្មណោ តីណិ ។

[៣៩៧] ធម៌ហេតុប្បដ្ឋយា កាម្មណោ ឋានំ ។

សហជាតកំភេមិ បច្ចយកំភេមិ និស្សយេ.
កំភេមិ សំសន្នកំភេមិ សម្បយុត្តកំភេមិ
ធម៌ធម្មកំភេមិ ឋានំ វិទ្យាបេន្ទរា ។

បញ្ញាវិវា

[៣៩៨] ហេតុ នេវ នស្សនេនេន កាវតាយ បហា.

តាម្វា នេម្ពា ហេតុស្ស នេវ នស្សនេនេន កាវតាយ
បហានុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
តីណិ ។

[៣៩៩] ហេតុ នេវ នស្សនេនេន កាវតាយ បហា.

តាម្វា នេម្ពា ហេតុស្ស នេវ នស្សនេនេន កាវតាយ
បហានុត្តស្ស ធម្មស្ស កាម្មណាប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
នេវ ។

[៤០០] ហេតុយា តីណិ កាម្មណោ នវ អធិ.

បតិយោ នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហ.
ឋានេន នវ អនាមរោ នវ និស្សយេ ឃ

កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ពុ កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ វ
កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ពុ កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ពុ ។

[៣៩៦] កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ពុ កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[៣៩៧] កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ពុ កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

សហជាតកំភេមិ បច្ចយកំភេមិ និស្សយកំភេមិ សំសន្នកំភេមិ
សម្បយុត្តកំភេមិ ធម៌ធម្មកំភេមិ ឋានំ វិទ្យាបេន្ទរា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យ
និស្សានេនេន ។

បញ្ញាវិវា

[៣៩៨] ធម៌ ដែលមិនគ្រាន់ដោយទស្សនៈ ព័ន្ធមិនគ្រាន់
ដោយកាតា ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគ្រាន់ដោយទស្សនៈ
ព័ន្ធមិនគ្រាន់ដោយកាតា ជាហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ពុ ។

[៣៩៩] ធម៌ ដែលមិនគ្រាន់ដោយទស្សនៈ ព័ន្ធមិនគ្រាន់
ដោយកាតា ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគ្រាន់ដោយទស្សនៈ
ព័ន្ធមិនគ្រាន់ដោយកាតា ជាហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ វ ។

[៤០០] កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ពុ កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន
ព្រះ វ កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ វ កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ វ
កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ វ កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ វ
កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ វ កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ វ
កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ វ កុនិទំសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ វ

ឧបទ័ស្សយេ នវ បុរោជាត ភីណិ បញ្ញាជាតេ
ភីណិ អាសវនុ នវ កក្កេ ភីណិ វិចារកេ នវ
អាហារេ ភីណិ ស្រ្តីយេ នវ លាខេ ភីណិ ឧត្ត
នវ សម្បយុត្តេ នវ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថយោ
នវ នត្ថិយោ នវ វិគតេ នវ អវិគតេ នវ ។

[២០០] ហេតុ នវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វោ នត្វោ ហេតុស្ស នវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បន្ទយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បន្ទយេន បច្ចយោ ឧបទ័ស្សយប្បន្ទយេន
បច្ចយោ ។

[២០១] នហេតុយោ នវ នអាម្ពណេ នវ ។

[២០២] ហេតុប្បន្ទយោ នអាម្ពណេ នវ ។

[២០៣] នហេតុប្បន្ទយោ អាម្ពណេ នវ ។

យថា កុសលភ្នំកេ បញ្ចករស្ស អនុលោមឃ្លី
បច្ចនីយឃ្លី អនុលោមប្បន្ទនីយឃ្លី បច្ចនីយោនុ-
លោមឃ្លី កណ៌តំ ឯវ កណោតរំ ។

ហេតុទុក្ខស្សន្តិកំ វិជ្ជិតំ ។

ក្នុងឧបទ័ស្សយប្បន្ទយ មានព្រះ វ ក្នុងបុរោជាតប្បន្ទយ មានព្រះ ព
ក្នុងបុរោជាតប្បន្ទយ មានព្រះ ព ក្នុងអាសវនប្បន្ទយ មានព្រះ វ ក្នុង
កក្កេប្បន្ទយ មានព្រះ ព ក្នុងវិចារកប្បន្ទយ មានព្រះ វ ក្នុងអាហារប្បន្ទយ
មានព្រះ ព ក្នុងស្រ្តីប្បន្ទយ មានព្រះ វ ក្នុងលាខប្បន្ទយ មានព្រះ ព
ក្នុងឧត្តប្បន្ទយ មានព្រះ វ ក្នុងសម្បយុត្តប្បន្ទយ មានព្រះ វ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បន្ទយ មានព្រះ វ ក្នុងបញ្ចប្បន្ទយ មានព្រះ វ ក្នុងអត្ថប្បន្ទយ
មានព្រះ វ ក្នុងវិគតប្បន្ទយ មានព្រះ វ ក្នុងអវិគតប្បន្ទយ មានព្រះ វ ។

[២០៤] ធម៌ ដែលមិនគួរឈរដោយទស្សនៈ ចាំបំប៉នគួរឈរដោយ
ពរិតា ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលមិនគួរឈរដោយទស្សនៈ ចាំបំ
ប៉នគួរឈរដោយពរិតា ជាហេតុ ដោយអាម្ពណប្បន្ទយ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បន្ទយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទ័ស្សយប្បន្ទយ ។

[២០៥] ក្នុងនហេតុប្បន្ទយ មានព្រះ វ ក្នុងនអាម្ពណប្បន្ទយ
មានព្រះ វ ។

[២០៦] ក្នុងនអាម្ពណប្បន្ទយ មានព្រះ វ ព្រាហ្មហេតុប្បន្ទយ ។

[២០៧] ក្នុងនាម្ពណប្បន្ទយ មានព្រះ វ ព្រាហ្មហេតុប្បន្ទយ ។

អនុលោមភ្នំ បច្ចនីយភ្នំ អនុលោមប្បន្ទនីយភ្នំ បច្ចនីយោនុលោមភ្នំ
ខែបញ្ញាព្រះ ក្នុងកុសលភ្នំកេ ដែលលោកចាំហើយ យ៉ាងណា
(ក្នុងហេតុទុក្ខស្សន្តិកៈ) ហត្ថិក ឧប្បន្ទ យ៉ាងណាវិជ្ជា ។

ចំ ហេតុទុក្ខស្សន្តិកៈ ។

ហេតុទុក្ខសម្បទេនបហាតត្វហេតុកត្តិកំ

បដិច្ចវិពេ

[៤០៥] ហេតុំ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកតំ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុំ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកតា ធម្មោ
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា តីណំ ។ នហេតុំ នស្ស-
នេន បហាតត្វហេតុកតំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុំ នស្ស-
នេន បហាតត្វហេតុកតា ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្ន-
យា តីណំ ។ ហេតុំ នស្សនេន បហាតត្វហេតុ-
កតត្វ នហេតុំ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកតត្វ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុំ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកតា ធម្មោ
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា តីណំ ។

[៤០៦] ហេតុណ ខវ នាមប្បណ ខវ អវិក-
តេ ខវ ។

[៤០៧] ហេតុំ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកតំ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុំ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកតា ធម្មោ
ឧប្បន្នតិ នកតិបត្តិប្បន្នយា ។

[៤០៨] នកតិបត្តិយា ខវ នប្បរជាតេ ខវ ន-
បញ្ញាជាតេ ខវ នកាសវនេ ខវ នកម្មេ តីណំ

ហេតុទុក្ខសម្បទេនបហាតត្វហេតុកត្តិកៈ

បដិច្ចវិពេ

[៤០៩] ធម៌ ហេតុកតំដែលគួរលះដោយឧស្សនៈ ជាហេតុ អា-
ស្រ័យ ខ្លាំងមិ ហេតុកតំដែលគួរលះដោយឧស្សនៈ ជាហេតុ រឿបរឿត
រឿន ព្រោះហេតុប្បន្នយា មានការៈ ៧ ។ ធម៌ ហេតុកតំដែលគួរ
លះដោយឧស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ហេតុកតំដែលគួរ
លះដោយឧស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ រឿបរឿតរឿន ព្រោះហេតុប្បន្នយា
មានការៈ ៧ ។ ធម៌ ហេតុកតំដែលគួរលះដោយឧស្សនៈ ជាហេតុ អា-
ស្រ័យ ខ្លាំងមិ ហេតុកតំដែលគួរលះដោយឧស្សនៈ ជាហេតុនឹង ខ្លាំង
មិ ហេតុកតំដែលគួរលះដោយឧស្សនៈ មិនមែនជាហេតុនឹង រឿបរឿត
រឿន ព្រោះហេតុប្បន្នយា មានការៈ ៧ ។

[៤១០] ក្នុងហេតុប្បន្នយា មានការៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បន្នយា មាន
ការៈ ៧ ក្នុងអវិកតប្បន្នយា មានការៈ ៧ ។

[៤១១] ធម៌ ហេតុកតំដែលគួរលះដោយឧស្សនៈ ជាហេតុ
អាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ហេតុកតំដែលគួរលះដោយឧស្សនៈ ជាហេតុ រឿប
រឿតរឿន ព្រោះហេតុប្បន្នយា ។

[៤១២] ក្នុងនកតិបត្តិប្បន្នយា មានការៈ ៧ ក្នុងនប្បរជាតេប្ប-
ន្នយា មានការៈ ៧ ក្នុងនកាសវនប្បន្នយា មានការៈ ៧ ក្នុងនកម្ម-
េនប្បន្នយា មានការៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បន្នយា មានការៈ ៧ ។

នូវការគ្រប់គ្រង ទៅ ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ទៅ ។

(២០៩) ហេតុអ្វីបានជា ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ទៅ ។

(២១០) ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ហេតុអ្វីបានជា ទៅ ។

សហគមន៍កំណើត បង្កើតកំណើត ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ
កំណើត សំស្ក្រឹតកំណើត សម្បទានកំណើត
បង្កើតកំណើត ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ។

បញ្ជាក់

(២១១) ហេតុ ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ បង្កើតកំណើត ហេតុ
ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ បង្កើតកំណើត ហេតុ
ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ហេតុអ្វីបានជា បង្កើតកំណើត ។

(២១២) ហេតុ ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ បង្កើតកំណើត ហេតុ
ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ បង្កើតកំណើត ហេតុ
ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ហេតុអ្វីបានជា បង្កើតកំណើត ។

(២១៣) ហេតុអ្វីបានជា ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ទៅ ទិញ
យុទ្ធសាស្ត្រ ទៅ ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ទៅ ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ
ទៅ ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ទៅ ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ទៅ ។

(២១៤) ហេតុ ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ បង្កើតកំណើត ហេតុ

ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ។

(២១៥) ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ។

(២១៦) ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ។

សហគមន៍កំណើត បង្កើតកំណើត ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ
សហគមន៍កំណើត បង្កើតកំណើត ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ
សហគមន៍កំណើត បង្កើតកំណើត ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ
សហគមន៍កំណើត បង្កើតកំណើត ទិញយុទ្ធសាស្ត្រ ។

បញ្ជាក់

(២១៧) ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ។

(២១៨) ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ។

(២១៩) ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ។

(២២០) ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ក្នុងកិច្ចប្រជុំ មានការ ៩ ។

ហេតុទុក្ខសមុទេសហានត្វហេតុក្កិក៍

ហេតុស្ស នស្សនេន បហានត្វហេតុក្កិក៍ នធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៥] នហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ ។

[២០៦] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[២០៧] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវស្ស អនុលោ-
មម្បិ ធម្មតិយម្បិ អនុលោមប្បច្ចតិយម្បិ ធម្ម-
តិយកនុលោមម្បិ កណ៌តំ វវំ ករណតត្ថំ ។

បដិច្ចវិវា

[២០៨] ហេតុំ ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិក៍ នធម្មំ
បនិច្ច ហេតុ ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិក៍ នធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ នហេតុំ ភាវ-
នាយ បហានត្វហេតុក្កិក៍ នធម្មំ បនិច្ច នហេតុ ភាវ-
នាយ បហានត្វហេតុក្កិក៍ នធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[២០៩] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អនិច្ច-
តិយា នវ អវិកតេ នវ ។

ជាបច្ច័យ ខ្លាំង មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ
ដោយការឆ្កួតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២១០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវិវាៈ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវិវាៈ ។

[២១១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវិវាៈ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវិវាៈ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ច័យក្តី អនុលោមប្បច្ចតិយក្តី បច្ច័យនុលោម
ក្តី ខែបញ្ញាវាៈ ក្នុងកុសលគ្គិកេ ដែលលោកហោយ យ៉ាង
ណា (ក្នុងហេតុទុក្ខសមុទេសបហានត្វហេតុក្កិក៍) បក្ខិកេ ឥច្ច
កង់ យិវិវាវនេ ។

បដិច្ចវិវាៈ

[២១៣] ធម៌ មានហេតុដែលគួរលះដោយភាវនា ជាហេតុ អា-
ស្រ័យ ខ្លាំង មានហេតុដែលគួរលះដោយភាវនា ជាហេតុ ទើបតែង
ស្រ្តី ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវិវាៈ ។ ធម៌ មានហេតុដែលគួរលះ
ដោយភាវនា មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លាំង មានហេតុដែលគួរលះ
ដោយភាវនា មិនមែនជាហេតុ ទើបតែងស្រ្តី ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវិវាៈ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវិវាៈ ក្នុងនធម្មិប្បច្ច័យ មានវិវាៈ ក្នុងនកិក៍ប្បច្ច័យ មានវិវាៈ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខនិកាយប្បដ្ឋាន

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខនិកាយប្បដ្ឋាន

[៤៤១] ហេតុ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈនិ ធម្មនិបតិយ្យទ្វយា នវ ។

[៤៤១] ធម៌ មានហេតុដែលគួរឈរដោយការនា ជាហេតុ ជា-
ស្រ្តីយ ដូច្នេះ មានហេតុដែលគួរឈរដោយការនា ជាហេតុ ដូច្នេះ
រឿង ត្រូវនាដល់ចិត្តច្រើន មានការ ។

[៤៤២] ធម្មនិបតិយា នវ នប្បវេណី នវ ធម្ម-
បត្តាជានេ នវ នភាសេនេ នវ នកម្មេ នីឈិ
នវិចារេ នវ នវិចារេ នវ ។

[៤៤២] ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ មានការ ។ ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ
មានការ ។ ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ មានការ ។ ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ
មានការ ។ ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ មានការ ។ ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ
មានការ ។ ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ មានការ ។

[៤៤៣] ហេតុឧប្បជ្ឈនិ ធម្មនិបតិយា នវ ។

[៤៤៣] ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ មានការ ។ ត្រូវនាដល់ចិត្តច្រើន ។

[៤៤៤] ធម្មនិបតិយ្យទ្វយ ហេតុយា នវ ។

[៤៤៤] ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ មានការ ។ ត្រូវនាដល់ចិត្តច្រើន ។

សហាតតករោមិ បច្ចយករោមិ និស្សយ-
ករោមិ សំសន្នករោមិ សម្មយុត្តករោមិ
បដិច្ចភាសនិសា វិចារេតត្វ ។

សហាតតករោមិ បច្ចយករោមិ និស្សយករោមិ សំសន្នករោមិ
សម្មយុត្តករោមិ ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ មានការ ។ ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ
មានការ ។ ក្នុងធម្មនិបតិយ្យទ្វយ មានការ ។

ប្រដ្ឋានិកា

ប្រដ្ឋានិកា

[៤៤៥] ហេតុ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ
ធម្មោ ហេតុស្ស ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ហេតុឧប្បជ្ឈនេ បច្ចយេ នីឈិ ។

[៤៤៥] ធម៌ មានហេតុដែលគួរឈរដោយការនា ជាហេតុ ជា-
ស្រ្តីយ ដូច្នេះ មានហេតុដែលគួរឈរដោយការនា ជាហេតុ ដូច្នេះ
រឿង ត្រូវនាដល់ចិត្តច្រើន មានការ ។

[៤៤៦] ហេតុ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ
ធម្មោ ហេតុស្ស ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស បច្ចយេ នីឈិ ។

[៤៤៦] ធម៌ មានហេតុដែលគួរឈរដោយការនា ជាហេតុ ជា-
ស្រ្តីយ ដូច្នេះ មានហេតុដែលគួរឈរដោយការនា ជាហេតុ ដូច្នេះ
រឿង ត្រូវនាដល់ចិត្តច្រើន មានការ ។

[២២៦] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិប-
 តិយា នវ អនន្តរេ នវ សអនន្តរេ នវ សហជាតេ
 នវ អត្តាមតោ នវ ធិស្សយេ នវ ឧបធិស្សយេ
 នវ អវសរេ នវ កក្កេ តីណិ វិចារកេ នវ
 អាហារេ តីណិ អវិគតេ នវ ។

[២២៧] ហេតុ ភាវនាយ មហាតត្វហេតុកោ
 ធម្មោ ហេតុស្ស ភាវនាយ មហាតត្វហេតុកស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋានេ មច្ឆយោ សហជាតប្ប-
 ដ្ឋយេន មច្ឆយោ ឧបធិស្សយប្បដ្ឋានេ មច្ឆយោ ។

[២២៨] នហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ ។

[២២៩] ហេតុប្បដ្ឋយា នវ អារម្មណេ តីណិ ។

[២៣០] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ នវ ។

យថា គុសលត្ថិតេ មជ្ឈារាស្ស អនុលោ-

មម្យំ មច្ចុដ្ឋិយម្យំ អនុលោមប្បដ្ឋិយម្យំ មច្ចុ-

វិយាទុលោមម្យំ តីណិវេ ឯវ តណោតត្វិ ។

[២២៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានវាៈ ៩ ក្នុងតតិបត្តិប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩
 ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩
 ក្នុងអត្តាមតាប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩ ក្នុង
 ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩ ក្នុងភាវនាប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩ ក្នុង
 កក្កេប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ
 មានវាៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩ ។

[២២៧] ធម៌ មានហេតុដែលគួរសរសើរដោយភាវនា ជាហេតុ
 ជាបដ្ឋយ នៃធម៌ មានហេតុដែលគួរសរសើរដោយភាវនា ជាហេតុ ដោយ
 អារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយ
 ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ ។

[២២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានវាៈ ៩ ។

[២២៩] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ក្រោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៣០] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៩ ក្រោយហេតុប្បដ្ឋយ ។
 អនុលោមត្ថិ មច្ចុដ្ឋិយត្ថិ អនុលោមប្បដ្ឋិយត្ថិ មច្ចុដ្ឋិយនុលោម
 ត្ថិ នៃមជ្ឈារាៈ ក្នុងគុសលត្ថិតៈ ដែលលាភកថាហើយ យ៉ាង
 ណា (ក្នុងហេតុទុក្ខក្សន្តរបហាតត្វហេតុកត្តិក) ចល្លាតិ តប្ប
 រាប យ៉ាងវាណា ។

រោគាហ ធីណំ ឥន្ទ្រិយេ នវ លោកេ ធីណំ មន្ត
នវ សម្មយុត្តេ នវ វិជ្ជយុត្តេ វេទ្យ អត្ថិយា នវ
នត្ថិយា នវ វិគុតេ នវ អវិគុតេ នវ ។

[២៣៧] ហេតុ នវ និស្សនេន ន ភាវិតាយ មហា-
តត្ថហេតុតោ នាមា ហេតុស្ស នវ និស្សនេន ន ភា-
វិតាយ មហាតត្ថហេតុតស្ស មជ្ឈស្ស អារម្មណប្បដ្ឋ-
យេន មច្ចយោ សហជាតប្បដ្ឋយេន មច្ចយោ ឧត-
តិស្សនប្បដ្ឋយេន មច្ចយោ ។

[២៣៨] នហេតុយា នវ ននាម្មណ នវ ។

[២៣៩] ហេតុប្បដ្ឋយា ននាម្មណ ធីណំ ។

[២៤០] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណ នវ ។

យថា តុសលត្ថិកេ មញ្ញាភវស្ស អនុលោ-

មន្តិ មច្ចនិយម្បិ អនុលោមប្បដ្ឋនិយម្បិ មច្ច-

និយា ធុលោមន្តិ ធីណំតំ វេ ធុលោមន្តិ ។

ហេតុទុក្ខស្សនេនមហេតុយត្ថក្ខិតំ និដ្ឋិ ។

កុដិអាហារប្បដ្ឋិយ អាហារេ ព កុដិវត្ថិយប្បដ្ឋិយ ហានវេ កុដិ
រោគប្បដ្ឋិយ ហានវេ ព កុដិមគ្គប្បដ្ឋិយ ហានវេ កុដិសម្មយុត្ត-
ប្បដ្ឋិយ ហានវេ កុដិវិជ្ជយុត្តប្បដ្ឋិយ ហានវេ កុដិអត្ថប្បដ្ឋិយ
ហានវេ កុដិឧត្តប្បដ្ឋិយ ហានវេ កុដិវិគុតប្បដ្ឋិយ ហានវេ កុដិ
អវិគុតប្បដ្ឋិយ ហានវេ កុដិអនិគប្បដ្ឋិយ ហានវេ កុដិអនិគប្បដ្ឋិយ ហានវេ ។

[២៤១] ធម៌ មានហេតុដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ចាំនិមិត្ត
គួរលះដោយភាវិតា ជាហេតុ ជាច្រើន នៃធម៌ មានហេតុដែលមិនគួរ
លះដោយទស្សនៈ ចាំនិមិត្តគួរលះដោយភាវិតា ជាហេតុ ដោយភា-
វិតាប្បដ្ឋិយ ជាច្រើន ដោយសហជាតប្បដ្ឋិយ ជាច្រើន ដោយ
ឧបនិស្សនេនប្បដ្ឋិយ ។

[២៤២] កុដិទេហតុប្បដ្ឋិយ ហានវេ កុដិនិកាយប្បដ្ឋិយ
ហានវេ ។

[២៤៣] កុដិនិកាយប្បដ្ឋិយ ហានវេ ព ព្រានហេតុប្បដ្ឋិយ ។

[២៤៤] កុដិនិកាយប្បដ្ឋិយ ហានវេ ព្រានហេតុប្បដ្ឋិយ ។
អនុលោមក្តី មច្ចនិយម្បិ អនុលោមប្បដ្ឋនិយម្បិ មច្ចនិយាទុ-
រោមក្តី នៃមញ្ញាភវៈ កុដិសុខភ័ក្ត្រៈ ដែលលោភល់
ហើយ យ៉ាងណា (កុដិហេតុទុក្ខស្សនេនមហេតុយត្ថ-
ក្ខិតៈ) មជ្ឈិក ធម្មិក យ៉ាងនោះដែរ ។

ធម៌ ហេតុទុក្ខស្សនេន មហេតុយត្ថក្ខិតៈ ។

នករោសវិជ ទវ នករោស តិណិ ទវិចារោ ទវ
ទវិចារោ ទវ ។

[២២៥] ហេតុប្បដ្ឋយា អនិចចតិយា ទវ ។

[២២៦] វិហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯកំ ។

សហជាតាទិបតិ បច្ចយេនិបតិ ទិស្សយេនិ-

បតិ សំសង្កតេនិ សម្បយុត្តនិបតិ បទិច្ច-

ករសទិសា វិក្ការតត្វា ។

បញ្ញាវិហោ

[២២៧] ហេតុ អាចយេតាមិ ទន្មោ ហេតុស្ស
អាចយេតាមិស្ស ទន្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
តិណិ ។

[២២៨] ហេតុ អាចយេតាមិ ទន្មោ អាចយេតា-
មិស្ស ទន្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ទវ ។

[២២៩] ហេតុ អាចយេតាមិ ទន្មោ ហេតុស្ស
អាចយេតាមិស្ស ទន្មស្ស អនិចចតិយាប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
អារម្មណាទិបតិ សហជាតាទិបតិ តិណិ ។ ឧហេតុ
អាចយេតាមិ ទន្មោ ឧហេតុស្ស អាចយេតា-
មិស្ស ទន្មស្ស អនិចចតិយាប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
អារម្មណាទិបតិ សហជាតាទិបតិ តិណិ ។

ក្នុងនករោសវិជប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៩ ក្នុងនករោសប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៣ ក្នុង
នវិចារោប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៩ ក្នុងវិចារោប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៩ ។

[២២៧] ក្នុងអនិចចតិប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៨] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៩ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

សហជាតាទិបតិ បច្ចយេនិបតិ ទិស្សយេនិ តិណិ
សម្បយុត្តនិបតិ បទិច្ចករសទិសា វិក្ការតត្វា ឧហេតុ
ឧហេតុស្ស ។

បញ្ញាវិហោ

[២២៧] ធម៌ ផលន្តវិក្ការោ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ផល
ន្តវិក្ការោ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៣ ។

[២២៨] ធម៌ ផលន្តវិក្ការោ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ផលន្តវិក្ការោ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៩ ។

[២២៩] ធម៌ ផលន្តវិក្ការោ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ផលន្តវិក្ការោ ជាហេតុ ដោយអនិចចតិប្បដ្ឋយ មានផលន្តវិក្ការោទិបតិ
និសហជាតាទិបតិ មានវាវៈ ៣ ។ ធម៌ ផលន្តវិក្ការោ មិនមែនជា
ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ផលន្តវិក្ការោ មិនមែនជាហេតុ ដោយអនិ-
ចតិប្បដ្ឋយ មានផលន្តវិក្ការោទិបតិ និសហជាតាទិបតិ មានវាវៈ ៣ ។

ហេតុ អាជយតាមី ច ឈាតុ អាជយតាមី ច
 ធម្មា ហេតុប្ប អាជយតាមីស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បដូ
 យេន ចន្ទយោ វា ឬណាតិបតី តិណំ ។

(២៩២) យោគុយោ តីលិ អារម្មណ៍ ឆ អនិ-
 មតិយោ ឆ ឧបទិស្សយេ ឆ កលសេវិក ឆ
 ឥន្ទ្រ តីលិ កសាបា តីលិ វរិកោ ឆ ឧ

[illegible]

(၆၆၈) ဝတ်နည်းစာ စာအုပ်များ စာအုပ် ၁

ပြင်စိုက်၊ ပေါက်ဖျား၊ သစ်တော၊ စိုက်ပျိုးရေး ၅

(២៥៦) ដោយឧប្បត្តយា អាចារ្យលោក គង់ ឌី
 យថា កុសលត្តិកា បញ្ញាលាភ្នំ អនុលោ-
 មធម្មិ បទដ៏យថា អនុលោមធម្មបទដ៏យថា បទ-
 ដ៏យថា អនុលោមធម្ម គណិត បរិ កាលាតត្ថ ។

ធម៌ ផល់ខ្លួនការសន្សំ ជាហេតុក្តី ធម៌ ផល់ខ្លួនការសន្សំ មិនមែនជា
ហេតុក្តី ជាបង្ខំយ ខែធម៌ ផល់ខ្លួនការសន្សំ ជាហេតុ ដោយអតិ.
បតិប្បដ្ឋយ បានផល់ការមូលការចម្រក មានការ ៣ ៕

(២៥៣) ក្នុងរាងកាយច្រើន មានការ ៗ ក្នុងការប្រែប្រួលច្រើន
 មានការ ៥ ក្នុងអំឡុងពេលច្រើន មានការ ៥ ក្នុងឧបទ្វីបស្រូវច្រើន មាន
 ការ ៥ ក្នុងការស្រាវជ្រាវច្រើន មានការ ៥ ក្នុងកម្មវិធីច្រើន មានការ ៧
 ក្នុងការប្រែប្រួលច្រើន មានការ ៧ ក្នុងអំឡុងពេលច្រើន មានការ ៥ ។

(២៧២) ធម៌ សង្ខារាសន្តវំ ជាហេតុ ជាច្ច័យ នៃធម៌
សង្ខារាសន្តវំ ជាហេតុ ដោយការធម្មណ៍ច្បង ជាច្ច័យ ដោយ
សហជាតច្បង ជាច្ច័យ ដោយឧបាសន្តច្បង ។

(២៥៥) ក្នុងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ក្នុងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ
មានព្រះ ៩ ៥

(៤៥៦) ក្នុងនាមអង្គប្រឹក្សានាយកដ្ឋាន មានសេចក្តី ជូនដំណឹងដូចខាងក្រោម ៖

(២៥៧) ក្នុងការស្វែងរកបុព្វបុរស មានការ ៩ ប្រភេទនេះជាគុប្បប្បយ ។
 អនុលាមក្តី បច្ចុទ្ទិយក្តី អនុលាមបច្ចុទ្ទិយក្តី បច្ចុទ្ទិយអនុលាម
 ក្តី វេទបញ្ញាការៈ ក្នុងកុលលក្ខណៈ ដែលលាភកថាហើយ យ៉ាងណា
 (ក្នុងវេទបញ្ញាការៈនេះ) បច្ចុទ្ទិយ បច្ចុទ្ទិយ យ៉ាងនេះនាវផរ ។

បដិច្ចវិវាទ

(២៨៨) ហេតុ អបធម្មតាមី ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អបធម្មតាមី ធម្មំ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា តិណិ ។ ហេតុ អបធម្មតាមី ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អបធម្មតាមី ធម្មំ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា តិណិ ។ ហេតុ អបធម្មតាមីក្ស ហេតុ អបធម្មតាមីក្ស ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អបធម្មតាមី ធម្មំ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា តិណិ ។

(២៨៩) ហេតុយា នវ វាចាស្រុក វា តាម្ម នវ វាចាស្រុក នវ វាចាស្រុក នវ ។

(២៩០) ហេតុ អបធម្មតាមី ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អបធម្មតាមី ធម្មំ ឧប្បន្នតិ ឧបាសន៍ ប្បន្នយា ។

(២៩១) ឧបាសន៍យា ន ឧបាសន៍ នវ ឧបាសន៍ នវ នវ ឧបាសន៍ នវ ឧបាសន៍ តិណិ នវ ឧបាសន៍ នវ ឧបាសន៍ នវ ។

បដិច្ចវិវាទ

(២៩២) ធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាហេតុ អស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាហេតុ វេទក៏ក៏ឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយា មាន ករណី ។ ធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ អស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ វេទក៏ក៏ឡើង ព្រោះ ហេតុប្បន្នយា មានករណី ។ ធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាហេតុ អស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាហេតុផង ខ្ញុំធម៌ ដល់ខ្ញុំ ការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុផង វេទក៏ក៏ឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយា មានករណី ។

(២៩៣) ក្នុងហេតុប្បន្នយា មានករណី ក្នុងហេតុប្បន្នយា មានករណី ក្នុងក្រុមប្បន្នយា មានករណី ក្នុងហេតុប្បន្នយា មាន ករណី ក្នុងហេតុប្បន្នយា មានករណី ។

(២៩៤) ធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាហេតុ អស្រ័យ ខ្ញុំ ធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាហេតុ វេទក៏ក៏ឡើង ព្រោះធម៌មិន ប្បន្នយា ។

(២៩៥) ក្នុងធម៌មិនប្បន្នយា មានករណី ក្នុងធម៌មិនប្បន្នយា មានករណី ក្នុងធម៌មិនប្បន្នយា មាន ករណី ក្នុងធម៌មិនប្បន្នយា មានករណី ក្នុងធម៌មិនប្បន្នយា មាន ករណី ក្នុងធម៌មិនប្បន្នយា មានករណី ។

(៤២២) ហេតុច្បូច្ចយោ ធម៌បតិបត្តិយា ឆ ។

(៤២៣) ធម៌បតិបត្តិច្ចយោ ហេតុយា ឆ ។

សហជាតករកេមិ បច្ចយករកេមិ និស្សយ-

ករកេមិ សំសដ្ឋករកេមិ សម្បយុត្តករកេមិ

បដិច្ចករសនិសា វិគ្គារេតេជ្ជា ។

បញ្ញាវិហា

(៤២៤) ហេតុ អបចយកាមិ ធម្មោ ហេតុស្ស
អបចយកាមិស្ស ធម្មស្ស ហេតុច្បូច្ចយោ បច្ចយោ
តីណិ ។

(៤២៥) ហេតុ អបចយកាមិ ធម្មោ ហេតុស្ស
អបចយកាមិស្ស ធម្មស្ស អតិបតិបត្តិច្ចយោ បច្ច-
យោ សហជាតាធម៌បតិ តីណិ ។ ឧហេតុ អបច-
យកាមិ ធម្មោ ឧហេតុស្ស អបចយកាមិស្ស
ធម្មស្ស អតិបតិបត្តិច្ចយោ បច្ចយោ សហជាតា-
ធម៌បតិ តីណិ ។

(៤២៦) ហេតុយា តីណិ អតិបតិបត្តិយា ឆ សហ-
ជាតា ឆ អាហារា តីណិ សុត្តិយេ ឆ ឈា-
រេ តីណិ ឧត្តេ ឆ សម្បយុត្តេ ឆ អត្ថយា ឆ
សវត្ថេ ឆ ។

(៤២៦) កុដិអតិបតិបត្តិច្ចយោ មានពៈ ៦ ព្រោះហេតុច្បូច្ចយោ ។

(៤២៧) កុដិហេតុច្បូច្ចយោ មានពៈ ៩ ព្រោះធម៌បតិបត្តិច្ចយោ ។

សហជាតករកេមិ បច្ចយករកេមិ និស្សយករកេមិ

សម្បយុត្តករកេមិ ដូចគ្នាទាំងបីច្បាប់ផ្សេង បណ្ឌិត គប្បីឱ្យ

តំស្គារផងចុះ ។

បញ្ញាវិហា

(៤២៨) ធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខែធម៌
ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាហេតុ ដោយហេតុច្បូច្ចយោ មានពៈ ៣ ។

(៤២៩) ធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខែធម៌
ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាហេតុ ដោយអតិបតិបត្តិច្ចយោ បានដល់សហជា-
តាធម៌បតិ មានពៈ ៣ ។ ធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ ដោយអតិ-
បតិបត្តិច្ចយោ បានដល់សហជាតាធម៌បតិ មានពៈ ៣ ។

(៤៣០) កុដិហេតុច្បូច្ចយោ មានពៈ ៣ កុដិអតិបតិបត្តិច្ចយោ មាន
ពៈ ៦ កុដិសហជាតាច្បូច្ចយោ មានពៈ ៩ កុដិអាហារាច្បូច្ចយោ មាន
ពៈ ៣ កុដិសុត្តិយាច្បូច្ចយោ មានពៈ ៩ កុដិឈាមាច្បូច្ចយោ មានពៈ ៣
កុដិឧត្តេច្បូច្ចយោ មានពៈ ៩ កុដិសម្បយុត្តេច្បូច្ចយោ មានពៈ ៩ កុដិ
អត្ថយាច្បូច្ចយោ មានពៈ ៩ កុដិសវត្ថេច្បូច្ចយោ មានពៈ ៩ ។

[២៦៦] ហេតុ អបធមយកាមី ធម្មោ ហេតុស្ស
អបធមយកាមីស្ស ធម្មស្ស សហគាតញ្ចក្កយន បច្ចុ-
រោ ឧបនិស្ស័យញ្ចក្កយន បច្ចុរោ ។

[២៦៧] ធម្មហេតុយា ធម៌ ឧបាស្សនា ធម៌ ។

[២៦៨] ហេតុប្បដ្ឋយា ឧបាស្សនា តិណំ ។

[២៦៩] ធម្មហេតុប្បដ្ឋយា អនិច្ចយយា តិណំ ។

យោ តុសលត្ថិកោ បច្ចុកាសស្ស អនុ-
លោមម្យិ ធម្មនិយម្យិ អនុលោមប្បដ្ឋនិ-
យម្យិ ធម្មនិយាទុលោមម្យិ តណំតំ ធម៌
តណោវត្ថំ ។

បដិច្ចវិវាទ

[២៧០] ហេតុំ ធម្មាធមយកាមីនាធមយកាមី ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុំ ធម្មាធមយកាមីនាធមយកាមី ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជនំ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។ ធម្មហេតុំ ធម្មាធមយកាមី-
នាធមយកាមី ធម្មំ បដិច្ច ធម្មហេតុំ ធម្មាធមយកាមីនា-
ធមយកាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជនំ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។

[២៧១] ធម៌ ផលវ្តូវការមិនសន្សំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ផលវ្តូវការមិនសន្សំ ជាហេតុ ដោយសហគាតញ្ចក្កយន ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្ស័យញ្ចក្កយន ។

[២៧២] ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ៩ ក្នុងនាអនុលោមប្បដ្ឋយា
មានវារៈ៩ ។

[២៧៣] ក្នុងនាអនុលោមប្បដ្ឋយា មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៧៤] ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា មានវារៈ៣ ព្រោះនាហេតុប្បដ្ឋយា ។
អនុលោមត្ថិ បច្ចុនិយៈត្ថិ អនុលោមប្បដ្ឋនិយៈត្ថិ បច្ចុនិយាទុ-
លោមត្ថិ នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងតុសលត្ថិកា ដែលលាភករម៉ាយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុក្កកាធមយកាមីត្ថិកៈ) បល្លិក គឺប្រៀប
យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវាទ

[២៧៥] ធម៌ មិនផលវ្តូវការសន្សំ តាំងមិនផលវ្តូវការមិនសន្សំ
ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លាចធម៌ មិនផលវ្តូវការសន្សំ តាំងមិនផលវ្តូវការមិន
សន្សំ ជាហេតុ រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ៣ ។
ធម៌ មិនផលវ្តូវការសន្សំ តាំងមិនផលវ្តូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ
អាស្រ័យ ខ្លាចធម៌ មិនផលវ្តូវការសន្សំ តាំងមិនផលវ្តូវការមិនសន្សំ
មិនមែនជាហេតុ រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ៣ ។

ហេតុ ទេវកាយតាមិចាបធម៌តាមិក ឈោតុ ទេវ-
កាយតាមិចាបធម៌តាមិក ឆន្ទ បដិច្ច ហេតុ ទេវក-
យតាមិចាបធម៌តាមិ ឆន្ទា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្ប-
យា តីណិ ។

[២៧២] ហេតុយា នវ ការម្មណោ នវ អធិបតីយា

នវ ឧបដិស្សយេ នវ មុវេនវេត នវ ភាសេវេន នវ
កក្កេ នវ វិចារេត នវ ភាបវាវេ នវ ឡង្គយេ នវ
អវិចារេត នវ ។

[២៧៣] ឈោតុ ទេវកាយតាមិចាបធម៌តាមិ ឆន្ទ
បដិច្ច ឈោតុ ទេវកាយតាមិចាបធម៌តាមិ ឆន្ទា
ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បជ្ឈន្តយា ។

[២៧៤] ហេតុ ទេវកាយតាមិចាបធម៌តាមិ ឆន្ទ
បដិច្ច នហេតុ ទេវកាយតាមិចាបធម៌តាមិ ឆន្ទា
ឧប្បជ្ឈន្តិ នការម្មណប្បជ្ឈន្តយា ។ ឈោតុ ទេវកាយតា-
មិចាបធម៌តាមិ ឆន្ទ បដិច្ច ឈោតុ ទេវកាយតាមិ-
ចាបធម៌តាមិ ឆន្ទា ឧប្បជ្ឈន្តិ នការម្មណប្បជ្ឈន្តយា ។

ធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ ចាំនិមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាហេតុ កាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ ចាំនិមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាហេតុផង
នូវធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ ចាំនិមិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជា
ហេតុផង វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈន្តយា មានព្រះ ពុទ្ធ ។

[២៧៥] ក្នុងហេតុប្បជ្ឈន្តយា មានព្រះ ក្នុងការម្មណប្បជ្ឈន្តយា
មានព្រះ ក្នុងធម៌បដិច្ចជ្ឈន្តយា មានព្រះ ក្នុងឧបដិស្សន្តយា មាន
ព្រះ ក្នុងមុវេនវេតប្បជ្ឈន្តយា មានព្រះ ក្នុងភាសេវេនប្បជ្ឈន្តយា មានព្រះ
ក្នុងកក្កេប្បជ្ឈន្តយា មានព្រះ ក្នុងវិចារេតប្បជ្ឈន្តយា មានព្រះ ក្នុងភាប-
វាវេប្បជ្ឈន្តយា មានព្រះ ក្នុងឡង្គយេប្បជ្ឈន្តយា មានព្រះ ក្នុងអវិចារេតប្បជ្ឈន្តយា
មានព្រះ ។

[២៧៦] ធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ ចាំនិមិនដល់នូវការមិនសន្សំ
មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ នូវធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ ចាំនិមិនដល់
នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈន្តយា ។

[២៧៧] ធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ ចាំនិមិនដល់នូវការមិនសន្សំ
មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ នូវធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ ចាំនិមិនដល់
នូវការមិនសន្សំ ជាហេតុ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈន្តយា ។

ធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ ចាំនិមិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជា
ហេតុ កាស្រ័យ នូវធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ ចាំនិមិនដល់នូវការមិន
សន្សំ មិនមែនជាហេតុ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈន្តយា ។

[២៨៤] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ធន អនិ-
 មតិយា ធន អនន្តរេ ធន សមនន្តរេ ធន សហ-
 ជានេត ធន អត្ថាមត្តោ ធន វិនិស្សយេ ធន ទុច្ច-
 វិនិស្សយេ ធន បុរោជាតេ តីណិ បច្ឆាជានេត តីណិ
 អាសវានេ ធន តាច្ឆេ តីណិ វិចារេត ធន អារកាវ
 តីណិ វេទ្រិយេ ធន ឈារេ តីណិ មាត្តេ ធន បេឡុ-
 យុត្តេ ធន វិញ្ញយុត្តេ ធន អន្តិយា ធន ធន្តិយា
 ធន វិចារេត ធន អវិចារេត ធន ។

[២៨៥] ហេតុ ទេវាធម្មតាមីនាធម្មយកាមី
 ចាឡា ហេតុស្ស ទេវាធម្មតាមីនាធម្មយកាមីស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាច្ចុទ្ធាយេន ចច្ចយោ សហជាតច្ចុ-
 ទ្ធាយេន ចច្ចយោ ទុច្ចវិនិស្សយច្ចុទ្ធាយេន ចច្ចយោ
 តីណិ ។ ធម្មហេតុ ទេវាធម្មតាមីនាធម្មយកាមី
 ធម្មោ ធម្មហេតុស្ស ទេវាធម្មតាមីនាធម្មយកាមីស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាច្ចុទ្ធាយេន ចច្ចយោ សហជាត-
 ច្ចុទ្ធាយេន ចច្ចយោ ទុច្ចវិនិស្សយច្ចុទ្ធាយេន ចច្ចយោ

[២៨៦] ក្នុងហេតុច្បង មាន៧៖ ៣ ក្នុងអារម្មណច្បង
 មាន៧៖ ៥ ក្នុងអនិមត្តច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុងអនន្តៈច្បង មាន៧៖ ៥
 ក្នុងសមនន្តៈច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុងសហជាតច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុង
 អត្ថាមត្តច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុងវិនិស្សយច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុងទុច្ច-
 វិនិស្សយច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុងបុរោជាតច្បង មាន៧៖ ៣ ក្នុងបច្ឆា-
 ជានច្បង មាន៧៖ ៣ ក្នុងអាសវានច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុងតាច្ឆច្បង
 មាន៧៖ ៣ ក្នុងវេទ្រិយច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុងឈារច្បង មាន៧៖ ៣ ក្នុងមាត្ត-
 ច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុងបេឡុយុត្តច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុងវិញ្ញយុត្តច្បង
 មាន៧៖ ៥ ក្នុងអន្តិច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុងធន្តិច្បង មាន៧៖ ៥
 ក្នុងវិចារច្បង មាន៧៖ ៥ ក្នុងអវិចារច្បង មាន៧៖ ៥ ។

[២៨៧] ធម៌ មិនដល់នូវការសង្ស័យ ចាំធម៌មិនដល់នូវការ
 មិនសង្ស័យ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនដល់នូវការសង្ស័យ ចាំធម៌
 មិនដល់នូវការមិនសង្ស័យ ជាហេតុ ដោយការម្នាលច្បង ជា
 បច្ច័យ ដោយសហជាតច្បង ជាបច្ច័យ ដោយទុច្ចវិនិស្សយច្បង
 មាន៧៖ ៣ ។ ធម៌ មិនដល់នូវការសង្ស័យ ចាំធម៌មិនដល់នូវការមិន
 សង្ស័យ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនដល់នូវការសង្ស័យ
 ចាំធម៌មិនដល់នូវការមិនសង្ស័យ មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណច្បង
 ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតច្បង ជាបច្ច័យ ដោយទុច្ចវិនិស្សយច្បង

ឬមេតាតប្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ មច្ចាណាតប្បដ្ឋានយេន
មច្ចុយោ អាហារប្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋា-
នយេន មច្ចុយោ ។

[២៤២] នហេតុយោ នវ នអាម្មណោ នវ ។

[២៤៣] ហេតុប្បដ្ឋយោ នអាម្មណោ តីណិ ។

[២៤៤] នហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្មណោ នវ ។

យថា តុបសត្តិភេត មច្ចាណាស្ស អនុលោ-
មម្បិ មច្ចុតិយម្បិ អនុលោមប្បដ្ឋនិយម្បិ មច្ចុ-
តិយានុលោមម្បិ តីណិភិ វិវា កាលាតវា ។

ហេតុទុកអន្តរាគមន៍ ម្ល៉ៃ ។

ហេតុទុកសេចក្តីក្តី

បដិច្ចវិហា

[២៤៥] ហេតុ សេត្តន្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សេត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តីណិ ។ នហេតុ
សេត្តន្តំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ សេត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយោ តីណិ ។ ហេតុ សេត្តន្តោ នហេតុ
សេត្តន្តោ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សេត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តីណិ ។

ជាច្រើន ដោយហេតុជាច្រើន ជាច្រើន ដោយច្បាប់ជាច្រើន
ជាច្រើន ដោយអាហារប្បដ្ឋនិយម ជាច្រើន ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋនិយម ។

[២៤៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋនិយម មានវាវៈ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋនិយម
មានវាវៈ ។

[២៤៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋនិយម មានវាវៈ ក្រោមហេតុប្បដ្ឋនិយម ។

[២៤៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋនិយម មានវាវៈ ក្រោមនហេតុប្បដ្ឋនិយម ។

អនុលោមក្តី បច្ចុប្បន្នក្តី អនុលោមប្បដ្ឋនិយមក្តី បច្ចុប្បន្ននិយមក្តី
នៃបញ្ញាវាវៈ ក្នុងកុសលក្តី ដែលលោកកំរើកហើយ យ៉ាងណា
(ក្នុងហេតុទុកអន្តរាគមន៍ក្តី) បណ្តា គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចម្លើយ ហេតុទុកអន្តរាគមន៍ក្តី ។

ហេតុទុកសេចក្តីក្តី

បដិច្ចវិហា

[២៤៩] សេត្តន្តំ ជាហេតុ កាស្រីយ ទូរសេត្តន្តំ ជាហេតុ
វិចារក្តី ក្រោមហេតុប្បដ្ឋនិយម មានវាវៈ ។ សេត្តន្តំ មិន
មែនជាហេតុ កាស្រីយ ទូរសេត្តន្តំ មិនមែនជាហេតុ វិចារក្តី
ក្រោមហេតុប្បដ្ឋនិយម មានវាវៈ ។ សេត្តន្តំ ជាហេតុ កាស្រីយ
ទូរសេត្តន្តំ ជាហេតុ ទូរសេត្តន្តំ មិនមែនជាហេតុ វិចារក្តី
ក្រោមហេតុប្បដ្ឋនិយម មានវាវៈ ។

[២៧០] ហេតុយា នវ អាម្ពុណេ នវ អនិ
 បតិយា នវ អនុត្តរេ នវ សមនត្តរេ នវ សហជាតេ
 នវ អត្តាមាត្រា នវ វិស្សយេ នវ ឧបវិស្សយេ នវ
 បុរោជានេ នវ អានាសវនេ នវ ត្រាម្មេ នវ វិចារេ
 នវ អាលារេ នវ អវិគាតេ នវ ។

[២៧១] ហេតុ សេត្តិ ធម្មំ ធម្មិច្ច ហេតុ សេត្តោ
 ធម្មា ធម្មជ្ជតិ នអនិបតិច្ចត្វយា ។

[២៧២] នអនិបតិយា ន ធម្មរោជានេ នវ ន
 បច្ឆាជានេ នវ នអានាសវនេ នវ នត្រាម្មេ តិណិ
 នវិចារេ នវ នវិស្សយុត្តេ នវ ។

[២៧៣] ហេតុប្បដ្ឋយា នអនិបតិយា ន ។

[២៧៤] នអនិបតិច្ចត្វយា ហេតុយា ន ។

សហជាតករោមិ បច្ចយករោមិ វិស្សយក-

រោមិ សំសាដ្ឋករោមិ សម្បយុត្តករោមិ ធម្មិច្ច-

ករសតិសា វិចារេតត្វា ។

[២៧៥] កុដិហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិអាម្ពុណេប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ៧ កុដិអនុត្តរេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិអនុត្តរេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧
 កុដិសមនត្តរេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិសហជាតេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិ
 អត្តាមាត្រាប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិវិស្សយេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិឧប-
 វិស្សយេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិបុរោជានេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិអានាស-
 វនេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិត្រាម្មេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិវិចារេប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ៧ កុដិអាលារេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិអវិគាតេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ ។

[២៧៦] សេត្តមិ ជាហេតុ ពស្រ័យ ទ្វាសក្ខន្ធមំ ជាហេតុ
 ទើបកេតាច្ឆិមំ ប្រាសាទេវនិច្ចត្វយ ។

[២៧៧] កុដិធម្មជ្ជតិច្ចត្វយ មានព្រះ៦ កុដិធម្មរោជានេប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ៧ កុដិធម្មបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិធម្មានាសវនេប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ៧ កុដិធម្មត្រាម្មេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ កុដិធម្មវិចារេប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ៧ កុដិធម្មវិស្សយុត្តេប្បដ្ឋយ មានព្រះ៧ ។

[២៧៨] កុដិធម្មនិបតិច្ចត្វយ មានព្រះ៦ ប្រាសាទេវនិច្ចត្វយ ។

[២៧៩] កុដិហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ៦ ប្រាសាទេវនិច្ចត្វយ ។

សហជាតករោក្ខិ បច្ចយករោក្ខិ វិស្សយករោក្ខិ សំសាដ្ឋករោក្ខិ

សម្បយុត្តករោក្ខិ ធម្មិច្ចនិច្ចត្វយ ធម្មិច្ចនិច្ចត្វយ ធម្មិច្ចនិច្ចត្វយ

កិស្សរេវតិច្ច ។

[៤៩៩] ហេតុ សេត្វោ ធម្មោ ហេតុស្ស សេត្វស្ស ធម្មស្ស សុបាធាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធម្មនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០០] នហេតុយា នវ ធម្មាធម្មណ នវ ។

[៥០១] ហេតុប្បច្ចយា ធម្មាធម្មណ តីណំ ។

[៥០២] នហេតុប្បច្ចយា អនិបតិយា តីណំ ។

យថា តុសលត្ថិតេ មត្តកលស្ស អនុលោមប្បច្ចិយេន អនុលោមប្បច្ចិយេន បច្ចិយោ អនុលោមស្ស តីណំ វេ កណេត្យំ ។

បដិច្ចវិវា

[៥០៣] ហេតុ អសេត្វំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អសេត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណំ ។
នហេតុ អសេត្វំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ អសេត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណំ ។ ហេតុ អសេត្វំ ធម្មោ អសេត្វំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អសេត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណំ ។

[៥០៤] ហេតុយា នវ ធម្មាធម្មណ នវ អនិបតិយា

នវ អនន្តរេ នវ សរេនន្តរេ នវ សហជេវេ នវ

[៤៩៩] សេត្វនមិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃសេត្វនមិ ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទ័ស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥០០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអន្ធម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥០១] ក្នុងអន្ធម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០២] ក្នុងអនិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមត្ថិ បច្ចិយេក្កំ អនុលោមប្បច្ចិយេក្កំ បច្ចិយោនុលោមត្ថិ នៃបញ្ចករៈ ក្នុងតុសលត្ថិតៈ ដែលរលាកចប់ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកសេត្តត្ថិតៈ) បណ្ឌិត 'គប្បីកប់' យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវា

[៥០៣] សេត្វនមិ ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនសេត្វនមិ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សេត្វនមិ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនសេត្វនមិ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សេត្វនមិ ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនសេត្វនមិ ជាហេតុផង ខ្លួនសេត្វនមិ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥០៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអន្ធម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនុលោមប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩

អត្ថាមត្ថោ នវ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេ-
ជាតេ នវ កាម្មេនវ វិចារតេ នវ អវិចារតេ នវ ។

[៥០៥] ហេតុំ អសេត្តំ ធម្មំ វនិច្ច ហេតុ អ-
សេត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អនិច្ចតិប្បដ្ឋយា ។

[៥០៦] អនិច្ចតិយា ន ឧបុរេជាតេ នវ ន-
បច្ឆាជានេ នវ នវាសវានេ នវ នវិច្ឆយុត្តេ នវ ។

[៥០៧] ហេតុប្បដ្ឋយា អនិច្ចតិយា ន ។

[៥០៨] អនិច្ចតិប្បដ្ឋយា ហេតុយា ន ។

សហជាតករណំ កម្មយករណំ និស្សយក-
រណំ សំសង្កករណំ សម្បយុត្តករណំ វនិច្ច-
ករសនិសា វិគ្គាហត្វា ។

បញ្ញាវិវា

[៥០៩] ហេតុំ អសេត្តោ ធម្មោ ហេតុស្ស អ-
សេត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ឆយោ ភីលិ ។

ក្នុងកតាមតាប្បដ្ឋយ មានវាៈ៧ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវាៈ៧ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវាៈ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវាៈ៧ ក្នុង
កម្មប្បដ្ឋយ មានវាៈ៧ ក្នុងវិចារប្បដ្ឋយ មានវាៈ៧ ក្នុងអវិចារប្បដ្ឋយ
មានវាៈ៧ ។

[៥១០] អសេត្តមិ ជាហេតុ ពស្រ័យ ទូរអសេត្តមិ ជា
ហេតុ ទើបតើតាវ្យ័ធំ ព្រោះនករណិច្ចតិប្បដ្ឋយ ។

[៥១១] ក្នុងអនិច្ចតិប្បដ្ឋយ មានវាៈ៦ ក្នុងបុរេជាត-
ប្បដ្ឋយ មានវាៈ៧ ក្នុងឧបជាតប្បដ្ឋយ មានវាៈ៧ ក្នុងនករណ-
នប្បដ្ឋយ មានវាៈ៧ ក្នុងនិស្សយុត្តប្បដ្ឋយ មានវាៈ៧ ។

[៥១២] ក្នុងអនិច្ចតិប្បដ្ឋយ មានវាៈ៦ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥១៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ៦ ព្រោះអនិច្ចតិប្បដ្ឋយ ។
សហជាតករក្ខី កម្មយករក្ខី និស្សយករក្ខី សំសង្កករក្ខី
សម្បយុត្តករក្ខី វនិច្ចតិប្បដ្ឋយករក្ខី វស្សិក គប្បិវិទូ
ភីល្យាវនិច្ច ។

បញ្ញាវិវា

[៥១៤] អសេត្តមិ ជាហេតុ ជាប្បដ្ឋយ នៃអសេត្តមិ ជាហេតុ
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៣ ។

[៥០០] ហេតុ អសេត្តោ ធម្មោ ហេតុស្ស
អសេត្តស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចារយេន បច្ចុយោ
សហជាតាធិបតី តីណិ ។ នហេតុ អសេត្តោ
ធម្មោ នហេតុស្ស អសេត្តស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចា-
រយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតី តីណិ ។

[៥០១] ហេតុ អសេត្តោ ធម្មោ ហេតុស្ស អ-
សេត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយច្ចុត្តារយេន បច្ចុយោ
អនន្តរាធិស្សយោ ។

[៥០២] ហេតុយោ តីណិ អនិច្ចារយោ ន វ-
នន្តរា នវ សមនន្តរា នវ សហជាតេ នវ អនា-
បរោ នវ និស្សយេន នវ ឧបនិស្សយេន នវ កុម្មេ-
តីណិ វិហារេន នវ វេទនាវេន តីណិ វិជ្ជាយេន នវ
ឈារេន តីណិ មាត្រេន នវ សម្មយុក្ខេន នវ អត្ថិយា
នវ នត្ថិយា នវ វិកាតេន នវ វរិកាតេន នវ ។

[៥០៣] ហេតុ អសេត្តោ ធម្មោ ហេតុស្ស
អសេត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតាធិបតីយេន បច្ចុយោ
ឧបនិស្សយច្ចុត្តារយេន បច្ចុយោ ។

[៥០៤] នហេតុយោ នវ នហេតុយោ នវ ។

[៥០៥] អសេត្តមិ ជារហតុ ជាបច្ច័យ នៃអសេត្តមិ ជា
ហេតុ ដោយអនិច្ចារយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតី មានវារៈ ។
អសេត្តមិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអសេត្តមិ មិនមែនជាហេតុ
ដោយអនិច្ចារយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតី មានវារៈ ។

[៥០៦] អសេត្តមិ ជារហតុ ជាបច្ច័យ នៃអសេត្តមិ ជារហតុ
ដោយឧបនិស្សយច្ចុត្តារយេន បច្ចុយោ ។

[៥០៧] ក្នុងហេតុច្បង មានវារៈ ក្នុងអនិច្ចារយេន មាន
វារៈ ក្នុងអនន្តរាធិស្សយោ មានវារៈ ក្នុងសមនន្តរាធិស្សយោ មានវារៈ
ក្នុងសហជាតាធិបតីយេន មានវារៈ ក្នុងអនាបរាធិស្សយោ មានវារៈ
ក្នុងនិស្សយច្ចុត្តារយេន មានវារៈ ក្នុងឧបនិស្សយច្ចុត្តារយេន មានវារៈ
ក្នុងកុម្មេតីណិ មានវារៈ ក្នុងវិហារេន មានវារៈ ក្នុងវេទនាវេន មានវារៈ
ក្នុងវិជ្ជាយេន មានវារៈ ក្នុងឈារេន មានវារៈ ក្នុងមាត្រេន មានវារៈ
ក្នុងសម្មយុក្ខេន មានវារៈ ក្នុងអត្ថិយា មានវារៈ ក្នុងនត្ថិយា មានវារៈ
ក្នុងវិកាតេន មានវារៈ ក្នុងវរិកាតេន មានវារៈ ។

[៥០៨] អសេត្តមិ ជារហតុ ជាបច្ច័យ នៃអសេត្តមិ ជារហតុ
ដោយសហជាតាធិបតីយេន ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយច្ចុត្តារយេន ។

[៥០៩] ក្នុងហេតុច្បង មានវារៈ ក្នុងអនាបរាធិស្សយោ
មានវារៈ ។

(៩០៤) ហេតុប្បទាយា ធម្មាធិណេ តីណិ ។
 (៩០៥) ហេតុប្បទាយា អធិបតីយោ តីណិ ។
 យថា តុសីលត្ថិតេ បញ្ញាវិវឌ្ឍ អនុលោ-
 មន្តំ ចច្ចធិយឿ អនុលោមប្បច្ចធិយន្តំ ចច្ច-
 ធិយានុលោមន្តំ តីណិតំ ឯវំ តណោតង្គំ ។

បដិច្ចវិវា

(៩០៧) ហេតុំ ទេវសេត្វាធាសេត្វំ ធម្មំ ប-
 ដិច្ច ហេតុំ ទេវសេត្វាធាសេត្វា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បទាយា តីណិ ។ ទេហេតុំ ទេវសេត្វាធា-
 សេត្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទេហេតុំ ទេវសេត្វាធាសេត្វា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទាយា តីណិ ។ ហេតុំ
 ទេវសេត្វាធាសេត្វា ទេហេតុំ ទេវសេត្វាធាសេ-
 ត្វា ធម្មំ បដិច្ច ហេតុំ ទេវសេត្វាធាសេត្វា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទាយា តីណិ ។

(៩០៨) ហេតុយា ទេ អារម្មណេ ទេ អធិ-
 បតីយា ទេ អនុលោ ទេ សមនុស្សា ទេ សហ-
 ជាតេ ទេ អត្តាមត្តោ ទេ វិស្សយេ ទេ

(៩០៩) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 (៩១០) ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមត្ថំ បច្ចធិយន្តំ អនុលោមប្បច្ចធិយន្តំ បច្ចធិយា-
 នុលោមត្ថំ ឧបញ្ញាវារៈ ក្នុងតុសីលត្ថិតៈ ដែលលាភករ
 ហើយ ហើនិលា (ក្នុងហេតុប្បទានសូត្រ) បណ្ឌិត ធម្ម
 ករ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវា

(៩១៧) ទេវសេត្វាធាសេត្វមិ (ធម៌មិនមែនជាសេត្វៈ ពុំដ
 មិនមែនជាអសេត្វៈ) ជាហេតុ ពាស្រ័យ ទ្វារទេវសេត្វាធាសេត្វមិ ជា
 ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ទេវសេត្វា-
 ធាសេត្វមិ មិនមែនជាហេតុ ពាស្រ័យ ទ្វារទេវសេត្វាធាសេត្វមិ មិន
 មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ទេវ-
 សេត្វាធាសេត្វមិ ជាហេតុ ពាស្រ័យ ទ្វារទេវសេត្វាធាសេត្វមិ ជា
 ហេតុដ៏ ទ្វារទេវសេត្វាធាសេត្វមិ មិនមែនជាហេតុដ៏ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៩១៨) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនុលោប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
 ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសត្វាមត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
 ក្នុងវិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥

ឧបនិស្សាយ នវ បុរោសានេ នវ អាសវនេ នវ
កាត្មេ នវ វិចារោ នវ អវិចារេ នវ ។

[៥១៧] លោតុំ លោសត្ថានាសត្ថំ ធម្មំ ប-
ដិច្ច នហេតុ លោសត្ថានាសត្ថាន ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ។ លោតុំ លោសត្ថានា-
សត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ លោសត្ថានាសត្ថាន
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥១៨] លោតុំ លោសត្ថានាសត្ថំ ធម្មំ ប-
ដិច្ច នហេតុ លោសត្ថានាសត្ថាន ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ។ លោតុំ លោសត្ថានា-
សត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ លោសត្ថានាសត្ថាន
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ។ លោតុំ លោ-
សត្ថានាសត្ថាន លោតុំ លោសត្ថានាសត្ថាន
ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ លោសត្ថានាសត្ថាន ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥១៩] លោតុំ លោសត្ថានាសត្ថំ ធម្មំ ប-
ដិច្ច ហេតុ លោសត្ថានាសត្ថាន ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
នអនិច្ចតិប្បដ្ឋយា ។

ក្នុងឧបនិស្សាយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងបុរោសានប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧
ក្នុងអាសវនប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងកាត្មេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុង
វិចារេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងអវិចារេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

[៥១៧] លោសត្ថានាសត្ថនមិ មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្វារ
លោសត្ថានាសត្ថនមិ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។ លោសត្ថានាសត្ថនមិ ជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្វារលោសត្ថា-
នាសត្ថនមិ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥១៨] លោសត្ថានាសត្ថនមិ មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្វារ
លោសត្ថានាសត្ថនមិ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
លោសត្ថានាសត្ថនមិ មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្វារលោសត្ថានាស-
ត្ថនមិ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
លោសត្ថានាសត្ថនមិ មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្វារលោសត្ថានាស-
ត្ថនមិ ជាហេតុផង ទ្វារលោសត្ថានាសត្ថនមិ មិនមែនជាហេតុផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥១៩] លោសត្ថានាសត្ថនមិ ជាហេតុ កាស្រ័យ ទ្វារលោសត្ថា-
នាសត្ថនមិ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនិច្ចតិប្បដ្ឋយ ។

បញ្ញាវិវា

[៥២៦] ហេតុ នេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ
ហេតុស្ស នេវសេត្តានាសេត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុ-
ប្បដ្ឋាយេន បដ្ចយោ តីណិ ។

[៥២៧] ហេតុ នេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ
ហេតុស្ស នេវសេត្តានាសេត្តស្ស ធម្មស្ស អាម្ព-
ណប្បដ្ឋាយេន បដ្ចយោ នវ ។

[៥២៨] ហេតុ នេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ
ហេតុស្ស នេវសេត្តានាសេត្តស្ស ធម្មស្ស អធិប-
តិប្បដ្ឋាយេន បដ្ចយោ អាម្ពណាធិបតិ សហជាតា-
ធិបតិ នវ ។

[៥២៩] នហេតុ នេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ
នហេតុស្ស នេវសេត្តានាសេត្តស្ស ធម្មស្ស បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋាយេន បដ្ចយោ ។

[៥៣០] ហេតុយា តីណិ អាម្ពណោ នវ អធិ-
បតិយោ នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតា
នវ អញ្ញាមញ្ញោ នវ ជិស្សយេ នវ ឧបជិស្សយេ
នវ បុរេជាត តីណិ បដ្ចាជាត តីណិ អាសវវេ
នវ កក្កេ តីណិ វិចារេន នវ អាហារេ តីណិ

បញ្ញាវិវេ

[៥២៦] នេវសេត្តានាសេត្តមិ ជាហេតុ ជាបដ្ចយោ នេវេ-
សេត្តានាសេត្តមិ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ចយោ មានព្រះ ។

[៥២៧] នេវសេត្តានាសេត្តមិ ជាហេតុ ជាបដ្ចយោ នេវេ-
សេត្តានាសេត្តមិ ជាហេតុ ដោយការប្បដ្ចយោ មានព្រះ ។

[៥២៨] នេវសេត្តានាសេត្តមិ ជាហេតុ ជាបដ្ចយោ នេវេ-
សេត្តានាសេត្តមិ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បដ្ចយោ មានព្រះ ។

[៥២៩] នេវសេត្តានាសេត្តមិ មិនមែនជាហេតុ ជាបដ្ចយោ នេ-
វេសេត្តានាសេត្តមិ មិនមែនជាហេតុ ដោយបុរេជាតប្បដ្ចយោ ។

[៥៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុងការប្បដ្ចយោ
មានព្រះ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុងឧបជានុប្បដ្ចយោ មានព្រះ
ក្នុងសហនុប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុងសហជាតប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុងជិស្សប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុងឧបជានុ-
ប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុងបដ្ច-
ជាតប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុងអាសវប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុងកក្កេប្បដ្ចយោ
មានព្រះ ក្នុងវិចារេនប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុងអាហារប្បដ្ចយោ មានព្រះ ក្នុង

ហោត្តទុក្ខបរិច្ឆេទិកា

បដិច្ចវិហោ

[៥៣៥] ហោតុំ បរិវត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ
 បរិវត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា តីណិ ។
 ធម្មោតុំ បរិវត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មោតុ បរិវត្តា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា តីណិ ។ ហោតុំ បរិវត្តា
 ធម្មោតុ បរិវត្តា ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ បរិវត្តា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា តីណិ ។

[៥៣៦] ហោតុយា ធម៌ អារម្មណេ ធម៌ អដិ-
 បតិយោ ធម៌ អវិគតោ ធម៌ ។

[៥៣៧] ធម្មោតុំ បរិវត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មោតុ
 បរិវត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោតុប្បជ្ជយា ។ ធម្មោតុំ
 បរិវត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ បរិវត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ធម្មោតុប្បជ្ជយា ។

[៥៣៨] ហោតុំ បរិវត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មោតុ
 បរិវត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោតុប្បជ្ជយា ។

ហោត្តទុក្ខបរិច្ឆេទិកា

បដិច្ចវិហោ

[៥៣៩] ធម៌ មានសភាពក្នុង(១) ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាំង
 មានសភាពក្នុង ជាហេតុ ទើបរក្សាឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ មានការ
 ព្យាបាទ ។ ធម៌ មានសភាពក្នុង មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាំង មាន
 សភាពក្នុង មិនមែនជាហេតុ ទើបរក្សាឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ មាន
 ការព្យាបាទ ។ ធម៌ មានសភាពក្នុង ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាំង មាន
 សភាពក្នុង ជាហេតុផង ខ្លាំង មានសភាពក្នុង មិនមែនជាហេតុផង
 ទើបរក្សាឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ មានការព្យាបាទ ។

[៥៤០] ក្នុងហេតុប្បជ្ជយ មានការ ៨ ក្នុងការម្សេងប្បជ្ជយ មាន
 ការ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បជ្ជយ មានការ ៨ ក្នុងវិភិក្ខុប្បជ្ជយ មានការ ៨ ។

[៥៤១] ធម៌ មានសភាពក្នុង មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាំង
 ធម៌ មានសភាពក្នុង មិនមែនជាហេតុ ទើបរក្សាឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បជ្ជយ ។ ធម៌ មានសភាពក្នុង ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាំង មាន
 សភាពក្នុង មិនមែនជាហេតុ ទើបរក្សាឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។

[៥៤២] ធម៌ មានសភាពក្នុង មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាំង
 មានសភាពក្នុង ជាហេតុ ទើបរក្សាឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។

* កាស្រ័យកុសល អកុសល កាស្រ័យវិចារកំណត់ ធម៌វិចារកំណត់ ព្រមទាំង
 អស់ ។

[៥៤២] នរោត្តមបុត្រយា អារម្មណេ ឆេ ។
 សហជាតករោចិ បច្ចយនរោចិ ធិស្សយ-
 ករោចិ ។ សំសន្ននរោចិ សាធុយុត្តនរោចិ
 បដិច្ចវាសនិសា វិគ្គារេត្តា ។

បញ្ញាវិវា

[៥៤៣] រោត្ត បរិវេនា នរោត្ត រោត្តស្ស បរិវេនា
 ធិស្ស រោត្តបុត្រយេន បច្ចយេន តីណិ ។

[៥៤៤] រោត្ត បរិវេនា នរោត្ត រោត្តស្ស បរិវេនា
 ធិស្ស អារម្មណបុត្រយេន បច្ចយេន ។

[៥៤៥] រោត្តយា តីណិ អារម្មណេ នវ អនិម-
 តិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ អវិគតេ នវ ។

[៥៤៦] រោត្ត បរិវេនា នរោត្ត រោត្តស្ស បរិវេនា
 ធិស្ស អារម្មណបុត្រយេន បច្ចយេន សហជាតបុ-
 ត្រយេន បច្ចយេន ឧបធិស្សយបុត្រយេន បច្ចយេន ។

[៥៤៧] រោត្តយា នវ នរោត្តយេន នវ ។

[៥៤៨] រោត្តបុត្រយា នរោត្តយេន តីណិ ។

[៥៤៩] នរោត្តបុត្រយា អារម្មណេ នវ ។

[៥៤៦] ក្នុងការប្រឡងប្រជែង មាន៣៖ ២ ព្រោះនរោត្តបុត្រយេន ។
 សហជាតករោចិ បច្ចយករោចិ ធិស្សយករោចិ សំសន្នករោចិ
 សម្បយុត្តករោចិ ដូចគ្នាទាំងបីករោចិ បណ្ឌិត ធម្មវិទូ
 ពិស្តារចេ ។

បញ្ញាវិវា

[៥៤៧] ធម៌ មានសភាពក្នុង ជានរោត្ត ជានបច្ចយ ខែធម៌
 មានសភាពក្នុង ជានរោត្ត ជានរោត្តបុត្រយេន មាន៣៖ ៣ ។

[៥៤៨] ធម៌ មានសភាពក្នុង ជានរោត្ត ជានបច្ចយ ខែធម៌ មាន
 សភាពក្នុង ជានរោត្ត ជានរោត្តបុត្រយេន ។

[៥៤៩] ក្នុងនរោត្តបុត្រយេន មាន៣៖ ៣ ក្នុងការប្រឡងប្រជែង
 មាន៣៖ ៧ ក្នុងវិចិត្រប្រជែង មាន៣៖ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្រជែង មាន៣៖ ៧
 ក្នុងសមនន្តរេប្រជែង មាន៣៖ ៧ ក្នុងវិគតេប្រជែង មាន៣៖ ៧ ។

[៥៥០] ធម៌ មានសភាពក្នុង ជានរោត្ត ជានបច្ចយ ខែធម៌ មាន
 សភាពក្នុង ជានរោត្ត ជានរោត្តបុត្រយេន ជានបច្ចយ ជានរោត្តបុត្រ-
 យេន ជានបច្ចយ ជានរោត្តបុត្រយេន ។

[៥៥១] ក្នុងនរោត្តបុត្រយេន មាន៣៖ ៧ ក្នុងនរោត្តបុត្រយេន
 មាន៣៖ ៧ ។

[៥៥២] ក្នុងនរោត្តបុត្រយេន មាន៣៖ ៣ ព្រោះនរោត្តបុត្រយេន ។

[៥៥៣] ក្នុងការប្រឡងប្រជែង មាន៣៖ ៧ ព្រោះនរោត្តបុត្រយេន ។

យថា កុសលត្ថិតេ បញ្ញាវរស្ស អនុលោ-
មម្យំ បទ្ធិធម្មម្យំ អនុលោមប្បទ្ធិធម្មម្យំ បទ្ធិ-
ធម្មានុលោមម្យំ តណីតំ វិវា កណោតតំ ។

បដិច្ចវិណ

[៨៨០] ហេតុ មហត្ថតំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
មហត្ថតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បព្វយា តីណិ ។
នហេតុ មហត្ថតំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ មហត្ថតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បព្វយា តីណិ ។ ហេតុ
មហត្ថតត្វ នហេតុ មហត្ថតត្វ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
មហត្ថតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បព្វយា តីណិ ។

[៨៨១] ហេតុយា នវ អាម្ពរណ នវ អនិមិត្តយា
នវ អនន្តរេ នវ ឧបនន្តរេ នវ សមាជាកេ នវ
អត្ថាមត្តេ នវ វិស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ
បុរោជាតេ នវ អាសេវកេ នវ កម្មេ នវ វិទាតេ
នវ អាហារេ នវ អវិតតេ នវ ។

អនុលោមក្តី បទ្ធិធម្មក្តី អនុលោមប្បទ្ធិធម្មក្តី បទ្ធិធម្មានុលោមក្តី
នៃបញ្ញាវរស្ស ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែលលោកចម្រើន យ៉ាងណា
(ក្នុងហេតុកុសលត្ថិតៈ) បណ្ឌិត ឥច្ចរិបំ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិណៈ

[៨៨០] ធម៌ មានសភាពដ៏) ជាហេតុ អាស្រ័យ ទ្វារធម៌ មាន
សភាពដ៏ ជាហេតុ ទើបតែឆ្លើយ ព្រោះហេតុប្បព្វយ មានវារៈ ៗ
ធម៌ មានសភាពដ៏ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ទ្វារធម៌ មានសភាពដ៏
មិនមែនជាហេតុ ទើបតែឆ្លើយ ព្រោះហេតុប្បព្វយ មានវារៈ ៗ
ធម៌ មានសភាពដ៏ ជាហេតុ អាស្រ័យ ទ្វារធម៌ មានសភាពដ៏ ជា
ហេតុធម៌ ទ្វារធម៌ មានសភាពដ៏ មិនមែនជាហេតុធម៌ ទើបតែឆ្លើយ
ព្រោះហេតុប្បព្វយ មានវារៈ ៗ

[៨៨១] ក្នុងហេតុប្បព្វយ មានវារៈ ក្នុងអាម្ពរណប្បព្វយ មាន
វារៈ ក្នុងអនន្តរិប្បព្វយ មានវារៈ ក្នុងឧបនន្តរិប្បព្វយ មានវារៈ
ក្នុងសមនន្តរិប្បព្វយ មានវារៈ ក្នុងសមាជាកប្បព្វយ មានវារៈ ក្នុង
អត្ថាមត្តប្បព្វយ មានវារៈ ក្នុងវិស្សយប្បព្វយ មានវារៈ ក្នុងឧប-
និស្សយប្បព្វយ មានវារៈ ក្នុងបុរោជាតិប្បព្វយ មានវារៈ ក្នុងអា-
សេវិប្បព្វយ មានវារៈ ក្នុងកម្មប្បព្វយ មានវារៈ ក្នុងវិទាតប្បព្វយ
មានវារៈ ក្នុងអាហារប្បព្វយ មានវារៈ ក្នុងអវិតតប្បព្វយ មានវារៈ ។

១ កុសលត្ថិតវិណ័យក្បាច់ ឥន្ទ្របរិវេណក្បាច់ ។

(៩៩២) ហេតុំ មហាត្ថតំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
មហាត្ថតោ ធម្មោ ធម្មជ្ជតិ នអនិច្ចតិប្បច្ចយោ ។

(៩៩៣) ឯអនិច្ចតិយោ នវ នបុរេជាតេ នវ
នបច្ឆាជាតេ នវ ននាសវនេ នវ នកម្មេ តីណិ
នវិចារតេ នវ នវិប្បយុត្តេ នវ ។

(៩៩៤) ហេតុប្បច្ចយោ នអនិច្ចតិយោ នវ ។

(៩៩៥) នអនិច្ចតិប្បច្ចយោ ហេតុយោ នវ ។

សហជាតភវនំ បច្ចយភវនំ និស្សយ-
ភវនំ និស្សេដ្ឋភវនំ សម្បយុត្តភវនំ
បដិច្ចភវននិសា វិន្ទាតេត្វា ។

បញ្ញាវិវា

(៩៩៦) ហេតុ មហាត្ថតោ ធម្មោ ហេតុស្ស មហាត្ថ-
តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៩៩៧) ហេតុ មហាត្ថតោ ធម្មោ ហេតុស្ស
មហាត្ថតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។ នហេតុ មហាត្ថតោ ធម្មោ នហេតុស្ស មហា-
ត្ថតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៩៩៨) ធម៌ មានសភាពំ ជាហេតុ អាស្រ័យ នៃធម៌ មាន
សភាពំ ជាហេតុ វេទនាភវន្តំ ព្រោះនអនិច្ចតិប្បច្ចយ ។

(៩៩៩) ក្នុងនអនិច្ចតិប្បច្ចយ មានវារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ចយ
មានវារៈ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ៧ ក្នុងននាសវនប្បច្ចយ
មានវារៈ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ៧ ក្នុងនវិចារប្បច្ចយ មាន
វារៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ៧ ។

(៩៩០) ក្នុងនអនិច្ចតិប្បច្ចយ មានវារៈ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(៩៩១) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ៧ ព្រោះនអនិច្ចតិប្បច្ចយ ។
សហជាតភវន្តំ បច្ចយភវន្តំ និស្សយភវន្តំ និស្សេដ្ឋភវន្តំ
សម្បយុត្តភវន្តំ វិចារភវន្តំ វិចារវេទនាវេទនា វេទនា វេទនា
តីណាវេទនា ។

បញ្ញាវិវា

(៩៩២) ធម៌ មានសភាពំ ជាហេតុ ជាបច្ចយ នៃធម៌
មានសភាពំ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ៧ ។

(៩៩៣) ធម៌ មានសភាពំ ជាហេតុ ជាបច្ចយ នៃធម៌
មានសភាពំ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ៧ ។
ធម៌ មានសភាពំ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ចយ នៃធម៌ មាន
សភាពំ មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ៧ ។

យោគ មហាត្ថតោ ឆ ឈោ យោគ មហាត្ថតោ ច ចម្លា
អរត្ថស្ស មហាត្ថត្ថស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន
បច្ចយេន តីណី ។

[៤៥៨] យោគ មហាត្ថតោ ឆម្លោ យោគស្ស
អរត្ថត្ថស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចយេន
សហជាតាធិបតី តីណី ។ ឆយោគ មហាត្ថតោ
ឆម្លោ ឆយោគស្ស មហាត្ថត្ថស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយេន សហជាតាធិបតី តីណី ។

[៤៥៩] យោគ មហាត្ថតោ ឆម្លោ យោគស្ស
អរត្ថត្ថស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយេន ។

[៤៦០] យោគយោ តីណី អាម្ពណោ ឧវ អនិ-
ច្ចយេន ឆ អនន្តរា ឧវ សមនន្តរា ឧវ សហជាតោ
ឧវ អត្ថាមាត្រា ឧវ វិស្សាយេ ឧវ ឧបវិស្សាយេ ឧវ
អាសវេន ឧវ ត្ថេន តីណី វិចារេន ឧវ អាចារេន
តីណី វិស្សាយេ ឧវ ឈានេ តីណី មក្កេ ឧវ សម្ម-
យុត្តេ ឧវ អត្ថិយា ឧវ អវិកតេ ឧវ ។

ធម៌ មានសភាពធំ ជាហេតុក្តី ធម៌ មានសភាពធំ មិនមែនជាហេតុក្តី
ជាបច្ច័យ ឆែធម៌ មានសភាពធំ ជាហេតុ ដោយការមូលប្បវ្វ័យ
មានពីរ ព្រ ។

[៤៦១] ធម៌ មានសភាពធំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ឆែធម៌ មាន
សភាពធំ ជាហេតុ ដោយអនិច្ចតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតី
មានពីរ ព្រ ធម៌ មានសភាពធំ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ ឆែធម៌
មានសភាពធំ មិនមែនជាហេតុ ដោយអនិច្ចតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជា-
តាធិបតី មានពីរ ព្រ ។

[៤៦២] ធម៌ មានសភាពធំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ឆែធម៌ មាន
សភាពធំ ជាហេតុ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

[៤៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងការមូលប្បច្ច័យ មាន
ពីរ ព្រ ក្នុងអនិច្ចតិប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងអនន្តរាប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ
ក្នុងសមាទានប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងសហជាតុប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុង
អត្ថាមាត្រាប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងវិស្សាយប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងឧប-
វិស្សាយប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងអាសវេនប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងត្ថេន-
ប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងវិចារេនប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងអាចារេនប្បច្ច័យ
មានពីរ ព្រ ក្នុងវិស្សាយប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងឈានេប្បច្ច័យ មាន
ពីរ ព្រ ក្នុងមក្កេប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ
ក្នុងអយុត្តប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ក្នុងអវិកតប្បច្ច័យ មានពីរ ព្រ ។

[៥២២] ហេតុយោ ឈ អារម្មណេ ឈ អធិប-
តិយោ ឈ ឧបនិស្សយ ឈ កក្កេ ឈ វិទាភេ
ឈ អវិគតេ ឈ ។

[៥២៣] ហេតុ អប្បមាណា ធម្មំ ពនិច្ច ហេតុ
អប្បមាណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតំ ឧអធិបតិប្បជ្ជយា ។

[៥២៤] ឧអធិបតិយា ធន ឧប្បវេជ្ជេ ឈ ឧ-
បច្ឆាធិភេ ឈ ឧអាសោវេ ឈ ឧកក្កេ តិណំ
ឈ វិទាភេ ឈ ឈវិប្បយុត្តេ ឈ ។

[៥២៥] ហេតុប្បជ្ជយា ឧអធិបតិយា ធន ។

[៥២៦] ឧអធិបតិប្បជ្ជយា ហេតុយោ ធន ។
សហជាតកំភេមិ បទ្ធករកំភេមិ និស្សយ-
កំភេមិ សំសន្នកំភេមិ សម្បយុត្តកំភេមិ
ពនិច្ចកំភេមិសា វិទាភេច្ឆា ។

បញ្ញាវិភេ

[៥២៧] ហេតុ អប្បមាណោ ធម្មោ ហេតុស្ស អប្ប-
មាណាស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បជ្ជយាធន បច្ឆាយោ តិណំ ។

[៥២៨] ហេតុ អប្បមាណោ ធម្មោ ហេតុស្ស

[៥២៩] ក្នុងហេតុប្បជ្ជយា មានការៈ៧ ក្នុងអារម្មណប្បជ្ជយា មាន
ការៈ៧ ក្នុងអធិបតិប្បជ្ជយា មានការៈ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បជ្ជយា មាន
ការៈ៧ ក្នុងកក្កប្បជ្ជយា មានការៈ៧ ក្នុងវិទាភេប្បជ្ជយា មានការៈ៧ ក្នុង
អវិគតប្បជ្ជយា មានការៈ៧ ។

[៥៣០] ធមិ ហេតុប្រមាណានិច្ចាន ជាហេតុ ជាស្រ្តីយ ខ្លួនធមិ
ហេតុប្រមាណានិច្ចាន ជាហេតុ ជាយោគីកាខ្លួន ព្រោះឧអធិបតិប្បជ្ជយា ។

[៥៣១] ក្នុងអធិបតិប្បជ្ជយា មានការៈ៦ ក្នុងឧបាសាប្បជ្ជយា
មានការៈ៧ ក្នុងអប្បមាណប្បជ្ជយា មានការៈ៧ ក្នុងឧអាសាប្បជ្ជយា
មានការៈ៧ ក្នុងកក្កប្បជ្ជយា មានការៈ៧ ក្នុងវិទាភេប្បជ្ជយា មានការៈ៧
ក្នុងអវិគតប្បជ្ជយា មានការៈ៧ ។

[៥៣២] ក្នុងអធិបតិប្បជ្ជយា មានការៈ៦ ព្រោះហេតុប្បជ្ជយា ។

[៥៣៣] ក្នុងហេតុប្បជ្ជយា មានការៈ៦ ព្រោះឧអធិបតិប្បជ្ជយា ។
ហេតុការៈ៧ បទ្ធករកំភេមិ និស្សយកំភេមិ សំសន្នកំភេមិ សម្ប-
យុត្តកំភេមិ ពនិច្ចកំភេមិសា វិទាភេច្ឆា ។

បញ្ញាវិភេ

[៥៣៤] អធមិ ហេតុប្រមាណានិច្ចាន ជាហេតុ ជាស្រ្តីយ ខ្លួនធមិ
ហេតុប្រមាណានិច្ចាន ជាហេតុ ជាយោគីកាខ្លួន ព្រោះឧអធិបតិប្បជ្ជយា ។

[៥៣៥] អធមិ ហេតុប្រមាណានិច្ចាន ធមិឧអធិបតិប្បជ្ជយា ជាស្រ្តីយ

អប្បបរមានាស្ស ធម្មស្ស អប្បបរមាប្បត្តិយោ ធម្ម-
យោ តីណិ ។

[៥៧៣] យេតុ អប្បបរមានា ធម្មោ យេតុស្ស
អប្បបរមានាស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចារ្យត្វាយន ធម្មយោ
សហជាតាធិបតី តីណិ ។ យេតុ អប្បបរមានា
ធម្មោ យេតុស្ស អប្បបរមានាស្ស ធម្មស្ស អនិច្ច-
តិប្បត្តិយោ ធម្មយោ អប្បបរមាធិបតី សហជាតា-
ធិបតី តីណិ ។

[៥៧៤] យេតុ អប្បបរមានា ធម្មោ យេតុស្ស អប្ប-
បរមានាស្ស ធម្មស្ស អនុត្តរត្វាយន ធម្មយោ នវ ។

[៥៧៥] យេតុ អប្បបរមានា ធម្មោ យេតុស្ស
អប្បបរមានាស្ស ធម្មស្ស ឧបាទិស្សយប្បត្តិយន ធម្ម-
យោ អនុត្តរឧបាទិស្សយោ ធម្មត្វាយន ធម្មយោ នវ ។

[៥៧៦] យេតុយា តីណិ អប្បបរមា តីណិ អនិ-
ច្ចារ្យយា ន អនុត្តរ នវ សហនុត្តរ នវ សហជាតេ
នវ អត្ថបរាគ្គ នវ ធិស្សយ នវ ឧបាទិស្សយ
នវ អប្ប តីណិ វិចារេន នវ វគ្គោយ តីណិ

នៃធម៌ ពានុប្រមាណមិនទាន ជាហេតុ ដោយអវិចារេន
មានព្រះ ៣ ។

[៥៧៧] ធម៌ ពានុប្រមាណមិនទាន ជាហេតុ ដោយធម៌
ពានុប្រមាណមិនទាន ជាហេតុ ដោយអនិច្ចារ្យត្វាយន បានដល់សហ-
ជាតាធិបតី មានព្រះ ៣ ។ ធម៌ ពានុប្រមាណមិនទាន មិនមែនជាហេតុ
ដោយធម៌ នៃធម៌ ពានុប្រមាណមិនទាន មិនមែនជាហេតុ ដោយអវិច-
ារេន បានដល់អប្បបរមាធិបតី ធិសហជាតាធិបតី មានព្រះ ៣ ។

[៥៧៨] ធម៌ ពានុប្រមាណមិនទាន ជាហេតុ ដោយធម៌
ធម៌ ពានុប្រមាណមិនទាន ជាហេតុ ដោយអនុត្តរត្វាយន មានព្រះ ៤ ។

[៥៧៩] ធម៌ ពានុប្រមាណមិនទាន ជាហេតុ ដោយធម៌
ធម៌ ពានុប្រមាណមិនទាន ជាហេតុ ដោយឧបាទិស្សយប្បត្តិយន បាន
ដល់អនុត្តរឧបាទិស្សយ ធិសក្ខុបាទិស្សយ មានព្រះ ៤ ។

[៥៨០] ក្នុងពាក្យប្បត្តិយ មានព្រះ ៣ ក្នុងអប្បបរមាប្បត្តិយ
មានព្រះ ៣ ក្នុងអនិច្ចារ្យត្វាយន មានព្រះ ៦ ក្នុងអនុត្តរត្វាយន មាន
ព្រះ ៤ ក្នុងអនុត្តរឧបាទិស្សយ មានព្រះ ៤ ក្នុងសហជាតាប្បត្តិយ មាន
ព្រះ ៤ ក្នុងអត្ថបរាគ្គប្បត្តិយ មានព្រះ ៤ ក្នុងធិស្សយប្បត្តិយ មាន
ព្រះ ៤ ក្នុងឧបាទិស្សយប្បត្តិយ មានព្រះ ៤ ក្នុងក្ខប្បត្តិយ មាន
ព្រះ ៣ ក្នុងវាគ្គប្បត្តិយ មានព្រះ ៤ ក្នុងវគ្គោយប្បត្តិយ មានព្រះ ៣

ហេតុ បរិក្ខារធម្មណោ ធម្មោ ទុច្ចរដ្ឋតិ ហេតុច្បូច្ចយា
 តីណិ ។ ឧបោស្ថំ បរិក្ខារធម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបោស្ថ
 បរិក្ខារធម្មណោ ធម្មោ ទុច្ចរដ្ឋតិ ហេតុច្បូច្ចយា
 តីណិ ។ ហេតុំ បរិក្ខារធម្មណត្វ ឧបោស្ថំ បរិក្ខា
 រធម្មណត្វ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ បរិក្ខារធម្មណោ ធម្មោ
 ទុច្ចរដ្ឋតិ ហេតុច្បូច្ចយា តីណិ ។

(୩୬) ଯୋଡ଼ାଯାଉ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ
ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ
ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ
ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ
ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନରେ

(၉၈၈) ဇယားနဲ့ ပာဇွာမ္ဗူလန် ဆန့် ပဓိပ္ပာယ်
ဇယားနဲ့ ပာဇွာမ္ဗူလန် ဆန့် ခုယျဉ်နီ ဇယားနဲ့ပျဉ်ယာ ။
ဇယားနဲ့ ပာဇွာမ္ဗူလန် ဆန့် ပဓိပ္ပာယ် ဇယားနဲ့ ပာဇွာမ္ဗူလန်
ဆန့် ခုယျဉ်နီ ဇယားနဲ့ပျဉ်ယာ ။

ខ្ញុំធម៌ មានការប្តូរក្នុង ជំហាន រឿងកើតឡើង ព្រោះបាតុប្បវ្គន្ត
មានសៈ ៣ ៗ ធម៌ មានការប្តូរក្នុង មិនមែនជំហាន អាស្រ័យ
ខ្ញុំធម៌ មានការប្តូរក្នុង មិនមែនជំហាន រឿងកើតឡើង ព្រោះបា-
តុប្បវ្គន្ត មានសៈ ៣ ៗ ធម៌ មានការប្តូរក្នុង ជំហាន អាស្រ័យ
ខ្ញុំធម៌ មានការប្តូរក្នុង ជំហាន ខ្ញុំធម៌ មានការប្តូរក្នុង មិន
មែនជំហាន រឿងកើតឡើង ព្រោះបាតុប្បវ្គន្ត មានសៈ ៣ ៗ

(៩៨៦) ក្នុងរាជ្យប្បវ្គ័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងការស្នេហាប្បវ្គ័យ
មានព្រះ ៩ ក្នុងអនិច្ចាតប្បវ្គ័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងអនុវត្តប្បវ្គ័យ មាន
ព្រះ ៩ ក្នុងសមុទ្រប្បវ្គ័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងសហជីវប្បវ្គ័យ មាន
ព្រះ ៩ ក្នុងសកលភាពប្បវ្គ័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងវិស្វលាប្បវ្គ័យ មានព្រះ ៩
ក្នុងវិស្វលាប្បវ្គ័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងចរាចរភាពប្បវ្គ័យ មានព្រះ ៩
ក្នុងការសាសនប្បវ្គ័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងកម្មប្បវ្គ័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងវិបាក
ប្បវ្គ័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងអវិជ្ជាប្បវ្គ័យ មានព្រះ ៩ ។

(៥៨៣) ធម៌ មានការឡង់តូច មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មានការឡង់តូច មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរណា-
 កុម្មវដ្តិយ ។ ធម៌ មានការឡង់តូច ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មាន
 ការឡង់តូច មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរណាកុម្មវដ្តិយ ។

(៥៧១) ហេតុ បរិក្កាមម្បណោ ធម្មោ ហេតុស្ស
បរិក្កាមម្បណស្ស ធម្មស្ស អនិមិត្តប្បក្កាយេន មច្ចយោ ។

(៥៧២) ហេតុយា ភីណំ អារម្មណេន វេ អនិ-
មិត្តយោ វេ អនិច្ចារេន វេ សមនិច្ចារេ វេ សហ-
ជាតេន វេ អត្តាបាត្រេន វេ ពិស្សយេន វេ ឧបេស្ស-
យេន វេ អាសេវេន វេ កាមេន ភីណំ វិចារេន វេ
អាហារេន ភីណំ ភីន្ត្រាយេន វេ ឈារេន ភីណំ មាត្ត-
នេន សម្មយុត្តនេន អត្ថិយា វេ ធម្មិយា វេ វិភតេ
វេ អវិភតេ វេ ។

(៥៧៣) ហេតុ បរិក្កាមម្បណោ ធម្មោ ហេតុស្ស
បរិក្កាមម្បណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណម្បក្កាយេន មច្ចយោ
សហជាតប្បក្កាយេន មច្ចយោ ឧបេស្សយម្បក្កាយេន
មច្ចយោ ។

(៥៧៤) នរោត្តយា វេ ឧអាម្មណេន វេ ។

(៥៧៥) ហេតុម្បក្កយោ ឧអាម្មណេន ភីណំ ។

(៥៧៦) នរោត្តម្បក្កយោ អារម្មណេន វេ ។

(៥៧៧) នមិ មានការម្បណ៍តូច ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
មានការម្បណ៍តូច ជាហេតុ ដោយអនិមិត្តប្បក្កាយេន ។

(៥៧៨) ក្នុងហេតុប្បក្កាយេន មានការ ព ក្នុងការម្បណ៍ប្បក្កាយេន
មានការ វេ ក្នុងអនិមិត្តប្បក្កាយេន មានការ វេ ក្នុងឧបេស្សប្បក្កាយេន មាន
ការ វេ ក្នុងសមនិច្ចារប្បក្កាយេន មានការ វេ ក្នុងសហជាតប្បក្កាយេន មាន
ការ វេ ក្នុងអត្តាបាត្រប្បក្កាយេន មានការ វេ ក្នុងពិស្សយប្បក្កាយេន មាន
ការ វេ ក្នុងឧបេស្សយប្បក្កាយេន មានការ វេ ក្នុងការសាវ័នប្បក្កាយេន មាន
ការ វេ ក្នុងកម្មប្បក្កាយេន មានការ ព ក្នុងវិទ្យាប្បក្កាយេន មានការ វេ
ក្នុងភាហាប្បក្កាយេន មានការ ព ក្នុងភីន្ត្រាយប្បក្កាយេន មានការ វេ ក្នុង
ឈានប្បក្កាយេន មានការ ព ក្នុងបុត្តប្បក្កាយេន មានការ វេ ក្នុងសម្មយុត្ត-
ប្បក្កាយេន មានការ វេ ក្នុងវិភត្តប្បក្កាយេន មានការ វេ ក្នុងអវិភត្តប្បក្កាយេន មាន
ការ វេ ក្នុងវិភត្តប្បក្កាយេន មានការ វេ ក្នុងវិភត្តប្បក្កាយេន មានការ វេ ។

(៥៧៩) នមិ មានការម្បណ៍តូច ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
មានការម្បណ៍តូច ជាហេតុ ដោយការម្បណ៍ប្បក្កាយេន ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បក្កាយេន ជាបច្ច័យ ដោយឧបេស្សយប្បក្កាយេន ។

(៥៨០) ក្នុងហេតុប្បក្កាយេន មានការ វេ ក្នុងការម្បណ៍ប្បក្កាយេន
មានការ វេ ។

(៥៨១) ក្នុងការម្បណ៍ប្បក្កាយេន មានការ ព ព្រោះហេតុប្បក្កាយេន ។

(៥៨២) ក្នុងការម្បណ៍ប្បក្កាយេន មានការ វេ ព្រោះហេតុប្បក្កាយេន ។

យោង កុសលត្ថិត្តិក បន្ទាប់ពីការស្នើសុំ អនុលោម
មគ្គី មគ្គីយ្យម្បី អនុលោមបញ្ជូននិយមន្ត្រី មគ្គ
និយមន្ត្រី ក្នុងកុសលត្ថិត្តិក ។

បដិច្ចវិវា

[២៨៦] ហេតុ មហាត្ថតាម្មណ៍ ធម្ម បដិច្ច
ហេតុ មហាត្ថតាម្មណ៍ ធម្ម ឧប្បន្នតិ ហេតុប្ប
ន្នយា តិណ្ឌ ។ ហេតុ មហាត្ថតាម្មណ៍ ធម្ម បដិច្ច
ហេតុ មហាត្ថតាម្មណ៍ ធម្ម ឧប្បន្នតិ ហេតុប្ប
ន្នយា តិណ្ឌ ។ ហេតុ មហាត្ថតាម្មណ៍ ធម្ម បដិច្ច
ហេតុ មហាត្ថតាម្មណ៍ ធម្ម ឧប្បន្នតិ ហេតុប្ប
ន្នយា តិណ្ឌ ។

[២៨៧] ហេតុយា នវ អារម្មណ៍ នវ អនិប
តិយា នវ កម្មេ នវ វិចារេ នវ អាយាម នវ
អវិចារេ នវ ។

[២៨៨] ហេតុ មហាត្ថតាម្មណ៍ ធម្ម បដិច្ច
ហេតុ មហាត្ថតាម្មណ៍ ធម្ម ឧប្បន្នតិ ហេតុប្ប
ន្នយា ។ ហេតុ មហាត្ថតាម្មណ៍ ធម្ម បដិច្ច
ហេតុ មហាត្ថតាម្មណ៍ ធម្ម ឧប្បន្នតិ ហេតុប្ប
ន្នយា ។

អនុលោមត្ថិត្តិ បន្ទាប់ពីការស្នើសុំ អនុលោមបញ្ជូននិយមន្ត្រី
និយមន្ត្រី ក្នុងកុសលត្ថិត្តិក ។ អនុលោមបញ្ជូននិយមន្ត្រី
(ក្នុងកុសលត្ថិត្តិក) បន្ទាប់ពីការស្នើសុំ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវា

[២៨៩] ធម្ម មានអារម្មណ៍ធំៗ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុ វិចារេក្សត្រី ព្រោះហេតុប្បន្នយា មានករ
ណៈ ។ ធម្ម មានអារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មាន
អារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុ វិចារេក្សត្រី ព្រោះហេតុប្បន្នយា មាន
ករណៈ ។ ធម្ម មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មានអារ
ម្មណ៍ធំ ជាហេតុធំៗ នូវធម៌ មានអារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុធំៗ
វិចារេក្សត្រី ព្រោះហេតុប្បន្នយា មានករណៈ ។

[២៩០] ក្នុងហេតុប្បន្នយា មានករណៈ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បន្នយា
មានករណៈ ក្នុងអនិបតិយាប្បន្នយា មានករណៈ ក្នុងកម្មេប្បន្នយា មានករណៈ
ក្នុងវិចារេប្បន្នយា មានករណៈ ក្នុងអាយាមប្បន្នយា មានករណៈ ក្នុង
អវិចារេប្បន្នយា មានករណៈ ។

[២៩១] ធម្ម មានអារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មានអារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុ វិចារេក្សត្រី ព្រោះហេតុប្ប
ន្នយា ។ ធម្ម មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មាន
អារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុ វិចារេក្សត្រី ព្រោះហេតុប្បន្នយា ។

[៥៧៩] ហេតុ មហាត្ថនារម្មណា ធម្មំ មជ្ជិម្ហ
ហេតុ មហាត្ថនារម្មណា ធម្មា មជ្ជិម្ហ ធម្មិយម
និព្វានយោ ។

[៥៨០] ធម្មហេតុយា ទ្វេ ធម្មនិបត្តយា នវ
នប្បវេសិតេ នវ នប្បវេសិតេ នវ នវកសេវន
នវ នវនម្ពេ តីណិ នវិការេតេ នវ នវេត្ត ឯតំ
នវិច្ឆយុត្តេ នវ ។

[៥៨១] ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មនិបត្តយា នវ ។

[៥៨២] នវហេតុប្បដ្ឋយា វរាជ្ជណ ទ្វេ ។
សហជាតវកោមិ មជ្ជយកវកោមិ និស្សយេ-
កវកោមិ សំសន្នតវកោមិ សម្បយុត្តវកោមិ
មជ្ជិម្ហវសនិសា វិគ្គារេត្តវា ។

ប្បញ្ញាបិដក

[៥៨៣] ហេតុ មហាត្ថនារម្មណា ធម្មា ហេ-
តុស្ស មហាត្ថនារម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន
មជ្ជយោ តីណិ ។

[៥៨៤] ហេតុ មហាត្ថនារម្មណា ធម្មា ហេ-
តុស្ស មហាត្ថនារម្មណស្ស ធម្មស្ស ការម្មណប្បដ្ឋ-
យេន មជ្ជយោ នវ ។

[៥៨៥] ភមិ មានការម្មណំនំ ជាហេតុ ដោយ ភមិ
មានការម្មណំនំ ជាហេតុ ដោយភិវារម្បិដ ព្រោះនារម្មនិប្បដ្ឋយ ។

[៥៨៦] ក្នុងនវហេតុប្បដ្ឋយ មានការៈ ៦ ក្នុងនវមជ្ជិម្ហប្បដ្ឋយ មាន
ការៈ ៩ ក្នុងនវបុរោសាប្បដ្ឋយ មានការៈ ៩ ក្នុងនវចន្ទានិប្បដ្ឋយ មាន
ការៈ ៩ ក្នុងនវសេវនប្បដ្ឋយ មានការៈ ៩ ក្នុងនវកុស្តប្បដ្ឋយ មានការៈ
៣ ក្នុងនវវិហារប្បដ្ឋយ មានការៈ ៩ ក្នុងនវមជ្ជិម្ហប្បដ្ឋយ មានការៈ ១ ក្នុង
នវិច្ឆយុត្តប្បដ្ឋយ មានការៈ ៩ ។

[៥៨៧] ក្នុងនវមជ្ជិម្ហប្បដ្ឋយ មានការៈ ៩ ព្រោះនវហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨៨] ក្នុងនវការម្មណប្បដ្ឋយ មានការៈ ៦ ព្រោះនវហេតុប្បដ្ឋយ ។
សហជាតវកោមិ មជ្ជយកវកោមិ និស្សយកវកោមិ សំសន្នតវកោមិ
សម្បយុត្តវកោមិ ដូចគ្នានឹងមជ្ជិម្ហប្បដ្ឋយ ចក្ខុវិស័យ ភវ្យវិស័យ
តិស្តារវនិច្ឆេ ។

ប្បញ្ញាបិដក

[៥៨៩] ភមិ មានការម្មណំនំ ជាហេតុ ដោយ ភមិ មាន
ការម្មណំនំ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានការៈ ៣ ។

[៥៩០] ភមិ មានការម្មណំនំ ជាហេតុ ដោយ ភមិ មាន
មានការម្មណំនំ ជាហេតុ ដោយការម្មណប្បដ្ឋយ មានការៈ ៩ ។

[៦១៧] ហេតុប្បដ្ឋយា ឧបាស្សនេវា ភីណំ ។

[៦១៨] ឧបាស្សនេវា អានុលោ ឧវ ។

យថា កុសលន្តិកេ បញ្ញាវាសន្ត អនុលោ-
មន្តិ បច្ឆន្តិយេន្តិ អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយេន្តិ បច្ឆ-
ន្តិយា ឧបាស្សនេវា ភីណំ វេ ឧបាស្សនេវា ។

បដិច្ចវិវា

[៦១៩] ហេតុំ អប្បមាណាវដ្ឋនំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ អប្បមាណាវដ្ឋនំ ធម្មំ ឧប្បដ្ឋនំ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា ភីណំ ។ ឧហេតុំ អប្បមាណាវដ្ឋនំ
ធម្មំ បដិច្ច ឧហេតុ អប្បមាណាវដ្ឋនំ ធម្មំ
ឧប្បដ្ឋនំ ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណំ ។ ហេតុំ អប្បមា-
ណាវដ្ឋនំ ឧហេតុំ អប្បមាណាវដ្ឋនំ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុ អប្បមាណាវដ្ឋនំ ធម្មំ ឧប្បដ្ឋនំ
ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណំ ។

[៦២០] ហេតុយា ឧវ អានុលោ ឧវ អនិ-
បតិយា ឧវ អនុលោ ឧវ សមនុលោ ឧវ
សមនុលោ ឧវ អនុលោ ឧវ វិស្សយា ឧវ

[៦២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុវា ក ព្រាហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៦២២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុវា ក ព្រាហេតុប្បដ្ឋយា ។
អនុលោមន្តិ បច្ឆន្តិយេន្តិ អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយេន្តិ បច្ឆន្តិយា-
លោមន្តិ ខែបញ្ញាវា ក្នុងកុសលន្តិកៈ ដែលលោកចម្លើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុក្នុងកុសលន្តិកៈ) បណ្ឌិត តប្បិច្ច
យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវា

[៦២៣] ធម្មំ ហេតុវា ក្នុងប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ កាស្រ័យ
នូវធម្មំ ហេតុវា ក្នុងប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ កើតធម្មំ ព្រាហេតុ
ហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុវា ក ។ ធម្មំ ហេតុវា ក្នុងប្រមាណមិនបាន មិន
មែនជាហេតុ កាស្រ័យ នូវធម្មំ ហេតុវា ក្នុងប្រមាណមិនបាន មិនមែន
ជាហេតុ កើតធម្មំ ព្រាហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុវា ក ។ ធម្មំ ហេតុ
កាស្រ័យ ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ កាស្រ័យ នូវធម្មំ ហេតុវា ក្នុង
ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ កើតធម្មំ ព្រាហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុវា ក ។
ធម្មំ ហេតុវា ក្នុងប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ កើតធម្មំ ព្រាហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុវា ក ។

[៦២៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុវា ក ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា
ហេតុវា ក ក្នុងអនុលោមប្បដ្ឋយា ហេតុវា ក ក្នុងអនុលោមប្បដ្ឋយា
ហេតុវា ក ក្នុងសមនុលោមប្បដ្ឋយា ហេតុវា ក ក្នុងសមនុលោមប្បដ្ឋយា
ហេតុវា ក ក្នុងវិស្សយាប្បដ្ឋយា ហេតុវា ក ក្នុងវិស្សយាប្បដ្ឋយា ហេតុវា ក ។

[៦១៨] ហេតុ អប្បមាណាវច្ឆន្តោ ធម្មោ ហេតុស្ស អប្បមាណាវច្ឆន្តាស្ស ធម្មស្ស អប្បមាណាវច្ឆន្តយេន ចច្ចយេន ឆ ។

[៦១៩] ហេតុ អប្បមាណាវច្ឆន្តោ ធម្មោ ហេតុស្ស អប្បមាណាវច្ឆន្តាស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិច្ចន្តយេន ចច្ចយេន អប្បមាណាវច្ឆន្តិ សហជាតានិច្ចតិ តីណិ ។ ហេតុ អប្បមាណាវច្ឆន្តោ ធម្មោ ធម្មោ ហេតុស្ស អប្បមាណាវច្ឆន្តាស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិច្ចន្តយេន ចច្ចយេន អប្បមាណាវច្ឆន្តិ សហជាតានិច្ចតិ តីណិ ។ ហេតុ អប្បមាណាវច្ឆន្តោ ធម្មោ ហេតុ អប្បមាណាវច្ឆន្តោ ធម្មោ ហេតុស្ស អប្បមាណាវច្ឆន្តាស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិច្ចន្តយេន ចច្ចយេន អប្បមាណាវច្ឆន្តិ តីណិ ។

[៦២០] ហេតុយោ តីណិ អប្បមាណាវច្ឆន្តិ អនិច្ចតិយោ ឆ អនន្តរេ ឆ សមនន្តរេ ឆ សហជាតេ ឆ អញ្ញមញ្ញោ ឆ វិស្សយេ ឆ

[៦១៨] ធម៌ មានការម្ស្រស់ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ជាបង្ខំយ នៃធម៌ មានការម្ស្រស់ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយការម្ស្រស់បង្ខំយ មានករៈ៩ ។

[៦១៩] ធម៌ មានការម្ស្រស់ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ជាបង្ខំយ នៃធម៌ មានការម្ស្រស់ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយធម៌បង្ខំបង្ខំយ បានដល់ការម្ស្រស់បង្ខំ ឱទ្ធិសហជាតិបង្ខំ មានករៈ១១ ។ ធម៌ មានការម្ស្រស់ប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ ជាបង្ខំយ នៃធម៌ មានការម្ស្រស់ប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ ដោយធម៌បង្ខំបង្ខំយ បានដល់ការម្ស្រស់បង្ខំ ឱទ្ធិសហជាតិបង្ខំ មានករៈ១១ ។ ធម៌ មានការម្ស្រស់ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុក្តី ធម៌ មានការម្ស្រស់ប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបង្ខំយ នៃធម៌ មានការម្ស្រស់ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយធម៌បង្ខំបង្ខំយ បានដល់ការម្ស្រស់បង្ខំ មានករៈ១១ ។

[៦២០] ក្នុងហេតុបង្ខំយ មានករៈ១១ ក្នុងការម្ស្រស់បង្ខំយ មានករៈ៩ ក្នុងធម៌បង្ខំបង្ខំយ មានករៈ៩ ក្នុងអនន្តរបង្ខំយ មានករៈ៩ ក្នុងសមនន្តរបង្ខំយ មានករៈ៩ ក្នុងសហជាតិបង្ខំយ មានករៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញបង្ខំយ មានករៈ៩ ក្នុងវិស្សយបង្ខំយ មានករៈ៩

ហេតុទុក្ខហីនន្តិក៍

បដិច្ចវិវា

[២២៥] ហេតុំ ហីនំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ហិ-
 នោ ធម្មោ ទុម្បជ្ជនំ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណភិ ។ ឧ-
 ហេតុំ ហីនំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហេតុ ហិ នោ ធម្មោ
 ទុម្បជ្ជនំ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណភិ ។ ហេតុំ ហីនក្ស
 ឧហេតុំ ហីនក្ស ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ហិ នោ ធម្មោ
 ទុម្បជ្ជនំ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណភិ ។

[២២៦] ហេតុយា ធនំ អនុស្សាសា ធនំ អនិច្ច-
 តិយា ធនំ អនុត្តរ ធនំ សមនុត្តរ ធនំ សហជានត
 ធនំ អត្តាបាត្វា ធនំ និស្សយេ ធនំ ទុម្ពនិស្សយេ
 ធនំ បុរាជានេ ធនំ អារាសវិន ធនំ អាហារេ ធនំ
 អវិគតេ ធនំ ។

[២២៧] ឧហេតុំ ហីនំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ហិ-
 នោ ធម្មោ ទុម្បជ្ជនំ ឧហេតុប្បដ្ឋយា ។

ហេតុទុក្ខហីនន្តិក៍

បដិច្ចវិវា

[២២៨] ធម៌ ដីវាគភាប^(១) ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លវធម៌ ដី-
 វាគភាប ជាហេតុ វេយាភិក្ខុវិទ្ធ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានករៈ ព ។
 ធម៌ ដីវាគភាប មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លវធម៌ ដីវាគភាប
 មិនមែនជាហេតុ វេយាភិក្ខុវិទ្ធ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានករៈ ព ។
 ធម៌ ដីវាគភាប ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លវធម៌ ដីវាគភាប ជាហេតុ
 ផន្ទ ខ្លវធម៌ ដីវាគភាប មិនមែនជាហេតុផន្ទ វេយាភិក្ខុវិទ្ធ ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយា មានករៈ ព ។

[២២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានករៈ ៩ ក្នុងអារាមប្បដ្ឋយា
 មានករៈ ៩ ក្នុងភិក្ខុប្បដ្ឋយា មានករៈ ៩ ក្នុងឧទ្ទាស្សប្បដ្ឋយា មានករៈ
 ៩ ក្នុងសមនុត្តាប្បដ្ឋយា មានករៈ ៩ ក្នុងសហជានប្បដ្ឋយា មានករៈ ៩
 ក្នុងអត្តាបាត្វប្បដ្ឋយា មានករៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា មានករៈ ៩ ក្នុង
 ទុម្ពនិស្សយប្បដ្ឋយា មានករៈ ៩ ក្នុងបុរាជានប្បដ្ឋយា មានករៈ ៩ ក្នុង
 អារាសវិនប្បដ្ឋយា មានករៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា មានករៈ ៩ ក្នុងអវិគត-
 ប្បដ្ឋយា មានករៈ ៩ ។

[២៣០] ធម៌ ដីវាគភាប ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លវធម៌ ដីវាគ-
 ភាប មិនមែនជាហេតុ វេយាភិក្ខុវិទ្ធ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

១ អដ្ឋសោតទុក្ខ ១២ ។

យោ ឧបសគ្គិយោ បញ្ញា ករស្ម័យ អនុរោ-
 មន្ត បច្ចុដ្ឋិយ៍អ្នំ កន្ថុលាបប្បច្ចុដ្ឋិយ៍ បច្ចុ-
 ដ្ឋិយោ ឧបសគ្គិយ៍ តណ្ហិតំ ឯវំ កន្ថុលាប្ប ។

បដិច្ចវិវា

[៦២៩] ហេតុំ មជ្ឈិមំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ មជ្ឈិ-
 មោ នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៦៣០] ហេតុយា នវំ អារម្មណេ នវំ អវិភា-
 នវំ ។

[៦៣១] ធម្មោតិ មជ្ឈិមំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មោតុ
 មជ្ឈិមោ នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៦៣២] នហេតុយា ឯវំ នអារម្មណេ តីណិ
 នអនិបតិយា នវំ វាវិភាទេ តីណិ ។

[៦៣៣] ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[៦៣៤] នហេតុប្បដ្ឋយា កាម្មណេ ឯវំ ។

សហនាតករោចិ ចច្ចយករោចិ វិស្សយ-
 ករោចិ សំសង្ការករោចិ សម្មយុត្តករោចិ
 បដិច្ចវាសនីសា វិញ្ញាណត្ថា ។

អនុរោមក្តី បច្ចុដ្ឋិយ៍ក្តី អនុរោមប្បច្ចុដ្ឋិយ៍ក្តី បច្ចុដ្ឋិយោ ឧបសគ្គ
 នៃបញ្ញាវាវៈ ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែលលាភករោចិយ យ៉ាងណា
 (ក្នុងវេទក្កបិដក្តី) បច្ចុដ្ឋិយ អប្បរាម យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវា

[៦៣៥] ធម្មំ ជាតន្តាលា(១) ជាតោតុ កាស្រ័យ ខ្លវិចិ ជា
 តន្តាលា ជាតោតុ វេយ្យាករណ៍ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៣៦] ក្នុងវេទក្កប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វាវៈ ៩ ក្នុងអវិភាទប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៩ ។

[៦៣៧] ធម្មំ ជាតន្តាលា មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លវិចិ
 ជាតន្តាលា មិនមែនជាហេតុ វេយ្យាករណ៍ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៣៨] ក្នុងវេទក្កប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានវាវៈ ៣ ក្នុងអវិភាទប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៩ ក្នុងវេទក្កប្បដ្ឋយ មាន
 វាវៈ ៣ ។

[៦៣៩] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៤០] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ១ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 សហនាតករោចិ ចច្ចយករោចិ វិស្សយករោចិ សំសង្ការករោចិ
 សម្មយុត្តករោចិ ក្នុងនាមបដិច្ចវាវៈ បដិច្ច អប្បរាម
 វិញ្ញាណត្ថា ។

* កុសលវិភា ធម្មវិញ្ញាណត្ថា ក្នុងកុដិ ៣ ។

ប្រាកដិសេធ

[illegible][illegible]

(២២៩) រោគយក ទីសិរី អាចារ្យសា រត់ អចិន្ត
បតិយា រត់ អនុត្តរ រត់ ឧបនុត្តរ រត់ ត្រាត្រ
ទីសិរី វិហារក រត់ អាចារ្យ ទីសិរី អតីត រត់ ។

၂၆၆၄) ဝေရု မဇ္ဈိမာ နဇ္ဈာ ဝေရုက္ခ မဇ္ဈိ
 ဝေဗ္ဗ ဓဇ္ဈိဗ္ဗ ဓာဇ္ဈလဗ္ဗတ္ထယဓ မဇ္ဈိယော နဇ္ဈာ
 ဓာဇ္ဈတ္ထိယဓ မဇ္ဈိယော ဓဇ္ဈိဗ္ဗတ္ထယဓ မဇ္ဈိ
 ယော ဓ

(b)(6) മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി

[၁၆၈] ပါဠိဗျူဟာ၊ ဗုဒ္ဓဗျူဟာ၊ နိရိစ္ဆိဒ္ဓိ ၇

[၁၆၆] မြေသန့်ရှင်းမှုအား အားပြုသော မြေ ၅

ប្រភព៖

[២២៥] ធន៍ ជាតិក្ការ ជាហេតុ ជាផ្ចើប ឆៃតន៍ ជា
កត្តារា ជាហេតុ រាជ្យហេតុផ្ចើប មានពីរ ៣ ។

(៦៤៦) ធម៌ ជាតិកុលាស ជាហេតុ ជាផ្លូវ ខែងមី ជាតិកុលាស
ជាហេតុ ជាយន្តការកុលាសផ្លូវ ។ . . . ជាផ្លូវ ដោយអរិយធម៌ផ្លូវ
បាទដល់អាមូលកថិត ទិវីសាសានិយក ។

[illegible]

(၁၆၄) ဇနိဝိသုဒ္ဓိသုတ္တံ နာမနိပါတ် ဝိသုဒ္ဓိသုတ္တံ
 နာမနိပါတ် ဝိသုဒ္ဓိသုတ္တံ နာမနိပါတ် ဝိသုဒ္ဓိသုတ္တံ
 နာမနိပါတ် ဝိသုဒ္ဓိသုတ္တံ နာမနိပါတ် ဝိသုဒ္ဓိသုတ္တံ
 နာမနိပါတ် ဝိသုဒ္ဓိသုတ္တံ နာမနိပါတ် ဝိသုဒ္ဓိသုတ္တံ

(៦៤៧) កុសិន្ទិន្ទយ មាគ្គកៈ ៧ កុសិន្ទិន្ទយ
មាគ្គកៈ ៧ ។

(២៥០) ក្នុងអំឡុងពេលនោះ មានការ ពង្រីកសេដ្ឋកិច្ចយើង ។

(៦៩១) ក្នុងការប្រកាសដោយ មាតិកា ៧ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

យដា តុសលត្ថិតោ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
មម្យំ បទូទីយម្យំ អនុលោបយ្យទូទីយម្យំ បទូ-
ទីយានុលោម្យម្យំ តណ្ហំ វា តណោតន្តំ ។

បដិច្ចវិវា

[២៥២] ហេតុ បណ្ឌិត ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
បណ្ឌិតោ នន្តោ ទុច្ចដ្ឋតិ ហេតុប្បទូយា តីណិ ។
នហេតុំ បណ្ឌិតំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ បណ្ឌិតោ
នន្តោ ទុច្ចដ្ឋតិ ហេតុប្បទូយា តីណិ ។ ហេតុ
បណ្ឌិតញ្ច នហេតុំ បណ្ឌិតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
បណ្ឌិតោ នន្តោ ទុច្ចដ្ឋតិ ហេតុប្បទូយា តីណិ ។

[២៥៣] ហេតុយា នវ អនុលោ នវ អនិម-
តិយា នវ តម្កេ នវ វិទានេ នវ អាហារេ នវ
អវិគាតេ នវ ។

[២៥៤] ហេតុ បណ្ឌិត ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
បណ្ឌិតោ នន្តោ ទុច្ចដ្ឋតិ នអនិមតិប្បទូយា ។

គន្ធាលាមក្ខី ចច្ចទីយេក្ខី គន្ធាលាមប្បទូទីយេក្ខី បច្ចទីយា-
នុលាមក្ខី វៃបញ្ញាវា ក្នុងគុសលក្ខិតៈ ដែលរលាករាប
ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខបំណងក្នុងក្រុង) បណ្ឌិត គប្បី
រាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវា

[២៥៥] ធម៌ ជីវ្រស្រី ជាហេតុ តាស្រីយ នូវធម៌ ជីវ្រស្រី
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា មានការ ៣ ។ ធម៌ ជី
វ្រស្រី មិនមែនជាហេតុ តាស្រីយ នូវធម៌ ជីវ្រស្រី មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា មានការ ៣ ។ ធម៌ ជីវ្រស្រី ជា
ហេតុ តាស្រីយ នូវធម៌ ជីវ្រស្រី ជាហេតុផង នូវធម៌ ជីវ្រស្រី មិន
មែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយា មានការ ៣ ។

[២៥៦] ក្នុងហេតុប្បទូយា មានការៈ៧ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បទូយា
មានការៈ៧ ក្នុងអនិមតិប្បទូយា មានការៈ៧ ក្នុងកម្មប្បទូយា មានការៈ៧
ក្នុងវិជ្ជាប្បទូយា មានការៈ៧ ក្នុងតាហារប្បទូយា មានការៈ៧ ក្នុងអវិ-
គតប្បទូយា មានការៈ៧ ។

[២៥៧] ធម៌ ជីវ្រស្រី ជាហេតុ តាស្រីយ នូវធម៌ ជីវ្រស្រី
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនិមតិប្បទូយា ។

ហេតុទុក្ខបង្កផ្គូផ្គង

បុរេជានេ ឧវ សាសេវនេ ឧវ គាម្មេ ឧវ អាហារេ
ឧវ អវិគតេ ឧវ ។ ។

[៦៦៩] ហេតុ មិច្ឆត្តិយតោ ធម្មំ បដិច្ច ឧហេតុ
មិច្ឆត្តិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបសម្ព័ន្ធិយា ។

[៦៧០] ឧបសម្ព័ន្ធិយា តីណិ ឧបបាទានេ ឧវ
ឧត្តរេ តីណិ ឧវិចារតេ ឧវ ។

[៦៧១] ហេតុប្បជ្ជយា ឧបសម្ព័ន្ធិយោ តីណិ ។

[៦៧២] ឧបសម្ព័ន្ធិយា ហេតុយា តីណិ ។

សហជាតករោចិ បច្ចយករោចិ ឧស្សយក-
រោចិ សំសន្នករោចិ សម្បយុត្តករោចិ បដិច្ច-
ករសនិសា វិគ្គាហេតត្វា ។

បញ្ញាវិវា

[៦៧៣] ហេតុ មិច្ឆត្តិយតោ ធម្មោ ហេតុស្ស
មិច្ឆត្តិយតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បជ្ជយេន បច្ចយោ
តីណិ ។

[៦៧៤] ហេតុ មិច្ឆត្តិយតោ ធម្មោ ឧហេ-
តុស្ស មិច្ឆត្តិយតស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បជ្ជយេន
បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ តីណិ ។

ក្នុងបុរេជានេ ឧវ សាសេវនេ ឧវ គាម្មេ ឧវ អាហារេ
ឧវ អវិគតេ ឧវ ។ ។

[៦៧៥] ធម៌ ឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ហេតុ គា-
ស្រ័យ ឧវិចារតេ ឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ហេតុ វិចារតេ ឧវិចារតេ
ប្រាសាទធិបតីប្បជ្ជយេ ។

[៦៧៦] ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធិយោ
ឧវិចារតេ ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ។

[៦៧៧] ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ប្រាសាទធិបតីប្បជ្ជយេ ។

[៦៧៨] ក្នុងហេតុប្បជ្ជយោ ឧវិចារតេ ប្រាសាទធិបតីប្បជ្ជយេ ។
សហជាតករោចិ បច្ចយករោចិ ឧស្សយករោចិ សំសន្នករោចិ សម្ប-
យុត្តករោចិ ឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ។

បញ្ញាវិវា

[៦៧៩] ធម៌ ឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ហេតុ ឧវិចារតេ
ឧវិចារតេ ឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ហេតុ ឧវិចារតេ ឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ។

[៦៨០] ធម៌ ឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ហេតុ ឧវិចារតេ
ឧវិចារតេ ឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ហេតុ ឧវិចារតេ ឧបសម្ព័ន្ធិយោ ឧវិចារតេ ។

[២៧៥] ហេតុយា តីណិ អធិបតីយា តីណិ
 សហសាតេ ឯវ អនុបាទា ឯវ ចិស្សយេ ឯវ ឧប-
 ចិស្សយេ ឯវ ឥន្ទេ តីណិ អាណាបេ តីណិ សង្ការេយ
 តីណិ ឈានេ តីណិ ចាត្ត តីណិ សឡយុត្តេ ឯវ
 អត្ថិយា ឯវ វិវាទេ ឯវ ។

[២៧៦] ហេតុ ចិច្ចត្តិយស្ស ចន្ទ្រស្ស សហសាតេប្បច្ចយេន មច្ច-
 តិច្ចត្តិយស្ស ចន្ទ្រស្ស សហសាតេប្បច្ចយេន មច្ច-
 យោ ឧបចិស្សយេប្បច្ចយេន ចន្ទ្រយា ។

[២៧៧] នហេតុយា ឯវ ចណាត្តាលា ឯវ ។

[២៧៨] ហេតុប្បច្ចយា ឯវ អធិបតីយា តីណិ ។

[២៧៩] នហេតុប្បច្ចយា អធិបតីយា តីណិ ។

យថា កុសលត្ថិកេ មច្ចាភវស្ស អនុលា-
 មម្យំ មច្ចុទ័យម្យំ អនុលាមច្ចុទ័យម្យំ មច្ច-
 ទ័យា កុសលាមម្យំ កណ៌តំ ឯវ កុសលាមម្យំ ។

[២៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានការៈ ៣ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មាន
 ការៈ ៣ ក្នុងសហសាតេប្បច្ចយ មានការៈ ៩ ក្នុងអនុបាទប្បច្ចយ មាន
 ការៈ ៩ ក្នុងចិស្សយប្បច្ចយ មានការៈ ៩ ក្នុងឧបចិស្សយប្បច្ចយ មាន
 ការៈ ៩ ក្នុងឥន្ទប្បច្ចយ មានការៈ ៣ ក្នុងអាណាបេប្បច្ចយ មានការៈ ៣
 ក្នុងសង្ការេប្បច្ចយ មានការៈ ៣ ក្នុងឈានេប្បច្ចយ មានការៈ ៣ ក្នុង
 ចាត្តប្បច្ចយ មានការៈ ៣ ក្នុងសឡយុត្តប្បច្ចយ មានការៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ
 មានការៈ ៩ ក្នុងវិវាទេប្បច្ចយ មានការៈ ៩ ។

[២៨១] ឯវ មានសភាពកុសលិក្ខិកំ ឯវហេតុ ជាចម្លើយ
 នៃឯមំ មានសភាពកុសលិក្ខិកំ ជាហេតុ ដោយសហសាតេប្បច្ចយ ជា
 ចម្លើយ ដោយឧបចិស្សយប្បច្ចយ ។

[២៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានការៈ ៩ ក្នុងអនុលាមច្ចុទ័យ
 មានការៈ ៩ ។

[២៨៣] ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មានការៈ ៣ ក្រោមហេតុប្បច្ចយ ។

[២៨៤] ក្នុងអនុបាទប្បច្ចយ មានការៈ ៣ ក្រោមហេតុប្បច្ចយ ។

អនុលាមក្ខំ មច្ចុទ័យក្ខំ អនុលាមច្ចុទ័យក្ខំ មច្ចុទ័យកុសលាម
 ក្ខំ នៃបញ្ចករៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ ដែលលោកដឹងហើយ យំណា
 (ក្នុងហេតុកុសលត្ថិកៈ) មច្ចុទ័យ ឧប្បិករំ យំនិរតាវដេ ។

ហេតុផលវិជ្ជា
បដិច្ចវិញ្ញា

ហេតុផលវិជ្ជា
បដិច្ចវិញ្ញា

(៦៨១) ហេតុ សម្មត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
សម្មត្ថនិយតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណំ ។
ហេតុ សម្មត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សម្មត្ថ-
និយតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណំ ។
ហេតុ សម្មត្ថនិយតោ ហេតុ សម្មត្ថនិយតោ
ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សម្មត្ថនិយតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណំ ។

(៦៨២) ហេតុយោ ធម៌ កាមាស្រមោ ធម៌ អនិច្ច-
តិយា ធម៌ បុរាណតេ ធម៌ អាសវាទេ ធម៌ ខន្ធ ធម៌
អាហារេ ធម៌ អវិគតេ ធម៌ ។

(៦៨៣) ហេតុ សម្មត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
សម្មត្ថនិយតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មនិមិត្តប្បច្ចយា ។

(៦៨៤) ធម្មនិមិត្តយោ ធម៌ ឧប្បាស្រមោ ធម៌ ឧ-
ប្បាស្រមោ ធម៌ ឧកាម្ម តីណំ ធម៌ ចាតេ ធម៌ ធម៌ ធម៌
យុត្តេ ធម៌ ។

(៦៨៥) ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យ
ខ្លួនធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ រើបរតីតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ មានការៈ ៣ ។ ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុ
អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុ រើបរតីត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានការៈ ៣ ។ ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹង
ទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុផង
ខ្លួនធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុផង រើបរតីតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានការៈ ៣ ។

(៦៨៦) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ ក្នុងការប្រកាសប្បច្ច័យ មាន
ការៈ ៩ ក្នុងធម្មនិមិត្តប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ ក្នុងបុរាណតេប្បច្ច័យ មានការៈ ៩
ក្នុងអាសវាទប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ ក្នុងខន្ធប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ ក្នុងក-
ហារប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ ។

(៦៨៧) ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួន
ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ រើបរតីតឡើង ព្រោះធម្មនិមិត្ត-
ប្បច្ច័យ ។

(៦៨៨) ក្នុងធម្មនិមិត្តប្បច្ច័យ មានការៈ ១ ក្នុងបុរាណតេប្បច្ច័យ
មានការៈ ៩ ក្នុងឧប្បាស្រមោប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ ក្នុងឧកាម្មប្បច្ច័យ មានការៈ
៣ ក្នុងចាតេប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ ក្នុងធម្មនិមិត្តប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ ។

[២៨២] ហេតុប្បដ្ឋយា អនិច្ចតិយា ធម៌ ។

[២៨៣] អនិច្ចតិប្បដ្ឋយា ហេតុយា ធម៌ ។

សហជាតាភិក្ខុ បច្ចយភិក្ខុ វិស្សយភិ-
កេមិ សំសង្កាភិក្ខុ សម្មយុត្តភិក្ខុ បដិច្ច-
ភាសនិសា វិន័យតថា ។

ប្រញាប់

[២៨២] ហេតុ សម្មត្ថនិយមោ ធម្មោ ហេតុស្ស
សម្មត្ថនិយមស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន ធម្មយោ
តីណិ ។

[២៨៣] ហេតុ សម្មត្ថនិយមោ ធម្មោ ហេតុស្ស
សម្មត្ថនិយមស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
សហជាតាភិក្ខុ តីណិ ។ ឧហេតុ សម្មត្ថនិយមោ
ធម្មោ ឧហេតុស្ស សម្មត្ថនិយមស្ស ធម្មស្ស អនិ-
ច្ចតិប្បដ្ឋយេន ធម្មយោ សហជាតាភិក្ខុ តីណិ ។

[២៨៤] ហេតុយា តីណិ អនិច្ចតិយា ធម៌
សហជាតេ នវ អញ្ញមត្តេ នវ វិស្សយេ នវ
ឧបនិស្សយេ នវ វេទ្យេ តីណិ អាណាម តីណិ
វត្ថុនេ នវ ឈានេ តីណិ មត្តេ នវ

[២៨២] ក្នុងអនិច្ចតិប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៦ ព្រោះអនិច្ចតិប្បដ្ឋយា ។

សហជាតាភិក្ខុ បច្ចយភិក្ខុ វិស្សយភិក្ខុ សំសង្កាភិក្ខុ
សម្មយុត្តភិក្ខុ បដិច្ចភាសនិសា វិន័យតថា បណ្ឌិត គប្បីឱ្យ
វិនិច្ឆ័យផង ។

ប្រញាប់

[២៨២] ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ។

[២៨៣] ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ដោយអនិច្ចតិប្បដ្ឋយា បានដល់
សហជាតាភិក្ខុ មានវាៈ ៣ ។ ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង មិន
មែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង មិនមែនជា
ហេតុ ដោយអនិច្ចតិប្បដ្ឋយា បានដល់សហជាតាភិក្ខុ មានវាៈ ៣ ។

[២៨៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ក្នុងអនិច្ចតិប្បដ្ឋយា មាន
វាៈ ៦ ក្នុងសហជាតាភិក្ខុ មានវាៈ ៩ ក្នុងកត្តាបក្ខាប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៩
ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៩ ក្នុង
វេទ្យប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ក្នុងអាណាមប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ក្នុងវត្ថុនេប្បដ្ឋយា
មានវាៈ ៩ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ក្នុងមត្តេប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៩

នហោតុំ អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច នហោតុ អនិយតោ
 នធម្មា ទុប្បជ្ឈតិ ហោតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។ ហោតុំ
 អនិយតញ្ច នហោតុំ អនិយតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ
 អនិយតោ នធម្មា ទុប្បជ្ឈតិ ហោតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។

(៦៧៤) ហោតុយា នវ អារម្មណេ នវ អនិច
 តិយេ នវ តាម្មេ នវ វិចារតោ នវ អវិគតេ នវ ។

(៦៧៥) នហោតុំ អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច នហោតុ
 អនិយតោ នធម្មា ទុប្បជ្ឈតិ នហោតុប្បដ្ឋយា ។ ន-
 ហោតុំ អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ អនិយតោ នធម្មា
 ទុប្បជ្ឈតិ នហោតុប្បដ្ឋយា ។

(៦៧៦) ហោតុំ អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច នហោតុ
 អនិយតោ នធម្មា ទុប្បជ្ឈតិ នវារម្មណប្បដ្ឋយា ។
 នហោតុំ អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច នហោតុ អនិយតោ
 នធម្មា ទុប្បជ្ឈតិ នវារម្មណប្បដ្ឋយា ។ ហោតុំ អ-
 និយតញ្ច នហោតុំ អនិយតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នហោតុ
 អនិយតោ នធម្មា ទុប្បជ្ឈតិ នវារម្មណប្បដ្ឋយា ។

ធម៌ មិនខៀន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនខៀន មិន
 មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានពីរ ពុ ។
 ធម៌ មិនខៀន ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនខៀន ជាហេតុផង
 នូវធម៌ មិនខៀន មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ មានពីរ ពុ ។

(៦៧៦) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានពីរៈ ក្នុងការម្នាហប្បដ្ឋយ មាន
 ពីរៈ ក្នុងអនិច្ចប្បដ្ឋយ មានពីរៈ ក្នុងតម្មប្បដ្ឋយ មានពីរៈ ក្នុង
 វិបាកប្បដ្ឋយ មានពីរៈ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានពីរៈ ។

(៦៧៧) ធម៌ មិនខៀន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនខៀន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 ធម៌ មិនខៀន ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនខៀន មិនមែនជាហេតុ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

(៦៧៨) ធម៌ មិនខៀន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនខៀន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ ធម៌
 មិនខៀន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនខៀន មិនមែន
 ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនខៀន
 មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនខៀន ជាហេតុផង នូវធម៌ មិន
 ខៀន មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[၈၀၆] ဟေတု အဓိပ္ပာနာ ဝါဒေါ ဟေတုဗျ
 အဓိပ္ပာနာဗျ ဝါဒေါ အဓိပ္ပာနာဗျဗျာ ဝါဒေါ
 အာရုံလောကီဗျာ ဟေတု အဓိပ္ပာနာ ဝါဒေါ ၇ ဟေတု
 အဓိပ္ပာနာ ဝါဒေါ ဝါဒေါ အဓိပ္ပာနာ ဝါဒေါ ဝါဒေါ
 အဓိပ္ပာနာဗျဗျာ ဝါဒေါ အာရုံလောကီဗျာ ဟေတု
 အဓိပ္ပာနာ ဝါဒေါ ၈ ဟေတု အဓိပ္ပာနာ ဝါဒေါ
 အဓိပ္ပာနာ ဝါဒေါ ဝါဒေါ အဓိပ္ပာနာ ဝါဒေါ ဝါဒေါ
 အဓိပ္ပာနာဗျဗျာ ဝါဒေါ အာရုံလောကီဗျာ ဟေတု
 အဓိပ္ပာနာ ဝါဒေါ ၉ ဟေတု အဓိပ္ပာနာ ဝါဒေါ

(36) ហេតុណា តំណ អាច្នាសោ ដ៏ អធ្ា-
 បតិយា ដ៏ អនន្តរ ដ៏ សមនន្តរ ដ៏ សមាជ្ាត
 ដ៏ អនាមញ្ញ ដ៏ វិស្សយ ដ៏ ឧបវិស្សយ ដ៏
 ប្រាជ្ញ តំណ ពន្លាជានី តំណ អាសាវ ដ៏
 កាម្ម តំណ វិចារត ដ៏ អាហារ តំណ វត្ថុ-
 យ ដ៏ លាភ តំណ ចក្ក ដ៏ កាម្មយុត្ត ដ៏
 វិប្បយុត្ត ធម្ម អត្តិយា ដ៏ ឧត្តិយា ដ៏ វិភត
 ដ៏ អវិភត ដ៏ ។

(៧០២) ធម៌ មិនខៀន ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនខៀន
ជាហេតុ ដោយអធិបត្តិបច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ និងសហជាតា-
ធិបតិ មានព្រះ ពុទ្ធ ។ ធម៌ មិនខៀន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ មិនខៀន មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបត្តិបច្ច័យ បានដល់
ការម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានព្រះ ពុទ្ធ ។ ធម៌ មិនខៀន
ជាហេតុក្តី ធម៌ មិនខៀន មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិន
ខៀន ជាហេតុ ដោយអធិបត្តិបច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ មានព្រះ ពុទ្ធ ។

[illegible]

[៧០៤] ហេតុ អនិយតោ ធម្មោ ហេតុស្ស
 អនិយតស្ម ធម្មស្ស អារម្មណប្បក្កយេន មច្ចយោ
 សហគាតធម្មក្កយេន មច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បក្កយេន
 មច្ចយោ ។

[៧០៥] ធម្មោត្ថយា នវំ ធម្មោត្ថយោ នវំ ។

[៧០៦] ហេតុប្បក្កយេន ធម្មោត្ថយោ តិណំ ។

[៧០៧] នហេតុប្បក្កយោ អារម្មណេ នវំ ។

យថា តុសលត្ថិតេ មច្ឆារិកស្មំ វាចុណ-

មន្តំ មច្ចនិយម្បំ អនុណមប្បក្កនិយម្បំ មច្ច-

និយមនុណមន្តំ តិណំតំ វិវំ តណោតន្តំ ។

ហេតុទុកមគ្គាម្ពណ្ឌត្ថិកៈ ខ្លីង ។

ហេតុទុកមគ្គាម្ពណ្ឌត្ថិកៈ

បដិច្ចវិហោ

[៧០៨] ហេតុ មគ្គាម្ពណំ នន្តំ បដិច្ច ហេតុ

មគ្គាម្ពណោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បក្កយោ តិណំ ។

[៧០៤] ធម៌ មិនរៀន ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនរៀន
 ជាហេតុ ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហគាតប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧០៥] ក្នុងការហេតុប្បច្ច័យ មានពីរៈ៧ ក្នុងការម្នាលប្បច្ច័យ
 មានពីរៈ៧ ។

[៧០៦] ក្នុងការម្នាលប្បច្ច័យ មានពីរៈ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០៧] ក្នុងការម្នាលប្បច្ច័យ មានពីរៈ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុណមក្ខំ មច្ចនិយៈក្ខំ អនុណមប្បក្កនិយៈក្ខំ មច្ចនិយាតុ-
 លាមក្ខំ នៃបច្ចារិកៈ ក្នុងកុសលក្ខិតៈ ដែលលាភកម៌
 ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកមគ្គាម្ពណ្ឌត្ថិកៈ) បណ្ឌិត គប្បី
 រាប់ យ៉ាងនេះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកមគ្គាម្ពណ្ឌត្ថិកៈ ។

ហេតុទុកមគ្គាម្ពណ្ឌត្ថិកៈ

បដិច្ចវិហោ

[៧០៨] ធម៌ មានមគ្គ(១) ជាហេតុ ជាស្រ្ទីយ ខ្លីងធម៌ មាន
 មគ្គជាហេតុ ជាហេតុ ខ្លីងធម៌រៀន ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានពីរៈ៧ ។

១ ចិត្តប្បវេណី គឺការសង្កេតឃើញអារម្មណ៍ដោយចិត្ត ចិត្តប្បវេណី គឺការសង្កេតឃើញអារម្មណ៍ដោយចិត្ត ។

និហោតុំ មន្ត្រាវម្ពណំ ធម្មំ បដិច្ច និហោតុ មន្ត្រាវម្ព-
 ណោ និម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណំ ។
 ហោតុំ មន្ត្រាវម្ពណាញ និហោតុំ មន្ត្រាវម្ពណាញ ធម្មំ
 បដិច្ច ហេតុ មន្ត្រាវម្ពណោ និម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា តីណំ ។

[៧០៩] ហេតុយោ នវំ អារម្មណេ នវំ អធិប-
 តិយោ នវំ តារម្មេ នវំ អវិចារេ នវំ ។

[៧១០] និហោតុំ មន្ត្រាវម្ពណំ ធម្មំ បដិច្ច និហោតុ
 មន្ត្រាវម្ពណោ និម្មា ឧប្បជ្ឈតិ និហោតុប្បដ្ឋយា ។

[៧១១] និហោតុយោ ឯតំ នវតិបតិយោ នវំ ន-
 ប្បវេជិតេ នវំ នបច្ឆាជិតេ នវំ នអារាហ៍នេ នវំ
 នតារម្មេ តីណំ នវិចារេ នវំ នបត្តេ ឯតំ នវិច្ឆ-
 យុត្តេ នវំ ។

[៧១២] ហេតុប្បដ្ឋយា នវតិបតិយោ នវំ ។

[៧១៣] និហោតុប្បដ្ឋយោ អារម្មណេ ឯតំ ។

ធម៌ ហនបុគ្គជាភារម្ពណំ មិនមែនជាហេតុ ពាស្រ័យ ខ្លាំង មាន
 មន្ត្រាវម្ពណំ មិនមែនជាហេតុ ច័បក៏គេឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 មានការព្រះ ។ ធម៌ មានមន្ត្រាវម្ពណំ ជាហេតុ ពាស្រ័យ ខ្លាំង
 មានមន្ត្រាវម្ពណំ ជាហេតុផង ខ្លាំង មានមន្ត្រាវម្ពណំ មិន
 មែនជាហេតុផង វិចារក៏ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ។

[៧១៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានការព្រះ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ក្នុងតារម្មប្បដ្ឋយ មានការព្រះ
 ក្នុងវិចារប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ។

[៧១៥] ធម៌ មានមន្ត្រាវម្ពណំ មិនមែនជាហេតុ ពាស្រ័យ
 ខ្លាំង មានមន្ត្រាវម្ពណំ មិនមែនជាហេតុ វិចារក៏គេឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
 ការព្រះ ក្នុងមន្ត្រាវម្ពណប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ក្នុងនិម្មាជិតប្បដ្ឋយ មាន
 ការព្រះ ក្នុងតារម្មប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ក្នុងវិចារប្បដ្ឋយ មានការព្រះ
 ក្នុងនិបាតប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ក្នុងមន្ត្រាវម្ពណប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ក្នុងវិច្ឆ-
 យុត្តប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ។

[៧១៧] ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៨] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានការព្រះ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

၂။ နယ်စပ်ဒေသများတွင် အထူးအရေးကြီးသော အချက်အလက်များကို
 အခြေခံအားဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

[illegible]

[ଶିକ୍ଷକ] ଉପାଧିପତି ଉପ ଉପାଧିପତି ଉପ ୨

(២០) រោងចក្រប្រើប្រាស់ ឧស្ម័នក្រូម៉ាត គីឡូ ។

(៩៩០) ឧបេក្ខយា អធិបតីយា វិណា ។

အထံ ကုသလန္တရံ ဝိပဿနာယုဂံ နိဗ္ဗာနံ။

អង្គ បង្គំបង្គំ អនុរាជបរមនីយមង្គ បង្គ.

និយាមនុលោមន៍ កណ្តឹង ដ៏ គោរព ឥត ។

បដិច្ចសិទ្ធិ

၂၈၆၆] အရှေ့အာရှနှင့် အရှေ့အာရှနှင့် အရှေ့အာရှနှင့် အရှေ့အာရှနှင့် အရှေ့အာရှနှင့်

[illegible][illegible][illegible]

ក្នុងឈ្មោះប្រច័យ មានព្រះ ក្នុងមន្តប្រច័យ មានព្រះ ក្នុងសម្បជ្ជា-
 ប្រច័យ មានព្រះ ក្នុងអត្ថប្រច័យ មានព្រះ ក្នុងនិមិត្តប្រច័យ មាន
 ព្រះ ក្នុងវិទ្យាប្រច័យ មានព្រះ ក្នុងវិទ្យាប្រច័យ មានព្រះ ។

(ព័ត៌មាន) ឆ្នាំ អាឡឺក្សាន់ កាតូលិក ជាបច្ច័យ ខែឆ្នាំ
អាឡឺក្សាន់ កាតូលិក ដោយសហជីវកម្មបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបទិស្សយល់បច្ច័យ ។

[ក្នុង] ក្នុងខណៈពេលនេះ យើងក៏ ក្នុងខណៈពេលនេះ
ខណៈក៏ ។

[៧២០] ភូមិទេវតាបុរ្គ័យ មានពីរ ៣ គ្រោះហេតុបុរ្គ័យ ។

(၁၆၆) ဂူသိက္ခဝိနိဗ္ဗိတံယ ဓာတုက. ၈၅ ပြောရင်းတနုဗ္ဗိတံယ ။

អនុលោមតាម ច្បាប់ស្តីពី ការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពី បទល្មើស

និស្សិត វិទ្យាល័យ: កន្លែងស្នាក់នៅ: ផែនការសិក្សា

ហើយ ឈ្មែងលា (ត្រូវបានគេដកចេញពីក្រុម) ម្នាក់ៗ គឺថ្វី

ក្រុម យ៉ាងនេះទៅដែរ ។

បង្កើតឡើង៖

[៧២៦] ធម៌ មានមន្តជារោគ ជារោគ អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ មាន
មន្តជារោគ ជារោគ រើបរិភព្វធម៌ ព្រោះហេតុយូប្បយ មានដូច្នេះ ធម៌
ធម៌ មានមន្តជារោគ មិនមែនជារោគ អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ មានមន្តជារោគ
មិនមែនជារោគ រើបរិភព្វធម៌ ព្រោះហេតុយូប្បយ មានដូច្នេះ ធម៌

ហេតុ មគ្គហេតុកតា ឈោតិ មគ្គហេតុកតា ចង្អុល
បដិវត្ត ហេតុ មគ្គហេតុកតា ឈោតា ឧបសម្ព័ន្ធ ហេ-
តុប្បព្វយា នីណំ ។

(៧២៣) ហេតុយា ទៅ អាច្ឆុយា ទៅ អនិមិត្ត
យា ទៅ អាសាវេ ទៅ តាម្មេ ទៅ ឈរយា ទៅ
និមិត្តយា ទៅ អនិមិត្ត ទៅ ៖

(៧២) ហត្ថ ឧត្តរហត្ថតិ ធម្មំ បដិច្ច ហត្ថ
ឧត្តរហត្ថតោ ធម្មា ឧប្បន្នតិ ធម្មំ បដិច្ច ឧប្បន្នតោ ។

(៧២៥) គេដឹងតិយា ៨ ឈ្មោះនោះ ៨ ១.
ឈ្មោះនោះ ៨ ឈ្មោះ តិយា ៨ ឈ្មោះ ៨ ឈ្មោះ
ឈ្មោះ ៨ ១

(ក្របខណ្ឌ) គោលការណ៍ (និង) គោលបំណង ១១

(၁၆၈) စာအုပ်တိုက်မှယူ၍ ပေးအပ်ပါသည်။

សហជីពកងរោង បង្កើតកងរោង ជំនួយកង-
រោង គាំទ្រសង្គមកងរោង សម្បជ្ឈកងរោង បង្កើត-
កងសង្គម វិទ្យាល័យ ។

[illegible]

(ពិសេស) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងការប្តូរពាក្យប្បដ្ឋាន
មានព្រះ ៧ ក្នុងអធិបទប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងការសាខប្បដ្ឋាន មាន
ព្រះ ៧ ក្នុងក្របប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងការបញ្ចប់ប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧
ក្នុងវត្ថុនិយមប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងអវិភាគប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ។

[៧៥៤] ឈ៍ មានឧត្តដាវហត្ថ ដាវហត្ថ អាស្រ័យ ត្រូវឆិ
 មានឧត្តដាវហត្ថ ដាវហត្ថ រើសចិត្តដាវហត្ថ ព្រោះឧត្តដាវហត្ថ ។

[២២៨] ក្នុងអង្គបទប្បញ្ញ័យ មានព្រះ ៦ ក្នុងបទប្បញ្ញ័យ
មានព្រះ ៧ ក្នុងបទប្បញ្ញ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងនិកម្មប្បញ្ញ័យ មាន
ព្រះ ៣ ក្នុងខិប្បាគប្បញ្ញ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងខិប្បាយ្តប្បញ្ញ័យ មាន
ព្រះ ៧ ។

166 | គ្លីនិកសិប្បកម្ម ឆ្នាំទី ៦ រដ្ឋបាលស្រុកស្រីសោភ័ណ

[៧២៧] ក្នុងពាក្យថ្មីៗ មានៈ ៦ ព្រះនគរធម៌ថ្មីៗ ។

សព្វដំណើរក្តី ចូលដំណើរក្តី ទិសដំណើរក្តី សំសង្កត់ដំណើរក្តី
សម្បជញ្ញដំណើរក្តី ដូចគ្នាទាំងដំណើរក្តី បណ្តា គប្បី
ទិសដំណើរក្តី ៧

(តារាង) ឧបត្ថម្ភ ទៅ ទំនេររូបភាព ទៅ ។

(៧៣) ហេតុឫទ្ធិយា ននាម្បាយា វីលា ។

(ក) ឧបាយកល ឧបាយកល ឧបាយកល ឧបាយកល ឧបាយកល

ယင်း အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ဆုံးဖြတ်-

පරිදි පරිදි සිදු වූ අලංකාර පරිසරයක් සිදු විය.

သီဟသူလမဏ္ဍိ ဇာတိနံ ပဝံ ဧကဝေဒန္တံ ။

ស្រីព្រះរា

[illegible]

ကလေးစာပေများ စာအုပ်များ ရရှိရန်အတွက် ကလေးစာပေများ စာအုပ်များ ရရှိရန်အတွက်

ឧបាស័ក្ខ បណ្ឌិត័បតី ឧបាស័ក្ខ បណ្ឌិត័បតី ឧបាស័ក្ខ បណ្ឌិត័បតី

ទីក្រុង ឧប្បត្តិ ហេតុប្បទាន ទី៧ ។ ហេតុ មគ្គ.

និមត្តករ ធានាគ្រប់គ្រងនិមត្តករ ធនាគារ ប្រតិបត្តិ (ប្រតិបត្តិ)

មន្ត្រីតំណាង ក្រសួង ឧស្សាហកម្ម (ហេតុផល) គឺថា ៥

(706) Եղիշան զք հարցնաւ զհայր

ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਦੇ ੭

[៧០៦] ក្នុងនាមព្រះពុទ្ធិយ មានព្រះ ក្នុងនាមព្រះពុទ្ធិយ
មានព្រះ ។

(က) (က) ကွန်ဒိုမီနီယံများ၏ စီးဝင်မှု ပြောင်းလဲမှုများ

(ពិភព) គួរសង់បតិប្បដ្ឋយ មានការ ព្យាបាលនាហេតុប្បដ្ឋយ ។

ឥន្ទ្រវរ្ម័ន៍ បុត្រវរ្ម័ន៍ អន្ទ្រវរ្ម័ន៍ បុត្រវរ្ម័ន៍
 ឥន្ទ្រវរ្ម័ន៍ បុត្រវរ្ម័ន៍ អន្ទ្រវរ្ម័ន៍ បុត្រវរ្ម័ន៍

ឧបសគ្គ ខែចេតវត្តៈ ក្នុងស្រុកភ្នំពេញ ដែលរលាក

សំណុំ ប្រាក់ (ក្នុងការគ្រប់គ្រងសេវា) ប្រាក់

សង្ខត បក្ខិណៈខាងដេរ ។

បដិច្ចវិញ្ញាណ៖

(ព្រះធម៌) ធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌
 មានមគ្គជាអធិបតី ជាហេតុ រឿងតើអញ្ជឹង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មាន
 ករណៈ ៧ ៥ ធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌
 មានមគ្គជាអធិបតី មិនមែនជាហេតុ តើចតើអញ្ជឹង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
 មានករណៈ ៧ ៥ ធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌
 មានមគ្គជាអធិបតី ជាហេតុផង ខ្លួនធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី មិនមែនជា
 ហេតុផង រឿងតើអញ្ជឹង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានករណៈ ៧ ៥

[ដក់] ក្នុងរោងចក្រច្បង មានការៈ ៩ ក្នុងការប្រឡងច្បង
មានការៈ ៩ ក្នុងក្រុមច្បង មានការៈ ៩ ក្នុងការប្រឡងច្បង មានការៈ ៩
ក្នុងការប្រឡងច្បង មានការៈ ៩ ។

នហេតុ មគ្គាធិបតិ ធាត្មា នហេតុស្ស មគ្គាធិបតិស្ស
 ធម្មស្ស អធិវតិច្ឆន្តយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
 តិណំ ។ ហេតុ មគ្គាធិបតិ ច នហេតុ មគ្គាធិបតិ
 ច ធាត្មា ហេតុស្ស មគ្គាធិបតិស្ស ធម្មស្ស អធិវ-
 តិច្ឆន្តយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ តិណំ ។

[៧២២] ហេតុយា តិណំ អារម្មណេ នវ អធិ-
 បតិយា នវ អនត្តរេ នវ សមនត្តរេ នវ សហជា-
 តេ នវ អត្តាមត្តេ នវ ធិស្សយេ នវ ឧបទិស្សយេ
 នវ អារាមវេន នវ តាម្មេ តិណំ រាហារេ តិណំ
 វត្ថុនិយេ នវ ណារេ តិណំ អត្តេ នវ សម្បយុត្តេ
 នវ អត្ថិយា នវ អវិភតេ នវ ។

[៧២៣] នហេតុ មគ្គាធិបតិ ធាត្មា ហេតុស្ស
 មគ្គាធិបតិស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បន្តយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បន្តយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បន្តយេន
 បច្ចយោ ។

ធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ មិនមែនជាហេតុ ជាច្រើន ខែធម៌ មានមគ្គជា
 អធិបតិ ជាហេតុ ដោយអធិបតិច្ឆន្តិយ បានដល់អារម្មណាធិបតិ មាន
 ករៈ ព្វ ។ ធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុក្តី ធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ
 មិនមែនជាហេតុក្តី ជាច្រើន ខែធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុ
 ដោយអធិបតិច្ឆន្តិយ បានដល់អារម្មណាធិបតិ មានករៈ ព្វ ។

[៧២៤] ក្នុងហេតុប្បន្តិយ មានករៈ ព្វ ក្នុងអារម្មណាប្បន្តិយ
 មានករៈ ៧ ក្នុងអធិបតិច្ឆន្តិយ មានករៈ ៧ ក្នុងអនត្តរាប្បន្តិយ មានករៈ ៧
 ក្នុងសមនត្តរាប្បន្តិយ មានករៈ ៧ ក្នុងសហជាតាប្បន្តិយ មានករៈ ៧
 ក្នុងអត្តាមត្តាប្បន្តិយ មានករៈ ៧ ក្នុងធិស្សយាប្បន្តិយ មានករៈ ៧
 ក្នុងឧបទិស្សយាប្បន្តិយ មានករៈ ៧ ក្នុងអារាមវេនាប្បន្តិយ មានករៈ ៧
 ក្នុងតាម្មេប្បន្តិយ មានករៈ ព្វ ក្នុងរាហារេប្បន្តិយ មានករៈ ព្វ ក្នុងវត្ថុ-
 និយាប្បន្តិយ មានករៈ ព្វ ក្នុងណារេប្បន្តិយ មានករៈ ព្វ ក្នុងអត្តេប្បន្តិយ
 មានករៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តាប្បន្តិយ មានករៈ ៧ ក្នុងសម្បត្តិច្ឆន្តិយ មាន
 ករៈ ៧ ក្នុងអវិភតាប្បន្តិយ មានករៈ ៧ ។

[៧២៥] ធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ មិនមែនជាហេតុ ជាច្រើន
 ខែធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុ ដោយអារម្មណាប្បន្តិយ ជាច្រើន
 ដោយសហជាតាប្បន្តិយ ជាច្រើន ដោយឧបទិស្សយាប្បន្តិយ ។

១៨៨

អតីតប្រជុំពិធី អនុលោមទូតក្នុងប្រជុំ

(៧២៦) ឈោតុយា ឆ ឆោតុយា ឆ ។

(៧២៧) ហ្មឺតុយា ឆោតុយា ឆ ។

(៧២៨) ឆោតុយា ឆោតុយា ឆ ។

យថា តុសលក្ខិត បញ្ញាវស្ស អនុលោម

បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា អនុលោម បញ្ញា បញ្ញា

បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា ឆ ឆ ឆ ។

បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា ឆ ឆ ។

បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា

បញ្ញា បញ្ញា

(៧២៩) ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ

ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ។

(៧៣០) ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ

ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ

ឆោតុ ។

អតីតប្រជុំពិធី អនុលោមទូតក្នុងប្រជុំ

(៧២៦) ឆោតុយា ឆោតុយា ឆោតុយា ឆោតុយា

ឆោតុយា ។

(៧២៧) ឆោតុយា ឆោតុយា ឆោតុយា ។

(៧២៨) ឆោតុយា ឆោតុយា ឆោតុយា ។

អនុលោម បញ្ញា បញ្ញា អនុលោម បញ្ញា បញ្ញា

បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា

បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា

បញ្ញា បញ្ញា ។

បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា ។

បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា

បញ្ញា បញ្ញា

(៧៣១) ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ

ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ។

(៧៣២) ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ

ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ។

ឆោតុ ។

ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ឆោតុ ។

[៧៥២] ហេតុ ឧប្បន្នោ នន្តោ ហេតុស្ស ឧប្ប-

ន្នស្ស ឧប្បន្នំ សហជាតប្បន្នយេន បច្ចុយោ ។

[៧៥៣] នហេតុយា នវ នន្តោន្តរោ នវ ។

[៧៥៤] ហេតុប្បច្ចយា នន្តោន្តរោ ភីលិ ។

[៧៥៥] នហេតុប្បច្ចយោ នន្តោន្តរោ ភីលិ ។

យថា កុសលភ្នំកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោម-
ម្យ្យំ បច្ចុយេម្យ្យំ អនុលោមប្បច្ចុយេម្យ្យំ បច្ចុ-
យេម្យ្យំ ឧបេក្ខេម្យ្យំ ភីលិនំ វា កាលោត្ថំ ។
នបដ្ឋិ ឧត្តត្ថេកេ បដិច្ចវារេមិ សហជាត-
កលេមិ បច្ចុយេកលេមិ និច្ចុយេកលេមិ សា-
សន្នកលេមិ សធម្មវត្ថុកលេមិ អនុប្បន្នាមិ
ឧប្បាធិមិ ធម្មំ ។

ហេតុកុសលភ្នំកេ ភីលិនំ ។

ហេតុកុសលភ្នំកេ ភីលិនំ

បញ្ញាវាសា

[៧៥៦] ហេតុ ឧប្បន្នោ នន្តោ ហេតុស្ស បច្ចុ-

ប្បន្នស្ស ឧប្បន្នំ ហេតុប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ភីលិ ។

[៧៥៧] នហេតុ ឧប្បន្នោ នន្តោ នហេតុស្ស

[៧៥៨] ធម៌ វេលាវេតាទ្យិនិហិយ ដាហេតុ ជាបច្ចុយ វៃ

នវ វេលាវេតាទ្យិនិហិយ ដាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ចុយ ។

[៧៥៩] ក្នុងនាហេតុប្បច្ចុយ មានសៈ ៧ ក្នុងនាហេតុប្បច្ចុយ

មានសៈ ៧ ។

[៧៦០] ក្នុងនាហេតុប្បច្ចុយ មានសៈ ៧ ក្រោមហេតុប្បច្ចុយ ។

[៧៦១] ក្នុងនាហេតុប្បច្ចុយ មានសៈ ៧ ក្រោមនាហេតុប្បច្ចុយ ។

អនុលោមភ្នំ បច្ចុយេភ្នំ អនុលោមប្បច្ចុយេភ្នំ បច្ចុយេនុលោម-
ភ្នំ វៃបញ្ញាវាសា ក្នុងកុសលភ្នំកេ វេលាវេតាទ្យិនិហិយ យ៉ាងណា
(ក្នុងហេតុកុសលភ្នំកេ) បច្ចុយេ នហេតុ យ៉ាងនោះដែរ ។
បដិច្ចវារេភ្នំ សហជាតសៈភ្នំ វច្ចុយេភ្នំ និស្សយេភ្នំ សំសង្ក-
ភ្នំ សម្បយុត្តវារេភ្នំ (ធម៌) មិនតែហេតុភ្នំ ក៏ពុំតែភ្នំ មិន
មានក្នុងកុសលភ្នំកេនោះទេ ។

ធម៌ ហេតុកុសលភ្នំកេ ។

ហេតុកុសលភ្នំកេ ភីលិនំ

បញ្ញាវាសា

[៧៦២] ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន^(១) ដាហេតុ ជាបច្ចុយ វៃនវ ជា

បច្ចុប្បន្ន ដាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ចុយ មានសៈ ៧ ។

[៧៦៣] ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន មិនតែដាហេតុ ជាបច្ចុយ វៃនវ

១ មានសំណើត្រូវអាន ។

បច្ចុប្បន្នស្នូ ធម្មស្នូ អាម្ពណាប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេក
តីណិ ។

[៧៦០] ហេតុ បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ ហេតុស្នូ
បច្ចុប្បន្នស្នូ ធម្មស្នូ អនិមិត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេក អា-
ម្ពណាតិបតិ សហជាតាតិបតិ តីណិ ។ ធម្មោតុ
បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ ធម្មោតុស្នូ បច្ចុប្បន្នស្នូ ធម្មស្នូ
អនិមិត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេក អាម្ពណាតិបតិ សហ-
ជាតាតិបតិ តីណិ ។

[៧៦១] ហេតុ បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ ហេតុស្នូ បច្ចុ-
ប្បន្នស្នូ ធម្មស្នូ សហជាតាប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេក ។

[៧៦២] ហេតុយោ តីណិ អាម្ពណា តីណិ អនិ-
មិត្តយោ ន សហជាតេ នវ អត្ថបញ្ញេ នវ វិស្សយេ
នវ ទុរវេស្សយេ នវ បុរោហិតេ តីណិ បច្ចាជានេ
តីណិ តាន្តេ តីណិ វិចារេន នវ អាណារេ តីណិ
វត្ថុន្តរេ នវ ឈានេ តីណិ វេន្តេ នវ សម្បយុត្តេ
នវ វិជ្ជយុត្តេ ពក្ខ អត្ថិយា នវ អវិគារេ នវ ។

[៧៦៣] ហេតុ បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ ហេតុស្នូ បច្ចុ-
ប្បន្នស្នូ ធម្មស្នូ សហជាតាប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេក ។

ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមែនជាហេតុ ដោយការម្នាណាប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ។

[៧៦៤] ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ជាបច្ចុប្បន្ន ខែធម៌ ជា
បច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ដោយអនិមិត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់អាម្ពណាតិបតិ វិនិ-
សហជាតាតិបតិ មានព្រះពុទ្ធ ។ ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ចុប្បន្ន ខែធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមែនជាហេតុ ដោយអនិមិត្តប្បដ្ឋយេន
បានដល់អាម្ពណាតិបតិ វិនិសហជាតាតិបតិ មានព្រះពុទ្ធ ។

[៧៦៥] ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ជាបច្ចុប្បន្ន ខែធម៌ ជា
បច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ដោយសហជាតាប្បដ្ឋយេន ។

[៧៦៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងអាម្ពណាប្បដ្ឋយេន
មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងអនិមិត្តប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងសហជាតាប្បដ្ឋយេន មាន
ព្រះពុទ្ធ ក្នុងអត្ថបញ្ញេប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋយេន មាន
ព្រះពុទ្ធ ក្នុងទុរវេស្សយប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងបុរោហិតប្បដ្ឋយេន មាន
ព្រះពុទ្ធ ក្នុងបច្ចាជានប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងតាន្តប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ
ក្នុងវិចារប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងអាណារប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ក្នុង
វត្ថុន្តរប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងវេន្តប្បដ្ឋយេន
មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងវិជ្ជយុត្តប្បដ្ឋយេន មាន
ព្រះពុទ្ធ ក្នុងអត្ថិយាប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ក្នុងអវិគារប្បដ្ឋយេន មានព្រះពុទ្ធ ។

[៧៦៧] ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ជាបច្ចុប្បន្ន ខែធម៌ ជា
បច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ដោយសហជាតាប្បដ្ឋយេន ។

[៧៦៤] ធម្មោត្ថយា ធម៌ ធម្មាវច្ឆរណ ធម៌ ។
 [៧៦៥] វេហុត្ថប្បច្ចយា ធម្មាវច្ឆរណ តីណិ ។
 [៧៦៦] ធម្មោត្ថប្បច្ចយា ធម្មាវច្ឆរណ តីណិ ។
 យថា កុសលត្ថិតេ បញ្ញាវាស្ស អនុ-
 លោមន្តិ បច្ចនិយម្បិ អនុលោមប្បច្ចនិយម្បិ
 បច្ចនិយា ធុលោមម្បិ តណិទំ ធម៌ ធម្មា-
 វច្ឆរណ ។ ធម្មន្តិ ធុតត្ថិតេ បដិច្ចវា ធម៌ ស-
 ហោតាវច្ឆរណ បច្ចយាវច្ឆរណ ធុតត្ថិតេ ធម៌
 សំសង្ខារាវច្ឆរណ សង្ខារប្បច្ចរណ អតីតម្បិ
 អនាគតម្បិ ធម៌ ។

ហេតុទុក្ខអភិធម្មាវច្ឆរណ ។

ហេតុទុក្ខអភិធម្មាវច្ឆរណ
 បដិច្ចវិណ

[៧៦៧] ហេតុ អភិធម្មាវច្ឆរណ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
 អភិធម្មាវច្ឆរណ ធម្មា ធម្មន្តិ វេហុត្ថប្បច្ចយា តីណិ ។
 ធម្មោត្ថ អភិធម្មាវច្ឆរណ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មោត្ថ អភិធម្ម-
 ាវច្ឆរណ ធម្មា ធម្មន្តិ វេហុត្ថប្បច្ចយា តីណិ ។

[៧៦៤] ក្នុងនោះហេតុប្បច្ចយ មាន៣៖ ក្នុងនោះអនុលោមប្បច្ចយ
 មាន៣៖ ។
 [៧៦៥] ក្នុងនោះអនុលោមប្បច្ចយ មាន៣៖ តា ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។
 [៧៦៦] ក្នុងនោះអនុលោមប្បច្ចយ មាន៣៖ តា ព្រោះនោះហេតុប្បច្ចយ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនិយាវក្តី អនុលោមប្បច្ចនិយាវក្តី បច្ចនិយាវ-
 ក្តី ឧបញ្ញាវក្តី ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែលលោកចង់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខអភិធម្មាវច្ឆរណ) បណ្តា ធម្មា ធម្មា យ៉ាង
 នោះដែរ ។ បដិច្ចវាវក្តី សហោតាវក្តី បច្ចយាវក្តី
 ធុតត្ថិតាវក្តី សំសង្ខារាវក្តី សង្ខារប្បច្ចរក្តី អតីតម្បិ
 អនាគតម្បិ មិនមាន ក្នុងទុក្ខក្តីនោះទេ ។

ធម៌ ហេតុទុក្ខអភិធម្មាវច្ឆរណ ។

ហេតុទុក្ខអភិធម្មាវច្ឆរណ
 បដិច្ចវិណ

[៧៦៧] ធម៌ ជាអភិធម្មាវច្ឆរណ^(១) (ធម៌នោះអនុលោមជាអភិធម៌) ជាហេតុ
 អនុលោម ធុតត្ថិត ជាអភិធម្មាវច្ឆរណ ជាហេតុ ធម៌នោះធម្មន្តិ ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ចយ មាន៣៖ តា ។ ធម៌ ជាអភិធម្មាវច្ឆរណ មិនមែនជាហេតុ អនុលោម
 ធុតត្ថិត ជាអភិធម្មាវច្ឆរណ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មាន៣៖ តា ។

១ វិញ្ញាណញ្ចាយនាមៈ ធម៌នោះសញ្ញាសញ្ញាយនាមៈ ។

(ඒඑක) සංගජායුද්ධයා ආණ්ඩූර්ණ ශ්‍රේණි
සංගජානිකතෙති පද්මයන්තෙති විස්ප්‍රයත්-
තෙති සම්පද්ධතෙති සංග්‍රාහකතෙති පද්ම-
නිසංසිද්ධා වික්‍රාමශ්‍රීණි ॥

បញ្ចប់វិទ្យុ

(ឆ្នាំ២៤) ហេតុ អតីតកម្មនេះ ឆ្នាំ ហេតុកម្ម
អតីតកម្មនេះ ឆ្នាំ ហេតុកម្មនេះ ឆ្នាំ ហេតុកម្ម
នេះ ។

(၈၈၄) ယေဘု မဇ္ဈိကာဗျူဟော သဒ္ဓါ ယေဘုနိဗ္ဗာ
မဇ္ဈိကာဗျူဟာဗျူ ဝိဇ္ဇနဗျူ မာဂ္ဂဗျူဟာဗျူဟော ဗဒ္ဓိ-
ယော ဝေ ခ။

(៧៣២) ហេតុ សត្តិការម្មណ្ឌោ ធម្មោ ហេតុស្ស
 សត្តិការម្មណ្ឌស្ស ធម្មស្ស សនិបតិយ្យចូលេន មច្ចា-
 យោ អាម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ តីណិ ។
 ហេតុ សត្តិការម្មណោ ធម្មោ ធម្មោតុស្ស សត្តិ-
 កម្មណស្ស ធម្មស្ស សនិបតិយ្យចូលេន មច្ចាយា អា-
 ម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ តីណិ ។ ហេតុ
 សត្តិការម្មណោ ច ធម្មោតុ សត្តិការម្មណោ ច ធម្មោ

[៧៧២] ក្នុងការប្តូរឈ្មោះ មានការ ៥ ព្រោះមានបុព្វបទ ។
សហជាតក្តី ច្បងក្តី និងរូបក្តី សំសង្ការក្តី
សង្ខារក្តី ដូចគ្នាទៅនឹងបុព្វបទ ។ ច្បង ឈ្មោះ ឈ្មោះ
ពិសោធន៍ ។

ប្រភពភ្នំ៖

(ផ្សំ) ភក្តី ដំណើរការប្រជុំ ជំនាញ ដំណើរការ ប្រជុំ
ដំណើរការប្រជុំ ជំនាញ ដំណើរការប្រជុំប្រជុំ ប្រជុំប្រជុំ ១ ២

[៥៧៩] ធម៌ ជាតិគារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាច្រើន ខែតម្លៃ
ជាតិគារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយការប្រឈមរឿយ មាន១០៩ ៥

[៧៧៦] ធម៌ ជាអតីតកម្ម ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជា
អតីតកម្ម ជាហេតុ ដោយអធិបតីបច្ច័យ បានដល់ការឈានដល់
និរិសហជាតាមបរិ បាទនេះ ៣ ។ ធម៌ ជាអតីតកម្ម មិនមែនជា
ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអតីតកម្ម មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិ-
បតីបច្ច័យ បានដល់ការឈានដល់ និរិសហជាតាមបរិ បាទនេះ ៣ ។
ធម៌ ជាអតីតកម្ម ជាហេតុ ជាអតីតកម្ម មិនមែនជាហេតុ

[៧៧២] ឈោតុំ អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច

ឈោតុំ អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឈោតុច្ចុ-
ច្ចយោ ។ ឈោតុំ អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច ឈោតុ
អនាគតារម្មណំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឈោតុច្ចុច្ចយោ ។

[៧៧៣] ឈោតុំ អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច

ឈោតុ អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអធិប-
តិច្ចុច្ចយោ ។

[៧៧៤] ឈោតុយា ទ្វេ ឧអធិបតិយោ ធរ ឧប្បរ-

ជាវេត ធរ ឧបត្តាជាវេត ធរ ឧកាសវេត ធរ ឧត្ថាប្ប-
តិណិ ឧវហិតោ ធរ ឧបាត្ត ឋិតំ ឧវិក្ខយុត្តោ ធរ ។

[៧៧៥] ឈោតុច្ចុច្ចយោ ឧអធិបតិយោ ធរ ។

[៧៧៦] ឈោតុច្ចុច្ចយោ អារម្មណោ ទ្វេ ។

សហជាតកំភេតំ ចច្ចយកំភេតំ ធិស្សយក-

ភេតំ សំសង្កកំភេតំ សង្សយុត្តកំភេតំ បដិច្ច-

ករសធិសា វិគ្គាមេតទ្វា ។

បញ្ញាវិវា

[៧៧៧] ឈោតុ អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឈោ-

តុច្ចុ អនាគតារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឈោតុច្ចុច្ចយោឧ-
បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៧៨] ធម៌ ជាអនាគតារម្មណំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ទ្វេធម៌

ជាអនាគតារម្មណំ មិនមែនជាហេតុ វេចកើតឡើង ព្រោះនោះហេតុច្បាច្ចុយ ។
ធម៌ ជាអនាគតារម្មណំ ជាហេតុ អាស្រ័យ ទ្វេធម៌ ជាអនាគតារម្មណំ
មិនមែនជាហេតុ វេចកើតឡើង ព្រោះនោះហេតុច្បាច្ចុយ ។

[៧៧៩] ធម៌ ជាអនាគតារម្មណំ ជាហេតុ អាស្រ័យ ទ្វេធម៌

ជាអនាគតារម្មណំ ជាហេតុ វេចកើតឡើង ព្រោះនោះអធិបតិច្ចុច្ចុយ ។

[៧៨០] ក្នុងនោះហេតុច្បាច្ចុយ មានការៈ២ ក្នុងនោះអធិបតិច្ចុច្ចុយ មាន

ការៈ៥ ក្នុងនោះបុប្ផកាយច្បាច្ចុយ មានការៈ៥ ក្នុងនោះបញ្ចកាយច្បាច្ចុយ មាន

ការៈ៥ ក្នុងនោះកាយច្បាច្ចុយ មានការៈ៥ ក្នុងនោះកាយច្បាច្ចុយ មានការៈ៥

ក្នុងនោះទាតច្បាច្ចុយ មានការៈ៥ ក្នុងនោះមន្តច្បាច្ចុយ មានការៈ៥ ក្នុងនោះច្បា-

យក្ខច្បាច្ចុយ មានការៈ៥ ។

[៧៨១] ក្នុងនោះអធិបតិច្ចុច្ចុយ មានការៈ៥ ព្រោះនោះហេតុច្បាច្ចុយ ។

[៧៨២] ក្នុងនោះអារម្មណច្បាច្ចុយ មានការៈ៥ ព្រោះនោះអធិបតិច្ចុច្ចុយ ។

សហជាតកំភេតំ ចច្ចយកំភេតំ ធិស្សយកំភេតំ សំសង្កកំភេតំ សម្ស-

យុត្តកំភេតំ វុច្ចនាទីធម៌ច្បាច្ចុយ ធម៌ច្បាច្ចុ ធម្មវិញ្ញាណោធម៌ច្បាច្ចុ ។

បញ្ញាវិវា

[៧៨៣] ធម៌ ជាអនាគតារម្មណំ ជាហេតុ ជាច្បុយ ២ធម៌

ជាអនាគតារម្មណំ ជាហេតុ ជាហេតុច្បាច្ចុយ មានការៈ៥ ។

[៧៧១] ហេតុ អនាគតាម្បណោ ធម្មោ ហេតុស្ស អនាគតាម្បណស្ស ធម្មស្ស អនាម្បណាម្បន្ត-
យេន បច្ចុយោ នវ ។

[៧៧២] ហេតុ អនាគតាម្បណោ ធម្មោ ហេតុស្ស អនាគតាម្បណស្ស ធម្មស្ស អនិបត្តិយ្យន្តរយេន បច្ចុយោ អាម្បណានិបតិ សហជានានិបតិ តីណិ ។
នហេតុ អនាគតាម្បណោ ធម្មោ អនាគតស្ស អនាគតាម្បណស្ស ធម្មស្ស អនិបត្តិយ្យន្តរយេន បច្ចុយោ អាម្បណានិបតិ សហជានានិបតិ តីណិ ។
ហេតុ អនាគតាម្បណោ ន ធម្មោ អនាគតាម្បណោ ធម្មោ ហេតុស្ស អនាគតាម្បណស្ស ធម្មស្ស អនិបត្តិយ្យន្តរយេន បច្ចុយោ អាម្បណានិបតិ សហជានានិបតិ តីណិ ។

[៧៧៣] ហេតុយា តីណិ អនាម្បណោ នវ អនិបត្តិយា នវ អនន្តរេ នវ សនន្តរេ នវ ករណីនេ នវ អញ្ញាមន្តា នវ និស្សយេ នវ ទមនិស្សយេ នវ អនសេវនេ នវ ត្រាត្ថ តីណិ វិចារេនេ នវ ពាហារេ តីណិ វត្ថុនិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មត្តេ តីណិ អវិកតេ នវ ។

[៧៧៤] នវ ជាតនាគារម្មណំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃនវ ជាតនាគារម្មណំ ជាហេតុ ដោយការមូលប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១

[៧៧៥] នវ ជាតនាគារម្មណំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃនវ ជាតនាគារម្មណំ ជាហេតុ ដោយអនិបត្តិប្បច្ច័យ បានដល់ការមូលបិបតិ ទិវិសហជានានិបតិ មានពីរ៖ ១ នវ ជាតនាគារម្មណំ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃនវ ជាតនាគារម្មណំ មិនមែនជាហេតុ ដោយអនិបត្តិប្បច្ច័យ បានដល់ការមូលបិបតិ ទិវិសហជានានិបតិ មានពីរ៖ ២ នវ ជាតនាគារម្មណំ ជាហេតុ ធម៌ ជាតនាគារម្មណំ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃនវ ជាតនាគារម្មណំ ជាហេតុ ដោយអនិបត្តិប្បច្ច័យ បានដល់ការមូលបិបតិ ទិវិសហជានានិបតិ មានពីរ៖ ៣

[៧៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៣ ក្នុងអនាម្បណប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤ ក្នុងអនិបត្តិប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៦ ក្នុងសនន្តរប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្នុងនិសហជានប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៨ ក្នុងអត្រាមត្តាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១០ ក្នុងទមនិស្សយប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១១ ក្នុងអនសេវនប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១២ ក្នុងត្រាត្ថប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៣ ក្នុងវិចារប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៤ ក្នុងពាហារប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៥ ក្នុងវត្ថុនិយប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៦ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៧ ក្នុងមត្តប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៨ ក្នុងអវិកតប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ១៩

[៧៩៣] ហេតុ អនាគតាម្ពណ្ណា នន្ទោ ហេតុស្ស អនាគតាម្ពណ្ណាស្ស នម្ពស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ សហជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ឧបស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

[៧៩៤] នហេតុយា នវ នអារម្មណ នវ ។

[៧៩៥] ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណេ ភីណំ ។

[៧៩៦] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ នវ ។

យថា ឥន្ទសលត្ថិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុណាមម្បិ បច្ចដិយម្បិ វាទុណេអប្បដ្ឋដិយម្បិ បច្ចដិយេន វុណាមម្បិ ភណីតំ វេ ករណាតតំ ។

បដិវ្យាស

[៧៩៧] ហេតុំ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណំ នម្មំ បដិច្ច ហេតុ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណា នន្ទោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ភីណំ ។ នហេតុំ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណំ នម្មំ បដិច្ច នហេតុ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណា នន្ទោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ភីណំ ។ ហេតុំ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណាភិ នហេតុំ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណាភិ នម្មំ បដិច្ច ហេតុ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណា នន្ទោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ភីណំ ។

[៧៩៧] ធម៌ ជាវចនាម្ពណ្ណំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាវចនាម្ពណ្ណំ ជាហេតុ ដោយការម្ស្រាបប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបស្សយប្បដ្ឋយ ។

[៧៩៨] ក្នុងវចនាម្ពណ្ណំ មានវាវៈ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ។

[៧៩៩] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨០០] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋយ ។

អនុណេក្ខំ បច្ចដិយេក្ខំ អនុណេក្ខដិយេក្ខំ បច្ចដិយេនុណេក្ខំ នៃបញ្ញាវាវៈ ក្នុងឥន្ទសលត្ថិកៈ ដែលពណ៌នាដោយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខកម្មនិកាយមាគ្គិក) ហេតុ គប្បតំ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិវ្យាស

[៨០១] ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណំ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណំ ជាហេតុ ទើបភីតាវ្យាដិ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ។ ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណំ មិនមែនជាហេតុ ទើបភីតាវ្យាដិ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ។ ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណំ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណំ ជាហេតុផង នូវធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណំ មិនមែនជាហេតុផង ទើបភីតាវ្យាដិ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ។

[៧៧៨] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិប.

តិយា នវ កាមា វេ អវិការេ នវ ។

[៧៧៩] នាហេតុំ បទុប្បន្នាម្ពណំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
បទុប្បន្នាម្ពណោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្ប
ន្នយា ។ នាហេតុំ បទុប្បន្នាម្ពណំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
បទុប្បន្នាម្ពណោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា ។

[៧៨០] ហេតុំ បទុប្បន្នាម្ពណំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
បទុប្បន្នាម្ពណោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ អធិបតីយ្យន្នយា ។

[៧៨១] នាហេតុយា វេ នអធិបតីយា នវ ន.
ប្បាជានេ នវ នបញ្ចាជានេ នវ នកាសាវាទេ នវ ន.
កាមា តិណិ នវិការេ នវ នយាទេ វិកតំ នបញ្ច
វិកតំ នវិស្សយុត្តេ នវ ។

[៧៨២] ហេតុប្បន្នយា នអធិបតីយា នវ ។

[៧៨៣] នហេតុប្បន្នយា អារម្មណេ វេ ។

សហជាតកំភោមិ បទ្ទយកំភោមិ និស្សយក.
ភោមិ សំសម្ពតំភោមិ សម្បយុត្តកំភោមិ មន្តិច្ច.
កាសនិសា វិគ្គាហតថា ។

[៧៨៤] កុដិហេតុប្បន្នយា មានករៈ ៧ កុដិអារម្មណប្បន្នយា មាន
ករៈ ៧ កុដិអធិបតីយ្យន្នយា មានករៈ ៧ កុដិកម្មប្បន្នយា មានករៈ ៧
កុដិកវិបាកប្បន្នយា មានករៈ ៧ ។

[៧៨៥] ធម៌ ជាបទុប្បន្នាម្ពណំ មិនមែនជាហេតុ កាស្រីយ
នូវធម៌ ជាបទុប្បន្នាម្ពណំ មិនមែនជាហេតុ វេយាភិការឡើង ព្រោះ
នាហេតុប្បន្នយា ។ ធម៌ ជាបទុប្បន្នាម្ពណំ ជាហេតុ កាស្រីយ នូវ
ធម៌ ជាបទុប្បន្នាម្ពណំ មិនមែនជាហេតុ វេយាភិការឡើង ព្រោះនាហេ
តុប្បន្នយា ។

[៧៨៦] ធម៌ ជាបទុប្បន្នាម្ពណំ ជាហេតុ កាស្រីយ នូវធម៌
ជាបទុប្បន្នាម្ពណំ ជាហេតុ វេយាភិការឡើង ព្រោះនាហេតុប្បន្នយា ។

[៧៨៧] កុដិហេតុប្បន្នយា មានករៈ ៦ កុដិអារម្មណប្បន្នយា មាន
ករៈ ៧ កុដិអធិបតីយ្យន្នយា មានករៈ ៧ កុដិកម្មប្បន្នយា មានករៈ ៧
កុដិកវិបាកប្បន្នយា មានករៈ ៧ កុដិកាសាវាទប្បន្នយា មានករៈ ៧ កុដិ
នាហេតុប្បន្នយា មានករៈ ៧ កុដិកាសាវាទប្បន្នយា មានករៈ ៧ កុដិ
នាហេតុប្បន្នយា មានករៈ ៧ កុដិកាសាវាទប្បន្នយា មានករៈ ៧ ។

[៧៨៨] កុដិអធិបតីយ្យន្នយា មានករៈ ៧ ព្រោះនាហេតុប្បន្នយា ។

[៧៨៩] កុដិអារម្មណប្បន្នយា មានករៈ ៦ ព្រោះនាហេតុប្បន្នយា ។
សហជាតកំភោមិ បទ្ទយកំភោមិ និស្សយកំភោមិ សំសម្ពតំភោមិ សម្ប.
យុត្តកំភោមិ ដូចគ្នាមិនដូចគ្នាវិជ្ជា បទ្ទាតិ គប្បិទ្ធិកំស្តារផនិច្ច ។

បញ្ញាវិវេ

[៨០៤] ហេតុ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ធម្មា ហេតុស្ស បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បន្នយេន មច្ចយោ តីណិ ។

[៨០៥] ហេតុ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ធម្មា ហេតុស្ស បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បន្នយេន មច្ចយោ ធន ។

[៨០៦] ហេតុ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ធម្មា ហេតុស្ស បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចារិយេន មច្ចយោ រាម្មណនិច្ចារិ សហជាតានិច្ចារិ តីណិ ។

ធម្មា ហេតុ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ធម្មា ធម្មា ហេតុស្ស បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចារិយេន មច្ចយោ រាម្មណនិច្ចារិ សហជាតានិច្ចារិ តីណិ ។ ហេតុ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ធន ធម្មា ហេតុស្ស បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចារិយេន មច្ចយោ អារម្មណនិច្ចារិ តីណិ ។

[៨០៧] ហេតុយា តីណិ អារម្មណ ធន អនិច្ចារិយោ ធន អនន្តរោ ធន សនន្តរោ ធន សហជាតេ ធន អញ្ញាបញ្ញោ ធន វិស្សយេ ធន

បញ្ញាវិវេ

[៨០៨] ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បន្នយោ មានពិរៈ ព្វ ។

[៨០៩] ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ជាហេតុ ដោយការម្ពណ្ឌប្បន្នយោ មានពិរៈ ។

[៨១០] ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ជាហេតុ ដោយអនិច្ចារិយេន បានដល់ការម្ពណ្ឌនិច្ចារិ អនិច្ចារិយេន មានពិរៈ ព្វ ។ ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ នៃមនោវិញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ នៃមនោវិញ្ញាណ ដោយអនិច្ចារិយេន បានដល់ការម្ពណ្ឌនិច្ចារិ អនិច្ចារិយេន មានពិរៈ ព្វ ។ ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ជាហេតុ ធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ នៃមនោវិញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ឌ ជាហេតុ ដោយអនិច្ចារិយេន បានដល់ការម្ពណ្ឌនិច្ចារិ មានពិរៈ ព្វ ។

[៨១១] ក្នុងហេតុប្បន្នយោ មានពិរៈ ព្វ ក្នុងអារម្មណប្បន្នយោ មានពិរៈ ។ ក្នុងអនិច្ចារិយេន មានពិរៈ ។ ក្នុងអនន្តរាប្បន្នយោ មានពិរៈ ។ ក្នុងសនន្តរាប្បន្នយោ មានពិរៈ ។ ក្នុងសហជាតាប្បន្នយោ មានពិរៈ ។ ក្នុងអញ្ញាបញ្ញាប្បន្នយោ មានពិរៈ ។ ក្នុងវិស្សយាប្បន្នយោ មានពិរៈ ។

ឧបទ្ទិស្សនេ ធនំ អាសេវនេ ធនំ កាម្ម ភីណិ
 វិជារេត ធនំ អាហារេ ភីណិ វត្ថុន្តរេយ ធនំ អវិគាត
 ធនំ ។

[៨០៨] ហេតុ ចច្ចុប្បន្នានុសង្ខារ ធម្មា ហេតុស្ស
 ចច្ចុប្បន្នានុសង្ខារស្ស ធម្មស្ស អានុសង្ខារប្បន្នរយេន
 ចច្ចុយោ សហជាតប្បន្នរយេន ចច្ចុយោ ឧបទ្ទិស្ស-
 យប្បន្នរយេន ចច្ចុយោ ។

[៨០៩] និហេតុយោ ធនំ ឧបាទ្ទយោ ធនំ ។

[៨១០] ហេតុប្បន្នយោ ឧបាទ្ទយោ ភីណិ ។

[៨១១] និហេតុប្បន្នយោ អានុសង្ខារ ធនំ ។

យោ កុសលភ្និតោ ចញ្ញាតិស្ស អនុលោ-

មម្សិ ធម្មនីយម្មិ អនុលោមប្បន្ននីយម្មិ ចច្ចុ-

នីយាទុលោមម្មិ ភីណិតំ ឯវំ តលោកត្ថំ ។

ក្នុងឧបទ្ទិស្សនេយ្យប្បន្នយោ មានវារៈ ៩ ក្នុងការសាសនប្បន្នយោ មានវារៈ ៩
 ក្នុងកម្មប្បន្នយោ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិជារេតប្បន្នយោ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហា-
 រប្បន្នយោ មានវារៈ ៣ ក្នុងវត្ថុន្តរេយប្បន្នយោ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគាតប្បន្នយោ
 មានវារៈ ៩ ។

[៨១៨] ធម៌ ជាចច្ចុប្បន្នានុសង្ខារ ជាហេតុ ជាបន្តិយ វិធម៌
 ជាចច្ចុប្បន្នានុសង្ខារ ជាហេតុ ដោយអានុសង្ខារប្បន្នយោ ជាបន្តិយ ដោយ
 សហជាតប្បន្នយោ ជាបន្តិយ ដោយឧបទ្ទិស្សនេយ្យប្បន្នយោ ។

[៨១៩] ក្នុងនិហេតុប្បន្នយោ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបាទ្ទយោប្បន្នយោ
 មានវារៈ ៩ ។

[៨២០] ក្នុងនិហេតុប្បន្នយោ មានវារៈ ៣ ព្រោះនិហេតុប្បន្នយោ ។

[៨២១] ក្នុងអានុសង្ខារប្បន្នយោ មានវារៈ ៩ ព្រោះនិហេតុប្បន្នយោ ។

អនុលោមភី ចច្ចុនីយភី អនុលោមប្បន្ននីយភី ចច្ចុនីយាទុ-
 លោមភី វិចច្ចុញ្ញាតភី ក្នុងកុសលភ្និតោ វិចច្ចុញ្ញាតភី
 ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងនិហេតុទុកអភិការម្មណត្ថិកោ) ចច្ចុនីយ
 ភីប្បិកប្បិ យ៉ាងនេះដែរ ។

ហេតុទុក្ខអដ្ឋត្តិកំ

បដិច្ចវិហ

[៨០២] ហេតុ អដ្ឋត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
អដ្ឋត្តោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។
នហេតុំ អដ្ឋត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ អដ្ឋត្តោ ធម្មោ
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។ ហេតុ អដ្ឋត្តត្ថ
នហេតុំ ។ អដ្ឋត្តត្ថ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អដ្ឋត្តោ
ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។

[៨០៣] ហេតុយា នវ ពាម្ពុយា នវ អនិម
តិយា នវ កក្កេ នវ វិចារេ នវ អាចារេ នវ
អវិកេ នវ ។

[៨០៤] នហេតុំ អដ្ឋត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ
អដ្ឋត្តោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ។ ន
ហេតុំ អដ្ឋត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អដ្ឋត្តោ ធម្មោ
ឧប្បន្នតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨០៥] ហេតុ អដ្ឋត្តិ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ
អដ្ឋត្តោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ។

ហេតុទុក្ខអដ្ឋត្តិកំ

បដិច្ចវិហ

[៨០៦] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ខាន់ក្នុង ជា
ហេតុ វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ។ ធម៌ ខាន់ក្នុង
មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ខាន់ក្នុង មិនមែនជាហេតុ វេប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ។ ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាហេតុ
កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ខាន់ក្នុង ជាហេតុផង ខ្លួនធម៌ ខាន់ក្នុង មិនមែនជា
ហេតុផង វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ។

[៨០៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា
មានវារៈ ក្នុងអនិមតិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា មានវារៈ
ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា មានវារៈ ក្នុងសាហាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ក្នុងអវិជ-
កប្បដ្ឋយា មានវារៈ ។

[៨០៨] ធម៌ ខាន់ក្នុង មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ខាន់
ក្នុង មិនមែនជាហេតុ វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ ធម៌ ខាន់
ក្នុង ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ខាន់ក្នុង មិនមែនជាហេតុ វេបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨០៩] ធម៌ ខាន់ក្នុង មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លួនធម៌
ខាន់ក្នុង ជាហេតុ វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

សហជាតករោចិ មន្ទយករោចិ ធិស្សយក-
រោចិ សំសង្កករោចិ សម្បយុត្តករោចិ ធិដូ-
ករសធិសា វិគ្គរោតញា ។

បញ្ញាវិវា

[៨២០] ហេតុ អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ហេតុស្ស អដ្ឋ-
ត្ថស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បន្នយេន មច្ចយោ តិណិ ។

[៨២១] ហេតុ អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ហេតុស្ស អដ្ឋ-
ត្ថស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បន្នយេន មច្ចយោ នវ ។

[៨២២] ហេតុ អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ហេតុស្ស អ-
ដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បន្នយេន មច្ចយោ អារ-
ម្មណាធិបតី សហជាតករោចិ តិណិ ។ ធម្មោតុ
អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ធម្មោហេតុស្ស អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស អ-
ធិបតីប្បន្នយេន មច្ចយោ អារម្មណាធិបតី សហជា-
តករោចិ តិណិ ។ ហេតុ អដ្ឋត្ថោ ធម្មោហេតុ
អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ហេតុស្ស អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស អ-
ធិបតីប្បន្នយេន មច្ចយោ អារម្មណាធិបតី តិណិ ។

[៨២៣] ហេតុយោ តិណិ អារម្មណេ នវ
អធិបតីយោ នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ
សហជាតេ នវ អភាមត្វេ នវ ធិស្សយេ នវ

សហជាតករោចិ មន្ទយករោចិ ធិស្សយក-
រោចិ សំសង្កករោចិ សម្បយុត្តករោចិ ធិដូ-
ករសធិសា វិគ្គរោតញា ។

បញ្ញាវិវា

[៨២០] ធម្មំ ខាធិក្កនំ ជាហេតុ ជាបន្ទិយ ខែធម្មំ ខាធិក្កនំ
ជាហេតុ ដោយហេតុប្បន្នយ មានវារៈ ៣ ។

[៨២១] ធម្មំ ខាធិក្កនំ ជាហេតុ ជាបន្ទិយ ខែធម្មំ ខាធិក្កនំ
ជាហេតុ ដោយការមូលាប្បន្នយ មានវារៈ ៧ ។

[៨២២] ធម្មំ ខាធិក្កនំ ជាហេតុ ជាបន្ទិយ ខែធម្មំ ខាធិក្កនំ
ជាហេតុ ដោយអធិបតីប្បន្នយ បានដល់ការមូលាធិបតី ធិសហជាត-
ករោចិ មានវារៈ ៣ ។ ធម្មំ ខាធិក្កនំ មិនមែនជាហេតុ ជាបន្ទិយ
ខែធម្មំ ជាបន្ទិយ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតីប្បន្នយ បានដល់
ការមូលាធិបតី ធិសហជាតករោចិ មានវារៈ ៣ ។ ធម្មំ ខាធិក្កនំ ជា
ហេតុក្តី ធម្មំ ខាធិក្កនំ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបន្ទិយ ខែធម្មំ ខាធិក្កនំ
ជាហេតុ ដោយអធិបតីប្បន្នយ បានដល់ការមូលាធិបតី មានវារៈ ៣ ។

[៨២៣] ក្កនិហេតុប្បន្នយ មានវារៈ ៣ ក្កនិហេតុប្បន្នយ
មានវារៈ ៧ ក្កនិអនន្តរេប្បន្នយ មានវារៈ ៧
ក្កនិសមនន្តរេប្បន្នយ មានវារៈ ៧ ក្កនិសហជាតេប្បន្នយ មានវារៈ ៧
ក្កនិសហជាតេប្បន្នយ មានវារៈ ៧ ក្កនិធិស្សយេប្បន្នយ មានវារៈ ៧

ឧបទ័ស្សនេ នវំ ឬរាជេ ភីលំ ឬរាជេ ភីលំ
 រាសាវនេ នវំ តំស្ម ភីលំ វិចារេ នវំ ឧចារេ ភីលំ
 ឥន្ទ្រិយេ នវំ ត្ថុរាជេ ភីលំ ឃរ្យ្គេ នវំ ឧត្ថយ្យត្ថេ នវំ
 វិប្បយ្យត្ថេ ឃត្ថា អត្ថិយា នវំ ឧត្ថិយា នវំ វិចារេ នវំ
 អវិចារេ នវំ ។

(၄၆၆) ဟေ့နု အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ ဟေ့နုအဓိပ္ပာယ်
အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ
အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ
အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ
အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ အဓိပ္ပာယ် သိပ္ပံ

(၉၆၆) မဟာရဿာ မှ ဝိသုဒ္ဓါဝါဒ မှ ၇

(៨២២) ហេតុផលនៃការបំបែកប្រជាជន ១

(Table) containing information about the study

[illegible][illegible]

(២២២) ធម៌ ខាត់ក្នុង ដោះហេតុ ដាច់ផ្ទុយ ខែតិ ខាត់ក្នុង ធម៌
ហេតុ ដោយការកើតឡើង ដាច់ផ្ទុយ ដោយសហគមន៍ឡើង ដា
ច់ផ្ទុយ ដោយឧបទ្វីបឡើង ។

(၁၆၁) နိဗ္ဗာနသုတ္တံ ၁၆၁ နိဗ္ဗာနသုတ္တံ
 ၁၆၁ နိဗ္ဗာနသုတ္တံ ၁၆၁

(၁၆၆) ဂုဏ်သတ္တိသတ္တိ ၁၆၆၆၆ ဂုဏ်သတ္တိသတ္တိ

(පිටි) සුඛසංඝරාජ මහරජයාගේ ප්‍රායෝගික ෪

ពន្ធនាគារ បច្ចុប្បន្ន អនុលោមបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន
 ក្នុង បច្ចុប្បន្ន ក្នុង បច្ចុប្បន្ន ដែល បច្ចុប្បន្ន យ៉ាង
 លា (ក្នុង បច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន) បច្ចុប្បន្ន យ៉ាង លា ។

បោះឆ្នោត ទី១ បោះឆ្នោត ទី២ ។

២៣២) ហេតុអ្វីបានជា ទេវតាម្នាក់ៗ ត្រូវបាន គេស្គាល់ តាមឈ្មោះ ខ្លួនខ្លួន ។

(៨២៣) ឧបត្ថម្ភរដ្ឋបាល អភិវឌ្ឍន៍ រដ្ឋ ។

សហគមន៍ក្រោម បង្អួចក្រោម ជីស្សូយក្រោម សំសង្កក្រោម សម្បយុត្តក្រោម ដង្កកសង្ក វិទ្យាសាស្ត្រ ។

ပဏ္ဍိတ

(၈)၆၆။ ဟေဒု စတိန္ဒြာ ခေတ္တ ဟေဒုဗျာ စတိန္ဒြာ
 ခေတ္တဗျာ ဟေဒုဗျာဗျာယေဝ မဇ္ဇိယော ခိလိံ ။

(៥៣៨) ហេតុ តណ្ហា ឆន្ទោ ហេតុស្ស តណ្ហា
ឆន្ទស្ស អាម្ពណាច្ឆករោ ឆន្ទោ ឆរ ។

[៧២៦] ហេតុ តមិទ្ធា ធម្មស្ស អនិច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណនិមត្តិ
សហជីតានិមត្តិ វីណិ ។ ឧហេតុ តមិទ្ធា ធម្មស្ស
អនិច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណនិមត្តិ សហជីតានិមត្តិ វីណិ ។
ហេតុ តមិទ្ធា ធម្មស្ស អនិច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណនិមត្តិ
សហជីតានិមត្តិ វីណិ ។ ឧហេតុ តមិទ្ធា ធម្មស្ស អនិច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណនិមត្តិ សហជីតានិមត្តិ វីណិ ។ ឧហេតុ តមិទ្ធា ធម្មស្ស អនិច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណនិមត្តិ សហជីតានិមត្តិ វីណិ ។

កងខាងត្បូង មាន៧៖ ៣ កងខាងកើតត្បូង មាន៧៖ ៣ ។

(៨កង) ភស្តុតាងបច្ច័យ មានពីរ ព្រោះហេតុបច្ច័យ ។

(ឆ័ត្រ) ក្នុងការស្រាវជ្រាវ មានរាងៈ ៦ ព្រះនាមក្នុងប្រាសាទ ។

សហគមន៍កំពង់ ចក្ខុយកំពង់ ឧស្សយកំពង់ សំសង្កត់កំពង់
 សម្បយកំពង់ ដូចគ្នាទាំងចំណុចនីមួយៗ ចំណុច កញ្ចប់
 ពិសោធន៍ ។

បញ្ហាទី៖

[៥៣៦] ធម៌ ខាងក្រៅ ជាហេតុ ជាផ្លូវ ខាង
ក្រៅ ជាហេតុ ជាយោបល់ផ្លូវ មាន៣៖ ១

[៨៣៨] ឆ្នាំ ខាងក្រៅ ឆ្នាំ ២០០៧ ខាងក្រៅ
ឆ្នាំ ២០០៧ ខាងក្រៅ ឆ្នាំ ២០០៧ ខាងក្រៅ

(៨៣៦) ធម៌ ខាន់ស្រី ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ខាន់ស្រី
ជាហេតុ ដោយអតិបទិប្បច្ច័យ បានផលការមូលភាគបតិ និងសហជា-
តាភិបតិ មានព្រះ ព្យា ។ ធម៌ ខាន់ស្រី មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ
ខែធម៌ ខាន់ស្រី មិនមែនជាហេតុ ដោយអតិបទិប្បច្ច័យ បានផលការ-
មូលភាគបតិ និងសហជាតាភិបតិ មានព្រះ ព្យា ។ ធម៌ ខាន់ស្រី ជា
ហេតុក្តី ធម៌ ខាន់ស្រី មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ខាន់
ស្រី ជាហេតុ ដោយអតិបទិប្បច្ច័យ បានផលការមូលភាគបតិ មាន
ព្រះ ព្យា ។

[៨៣៩] យោគយោ តីណិ អាម្មណោ ធរ អនិ-
បតិយា នវ ប្តីវេជាន តីណិ អាសវាទ ធរ កម្ម
តីណិ វិជានេន ធរ វេជាន ធរ ។

[៨៤០] យោគុ តហិត្វា នាម្មា យោគុស្ស តហិត្វា
នម្មស្ស អាម្មណាប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយេន សហជានប្បដ្ឋ-
យេន បដ្ឋយេន ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយេន ។

[៨៤១] នយោគុយោ ធរ នអាម្មណោ ធរ ។

[៨៤២] យោគុប្បដ្ឋយោ នអាម្មណោ តីណិ ។

[៨៤៣] នយោគុប្បដ្ឋយោ អាម្មណោ ធរ ។

យថា កុសលភ្នំនេ បន្ទាតិវាស្ស អនុលោ-
មម្បិ បព្វនិយម្បិ អនុលោមប្បព្វនិយម្បិ បព្វ-
និយោគុលោមម្បិ កលិតំ វេនំ ករណាតង្គំ ។

អន្ធរតតហិត្វា នលក្ខន្តិ ។

យោគបុរាណស្តង់ដារ ផ្នែក ។

[៨៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិវាទ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយោ
មានវិវាទ ក្នុងអនិបតិយប្បដ្ឋយោ មានវិវាទ ក្នុងប្តីវេជានប្បដ្ឋយោ មាន
វិវាទ ក្នុងអាសវាទប្បដ្ឋយោ មានវិវាទ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយោ មានវិវាទ ក្នុង
វិជានប្បដ្ឋយោ មានវិវាទ ក្នុងវេជានប្បដ្ឋយោ មានវិវាទ ។

[៨៣៨] ធម៌ ខាងក្រៅ ជាហេតុ ជាបដ្ឋយោ ខាងក្នុង ខាងក្រៅ
ជាហេតុ ដោយអាម្មណប្បដ្ឋយោ ជាបដ្ឋយោ ដោយសហជានប្បដ្ឋយោ ជា
បដ្ឋយោ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយោ ។

[៨៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិវាទ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយោ
មានវិវាទ ។

[៨៤០] ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយោ មានវិវាទ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៨៤១] ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយោ មានវិវាទ ព្រោះនាហេតុប្បដ្ឋយោ ។

អនុលោមភ្នំ បព្វនិយមភ្នំ អនុលោមប្បព្វនិយមភ្នំ បព្វនិ-
យោគុលោមភ្នំ នៃបញ្ញាវិវាទ ក្នុងកុសលភ្នំនេ ដែលលោកលំ
ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុបុរាណស្តង់ដារ) បណ្ឌិត អប្ប
លំ យ៉ាងណាផង ។ អប្បក្កហិត្វាធម៌ចាំឱ្យយោ បណ្ឌិត
មិនចាប់ខ្លួនច្បាប់ ។

យោគបុរាណស្តង់ដារ ។

[៨២៦] ធម្មោត្ថយោ ធ្វេ ធម្មតិបតិយា ធម៌ ធម្ម-
 រោគោតេ ធម៌ ធម្មច្ចាតោតេ ធម៌ ធម្មសោភ័ណេ ធម៌
 ធម្មាម្ពេ ភីណិ ធម្មិច្ឆាតេ ធម៌ ធម្មារាជ ធម៌ ធម្មា
 ធម៌ ធម្មិយ្យុត្តេ ធម៌ ។

[៨២៧] ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម្មតិបតិយា ធម៌ ។

[៨២៨] ធម្មោត្ថយោ អារម្មណេ ធ្វេ ។
 សំបាតាភកេចំ បច្ចយភកេចំ វិស្សយភ-
 កេចំ សំសង្កាភកេចំ សម្មយុត្តភកេចំ បដិច្ច-
 កាសនិសា វិជ្ជាវគ្គោ ។

បញ្ញាវិវា

[៨២៩] ហេតុ អដ្ឋក្កាម្មណោ ធម្មោ ហេតុស្ស
 អដ្ឋក្កាម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៨៣០] ហេតុយា ភីណិ អារម្មណេ ធម៌ ធម្ម-
 តិបតិយា ធម៌ អវិច្ឆាតេ ធម៌ ។

[៨៣១] ហេតុ អដ្ឋក្កាម្មណោ ធម្មោ ហេតុស្ស
 អដ្ឋក្កាម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ច-
 យោ សហជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋ-
 យេន បច្ចយោ ។

[៨៣២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ២ ក្នុងនករិយបតិប្បដ្ឋយោ មាន
 វាៈ ៧ ក្នុងនបុរោហិតប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ៧ ក្នុងនច្ចាតាប្បដ្ឋយោ មាន
 វាៈ ៧ ក្នុងនអារាម្មណប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយោ មាន
 វាៈ ៣ ក្នុងនវិជ្ជាប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ៧ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ១
 ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ៧ ។

[៨៣៣] ក្នុងនករិយបតិប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៨៣៤] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយោ ។
 សហជាតវាៈក្តី បច្ចយវាៈក្តី វិស្សយវាៈក្តី សំសង្កាវាៈក្តី
 សម្មយុត្តវាៈក្តី បដិច្ចាវាៈក្តី ឧបនិស្សយវាៈក្តី បទុក្ខ ភវិក្ខុ
 តំស្ការវនិក្ខុ ។

បញ្ញាវិវា

[៨៣៥] ធម៌ ជាអដ្ឋក្កាម្មណ៍ ជាហេតុ ជាច្ច័យ នៃធម៌ ជា
 អដ្ឋក្កាម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៨៣៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ៣ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយោ
 មានវាៈ ៧ ក្នុងនករិយបតិប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ៧ ក្នុងនច្ចាតាប្បដ្ឋយោ មាន
 វាៈ ៧ ។

[៨៣៧] ធម៌ ជាអដ្ឋក្កាម្មណ៍ ជាហេតុ ជាច្ច័យ នៃធម៌ ជា
 អដ្ឋក្កាម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយោ ជាច្ច័យ ដោយ
 សហជាតប្បដ្ឋយោ ជាច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយោ ។

[៨៩២] នហេតុយា នវ ឧបាទ្យាយោ នវ ។

[៨៩៣] មោឃុប្បទ្វយា ឧបាទ្យាយោ ភីណិ ។

[៨៩៤] នមោឃុប្បទ្វយា នហេតុយោ នវ ។

យថា កុសលភ្នំកេ មច្ឆាវាសន្ត វេទុលោ-

មម្ពិ បច្ឆនិយម្ពិ អនុលោមប្បទ្វនិយម្ពិ វេទុ-

និយាទុលោមម្ពិ ភីណិនំ វេ វេលោភនំ ។

បដិច្ចវិហ

[៨៩៥] មោឃុ នហេតុឧបាទ្យាយោ មម្ពិ មដិច្ច មោឃុ

នហេតុឧបាទ្យាយោ មម្ពា ឧប្បន្នតិ មោឃុប្បទ្វយា ។

[៨៩៦] មោឃុយា នវ ឧបាទ្យាយោ នវ អវិគតេ

នវ ។

[៨៩៧] នហេតុ នហេតុឧបាទ្យាយោ មម្ពិ មដិច្ច

នហេតុ នហេតុឧបាទ្យាយោ មម្ពា ឧប្បន្នតិ នហេតុ-

ប្បទ្វយា ។

[៨៩៨] នហេតុយា ទ្វេ នវនិមិត្តយា នវ ឧបាទ្យាយោ-

ភេ នវ នមច្ឆាជានេ នវ ឧបាទ្យាយោ នវ ឧបាទ្យាយោ ភីណិ

[៨៩៩] ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ មោឃុវេ ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ

មោឃុវេ ។

[៩០០] ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ មោឃុវេ ព្រាហមេតុប្បទ្វនិយ ។

[៩០១] ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ មោឃុវេ ព្រាហមេតុប្បទ្វនិយ ។

អនុលោមភ្នំ បច្ឆនិយភ្នំ អនុលោមប្បទ្វនិយភ្នំ បច្ឆនិយភ្នំ

លោមភ្នំ វេទុលោភេ ក្នុងកុសលភ្នំកេ ដែលលោភេ

ហើយយោភេ (ក្នុងហេតុទុក្ខក្បួនដ្ឋានក្នុងភ្នំកេ) បច្ឆនិយ

ភ្នំកេ យោភេវេ ។

បដិច្ចវិហ

[៩០២] ធម៌ ជាតហេតុឧបាទ្យាយោ ជាតហេតុ កាស្រីយេ ទ្វេធម៌

ជាតហេតុឧបាទ្យាយោ ជាតហេតុ ទេហភិកាឡិន ព្រាហមេតុប្បទ្វនិយ ។

[៩០៣] ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ មោឃុវេ ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ

មោឃុវេ ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ មោឃុវេ ។

[៩០៤] ធម៌ ជាតហេតុឧបាទ្យាយោ មិនមែនជាតហេតុ កាស្រីយេ

ទ្វេធម៌ ជាតហេតុឧបាទ្យាយោ មិនមែនជាតហេតុ ទេហភិកាឡិន ព្រាហ-

មេតុប្បទ្វនិយ ។

[៩០៥] ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ មោឃុវេ ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ មោឃុវេ

ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ មោឃុវេ ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ មោឃុវេ ក្នុងនហេតុប្បទ្វនិយ

អំពីទ្រព្យសកម្ម អនុលោមទុក្ខកម្មវិញ្ញាណ

[៥៦៤] យោគុយោ ភីណិ វាចាប្បណោ នវ អន្តិ-

ចតិយោ ន កុម្មារា ភីណិ វិចារេន ធម៌ កាយារា-

ភីណិ អវិកាតេ នវ ។

[៥៦៥] យោគុ តតិវិញ្ញាណោ កុម្មារា វេទកស្ស-

តតិវិញ្ញាណោ ស្ស នធម្មស្ស វាចាប្បណោប្បវាយេន បច្ចុ-

យោ សវោជានប្បវាយេន ពច្ចុយោ ទុមនិស្សយប្បវ-

ាយេន បច្ចុយោ ។

[៥៦៦] នយោគុយោ នវ នវាចាប្បណោ នវ ។

[៥៦៧] យោគុប្បវាយោ នវាចាប្បណោ ភីណិ ។

[៥៦៨] នយោគុប្បវាយោ នវាចាប្បណោ នវ ។

យោ កុសលន្តិកេន បច្ចុវិញ្ញាណស្ស អនុលោ-

មន្សំ បច្ចុវិញ្ញាណស្ស អនុលោមប្បវាយេន បច្ចុ-

វិចារេន កុសលន្តិកេន ភីណិ ឯវ កុសលន្តិកេន ។

អំពីទ្រព្យសកម្ម អនុលោមទុក្ខកម្មវិញ្ញាណ

[៥៦៩] ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ ក្នុងវេទកស្ស វាចាប្បណោ

ហេតុអ្វីបានជាទិសប្លែងសប្បាយផ្លូវភ្នំក្រី

ប្រាំបួនរោង

(၁၆၈) ငါးစုံ အဝိဇ္ဇာသမ္ပတ္တိသမ္ဘိဒ္ဓိ
 မသိဉ္စ ငါးစုံ အဝိဇ္ဇာသမ္ပတ္တိသမ္ဘိဒ္ဓိ ငါးစုံ ခုဗ္ဗ-
 ဉ္စိ ငါးစုံသမ္ဘိဒ္ဓိ ၁။ အဝိဇ္ဇာသမ္ပတ္တိသမ္ဘိဒ္ဓိ
 သမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိ
 ကမ္မသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိ
 သမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိ
 သမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိ
 သမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိသမ္ဘိဒ္ဓိ

(၁၆၈) ပရာချယာ ပါဏ် အဓိဗလိယော ပါဏ် အဓိ
 ဝေယျာဓိ ပါဏ် အတ္တဗျာဓိ ပါဏ် ဝိသျာဓိ ပါဏ်
 အတ္တ ပါဏ် ဝိသျာဓိ ပါဏ် အဓိဗလိယော ပါဏ် အတ္တ
 ဝေယျာဓိ ပါဏ် အတ္တ ပါဏ် ဝိသျာဓိ ပါဏ် အတ္တ
 ပါဏ် အဓိဗလိယော ပါဏ် ၇

၂၆၈၄) ပထမဆုံးဆန်းစစ်ခြင်း အစီရင်ခံစာ ပေးပို့ရန်
 ၂၆၈၅) ပထမဆုံးဆန်းစစ်ခြင်း အစီရင်ခံစာ ပေးပို့ရန်
 ၂၆၈၆) ပထမဆုံးဆန်းစစ်ခြင်း အစီရင်ခံစာ ပေးပို့ရန်

ហេតុអ្វីបានជាទស្សនស្ស័យដ៏បរិសុទ្ធ៖

ប្រជុំប្រជុំ:

[៨៩៨] ធម៌ ជាអង្គសម្បទសប្បដិឃៈ (ធម៌ មិនប្រកបដោយការ
ឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់) មិនមែនជាហេតុ ព្រមទាំង ផ្លូវធម៌
ជាអង្គសម្បទសប្បដិឃៈ មិនមែនជាហេតុ ដើម្បីកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ . . . គ្រោកអង្គបរិបូណ៌ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយប្បច្ច័យ
ច្ច័យ ឱស្សយប្បច្ច័យ ភក្ខប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ពលាធិប្បច្ច័យ មន្ត្រប្បច្ច័យ វិជ្ជាយុក្កប្បច្ច័យ ភក្ខប្បច្ច័យ
ឱនីកាភក្ខប្បច្ច័យ ។

(៨៧១) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានការៈ ១ ក្នុងគតិបតិប្បដ្ឋាន មាន
 ការៈ ១ ក្នុងសហោតប្បដ្ឋាន មានការៈ ១ ក្នុងត្រៃវិជ្ជាប្បដ្ឋាន មាន
 ការៈ ១ ក្នុងនិស្សយនប្បដ្ឋាន មានការៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាន មានការៈ ១
 ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាន មានការៈ ១ ក្នុងតាហោប្បដ្ឋាន មានការៈ ១ ក្នុង
 អន្តរាយប្បដ្ឋាន មានការៈ ១ ក្នុងវិហារប្បដ្ឋាន មានការៈ ១ ក្នុងត្រៃ
 វិជ្ជាប្បដ្ឋាន មានការៈ ១ ក្នុងវិស្សយនប្បដ្ឋាន មានការៈ ១ ក្នុងអតិប្បដ្ឋាន
 មានការៈ ១ ក្នុងវិភង្គប្បដ្ឋាន មានការៈ ១ ។

(៨៧១) ក្នុងតារាងបុព្វប្បន្ន មាន៣៖ ១ ក្នុងតារាងបុព្វប្បន្ន
មាន៣៖ ១ ក្នុងតារាងបុព្វប្បន្ន មាន៣៖ ១ ៧ ប្រើប្រាស់ បណ្ណា
ក្នុងតារាងបុព្វប្បន្ន មាន៣៖ ១ ៧

[៨៧៥] អហេតុ អនិទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច
 នហេតុ អនិទស្សនអប្បដិឃេ នា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ន
 ហេតុប្បដិច្ចយា ។ អហេតុ អនិទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មំ
 បដិច្ច ហេតុ អនិទស្សនអប្បដិឃេ នា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដិច្ចយា ។

[៨៧៦] នហេតុ អនិទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច
 នហេតុ អនិទស្សនអប្បដិឃេ នា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ន
 ធម្មាប្បដិច្ចយា តិណ្ហ ។

[៨៧៧] ហេតុ អនិទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច
 ហេតុ អនិទស្សនអប្បដិឃេ នា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ន
 អនិទស្សនអប្បដិឃេ បដិច្ចយា ។

[៨៧៨] នហេតុយា ពុទ្ធ នកាម្មនយា តិណ្ហ ន
 អនិបត្តិយា នវ នបុរេនាវេ នវ នបញ្ញាណេ នវ
 នរាសវនេ នវ នតត្ថេ តិណ្ហ នវិនាសេ នវ
 នរាហារេ វតី ននរាសេ វតី នមត្តេ វតី
 នសម្មយុត្តេ តិណ្ហ នវិញ្ញយុត្តេ នវ នោទន្តិយា
 តិណ្ហ នោវិនាសេ តិណ្ហ ។

[៨៧៩] ធម្មំ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម្មំ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ មិនមែនជាហេតុ ទើបគេកឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បដិច្ចយា ។ ធម្មំ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ ជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម្មំ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ មិនមែនជាហេតុ ទើបគេកឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បដិច្ចយា ។

[៨៨០] ធម្មំ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម្មំ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ មិនមែនជាហេតុ ទើបគេកឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បដិច្ចយា មានពីរៈ ៣ ។

[៨៨១] ធម្មំ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ ជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម្មំ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ ជាហេតុ ទើបគេកឡើង ព្រោះ
 អនិទស្សនអប្បដិឃេ ។

[៨៨២] ក្នុងនហេតុប្បដិច្ចយា មានពីរៈ ២ ក្នុងនកាម្មនយាប្បដិច្ចយា
 មានពីរៈ ៣ ក្នុងនអនិបត្តិប្បដិច្ចយា មានពីរៈ ៤ ក្នុងនបុរេនាវេប្បដិច្ចយា
 មានពីរៈ ៥ ក្នុងនបញ្ញាណេប្បដិច្ចយា មានពីរៈ ៥ ក្នុងនរាសវនេប្បដិច្ចយា មាន
 ពីរៈ ៥ ក្នុងនរាហារេប្បដិច្ចយា មានពីរៈ ៣ ក្នុងនវិនាសេប្បដិច្ចយា មានពីរៈ ៥
 ក្នុងនសម្មយុត្តេប្បដិច្ចយា មានពីរៈ ១ ក្នុងនវិញ្ញយុត្តេប្បដិច្ចយា មានពីរៈ ៣ ក្នុង
 នោទន្តិយាប្បដិច្ចយា មានពីរៈ ៥ ក្នុងនោវិនាសេប្បដិច្ចយា មានពីរៈ ៣ ក្នុង
 នោវិនាសេប្បដិច្ចយា មានពីរៈ ៣ ។

[៨៩៧] ហេតុប្បដ្ឋយា នកាម្មណោ ភីណិ ។

[៨៩៨] ហេតុប្បដ្ឋយា កាម្មណោ ទេ ។

សហជាតាភិបតិ បច្ចយភិបតិ វិស្សយភិ-
ភេមិ សំសង្កាភិបតិ សម្មយុត្តភិបតិ បដិច្ច-
ភាសនីសា វិគ្គាមតទ្ធ ។

បញ្ញាវិវេ

[៨៩៩] ហេតុ អនិចស្សន្ធអប្បដិយោ នខ្មោ
ហេតុស្ស អនិចស្សន្ធអប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្ប-
ដ្ឋយេន បច្ចយោ ភីណិ ។

[៩០០] ហេតុ អនិចស្សន្ធអប្បដិយោ នខ្មោ
ហេតុស្ស អនិចស្សន្ធអប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស កាម្ម-
ណាប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ ទេ ។

[៩០១] ហេតុ អនិចស្សន្ធអប្បដិយោ នខ្មោ ហេ-
តុស្ស អនិចស្សន្ធអប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ កាម្មណាភិបតិ សហជាតាភិបតិ
ភីណិ ។ នហេតុ អនិចស្សន្ធអប្បដិយោ នខ្មោ នហេ-
តុស្ស អនិចស្សន្ធអប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ កាម្មណាភិបតិ សហជាតាភិបតិ

[៨៩៩] ភុតិកាម្មណាប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៣ ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៩០០] ភុតិកាម្មណាប្បដ្ឋយ មានវាៈ ២ ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ។

សហជាតាភិបតិ បច្ចយភិបតិ វិស្សយភិបតិ សំសង្កាភិបតិ សម្ម-
យុត្តភិបតិ ដូចគ្នាទីបដិច្ចភិបតិ ហេតុ ធម្មវិទ្យាវិស្វាសនីយ ។

បញ្ញាវិវេ

[៩០១] ធម៌ ជាអនិចស្សន្ធអប្បដិយេៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ជាអនិចស្សន្ធអប្បដិយេៈ ជាហេតុ ជាហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៣ ។

[៩០២] ធម៌ ជាអនិចស្សន្ធអប្បដិយេៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ជាអនិចស្សន្ធអប្បដិយេៈ ជាហេតុ ដោយការម្មណាប្បដ្ឋយ មានវាៈ ៧ ។

[៩០៣] ធម៌ ជាអនិចស្សន្ធអប្បដិយេៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ជាអនិចស្សន្ធអប្បដិយេៈ ជាហេតុ ដោយអនិបតិប្បដ្ឋយ បានដល់ការម្មណា-
ភិបតិ ទីនិសហជាតាភិបតិ មានវាៈ ៣ ។ ធម៌ ជាអនិចស្សន្ធអប្បដិយេៈ
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអនិចស្សន្ធអប្បដិយេៈ មិនមែនជា
ហេតុ ដោយអនិបតិប្បដ្ឋយ បានដល់ការម្មណាភិបតិ ទីនិសហជាតាភិបតិ

[៨៨៦] ចោតុយា ឯវំ ឧភារម្មណោ ឯវំ ។

[៨៨៧] ចោតុយា ឯវំ ឧភារម្មណោ តិណំ ។

[៨៨៨] ចោតុយា ឯវំ ឧភារម្មណោ ឯវំ ។

យថា តុសលត្ថិតោ បច្ឆាទស្ស អនុលោ-

មម្បិ បច្ឆនិយម្បិ អនុលោមម្បិ បច្ឆនិយម្បិ បច្ឆ-

និយម្បិ អនុលោមម្បិ តិណំ ឯវំ ឧភារម្មណោ ។

បាតុកុលនិស្សន្ទបច្ឆនិយម្បិ ធិដ្ឋានំ ។

សហេតុទុក្ខកុសលដ្ឋានំ

បដិច្ចវិវា

[៨៨៩] សហេតុតំ តុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សហេតុតោ តុសលោ ធម្មោ ធិដ្ឋានំ ហេតុកុលនិស្សន្ទ ។

[៨៩០] សហេតុតំ តុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សហេតុតោ តុសលោ ធម្មោ ធិដ្ឋានំ អារម្មណោ បច្ឆនិយម្បិ ។

[៨៩១] ហេតុយា ឯវំ អារម្មណោ ឯវំ អតិបតិយា ឯវំ អនុទ្ធករ ឯវំ សមនុទ្ធករ ឯវំ សហជានត ឯវំ ឧត្តមតោ ឯវំ វិស្សនេ ឯវំ

[៨៩២] ក្នុងចោតុយា មានព្រះ ៩ ក្នុងអារម្មណបច្ឆនិយម្បិ មានព្រះ ៩ ។

[៨៩៣] ក្នុងអារម្មណបច្ឆនិយម្បិ មានព្រះ ៩ ព្រោះចោតុយា ។

[៨៩៤] ក្នុងអារម្មណបច្ឆនិយម្បិ មានព្រះ ៩ ព្រោះចោតុយា ។ អនុលោមក្តី បច្ឆនិយក្តី អនុលោមម្បិ បច្ឆនិយម្បិ បច្ឆនិយម្បិ ឯវំ ឧភារម្មណោ ក្នុងកុសលដ្ឋានំ ដែលលោកយាយ យ៉ាងណា (ក្នុងចោតុយា ឯវំ ឧភារម្មណោ ឯវំ ឧភារម្មណោ) បច្ឆនិយ ឯវំ យ៉ាង ខាងលើ ។

ចំ បាតុកុលនិស្សន្ទបច្ឆនិយម្បិ ។

សហេតុទុក្ខកុសលដ្ឋានំ

បដិច្ចវិវា

[៨៩៥] កុសលធម៌ ជាសហេតុតៈ (ប្រកបដោយហេតុ) អាស្រ័យ ឬកុសលធម៌ ជាសហេតុតៈ ទើបតែងឡើង ព្រោះចោតុយា ។

[៨៩៦] កុសលធម៌ ជាសហេតុតៈ អាស្រ័យ ឬកុសលធម៌ ជាសហេតុតៈ ទើបតែងឡើង ព្រោះអារម្មណបច្ឆនិយម្បិ ។

[៨៩៧] ក្នុងចោតុយា មានព្រះ ១ ក្នុងអារម្មណបច្ឆនិយម្បិ មានព្រះ ១ ក្នុងអនុទ្ធករ មានព្រះ ១ ក្នុងសមនុទ្ធករ មានព្រះ ១ ក្នុងសហជានត មានព្រះ ១ ក្នុងឧត្តមតោ មានព្រះ ១ ក្នុងវិស្សនេ មានព្រះ ១

ទុកខិត្តប្បយ ឯកំ បុរេជានេ ឯកំ អាសេវេ ឯ
កំ តត្ថេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៨៩២] សម្មាសុត្តន្ត ធម្មំ បដិច្ច សមេវាតុតោ

កុមារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មិយតិប្បជ្ជយា ។

[៨៩៣] ធម្មិយតិប្បជ្ជយា ឯកំ ឧបុរេជានេ ឯកំ
ឧប្បាជានេ ឯកំ ឧអាសេវេ ឯកំ ឧតត្ថេ ឯកំ
ឧវិតតេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

[៨៩៤] ហេតុប្បជ្ជយា ធម្មិយតិប្បជ្ជយា ឯកំ ។

[៨៩៥] ធម្មិយតិប្បជ្ជយា ហេតុយា ឯកំ ។

សហជានកំភេមិ វច្ឆយកំភេមិ ខិត្តយក-
កំភេមិ សំសជ្ជកំភេមិ សម្បយុត្តកំភេមិ បដិច្ច-
កំភេមិ វិជ្ជាវត្ថុតា ។

បញ្ញាវិវា

[៨៩៦] សមេវាតុតោ កុមារោ ធម្មោ សមេ-
វាតុតស្ម កុសលស្ម ធម្មស្ម ហេតុប្បជ្ជយេន បដ្ឋាយា ។

[៨៩៧] សមេវាតុតោ កុមារោ ធម្មោ សមេ-
វាតុតស្ម កុសលស្ម ធម្មស្ម ហេតុប្បជ្ជយេន
បដ្ឋាយា ។

កុដិទុបខិត្តប្បជ្ជយ ហេតុវា ១ កុដិបុរេជានប្បជ្ជយ ហេតុវា ១
កុដិអាសេវប្បជ្ជយ ហេតុវា ១ កុដិកត្តប្បជ្ជយ ហេតុវា ១ កុដិក-
ហេតុប្បជ្ជយ ហេតុវា ១ កុដិវិតតប្បជ្ជយ ហេតុវា ១ ។

[៨៩៨] កុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យ ខ្លឹមកុសលធម៌
ជាសហេតុកៈ វេទិតាភិក្ខុនិ ព្រោះធម្មិយតិប្បជ្ជយ ។

[៨៩៩] កុដិធម្មិយតិប្បជ្ជយ ហេតុវា ១ កុដិឧបុរេជានប្បជ្ជយ
ហេតុវា ១ កុដិឧប្បាជានប្បជ្ជយ ហេតុវា ១ កុដិឧអាសេវប្បជ្ជយ
ហេតុវា ១ កុដិឧកត្តប្បជ្ជយ ហេតុវា ១ កុដិឧវិតតប្បជ្ជយ ហេតុ
វា ១ កុដិឧវិប្បយុត្តប្បជ្ជយ ហេតុវា ១ ។

[៨៩០] កុដិធម្មិយតិប្បជ្ជយ ហេតុវា ១ ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។

[៨៩១] កុដិហេតុប្បជ្ជយ ហេតុវា ១ ព្រោះធម្មិយតិប្បជ្ជយ ។
សហជានកំភេមិ វច្ឆយកំភេមិ ខិត្តយកកំភេមិ សំសជ្ជកំភេមិ
សម្បយុត្តកំភេមិ ផ្ចិត្តាវិជ្ជាវត្ថុតាវិជ្ជា បដ្ឋានត ធម្មិយ
តិក្កាវេទិតុះ ។

បញ្ញាវិវា

[៨៩២] កុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបដ្ឋាយា ខែកុសលធម៌
ជាសហេតុកៈ ដោយហេតុប្បជ្ជយ ។

[៨៩៣] កុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបដ្ឋាយា ខែកុសលធម៌
ជាសហេតុកៈ ដោយហេតុប្បជ្ជយ ។

បដិបត្តិការ

(၁၈၈၈)။ အဘေရုဏ် အက္ခယလံ ဝိဇ္ဇံ ပဓိဒ္ဓ
 ဟေရုဏ် အက္ခယလံ ဝိဇ္ဇံ ခုပ္ပုဗ္ဗိတိ ဟေရု-
 ဗ္ဗုဗ္ဗယံ ။ အဘေရုဏ် အက္ခယလံ ဝိဇ္ဇံ ပဓိဒ္ဓ ဟေ-
 ရုဏ် အက္ခယလံ ဝိဇ္ဇံ ခုပ္ပုဗ္ဗိတိ ဟေရုဗ္ဗု-
 ဗ္ဗယံ ။ ဟေရုဏ် အက္ခယလံ အဘေရုဏ် အ-
 န္တယလံ ဝိဇ္ဇံ ပဓိဒ္ဓ ဟေရုဏ် အက္ခယလံ
 ဝိဇ္ဇံ ခုပ္ပုဗ္ဗိတိ ဟေရုဗ္ဗုဗ္ဗယံ ။

[៨០២] សាហាតុត្ថំ អត្តសាលំ ធម្មំ បដិច្ច សាហាតុត្ថោ អត្តសាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វាស្មណប្បដូឃា សាហាតុត្ថំ អត្តសាលំ ធម្មំ បដិច្ច សាហាតុត្ថោ អត្តសាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វាស្មណប្បដូឃា សាហាតុត្ថំ អត្តសាលំ ធម្មំ បដិច្ច សាហាតុត្ថោ អត្តសាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វាស្មណប្បដូឃា សាហាតុត្ថំ អត្តសាលំ ធម្មំ បដិច្ច សាហាតុត្ថោ អត្តសាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វាស្មណប្បដូឃា ។

បង្អែក

(៧០៣) អនុសលធម៌ ជាសហគុកៈ អាស្រ័យ ខ្លួនអនុសល
 ធម៌ ជាសហគុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អនុសល
 ធម៌ ជាសហគុកៈ អាស្រ័យ ខ្លួនអនុសលធម៌ ជាសហគុកៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អនុសលធម៌ ជាសហគុកៈ អា-
 ស្រ័យ ខ្លួនអនុសលធម៌ ជាសហគុកៈនឹង ខ្លួនអនុសលធម៌ ជាសហគុកៈ
 នឹង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៩០២] អតុសលធម៌ ជាសហគុកៈ អាស្រ័យ ខ្លួនអតុសលធម៌
ជាសហគុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះការមូលប្បជ្ឈិយ អតុសលធម៌
ជាសហគុកៈ អាស្រ័យ ខ្លួនអតុសលធម៌ ជាសហគុកៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះការមូលប្បជ្ឈិយ អតុសលធម៌ ជាសហគុកៈ ខ្លួនអតុសលធម៌ ជា
សហគុកៈ អាស្រ័យ ខ្លួនអតុសលធម៌ ជាសហគុកៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះការមូលប្បជ្ឈិយ ។ អតុសលធម៌ ជាសហគុកៈ អាស្រ័យ ខ្លួន
អតុសលធម៌ ជាសហគុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះការមូលប្បជ្ឈិយ ។
អតុសលធម៌ ជាសហគុកៈ អាស្រ័យ ខ្លួនអតុសលធម៌ ជាសហគុកៈ ធន
ខ្លួនអតុសលធម៌ ជាសហគុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះការមូលប្បជ្ឈិយ ។

[៧០៥] សហេតុកំ អតុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 សហេតុកោ អតុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនិ-
 បតិប្បដ្ឋយា ។

[៧០៦] ហេតុយា តីណិ អាម្ពណោ បញ្ច
 អនិបតិយា ឯកំ អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច
 សហជានេ បញ្ច អត្ថមត្តោ បញ្ច វិស្សយេ បញ្ច
 ឧបនិស្សយេ បញ្ច បុរោជានេ បញ្ច អាសវនេ
 បញ្ច តន្តោ បញ្ច អយាមេ បញ្ច វិន្ទ្រិយេ បញ្ច
 ឈានេ បញ្ច មន្តោ បញ្ច សម្បយុត្តោ បញ្ច វិញ្ញ-
 យុត្តោ បញ្ច អន្តិយា បញ្ច នន្តិយា បញ្ច វិគតោ
 បញ្ច អវិគតោ បញ្ច ។

[៧០៧] សហេតុកំ អតុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 អហេតុកោ អតុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឈោ-
 តុប្បដ្ឋយា ។

[៧០៨] សហេតុកំ អតុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 សហេតុកោ អតុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអនិ-
 បតិប្បដ្ឋយា ។

[៧០៩] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យ ខ្លាអកុសលធម៌
 ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ ។

[៧១០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានពីរៈ ៗ ក្នុងការម្នេណប្បដ្ឋយ
 មានពីរៈ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានពីរៈ១ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុងសហជានប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥
 ក្នុងអត្ថមត្តាប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុងបុរោជានប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥
 ក្នុងអាសវនប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុងតន្តប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុងអយាមេ-
 ប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុងវិន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ
 មានពីរៈ៥ ក្នុងមន្តប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន
 ពីរៈ៥ ក្នុងវិញ្ញយុត្តប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុងអន្តិប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុង
 នន្តិប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានពីរៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
 មានពីរៈ៥ ។

[៧១១] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យ ខ្លាអកុសលធម៌
 ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១២] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យ ខ្លាអកុសលធម៌
 ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ ។

[៩១៩] ឧបាតុប្បទ្វយា អាម្មណោ នវ ។
 បេតា កុសលភ្នំតោ មញ្ញាវាសន្ត អនុលោ-
 មម្បិ បច្ចុដ្ឋិយម្បិ អនុលោមប្បច្ចុដ្ឋិយម្បិ មច្ចុ-
 ដ្ឋិយានុលោមម្បិ កណ៌តំ ឯវំ ករណាតត្ថំ ។

បដិច្ចវិញ្ញា

[៩២០] សហេតុតំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ស.
 ហេតុតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ទា ភីណិ ។ អហេតុតំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 អហេតុតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ទ្វយា ភីណិ ។ សហេតុតំ អព្យាកតត្ថា អហេ-
 តុតំ អព្យាកតត្ថា ធម្មំ បដិច្ច សហេតុតោ អ-
 ព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទ្វយា ភីណិ ។

[៩២១] ហេតុយា នវ អាម្មណោ ចត្តារិ អធ៌-
 មតិយា បព្វ អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ
 សហាសេនេ នវ អត្តាសាញា ន ។ បេ ។ បុរេសាសេ
 ទ្វេ អាសេវេនេ ទ្វេ កាត្មេ នវ វិចារេនេ នវ វិប្ប-
 យុត្តេ នវ អវិចារេនេ នវ ។

[៩២២] ក្នុងការប្រកាសប្បច្ច័យ មានព្រះ ៩ ព្រះនាមហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមភ្នំ បច្ចុដ្ឋិយភ្នំ អនុលោមប្បច្ចុដ្ឋិយភ្នំ បច្ចុដ្ឋិយា-
 នុលោមភ្នំ ខែបញ្ចាវៈ ក្នុងកុសលភ្នំតៈ ដែលរលាករាវ
 ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងសហព័ន្ធកុសលភ្នំតៈ) បច្ចុដ្ឋិយ
 គប្បីរាវ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិញ្ញា

[៩២៣] អព្យាកតធម៌ ជាសហេតុតៈ អាស្រ័យ ខ្លួនអព្យាកត-
 ធម៌ ជាសហេតុតៈ ទើបតែឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ។
 អព្យាកតធម៌ ជាសហេតុតៈ អាស្រ័យ ខ្លួនអព្យាកតធម៌ ជាសហេតុតៈ ទើប
 តែឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាសហេ-
 តុតៈ អាស្រ័យ ខ្លួនអព្យាកតធម៌ ជាសហេតុតៈផង ខ្លួនអព្យាកតធម៌
 អាហេតុតៈផង ទើបតែឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ។

[៩២៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងការប្រកាសប្បច្ច័យ មាន
 ព្រះ ៦ ក្នុងអតិបត្តិប្បច្ច័យ មានព្រះ ៥ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៦
 ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៦ ក្នុងសហាសេនេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៩ ក្នុង
 អត្តាសាញាប្បច្ច័យ មានព្រះ ៦ ។ បេ ។ ក្នុងបុរេសាសេនេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៦
 ក្នុងកាសេវេនេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៦ ក្នុងកាត្មេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៩ ក្នុង
 វិចារេនេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៩ ក្នុង
 អវិចារេនេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៩ ។

ឧបាយយុត្ត ភីណី ឧបាយយុត្ត រួច ដោតភ្នំយា
ភីណី រោងសាច ភីណី ។

(၁၆၆) ရေစိုဗျာဌဃာ ခရောဗျားလှ ဖိလပ် ၊

(៧៩) ធម្មត្ថប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯតំ ។

សហជាតិករោម៍ មច្ចុយករោម៍ និស្សយក-
 រោម៍ សំស្ក្រឹតករោម៍ សាម្បយ្យត្តករោម៍ បដិច្ច-
 ករសនិសា វិជ្ជា(វេទនា) ។

បន្ទាប់ពីការ

(၁၆၄) သောတုဏှာ အပ္ပဏါဒေ သစ္စာ သောတုဏှာသ္မိ အပ္ပဏါဒသ္မိ သတ္တသ္မိ ဝေဒနာဗျူတိယသတ္တယော ခိဏ် ၁

(၁၆၈) ပေါက်ကွဲရန် အချိန်အခါ သင့်လျော်သော
ပေါက်ကွဲမှု အချိန်အခါကို ဝိဇ္ဇာနှင့် အခြေတည်ထား
ပြီးမှ ဆောင်ရွက်ပါ။

(៧៣១) ហេតុយា តិណំ អនុគ្គយោ ចត្តាវិ អនិ-
 បតិយោ ចត្តាវិ អនុគ្គាវ ចត្តាវិ សមនុគ្គេ ចត្តាវិ
 សហជានេ សត្ត អញ្ញមញ្ញេ ន និស្សយេ សត្ត
 ឧបនិស្សយេ ចត្តាវិ បុរាជានេ ទ្វេ បច្ឆាជានេ ទ្វេ
 អាលោកេ ទ្វេ កក្កេ ចត្តាវិ វិហារេ ចត្តាវិ

ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងខែវិសាខប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៦
ក្នុងខែភទ្រប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងខែអាស៊ីដប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ។

(៧២៦) : ភូមិពោធិ៍សាត់ថ្មី មានកំពង់ ព្រែកពោធិ៍សាត់ថ្មី ។

(៨៤៧) ក្នុងការប្រឡងប្រជុំ ២០២១ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

សហគមន៍កសិកម្ម ធម្មនុញ្ញកសិកម្ម និងសម្បទានកសិកម្ម
សម្បទានកសិកម្ម ដូចគ្នានឹងបង្កើនការងារ ចង្អុលរក ឧប្ប
ទ្វីកស្តារឧស្សាហកម្ម ។

បញ្ជាក់:

៤៩៤៥) អក្ខរកម្ម ជាសហគុណៈ ជាបន្តបន្ទាប់ ខែកក្កដា
 ៤៩៤៥ ជាសហគុណៈ ជាសហគុណៈបន្តបន្ទាប់ ខែកក្កដា ៥

(៧២៩) អញ្ញាតតទិវិ ជំសាវេតុតៈ ជំបង្គុយ វិជេស្វរតតទិវិ
ជំសាវេតុតៈ វេជ្ជិយការម្មណ្ឌប្បង្គុយ ។

[illegible]

ហេតុសម្បយុត្តទុក្ខកុសលនីតិ
បដិច្ចវិហ

[៩៣៥] ហេតុសម្បយុត្ត កុសល ធម៌ បដិច្ច
ហេតុសម្បយុត្ត កុសល ធម៌ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
តុប្បជ្ជន្តយា ។

[៩៣៦] ហេតុយា ឯតំ អារម្មណេ ឯតំ វេទិ-
បតិយា ឯតំ វារីនេត ឯតំ ។

[៩៣៧] ឧវេទិបតិយា ឯតំ ឧបុរេជារេត ឯតំ
ឧបត្តាចារេត ឯតំ ឧវេសេវេត ឯតំ ឧត្តរេត ឯតំ
ឧវិចារេត ឯតំ ឧវិប្បយុត្តេ ឯតំ ។

[៩៣៨] ហេតុប្បជ្ជន្តយា ឧអធិបតិយា ឯតំ ។

[៩៣៩] ឧអធិបតិប្បជ្ជន្តយា ហេតុយា ឯតំ ។
សហជាតករោចិ បច្ចយករោចិ វិស្សយក-
រោចិ សំសដ្ឋករោចិ សម្បយុត្តករោចិ បដិច្ច-
ករសនិសា វិគ្គារេតតា ។

បញ្ញាវិហ

[៩៤០] ហេតុសម្បយុត្ត កុសល ធម៌
ហេតុសម្បយុត្តស្ម កុសលស្ម ធម៌ស្ម ហេតុប្បជ្ជ-
ន្តយា បដិច្ចន្តយា ។

ហេតុសម្បយុត្តទុក្ខកុសលនីតិ
បដិច្ចវិហ

[៩៤១] កុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ ឧវេសេវ-
ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ វេទិតេត្ថវ្យង្គី ព្រោះហេតុប្បជ្ជន្តយា ។

[៩៤២] ក្នុងហេតុប្បជ្ជន្តយា មានករៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បជ្ជន្តយា មាន
ករៈ ១ ក្នុងឧបតិប្បជ្ជន្តយា មានករៈ ១ ក្នុងវិចារប្បជ្ជន្តយា មានករៈ ១ ។

[៩៤៣] ក្នុងឧអធិបតិប្បជ្ជន្តយា មានករៈ ១ ក្នុងឧបុរេជារប្បជ្ជន្តយា
មានករៈ ១ ក្នុងឧបត្តាចារប្បជ្ជន្តយា មានករៈ ១ ក្នុងឧវេសេវេនប្បជ្ជន្តយា
មានករៈ ១ ក្នុងឧត្តរេនប្បជ្ជន្តយា មានករៈ ១ ក្នុងឧវិចារប្បជ្ជន្តយា មានករៈ ១
ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បជ្ជន្តយា មានករៈ ១ ។

[៩៤៤] ក្នុងឧអធិបតិប្បជ្ជន្តយា មានករៈ ១ ព្រោះហេតុប្បជ្ជន្តយា ។

[៩៤៥] ក្នុងហេតុប្បជ្ជន្តយា មានករៈ ១ ព្រោះឧអធិបតិប្បជ្ជន្តយា ។
សហជាតករោចិ បច្ចយករោចិ វិស្សយករោចិ សំសដ្ឋករោចិ
សម្បយុត្តករោចិ បដិច្ចករោចិ ឧវេសេវេត ឧត្តរេត ឧវិចារេត
ឧវិប្បយុត្តេត ។

បញ្ញាវិហ

[៩៤៦] កុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាច្រើន ឧវេសេវ-
ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បជ្ជន្តយា ។

[៧៤១] ហេតុយោ ឯតំ អាម្ពណោ ឯតំ អធិ-
បតិយោ ឯតំ អនន្តរេ ឯតំ លមនន្តរេ ឯតំ
កត្ថេ ឯតំ អុត្ថិតោ ឯតំ ។

[៧៤២] ហេតុសម្បយុត្តោ កុសលោ ឆន្ទោ
ហេតុសម្បយុត្តស្ស កុសលស្ស ឆន្ទស្ស អាម្ពណា-
ប្បច្ចយេន ចច្ចយោ សហសាតប្បច្ចយេន ចច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន ចច្ចយោ ។

[៧៤៣] នហេតុយោ ឯតំ នហេតុណោ ឯតំ ។

[៧៤៤] ហេតុប្បច្ចយោ នហេតុណោ ឯតំ ។

[៧៤៥] នហេតុប្បច្ចយោ អាម្ពណោ ឯតំ ។

យថា កុសលភ្នំកោ ចន្ទាភិរស្ស អនុលោ-
មក្សំ បច្ចនិយម្បំ អនុលោមក្សំ បច្ចនិយម្បំ បច្ច-
និយាទុលាមម្បំ កណ៌តិ ឯតំ កុសលាភតំ ។

បដិច្ចវិហ

[៧៤៦] ហេតុសម្បយុត្តំ អកុសលំ ឆន្ទំ បដិច្ច ហេ-
តុសម្បយុត្តោ អកុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យោ ។ ហេតុសម្បយុត្តំ អកុសលំ ឆន្ទំ បដិច្ច ហេតុស-
ម្បយុត្តោ អកុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

[៧៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវិវាទ ក្នុងអាម្ពណប្បច្ច័យ
មានវិវាទ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវិវាទ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ មានវិវាទ
ក្នុងលមនន្តរេប្បច្ច័យ មានវិវាទ ក្នុងកត្ថប្បច្ច័យ មានវិវាទ ក្នុងអុត្ថិ-
តោប្បច្ច័យ មានវិវាទ ។

[៧៤៨] កុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាច្រើន នៃកុសល-
ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយ
សហសាតប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវិវាទ ក្នុងអាម្ពណប្បច្ច័យ
មានវិវាទ ។

[៧៥០] ក្នុងអាម្ពណប្បច្ច័យ មានវិវាទ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥១] ក្នុងអាម្ពណប្បច្ច័យ មានវិវាទ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ។
នហេតុមក្កំ បច្ចនិយម្បំ អនុលោមក្សំ បច្ចនិយម្បំ បច្ចនិយា-
ទុលាមម្បំ នៃបច្ចាភិវាទ ក្នុងកុសលភ្នំកោ ដែលលោកល់
ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុសម្បយុត្តកុក្កុសលភ្នំកោ)
បណ្តែត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវាទ

[៧៥២] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវ
អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ រើបតីភវិក្កំ ក្រោមហេតុប្ប-
ច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវអកុសល-
ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ រើបតីភវិក្កំ ក្រោមហេតុប្បច្ច័យ ។

ហេតុសម្បយុត្តំ អតុសលក្ខំ ហេតុវិប្បយុត្តំ អតុ-
សលក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុសម្បយុត្តោ អតុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា ។

(៧២៥) ហេតុសម្បយុត្តំ អតុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុសម្បយុត្តោ អតុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អា-
រម្មណាប្បជ្ជយា តីណិ ។ ហេតុវិប្បយុត្តំ អតុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ហេតុសម្បយុត្តោ អតុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បជ្ជយា ។ ហេតុសម្បយុត្តំ អ-
តុសលក្ខំ ហេតុវិប្បយុត្តំ អតុសលក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុសម្បយុត្តោ អតុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អា-
រម្មណប្បជ្ជយា ។

(៧២៦) ហេតុសម្បយុត្តំ អតុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុសម្បយុត្តោ អតុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនិ-
បតិប្បជ្ជយា ។

(៧២៧) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ បញ្ច អនិ-
បតិយា ឋិតី អនន្តរេ បញ្ច សាមនន្តរេ បញ្ច
សហជានេ បញ្ច អត្ថបរាញ្ច បញ្ច តិស្សយេ បញ្ច
ឧបទិស្សយេ បញ្ច បុរាជានេ បញ្ច អាសោវជេ
បញ្ច តិម្មេ បញ្ច រាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច

អតុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ ខ្លះអតុសលធម៌ ប្រកប
ដោយហេតុផង ខ្លះអតុសលធម៌ ប្រាសចាកហេតុផង ទើបតើគេឡើង
ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។

(៧២៨) អតុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ ខ្លះអតុ-
សលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទើបតើគេឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ មាន
ពីរ ៗ អតុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ ខ្លះអតុសលធម៌
ប្រាសចាកហេតុ ទើបតើគេឡើង ព្រោះអារម្មណប្បជ្ជយ ។ អតុសល-
ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ ខ្លះអតុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ
ផង ខ្លះអតុសលធម៌ ប្រាសចាកហេតុផង ទើបតើគេឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បជ្ជយ ។

(៧២៩) អតុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ ខ្លះអតុ-
សលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទើបតើគេឡើង ព្រោះអនិបតិប្បជ្ជយ ។

(៧៣០) ក្នុងហេតុប្បជ្ជយ មានពីរ ៗ ក្នុងអារម្មណប្បជ្ជយ
មានពីរ ៥ ក្នុងអនិបតិប្បជ្ជយ មានពីរ ១ ក្នុងឧបទិស្សជ្ជយ មាន
ពីរ ៥ ក្នុងសាមនន្តរ្យជ្ជយ មានពីរ ៥ ក្នុងសហជានប្បជ្ជយ មាន
ពីរ ៥ ក្នុងអត្ថបរាញ្ចប្បជ្ជយ មានពីរ ៥ ក្នុងទិស្សយប្បជ្ជយ មាន
ពីរ ៥ ក្នុងឧបទិស្សយប្បជ្ជយ មានពីរ ៥ ក្នុងបុរាជានប្បជ្ជយ មាន
ពីរ ៥ ក្នុងអាសោវជប្បជ្ជយ មានពីរ ៥ ក្នុងតិម្មប្បជ្ជយ មានពីរ ៥
ក្នុងរាហារប្បជ្ជយ មានពីរ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បជ្ជយ មានពីរ ៥

ណា ឯ បញ្ច ចក្កេ បញ្ច សម្មយុត្តេ បញ្ច វិជ្ជា-
យុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា បញ្ច អវិភាគ បញ្ច ។

[៩៩០] ហេតុសម្មយុត្តេ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុវិជ្ជយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
តុប្បជ្ជយា ។

[៩៩១] ហេតុសម្មយុត្តេ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុសម្មយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន-
អតិចតិប្បជ្ជយា ។

[៩៩២] នហេតុយា ដកំ នអតិចតិយា បញ្ច
នបុរេជាតេ បញ្ច នបន្តាជាតេ បញ្ច នសាសវាន
បញ្ច នតន្តេ ទីលំ ធម៌ចាតេ បញ្ច ធម៌ជ្ជយុត្តេ
បញ្ច ។

[៩៩៣] ហេតុប្បជ្ជយា នអតិចតិយា ទីលំ ។

[៩៩៤] នហេតុប្បជ្ជយា អារម្មណ ឯតំ ។

សហជាតកំរោមិ បច្ចយកំរោមិ វិស្សយកំ-
រោមិ សំសដ្ឋកំរោមិ សម្មយុត្តកំរោមិ បដិច្ច-
កាសនិសា វិគ្គាវេតតា ។

ក្នុងឈានប្បជ្ជយ មានវាៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បជ្ជយ មានវាៈ ៨ ក្នុងសម្ម-
យុត្តប្បជ្ជយ មានវាៈ ៥ ក្នុងវិជ្ជយុត្តប្បជ្ជយ មានវាៈ ៥ ក្នុងអត្ថប្ប-
ជ្ជយ មានវាៈ ៥ ក្នុងអវិភាគប្បជ្ជយ មានវាៈ ៥ ។

[៩៩៥] អកុសលធម៌ ព្រាសចាកៈហតុ កាស្រ័យ នូវអកុសល-
ធម៌ ប្រកបដោយហតុ ទើបតែឡើង ព្រោះនហេតុប្បជ្ជយ ។

[៩៩៦] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហតុ កាស្រ័យ នូវអកុ-
សលធម៌ ប្រកបដោយហតុ ទើបតែឡើង ព្រោះនអតិចតិប្បជ្ជយ ។

[៩៩៧] ក្នុងនហេតុប្បជ្ជយ មានវាៈ ១ ក្នុងនអតិចតិប្បជ្ជយ
មានវាៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតិប្បជ្ជយ មានវាៈ ៥ ក្នុងនបន្តាជាតិប្បជ្ជយ
មានវាៈ ៥ ក្នុងនតន្តេប្បជ្ជយ មានវាៈ ៥ ក្នុងនសាសវានប្បជ្ជយ មាន
វាៈ ៥ ក្នុងនកុសលប្បជ្ជយ មាន
វាៈ ៥ ក្នុងនវិជ្ជាប្បជ្ជយ មានវាៈ ៥ ក្នុងនអត្ថប្បជ្ជយ មាន
វាៈ ៥ ។

[៩៩៨] ក្នុងនអតិចតិប្បជ្ជយ មានវាៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បជ្ជយ ។

[៩៩៩] ក្នុងនារម្មណប្បជ្ជយ មានវាៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បជ្ជយ ។
សហជាតកំរោមិ បច្ចយកំរោមិ វិស្សយកំរោមិ សំសដ្ឋកំរោមិ
សម្មយុត្តកំរោមិ បដិច្ចកាសនិសា វិគ្គាវេតតា បល្លាត ធម៌វិជ្ជ
កំរោមិ វិគ្គាវេតតា ។

បញ្ចូល៖

(၁၃၄) ပြက္ခဒိန်အရ အနုပညာ သို့မဟုတ်
ပညာရေးအဖွဲ့အစည်း အနုပညာ သို့မဟုတ်
ပညာရေး အဖွဲ့အစည်း

[၂၆၆] ဟေရုသဗ္ဗယုတ္တေ အဇ္ဈိကလော စန္ဒာ
 ဟေရုသဗ္ဗယုတ္တဗ္ဗိ အဇ္ဈိကလဗ္ဗိ ဓမ္မဗ္ဗိ ဝါဒဗ္ဗိ
 ဝါဒဗ္ဗိဗ္ဗိယေဝ ဗဒ္ဓိယာ ခီလိံ ၇ ဟေရုသဗ္ဗယုတ္တေ
 အဇ္ဈိကလော စန္ဒာ ဟေရုသဗ္ဗယုတ္တဗ္ဗိ အဇ္ဈိကလဗ္ဗိ
 ဓမ္မဗ္ဗိ အာဒိဗ္ဗိယဗ္ဗိဗ္ဗိယေဝ ဗဒ္ဓိယာ ခီလိံ ၇
 ဟေရုသဗ္ဗယုတ္တေ အဇ္ဈိကလော စန္ဒာ ဟေရုသဗ္ဗယုတ္တေ
 အဇ္ဈိကလော စန္ဒာ ဟေရုသဗ္ဗယုတ္တဗ္ဗိ အဇ္ဈိကလ
 ဗ္ဗိ ဓမ္မဗ္ဗိ အာဒိဗ္ဗိယဗ္ဗိဗ္ဗိယေဝ ဗဒ္ဓိယာ ခီလိံ ၇

(៧៩៩) ហេតុណា ឲ្យ អាម្ពុណោ ទៅ អធិប-
តិណា ឯតំ អធិប្បា ទៅ សមធិប្បា ទៅ សហ-
ហេតេ អញ អញ្ញាមាញ បញ្ច ចំស្បាយ អញ ឧប-
ចំស្បាយ ទៅ អាសេវោ ទៅ តាម្មេ តីណិ អាហារ
តីណិ ឥន្ទ្រាយ តីណិ ឈារោ តីណិ អន្តេ តីណិ
សម្មយុត្ត បញ្ច អត្ថិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

បញ្ជាក់ផង៖

(૧૯૪) મનુસભ્યે પ્રત્યક્ષાયાત્રા ચાલુત્થિય ડાહ્ય
સભ્યે પ્રત્યક્ષાયાત્રા ચાલુત્થિય ડાહ્ય ૫

(៩៥៦) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាប់ជួយ ខែអកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដោយការម្នួលប្បវ្រ្មួយ មានរាង ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រាសចាកហេតុ ជាប់ជួយ ខែអកុសលធម៌ ប្រាសចាកហេតុ ដោយការម្នួលប្បវ្រ្មួយ មានរាង ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុក្តី អកុសលធម៌ ប្រាសចាកហេតុក្តី ជាប់ជួយ ខែអកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដោយការម្នួលប្បវ្រ្មួយ មានរាង ៣ ។

[illegible]

[៩៦៣] ហេតុយា នវ អវច្ចរណ ចន្ទាវ អន្តិ-
 បតិយោ បញ្ច មុនន្តរ ចន្ទាវ សមនន្តរ ចន្ទាវ
 សហជាតេ នវ អត្ថាមត្ថេ នវ ។ បេ ។ បុរេជានុ
 ទ្វេ អាសវនេ ទ្វេ កក្កេ នវ វិហានេ នវ អវ-
 តតេ នវ ។

[៩៦៤] ហេតុវិជ្ជយុត្ត អន្តរកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 ហេតុវិជ្ជយុត្តោ អន្តរកតោ នេម្មា ឧប្បជ្ជតំ នហេ-
 តុប្បជ្ជយា ។

[៩៦៥] ហេតុសម្បយុត្ត អន្តរកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 ហេតុវិជ្ជយុត្តោ អន្តរកតោ នេម្មា ឧប្បជ្ជតំ នហេ-
 តុប្បជ្ជយា ។

[៩៦៦] នហេតុយា ឯតំ នវច្ចរណេ តីណិ
 នវចិប្បតិយា នវ នមនន្តរ តីណិ នសមនន្តរ
 តីណិ នអត្ថាមត្ថេ តីណិ នឧបចិស្សយេ តីណិ
 នបុរេជានេ នវ នបុរេជានេ នវ នវាសវនេ នវ
 នកក្កេ ទ្វេ នវិហានេ បញ្ច នហយានេ ឯតំ
 នវត្រ្រិយេ ឯតំ ឧប្បាសេ ឯតំ នហក្កេ
 ឯតំ នសម្បយុត្តោ តីណិ នវិជ្ជយុត្តោ ទ្វេ

[៩៦៧] ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក
 មានពីរ៖ ២ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៣ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៤
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៥ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៦
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៧ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៨
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៩ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១០
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១១ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១២
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៣ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៤
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៥ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៦
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៧ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៨
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៩ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ២០

[៩៦៨] អន្តរកតមិ ប្រាសចានេហេតុ កាស្រីយ ទូរកត-
 កតមិ ប្រាសចានេហេតុ ទើបតែឡើង ព្រោះនោះហេតុប្បដ្ឋក ។

[៩៦៩] អន្តរកតមិ ប្រាសចានេហេតុ កាស្រីយ ទូរកត-
 កតមិ ប្រាសចានេហេតុ ទើបតែឡើង ព្រោះនោះហេតុប្បដ្ឋក ។

[៩៧០] ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក
 មានពីរ៖ ២ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៣ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៤
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៥ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៦
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៧ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៨
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ៩ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១០
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១១ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១២
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៣ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៤
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៥ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៦
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៧ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៨
 ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ១៩ ក្នុងនោះប្បដ្ឋក មានពីរ៖ ២០

នោនគ្គិយោ តីណិ ចោវិវតោ តីណិ ។

(៩៦៧) មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស ។

(៩៦៨) នាមាតុប្បដ្ឋយោ អន្យានោ ឯតិ ។

សហជាតវាចេយ្យំ បច្ចយេនាចេយ្យំ ធម្មស្សយេនា-
ចេយ្យំ សំសង្ខារេយ្យំ សម្បយុត្តស្សយេនា ធម្មស្ស-
យេនា វិគ្គារេនា ។

បញ្ញាវិហារ

(៩៦៩) មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស

មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស មោតុ-
ប្បដ្ឋយេនា បច្ចយោ តីណិ ។

(៩៧០) មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស
មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស អន្យា-
នាប្បដ្ឋយេនា បច្ចយោ ។

(៩៧១) មោតុយា តីណិ អន្យានោ ចត្តារិ វគ្គិ-
យេនា ចត្តារិ អនុន្តរេ ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ វិចារេនា
ចត្តារិ វិចារេនា សត្ត ។

(៩៧២) មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស
មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស អន្យា-
នាប្បដ្ឋយេនា បច្ចយោ សហជាតប្បដ្ឋយេនា បច្ច-
យោ ឧបនិស្សយេនា បច្ចយោ ។

ក្នុងនោនគ្គិយោ មានវា ៣ ក្នុងនោនគ្គិយោ មានវា ៣ ។

[៩៦៧] ក្នុងនោនគ្គិយោ មានវា ៣ ក្នុងនោនគ្គិយោ ។

[៩៦៨] ក្នុងនោនគ្គិយោ មានវា ៣ ក្នុងនោនគ្គិយោ ។

សហជាតវាចេយ្យំ បច្ចយេនាចេយ្យំ ធម្មស្សយេនាចេយ្យំ សំសង្ខារេយ្យំ
សម្បយុត្តស្សយេនា ធម្មស្សយេនា វិគ្គារេនា ។

បញ្ញាវិហារ

(៩៦៩) មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស
មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស មោតុ-
ប្បដ្ឋយេនា បច្ចយោ តីណិ ។

(៩៧០) មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស
មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស អន្យា-
នាប្បដ្ឋយេនា បច្ចយោ ។

[៩៧១] ក្នុងនោនគ្គិយោ មានវា ៣ ក្នុងនោនគ្គិយោ មាន
មានវា ៤ ក្នុងនោនគ្គិយោ មានវា ៤ ក្នុងនោនគ្គិយោ មានវា
៤ ក្នុងនោនគ្គិយោ មានវា ៤ ក្នុងនោនគ្គិយោ មានវា ៤ ក្នុងនោន-
គ្គិយោ មានវា ៤ ។

(៩៧២) មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស
មោតុសម្បយុត្តស្ស អន្យានាតស្ស ធម្មស្ស អន្យា-
នាប្បដ្ឋយេនា បច្ចយោ សហជាតប្បដ្ឋយេនា បច្ច-
យោ ឧបនិស្សយេនា បច្ចយោ ។

[៩៧៧] ហេតុយា នវ វាចាស្មណោ នវ កាម្ម នវ វាចាសា នវ អវិគ្គាហ នវ ។

[៩៧៨] ហេតុត្បោស ហេតុត្បោស កុសលំ ធម្ម បដិច្ច ហេតុត្បោស ហេតុត្បោស កុសលោ ធម្មា ទម្បន្តនំ នអធិបតិប្បច្ចយោ ។

[៩៧៩] នអធិបតិយោ នវ នច្បរោតោ នវ នមន្តាតោ នវ នរាសវនេ នវ ននាម្ម តីណំ នវិចារោ នវ នវិប្បយុត្ត នវ ។

[៩៨០] ហេតុប្បច្ចយោ នអធិបតិយោ នវ ។

[៩៨១] នអធិបតិប្បច្ចយោ ហេតុយា នវ ។

សហោតករោចិ បច្ចយករោចិ ឱស្សយករោចិ សំសន្នករោចិ សឃ្យយុត្តករោចិ បដិច្ច-
ការសទិសា វិគ្គាហនា ។

បញ្ញាវិវា

[៩៨២] ហេតុវេស ហេតុត្បោស កុសលោ

ធម្មា ហេតុស្សវេស ហេតុត្បោស កុសលស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៩៨៣] ក្នុងវេសប្បច្ចយ មានវាវៈ ក្នុងវេសប្បច្ចយ
មានវាវៈ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មានវាវៈ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានវាវៈ
ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវាវៈ ។

[៩៨៤] កុសលធម៌ ជាហេតុពិនិត្យបរាជាយាហេតុ អាស្រ័យ
ខ្លឹមកុសលធម៌ ជាហេតុពិនិត្យបរាជាយាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអធិបតិប្បច្ចយ ។

[៩៨៥] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវាវៈ ក្នុងនច្បរោតោប្បច្ចយ
មានវាវៈ ក្នុងនមន្តាតោប្បច្ចយ មានវាវៈ ក្នុងនរាសវនេប្បច្ចយ
មានវាវៈ ក្នុងននាម្មប្បច្ចយ មានវាវៈ ក្នុងនវិចារោប្បច្ចយ មាន
វាវៈ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវាវៈ ។

[៩៨៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវាវៈ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

[៩៨៧] ក្នុងវេសប្បច្ចយ មានវាវៈ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ ។

សហោតករោចិ បច្ចយករោចិ ឱស្សយករោចិ សំសន្នករោចិ
សឃ្យយុត្តករោចិ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវាវៈវេស បណ្ឌិត ធម្មវិទូ
ពិស្តារនីតិច្ច ។

បញ្ញាវិវា

[៩៨៨] កុសលធម៌ ជាហេតុពិនិត្យបរាជាយាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃកុសលធម៌ ជាហេតុពិនិត្យបរាជាយាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ចយ ។

[៩៨៣] ហេតុយា តីណិ វេទនា ធន
 អនិច្ចារយា ធន អនុទ្ធរ ធន សមនុទ្ធរ ធន
 សហជាត ធន អត្តាបាធា ធន ជិន្យយ ធន
 ទមន្តិស្សយ ធន អាសវទេ ធន កាធូ តីណិ
 រាហារេ តីណិ អវិគតេ ធន ។

[៩៨៤] ហេតុនេ សហេតុកោធន កុសលេ
 ចេត្តា ពោតុស្សនេ សហេតុកស្សន កុសលស្ស
 ចម្មស្ស ពោធិណប្បទ្វយេន បទ្វយោ សហជាតប្បទ្វ-
 យេន បទ្វយោ ទមន្តិស្សយប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។

[៩៨៥] ធមោតុយា ធន ធមោតុយោ ធន ។

[៩៨៦] ហេតុប្បទ្វយោ ធមោតុយោ តីណិ ។

[៩៨៧] ធមោតុប្បទ្វយោ ធមោតុយោ ធន ។

យថា កុសលត្ថិតេ បច្ច្តាភិស្ស អនុលោ-
 មម្យិ បទ្វនិយម្យិ អនុលោមប្បទ្វនិយម្យិ បទ្វ-
 និយានុលោមម្យិ តណីតំ វិវ កលោតត្ថំ ។

[៩៨៨] ក្នុងហេតុប្បទ្វយ មាន៣៖ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បទ្វយ
 មាន៣៖ ៩ ក្នុងអនិច្ចារប្បទ្វយ មាន៣៖ ៩ ក្នុងអនុទ្ធរប្បទ្វយ មាន៣៖ ៩
 ក្នុងសមនុទ្ធរប្បទ្វយ មាន៣៖ ៩ ក្នុងសហជាតប្បទ្វយ មាន៣៖ ៩ ក្នុង
 អត្តាបាធាប្បទ្វយ មាន៣៖ ៩ ក្នុងជិន្យយប្បទ្វយ មាន៣៖ ៩ ក្នុង
 ទមន្តិស្សយប្បទ្វយ មាន៣៖ ៩ ក្នុងអាសវទេប្បទ្វយ មាន៣៖ ៩ ក្នុង
 កាធូប្បទ្វយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងអាហារប្បទ្វយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងអវិគតប្ប-
 ទ្វយ មាន៣៖ ៩ ។

[៩៨៩] កុសលធម៌ ជាហេតុចាំប្រកបដោយហេតុ ជាច្ច្ចយ
 នៃកុសលធម៌ ជាហេតុចាំប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បទ្វយ
 ជាច្ច្ចយ ដោយសហជាតប្បទ្វយ ជាច្ច្ចយ ដោយទមន្តិស្សយប្បទ្វយ ។

[៩៩០] ក្នុងហេតុប្បទ្វយ មាន៣៖ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បទ្វយ
 មាន៣៖ ៩ ។

[៩៩១] ក្នុងអារម្មណប្បទ្វយ មាន៣៖ ៣ ព្រោះហេតុប្បទ្វយ ។

[៩៩២] ក្នុងអារម្មណប្បទ្វយ មាន៣៖ ៩ ព្រោះហេតុប្បទ្វយ ។
 អនុលោមត្ថិ បទ្វនិយត្ថិ អនុលោមប្បទ្វនិយត្ថិ បទ្វនិយានុ-
 លោមត្ថិ នៃបច្ច្តាភិវៈ ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែលរលាកបរិហាយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុសហេតុកុសលត្ថិតៈ) បណ្ឌិត
 អប្បិកវំ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវា

(៧៨៨) ហេតុញ្ចេវ សហេតុកតញ្ច អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុវេវ សហេតុកេវម អកុសលា ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

(៧៨៩) ហេតុយា នវ អាម្ពលោ នវ កក្កេ នវ
អាហារេ នវ អវិភាតេ នវ ។

(៧៩០) ហេតុញ្ចេវ សហេតុកតញ្ច អកុសលញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច ហេតុវេវ សហេតុកេវម អកុសលា
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយោ នវ ។

(៧៩១) នអធិបតីយា នវ នប្បវេណីតេ នវ ន
បញ្ចជានេ នវ ននាសេវវេន នវ នកក្កេ តិណិ
នវិចារេ នវ នវិប្បយុត្តេ នវ ។

(៧៩២) ហេតុប្បច្ចយោ នអធិបតីយា នវ ។

(៧៩៣) នអធិបតីប្បច្ចយោ ហេតុយា នវ ។

សហជានករោចិ បច្ចយករោចិ និស្សយក-

រោចិ សំសដ្ឋករោចិ សម្បយុត្តករោចិ បដិច្ច-

ករសទិសា វិគ្គារេតត្វា ។

បដិច្ចវិវា

(៧៨៨) អកុសលធម៌ ជាហេតុជាងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាហេតុជាងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ចយ ។

[៧៨៩] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានករៈ៧ ក្នុងអាម្ពលាប្បច្ចយ
មានករៈ៧ ក្នុងកក្កប្បច្ចយ មានករៈ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានករៈ៧
ក្នុងអវិភាតប្បច្ចយ មានករៈ៧ ។

(៧៩០) អកុសលធម៌ ជាហេតុជាងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាហេតុជាងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអធិបតីប្បច្ចយ មានករៈ៧ ។

[៧៩១] ក្នុងនអធិបតីប្បច្ចយ មានករៈ៧ ក្នុងនប្បវេណីតប្បច្ចយ
មានករៈ៧ ក្នុងនបញ្ចជានប្បច្ចយ មានករៈ៧ ក្នុងននាសេវវេនប្បច្ចយ
មានករៈ៧ ក្នុងនកក្កប្បច្ចយ មានករៈ៧ ក្នុងនវិចារេប្បច្ចយ មាន
ករៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានករៈ៧ ។

(៧៩២) ក្នុងនអធិបតីប្បច្ចយ មានករៈ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

[៧៩៣] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានករៈ៧ ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ ។

សហជានករោចិ បច្ចយករោចិ និស្សយករោចិ បំសដ្ឋករោចិ

សម្បយុត្តករោចិ អនុត្តរិក្ខបដិច្ចករោចិ បណ្ឌិត អប្បិទ្ធ

តិស្តារជនីចុះ ។

បញ្ញាវិវា

[៩៩២] ហេតុថា សហេតុតោច អនុសាសនា
នឿន ហេតុស្បៀង សហេតុតស្បៀង អនុសាសនា
នឿន ហេតុប្បន្នយន មច្ចុយោ ។

[៩៩៣] ហេតុយា តិណិ អារម្មណេ នវ កាម្ម
តិណិ អបរាម តិណិ អវិភាតេ នវ ។

[៩៩៤] ហេតុថា សហេតុតោច អនុសាសនា
នឿន ហេតុស្បៀង សហេតុតស្បៀង អនុសាសនា
នឿន អារម្មណប្បន្នយន មច្ចុយោ សហជាតប្ប-
ន្នយន មច្ចុយោ តមនិស្សយប្បន្នយន មច្ចុយោ ។

[៩៩៥] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[៩៩៦] ហេតុប្បន្នយា នអារម្មណេ តិណិ ។

[៩៩៧] នហេតុប្បន្នយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលនិក្ខេប បញ្ញាវិវាស្ស អនុសាស-

នម្បិ មច្ចុនិយម្បិ អនុសាសនាប្បន្ននិយម្បិ មច្ចុ-

និយានុសាសនាម្បិ តិណិតំ វេទ កាលាតត្ថំ ។

បញ្ញាវិវា

[៩៩៨] អនុសាសនេ ជាហេតុតាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបន្តិយ
នៃអនុសាសនេ ជាហេតុតាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បន្នយ ។

[៩៩៩] ក្នុងហេតុប្បន្នយ មានវាៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បន្នយ
មានវាៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បន្នយ មានវាៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បន្នយ មានវាៈ ៣
ក្នុងកិរិយប្បន្នយ មានវាៈ ៩ ។

[៩៩០] អនុសាសនេ ជាហេតុតាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបន្តិយ
នៃអនុសាសនេ ជាហេតុតាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បន្នយ
ជាបន្តិយ ដោយអារម្មណប្បន្នយ ជាបន្តិយ ដោយកម្មប្បន្នយ ។

[៩៩១] ក្នុងហេតុប្បន្នយ មានវាៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បន្នយ
មានវាៈ ៩ ។

[៩៩២] ក្នុងអារម្មណប្បន្នយ មានវាៈ ៣ ត្រូវហេតុប្បន្នយ ។

[៩៩៣] ក្នុងអារម្មណប្បន្នយ មានវាៈ ៩ ត្រូវហេតុប្បន្នយ ។

អនុសាសនេ មច្ចុនិយម្បិ អនុសាសនាប្បន្ននិយម្បិ មច្ចុនិយម្បិ-

និយម្បិ នៃបញ្ញាវិវា ក្នុងកុសលនិក្ខេប ដែលសាសនាចង់ហើយ

យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុសហេតុកុសលនិក្ខេប) បណ្ឌិត

គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិវា

[១០០០] ហេតុញ្ចោ សហេតុកត្តា អន្យាគតំ
ធម្មំ ធម៌ម្ហ ហេតុនោ សហេតុកោច អន្យាគតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បព្វយា ។

[១០០១] ហេតុយា នវ អាម្មណោ នវ កក្កេ
នវ វិចារេន នវ អវិកេន នវ ។

[១០០២] ហេតុញ្ចោ សហេតុកត្តា អន្យាគតំ
ធម្មំ ធម៌ម្ហ ហេតុនោ សហេតុកោច អន្យាគតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម៌ម្ហធម៌ម្ហព្វយា ។

[១០០៣] ធម៌ម្ហធម៌ម្ហ នវ ឧប្បដោតេ នវ
ឧប្បដោតេ នវ ឧប្បដោតេ នវ ឧកាប្ប តីណី
នវិចារេន នវ នវិចារេន នវ ។

[១០០៤] ហេតុប្បព្វយា ធម៌ម្ហធម៌ម្ហ នវ ។

[១០០៥] ធម៌ម្ហធម៌ម្ហព្វយា ហេតុយា នវ ។

សហជាតកាកោចិ បច្ចយកាកោចិ ធិស្សយកា-
កោចិ សំសដ្ឋកាកោចិ សម្បយុត្តកាកោចិ ធម៌ម្ហ-
កាសធិសា វិគ្គាហត្វា ។

បដិច្ចវិវា

[១០០៦] អន្យាគតមិ ជាហេតុតាំងប្រកបដោយហេតុ កា-
ស្រ័យ ខ្លាអន្យាគតមិ ជាហេតុតាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បព្វយា ។

[១០០៧] ក្នុងហេតុប្បព្វយា មានវារៈ ៧ ក្នុងការធម្មណប្បព្វយា
មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បព្វយា មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បព្វយា មានវារៈ ៧
ក្នុងអវិភេកប្បព្វយា មានវារៈ ៧ ។

[១០០៨] អន្យាគតមិ ជាហេតុតាំងប្រកបដោយហេតុ កាស្រ័យ
ខ្លាអន្យាគតមិ ជាហេតុតាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ឧប្បដោតប្បព្វយា ។

[១០០៩] ក្នុងឧប្បដោតប្បព្វយា មានវារៈ ៧ ក្នុងឧប្បដោតប្បព្វយា
មានវារៈ ៧ ក្នុងឧប្បដោតប្បព្វយា មានវារៈ ៧ ក្នុងការសាវ័នប្បព្វយា
មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បព្វយា មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បព្វយា មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអវិចារេនប្បព្វយា មានវារៈ ៧ ។

[១០១០] ក្នុងអវិចារេនប្បព្វយា មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បព្វយា ។

[១០១១] ក្នុងហេតុប្បព្វយា មានវារៈ ៦ ព្រោះឧប្បដោតប្បព្វយា ។
សហជាតកាកោចិ បច្ចយកាកោចិ ធិស្សយកាកោចិ សំសដ្ឋកាកោចិ
សម្បយុត្តកាកោចិ ដូចគ្នាទាំងឡាយនេះ បណ្តាត កប្បវិទូ
ពិស្តារផងចុះ ។

បច្ច្យាវិវា

[១០០៦] ហេតុៈចេវសហេតុៈកាច អព្យាករោ
ធម្មោ ហេតុស្សចេវសហេតុកស្សធម៌ អព្យាករស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បដូយេន បច្ចយោ ។

[១០០៧] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អនិ-
បតិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាត
នវ អត្ថមត្តេ នវ ធិស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ
នវ អាសេវេ នវ កាម្ម តីណិ វិបាកេ នវ វា-
យារ តីណិ អវិការេ នវ ។

[១០០៨] ហេតុៈចេវសហេតុៈកាច អព្យាករោ
ធម្មោ ហេតុស្សចេវសហេតុកស្សធម៌ អព្យាករស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បដូយេន បច្ចយោ សហជាតប្បដូ-
យេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បដូយេន បច្ចយោ ។

[១០០៩] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[១០១០] ហេតុប្បដូយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[១០១១] នហេតុប្បដូយា អារម្មណេ នវ ។

បច្ច្យាវិវា

[១០០៦] អព្យាករធម៌ ជាហេតុជាធិប្រភពដោយហេតុ ជាបច្ច្យ
នៃអព្យាករធម៌ ជាហេតុជាធិប្រភពដោយហេតុ ដោយហេតុប្បដូយ ។

[១០០៧] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវារៈៗ ក្នុងអារម្មណប្បដូយ
មានវារៈៗ ក្នុងអនិបតិប្បដូយ មានវារៈៗ ក្នុងអនន្តរេប្បដូយ មាន
វារៈៗ ក្នុងសមនន្តរេប្បដូយ មានវារៈៗ ក្នុងសហជាតប្បដូយ មាន
វារៈៗ ក្នុងអត្ថមត្តប្បដូយ មានវារៈៗ ក្នុងធិស្សយប្បដូយ មានវារៈៗ
ក្នុងឧបនិស្សយប្បដូយ មានវារៈៗ ក្នុងអាសវេប្បដូយ មានវារៈៗ ក្នុង
កាម្មប្បដូយ មានវារៈៗ ក្នុងវិបាកប្បដូយ មានវារៈៗ ក្នុងវាយារប្បដូយ
មានវារៈៗ ក្នុងអវិការេប្បដូយ មានវារៈៗ ។

[១០០៨] អព្យាករធម៌ ជាហេតុជាធិប្រភពដោយហេតុ ជា
បច្ច្យ នៃអព្យាករធម៌ ជាហេតុជាធិប្រភពដោយហេតុ ដោយអារម្ម-
ណប្បដូយ ជាបច្ច្យ ដោយសហជាតប្បដូយ ជាបច្ច្យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បដូយ ។

[១០០៩] ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវារៈៗ ក្នុងអារម្មណប្បដូយ
មានវារៈៗ ។

[១០១០] ក្នុងអារម្មណប្បដូយ មានវារៈៗ ព្រោះហេតុប្បដូយ ។

[១០១១] ក្នុងអារម្មណប្បដូយ មានវារៈៗ ព្រោះនេហេតុប្បដូយ ។

យថា គុសលត្ថិតេ ចញ្ញាវាស្ស អនុលោម
មម្បិ បច្ចុដ្ឋិយម្បិ អនុលោមប្បច្ចុដ្ឋិយម្បិ វច្ចុ-
ដ្ឋិយានុលោមម្បិ តណីតំ វេ តណោននំ ។

យេតុសោតុកុសលដ្ឋិតំ និព្វិតំ ។

ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខកុសលដ្ឋិតិ

បដិច្ចវិញ

[១០០២] ហេតុត្បោវហេតុសម្បយុត្តញ្ច គុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ហេតុវេវហេតុសម្បយុត្តោធម៌ គុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ហេតុត្បោវហេតុស-
ម្បយុត្តញ្ច គុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុសម្បយុត្តោធម៌
នធម្មោ គុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០០៣] ហេតុយា នវំ វាសុណោ នវំ វវិ-
តាតំ នវំ ។

[១០០៤] ហេតុត្បោវហេតុសម្បយុត្តញ្ច គុស-
លំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុវេវហេតុសម្បយុត្តោធម៌ គុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតីប្បច្ចយា ។

[១០០៥] នអធិបតីយា នវំ ធម្មវេ
ជាតេ នវំ ធម្មដ្ឋាជាតេ នវំ ធម្មសេវនេ ន

អនុលាមភ្នំ បច្ចុដ្ឋិយភ្នំ អនុលោមប្បច្ចុដ្ឋិយភ្នំ បច្ចុដ្ឋិ-
យានុលាមភ្នំ នៃបញ្ញាវាស្ស ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែលរលាក
រាប់ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុសហេតុកុសលត្ថិតៈ)
បណ្ឌិត អប្បិកវំ យ៉ាងនានាដែរ ។

ធម៌ យេតុសោតុកុសលដ្ឋិតៈ ។

ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខកុសលដ្ឋិតិ

បដិច្ចវិញ

[១០០២] កុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រការដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រការដោយហេតុ ទើបភិកាឡិដ ព្រោះ
ហេតុប្បច្ចយ កុសលធម៌ ប្រការដោយហេតុនៃនិមន្តជាហេតុ អា-
ស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រការដោយហេតុ ទើបភិកាឡិដ
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

[១០០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវាវៈ ក្នុងការប្រការប្បច្ចយ
មានវាវៈ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មានវាវៈ ។

[១០០៤] កុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រការដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រការដោយហេតុ ទើបភិកាឡិដ ព្រោះ
នអធិបតីប្បច្ចយ ។

[១០០៥] ក្នុងនអធិបតីប្បច្ចយ មានវាវៈ ក្នុងឧប្បាដាប្បច្ចយ មាន
វាវៈ ក្នុងបញ្ញាវាស្សប្បច្ចយ មានវាវៈ ក្នុងការសាវៈប្បច្ចយ មានវាវៈ ។

នករេវ តីណិ នវិចារតោ នវ នវិចារយុត្តេន វ ។

[១០០៦] ហេតុច្បងយោ នវនិបតិយោ នវ ។

[១០០៧] នវនិបតិយច្បងយោ ហេតុយោ នវ ។

សហជាតករោចិ បទ្ទយករោចិ និស្សយក-
រោចិ សំសដ្ឋករោចិ សម្មយុត្តករោចិ បដិទ្ធ-
ករសនិសា វិគ្គារេតតា ។

បញ្ញាវិវា

[១០០៨] ហេតុចេវ ហេតុសម្មាសម្ពុទ្ធកុល-
លោ នម្មោ ហេតុស្សចេវ ហេតុសម្មាសម្ពុទ្ធកុល-
សលស្ស នម្មស្ស ហេតុច្បងយោ ន បទ្ទយោ ។

[១០០៩] ហេតុយោ តីណិ អារម្មណោ នវ អនិ-
បតិយោ នវ អនន្តោ នវ ករេវ តីណិ អារម្មណ-
តីណិ អវិគាតោ នវ ។

[១០១០] ហេតុចេវ ហេតុសម្មាសម្ពុទ្ធកុល-
លោ នម្មោ ហេតុស្សចេវ ហេតុសម្មាសម្ពុទ្ធកុល-
សលស្ស នម្មស្ស អារម្មណច្បងយោ ន បទ្ទយោ
សហជាតច្បងយោ ន បទ្ទយោ ឧបនិស្សយច្បងយោ ន
បទ្ទយោ ។

[១០១១] នហេតុយោ នវ នអារម្មណោ នវ ។

ក្នុងនកម្មច្បងយោ មានវាៈ ព ក្នុងនវិចារច្បងយោ មានវាៈ ព ក្នុងន-
វិចារយុត្តច្បងយោ មានវាៈ វ ។

[១០១២] ក្នុងនវនិបតិយច្បងយោ មានវាៈ វ ព្រហ្មហេតុច្បងយោ ។

[១០១៣] ក្នុងហេតុច្បងយោ មានវាៈ វ ព្រហ្មនវនិបតិយច្បងយោ ។

សហជាតវាៈក្តី បទ្ទយវាៈក្តី និស្សយវាៈក្តី សំសដ្ឋវាៈក្តី
សម្មយុត្តវាៈក្តី បដិទ្ធនិបតិយវាៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឱ្យ
ពិស្តារជនិច្ចៈ ។

បញ្ញាវិវា

[១០១៤] កុសលធម៌ ជាហេតុពុំនីប្រកបដោយហេតុ ជាច្បងយោ
នៃកុសលធម៌ ជាហេតុពុំនីប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុច្បងយោ ។

[១០១៥] ក្នុងហេតុច្បងយោ មានវាៈ ព ក្នុងអារម្មណច្បងយោ
មានវាៈ វ ក្នុងនវនិបតិយច្បងយោ មានវាៈ វ ក្នុងននន្តច្បងយោ មាន
វាៈ វ ក្នុងកម្មច្បងយោ មានវាៈ ព ក្នុងអារម្មណច្បងយោ មានវាៈ ព
ក្នុងអវិគាតច្បងយោ មានវាៈ វ ។

[១០១៦] កុសលធម៌ ជាហេតុពុំនីប្រកបដោយហេតុ ជាច្បងយោ
នៃកុសលធម៌ ជាហេតុពុំនីប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណច្បងយោ ជា
ច្បងយោ ដោយសហជាតច្បងយោ ជាច្បងយោ ដោយឧបនិស្សយច្បងយោ ។

[១០១៧] ក្នុងហេតុច្បងយោ មានវាៈ វ ក្នុងអារម្មណច្បងយោ
មានវាៈ វ ។

[១០២២] ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណោ តីណិ ។

[១០២៣] នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណោ នវ ។

យថា កុសលត្ថិតេ បញ្ចករស្ស អនុលោ-

មប្បិ មនុស្សធម៌ អនុលោមប្បដ្ឋថយ ប្បិ មនុ-

សីយានុលោមប្បិ កណ៌តំ វិវ គណេតវំ ។

បដិប្បទិកា

[១០២៤] ហេតុភេតុ ហេតុសម្បយុត្តក្ខ អកុសលំ
ធម៌ បដិច្ច ហេតុនវ ហេតុសម្បយុត្តោច អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០២៥] ហេតុយា នវ អាម្មណោ នវ អវិភតេ
នវ ។

[១០២៦] ហេតុភេតុ ហេតុសម្បយុត្តក្ខ អកុស-
លំ ធម៌ បដិច្ច ហេតុនវ ហេតុសម្បយុត្តោច អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអនិមិត្តប្បដ្ឋយា ។

[១០២៧] នអនិមិត្តយា នវ នប្បករណេត នវ ន-
ប្បករណេត នវ នអសេវិទេ នវ នកាម្ម តីណិ
នវិចារកេ នវ នវិចារកេ នវ ។

[១០២៨] ក្នុងការប្បដ្ឋន្តយ មានវាៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋន្តយ ។

[១០២៩] ក្នុងការប្បដ្ឋន្តយ មានវាៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋន្តយ ។

អនុលោមត្ថិ បដិច្ចនិយៈក្តិ អនុលោមប្បដ្ឋន្តនិយៈក្តិ បដិច្ចនិយៈ-
គុណមត្តិ នៃបញ្ចករៈ ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែលលោកលំ

ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុហេតុសម្បយុត្តកុសលត្ថិតៈ)
បណ្ឌិត គប្បីលំ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិប្បទិកា

[១០២៤] អកុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ពា-
ស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបក៏គាត់រឿង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋន្តយ ។

[១០២៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋន្តយ មានវាៈ ៧ ក្នុងការប្បដ្ឋន្តយ មាន
វាៈ ៧ ក្នុងអវិភតប្បដ្ឋន្តយ មានវាៈ ៧ ។

[១០២៦] អកុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ពាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបក៏គាត់រឿង ព្រោះ
នអនិមិត្តប្បដ្ឋន្តយ ។

[១០២៧] ក្នុងអនិមិត្តប្បដ្ឋន្តយ មានវាៈ ៧ ក្នុងបុរាណប្បដ្ឋន្តយ
មានវាៈ ៧ ក្នុងបុរាណប្បដ្ឋន្តយ មានវាៈ ៧ ក្នុងការប្បដ្ឋន្តយ
មានវាៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋន្តយ មានវាៈ ៧ ក្នុងនិបាតប្បដ្ឋន្តយ មានវាៈ ៧ ។

[១០២៨] ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអធិបតីយា តីណិ ។

[១០២៩] ឧអធិបតីប្បដ្ឋយា ហេតុយា ឧវ ។

សហជាតកៈពុម្ពិ បទ្វយកៈកេមិ ចិស្សយកៈ

កេមិ សំសដ្ឋកៈកេមិ សម្បយុត្តកៈកេមិ រាជិច្ច

កាសនិសា វិក្ការេតតា ។

បញ្ញាវិវា

[១០៣០] ហេតុចេវ ហេតុសម្បយុត្តក អត្ត

សាលោ ធម្មោ ហេតុស្សចេវ ហេតុសម្បយុត្តស្សច

អត្តសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បទ្វយោ ។

[១០៣១] ហេតុយា តីណិ អាម្ពាលោ ឧវ អធិប

តីយា ឧវ កេមិ តីណិ អាម្ពារេ តីណិ អវិកតេ ឧវ ។

[១០៣២] ហេតុចេវ ហេតុសម្បយុត្តក អត្ត

សាលោ ធម្មោ ហេតុស្សចេវ ហេតុសម្បយុត្តស្សច

អត្តសលស្ស ធម្មស្ស អាម្ពាលាប្បដ្ឋយេន បទ្វយោ

សហជាតកៈពុម្ពិ បទ្វយោ ឧបចិស្សយប្បដ្ឋយេន បទ្វយោ ។

[១០៣៣] ឧហេតុយា ឧវ ឧអាម្ពាលោ ឧវ ។

[១០៣៤] ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអាម្ពាលោ តីណិ ។

[១០៣៥] ឧហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ពាលោ ឧវ ។

[១០២៨] ក្នុងឧអធិបតីប្បដ្ឋយា មានព្រះ ពុទ្ធហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានព្រះ ពុទ្ធហេតុប្បដ្ឋយា ។

សហជាតកៈក្តី បទ្វយកៈក្តី ចិស្សយកៈក្តី សំសដ្ឋកៈក្តី

សម្បយុត្តកៈក្តី ដូចគ្នាធិបតីចូលវិវេ ចល្ហិត ឧប្បវិទូ

ពិស្តារវេទិច្ច ។

បញ្ញាវិវា

[១០៣០] អត្តសលធម៌ ជាហេតុព័ន្ធប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ

នៃអត្តសលធម៌ ជាហេតុព័ន្ធប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានព្រះ ពុទ្ធហេតុប្បដ្ឋយា

មានព្រះ ក្នុងឧអធិបតីប្បដ្ឋយា មានព្រះ ក្នុងឧប្បដ្ឋយា មានព្រះ ពុទ្ធហេតុប្បដ្ឋយា

ក្នុងអាម្ពាលាប្បដ្ឋយា មានព្រះ ពុទ្ធហេតុប្បដ្ឋយា មានព្រះ ។

[១០៣២] អត្តសលធម៌ ជាហេតុព័ន្ធប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ

នៃអត្តសលធម៌ ជាហេតុព័ន្ធប្រកបដោយហេតុ ដោយអាម្ពាលាប្បដ្ឋយា

ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតកៈប្បដ្ឋយា ជាបច្ច័យ ដោយឧបចិស្សយប្បដ្ឋយា

ប្បដ្ឋយា ។

[១០៣៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានព្រះ ក្នុងអាម្ពាលាប្បដ្ឋយា

មានព្រះ ។

[១០៣៤] ក្នុងអាម្ពាលាប្បដ្ឋយា មានព្រះ ពុទ្ធហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៣៥] ក្នុងអាម្ពាលាប្បដ្ឋយា មានព្រះ ពុទ្ធហេតុប្បដ្ឋយា ។

យថា តុសលត្ថិតេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោម
មម្យំ បដិច្ចនិយម្យំ អនុលោមប្បដិច្ចនិយម្យំ បដិ-
ច្ចនិយមនុលោមម្យំ គណិតំ វេទំ គណេតំ ។

បដិច្ចវិញ

[១០៣៦] ហេតុញ្ចវេហេតុសម្បយុត្តញ្ច អន្តរា-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុវេហេតុសម្បយុត្តេន អន្តរា-
កតោ នេម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិច្ចយា ។

[១០៣៧] ហេតុយា វេ អារម្មណេ វេ កាមេ
វេ វិចារេកេ វេ វេទិកេតេ វេ ។

[១០៣៨] ហេតុញ្ចវេហេតុសម្បយុត្តញ្ច អន្តរា-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុវេហេតុសម្បយុត្តេន អន្តរា-
កតោ នេម្មា ឧប្បជ្ជតិ នអនិចចតិប្បដិច្ចយា ។

[១០៣៩] នអនិចចតិយា វេ ធម្មវេទិកេតេ វេ
ធម្មត្ថាវេទិកេ វេ ធម្មាសេវាធម្ម វេ នកម្មេ តិណិ
វេវិចារេកេ វេ វេទិយ្យុត្ត វេ ។

[១០៤០] ហេតុប្បដិច្ចយា នអនិចចតិយា វេ ។

អនុលោមត្ថិ បដិច្ចនិយម្យំ អនុលោមប្បដិច្ចនិយម្យំ បដិច្ចនិយ-
មនុលោមត្ថិ វេបញ្ញាវាស្ស ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែលលោកល-
ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុវេហេតុសម្បយុត្តវុកកុសលត្ថិតៈ)
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវិញ

[១០៣៦] អព្យាករណមិ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ពាស្រ័យ
នូវអព្យាករណមិ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ រឺចំពើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដិច្ចយ ។

[១០៣៧] ក្នុងហេតុប្បដិច្ចយ មានវារៈ៧ ក្នុងហេតុប្បដិច្ចយ
មានវារៈ៧ ក្នុងកម្មប្បដិច្ចយ មានវារៈ៧ ក្នុងវិបាកប្បដិច្ចយ មានវារៈ៧
ក្នុងវិបាកប្បដិច្ចយ មានវារៈ៧ ។

[១០៣៨] អព្យាករណមិ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ពា-
ស្រ័យ នូវអព្យាករណមិ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ រឺចំពើតឡើង
ព្រោះនអនិចចតិប្បដិច្ចយ ។

[១០៣៩] ក្នុងនអនិចចតិប្បដិច្ចយ មានវារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដិច្ចយ
មានវារៈ៧ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បដិច្ចយ មានវារៈ៧ ក្នុងនកាលវេទប្បដិច្ចយ
មានវារៈ៧ ក្នុងនកម្មប្បដិច្ចយ មានវារៈ៧ ក្នុងវិបាកប្បដិច្ចយ មានវារៈ៧
ក្នុងវិបាកប្បដិច្ចយ មានវារៈ៧ ។

[១០៤០] ក្នុងនអនិចចតិប្បដិច្ចយ មានវារៈ៧ ព្រោះហេតុប្បដិច្ចយ ។

[១០២១] នកមិមតិប្បដ្ឋយា ហេតុយា នវ ។
 សហជាតវារោមិ មច្ចយវារោមិ ធិស្សយវា-
 រោមិ សិសដ្ឋវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ មជ្ជិ-
 វាសនិសា វិញ្ញាបកថា ។

បញ្ញាវិហា

[១០២២] ហេតុថេវហេតុសម្បយុត្តោច អព្យា-
 គតោ នធម្មោ ហេតុស្សថេវហេតុសម្បយុត្តស្សច អព្យា-
 គតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ ។

[១០២៣] ហេតុយា តិណិ អារម្មណេ នវ អនិម-
 តិយា នវ អនេសេវនេ នវ កេម្មេ តិណិ វិចារេកេ នវ
 អវិកតេ នវ ។

[១០២៤] ហេតុថេវហេតុសម្បយុត្តោច អព្យា-
 គតោ នធម្មោ ហេតុស្សថេវហេតុសម្បយុត្តស្សច អ-
 ព្យាគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ
 សហនាតប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ នបធិស្សយប្បដ្ឋយេន
 មច្ចុយោ ។

[១០២៥] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[១០២៦] ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណេ តិណិ ។

[១០២៧] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ នវ ។

[១០២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ព្រោះនេតិបតិប្បដ្ឋយ ។
 សហជាតវារោមិ មច្ចយវារោមិ ធិស្សយវារោមិ សិសដ្ឋវារោមិ សម្ប-
 យុត្តវារោមិ ជួចគ្នាធិបតិប្បដ្ឋវារោមិ បណ្ឌិត គប្បវិទ្យាស្តារវេទិច្ឆៈ ។

បញ្ញាវិហា

[១០២៩] អព្យាគតធម៌ ជាហេតុព័ន្ធភ្រកថាដោយហេតុ ជាបច្ច័យ
 នៃអព្យាគតធម៌ ជាហេតុព័ន្ធភ្រកថាដោយហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងការម្នេនប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៧ ក្នុងនេតិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុង
 កវីគប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ។

[១០៣១] អព្យាគតធម៌ ជាហេតុព័ន្ធភ្រកថាដោយហេតុ ជា
 បច្ច័យ នៃអព្យាគតធម៌ ជាហេតុព័ន្ធភ្រកថាដោយហេតុ ដោយអារម្ម-
 ណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 ធិស្សយប្បដ្ឋយ ។

[១០៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៧ ។

[១០៣៣] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៣៤] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

យថា ភុស្តលត្ថិតេ បញ្ញាភិវឌ្ឍ អនុលោម
 បរិ បទ្ធនីយធម្មំ អនុលោមប្បទ្ធនីយធម្មំ បទ្ធនីយ
 ធម្មានុលោមធម្មំ កណ៌តំ ឯវំ កណោតតំ ។

ហេតុហេតុសម្បជញ្ញទុក្ខកម្មវិញ្ញាណ វិញ្ញាណ ។

និហោត្ថសពោធិក្កទុក្ខកម្មវិញ្ញាណ

បដិច្ចវិវា

[១០៤១] និហោត្ថ សហោត្ថកំ ភុស្តលំ ធម្មំ ប-
 ដិច្ច និហោត្ថសហោត្ថកោ ភុស្តលោ ធម្មោ ឧប្បជញ្ញតិ
 ហេតុប្បទ្ធយា ។

[១០៤២] ហេតុយា ឯតំ អារម្មណេ ឯតំ សទ្ធា
 ឯតំ អវិភតេ ឯតំ ។

[១០៤៣] និហោត្ថនិយា ឯតំ នប្បវេសិតេ ឯតំ
 នវិចារតេ ឯតំ នវិប្បយុត្តេ ឯតំ ។

បញ្ញាភិវឌ្ឍ សទ្ធា ឯតំ ។

អនុលោមតិ បទ្ធនីយភិ អនុលោមប្បទ្ធនីយភិ បទ្ធនីយានុលោម
 ភិ នៃបញ្ញាភិវៈ ក្នុងកុសលភិវៈ ដែលលោកប៉ះហើយ យ៉ាងណា
 (គន្លឹះហេតុហេតុសម្បជញ្ញទុក្ខកម្មវិញ្ញាណ) បណ្ឌិត ភវីរាប យ៉ាង
 រោងដែរ ។

ឯ ហេតុហេតុសម្បជញ្ញទុក្ខកម្មវិញ្ញាណ ។

និហោត្ថសពោធិក្កទុក្ខកម្មវិញ្ញាណ

បដិច្ចវិវា

[១០៤៤] កុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុតែប្រកបដោយហេតុ
 អស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុតែប្រកបដោយហេតុ រឺប
 រើគៈឡើយ គ្រាន់ហេតុប្បទ្ធយា ។

[១០៤៥] ក្នុងហេតុប្បទ្ធយា មានវាៈ១ ក្នុងការប្រឡងប្បទ្ធយា
 មានវាៈ១ ក្នុងប្បទ្ធយាទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវាៈ១ ក្នុងអវិភតប្បទ្ធយា
 មានវាៈ១ ។

[១០៤៦] ក្នុងនិហោត្ថប្បទ្ធយា មានវាៈ១ ក្នុងនិហោត្ថប្បទ្ធយា
 មានវាៈ១ ក្នុងនិហោត្ថប្បទ្ធយា មានវាៈ១ ក្នុងនិហោត្ថប្បទ្ធយា មាន
 មានវាៈ១ ។

ឯក្នុងបញ្ញាភិវៈ ប្បទ្ធយាទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវាៈ១ ។

បដិច្ចវិភាគ

១០៨០) ឧបោស្ថ សាហាតុក្កំ អកុសលំ ធម្មំ
 ធម្មិច្ច ឧបោស្ថ សាហាតុក្កោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុឫទ្ធិយ៉ា ។

(၁၀၃၆) : ဘုရား၊ မိန်းမာယူလေ၊ မိန်းမာ
အတွက် မိန်းမာတို့၏ မိန်းမာ ။

ហេតុឲ្យដូច្នេះយោ ឧត្តិ ។ ឆន្ទាភក្តិយោ សព្វត្ថ ឯតំ ។
ឆន្ទាភក្តិយោ ឥតេ បំ វិញ្ញាណំ ហេតុឲ្យដូច្នេះយោ ឧត្តិ ។

បង្កើតវិវាទ

[១០៥៣] ឈោតុ សហេតុតំ អត្យាតតំ ធម្ម
 បដិច្ច ឈោតុ សហេតុតោ អត្យាតតោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឈោតុ សហេតុតំ អត្យា-
 តតំ ធម្ម បដិច្ច ឈោតុ សហេតុតោ អត្យាត-
 តោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ឈោតុ-
 សហេតុតំ អត្យាតតំ ធម្ម បដិច្ច ឈោតុ សហេតុ-
 តោ អត្យាតតោ ធម្ម ឈោតុ សហេតុតោ អត្យា-
 តតោ ធម្ម ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

បង្កើតឡើង៖

[១០២១] អកុសលធម៌ មិនមែនជាបាតុក្ខប្រភពដោយបាតុ
កម្មស្រីយ ឬអកុសលធម៌ មិនមែនជាបាតុក្ខប្រភពដោយបាតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះបាតុក្ខជួយ ។

(១០៩២) ភូមិហត្ថបុត្តិយ មានរក្ខៈ ១ ក្នុងអាម្ពៈហត្ថបុត្តិយ
មានរក្ខៈ ១ ក្នុងបុត្តិយនាំតិសសៈ ស្រដៀងមានរក្ខៈ ១ ក្នុងទិវគ្គបុត្តិយ
មានរក្ខៈ ១ ។

ហេតុប្បដ្ឋាន មុនឆ្នាំ១៩១១ ។ ឯកសិទ្ធិស្តារព្រះ ចេតិយបាគីស្ត ។
 ក្រោយឆ្នាំ១៩១១ ។ ឯកសិទ្ធិស្តារព្រះ ហេតុប្បដ្ឋាន ខែឧសភា ១៩១១ ។
 មុនឆ្នាំ១៩១១ ។

បដិបូណ៌ៈ

១៤៨៣ អព្យាករណ៍ មិនមែនជាពាក្យតែប្រកបដោយហេតុ
 អាស្រ័យ ខ្លះអព្យាករណ៍ មិនមែនជាពាក្យតែប្រកបដោយហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ អព្យាករណ៍ មិនមែនជាពាក្យតាំងមិន
 ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ ខ្លះអព្យាករណ៍ មិនមែនជាពាក្យ តែ
 ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អព្យាករ-
 ណ៍ មិនមែនជាពាក្យតែប្រកបដោយហេតុក្តី អព្យាករណ៍ មិនមែន
 ជាពាក្យតាំងមិនមានហេតុក្តី អាស្រ័យ ខ្លះអព្យាករណ៍ មិនមែន
 ជាពាក្យតែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

និហេតុំ អហេតុតំ អក្កាសតំ ធម្មំ បដិច្ច និហេតុ
 អហេតុតោ អក្កាសតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា តីណិ ។ និហេតុំ សហេតុតំ អក្កាសតត្ថ
 និហេតុំ អហេតុតំ អក្កាសតត្ថ ធម្មំ បដិច្ច និហេតុ-
 សហេតុតោ អក្កាសតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា តីណិ ។

[១០៨២] ហេតុយា នវ អារម្មណេ ចន្តរិ អ-
 ធិបតីយា បក្ខ កាឌ្ម នវ វិចារេតា នវ វេតិតេត
 នវ ។

[១០៨៣] និហេតុំ អហេតុតំ អក្កាសតំ ធម្មំ
 បដិច្ច និហេតុ អហេតុតោ អក្កាសតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ និហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៨៤] និហេតុយា ឯកំ នអារម្មណេ តីណិ
 នអធិបតីយា នវ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តី-
 ណិ នអញ្ញមន្តោ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ ន-
 កុបដារេតេ នវ នបញ្ចដារេតេ នវ នអានេវេនេ នវ

អក្កាសតតមំ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះវាមិនប្រកបដោយហេតុ ពាស្រ័យ
 នូវអក្កាសតតមំ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះវាមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបតែវា
 រឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៣ ។ អក្កាសតតមំ មិនមែនជាហេតុ
 ដែលប្រកបដោយហេតុ ពាស្រ័យ នូវអក្កាសតតមំ មិនមែនជាហេតុ
 ដែលប្រកបដោយហេតុផង នូវអក្កាសតតមំ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះវាមិនប្រកប
 ដោយហេតុផង ទើបតែវា រឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៣ ។

[១០៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយា មាន
 ពីរៈ ៦ ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៤
 ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៣ ក្នុងវិភង្គប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ២ ។

[១០៨៦] អក្កាសតតមំ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះវាមិនប្រកបដោយ
 ហេតុ ពាស្រ័យ នូវអក្កាសតតមំ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះវាមិនប្រកប
 ដោយហេតុ ទើបតែវា រឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយា មាន
 ពីរៈ ២ ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៤
 ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៥ ក្នុងវិភង្គប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៦
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៧ ក្នុងកុបដារេតប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៨
 ក្នុងបញ្ចដារេតប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ៩ ក្នុងអានេវេនេប្បដ្ឋយា មានពីរៈ ១០

អាសេវនេ ទ្វេតោធម្មចត្តារិ វិចារេត ចត្តារិ អាហារេ
 ចត្តារិ វត្ថុនិយម ចត្តារិ ឈារេ ចត្តារិ ធម្មត្ថ តិណិ
 សធម្មយុត្ត ទ្វេវិប្បយុត្ត តិណិ អត្ថិយា សត្ត
 ទត្ថិយា ចត្តារិ វិភតេ ចត្តារិ អវិភតេ សត្ត ។

[១០២១] ធម្មត្ថស្ស សហគុត្តស្ស អន្តរាគមន្តស្ស ធម្មស្ស
 ការម្ពណ្ឌប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហគម្មច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១០២២] ធម្មត្ថយា សត្ត ឧការម្ពណ្ឌ សត្ត ។

[១០២៣] វិភេទ្គណប្បច្ចយោ ធម្មត្ថយា ចត្តារិ ។

[១០២៤] ធម្មត្ថប្បច្ចយោ ការម្ពណ្ឌ ចត្តារិ ។

យថា តុសលត្ថិតេ បច្ចាភិវឌ្ឍន៍ អនុលោម

បដិ បច្ចនិយមំ វេទនាសម្មច្ចនិយម្ហំ បច្ច-

និយា ទុលោមច្យ តណិកំ ឯវំ តណោតត្ថំ ។

ឧបេក្ខន្ធមេតុកុកុសលត្ថិតំ វិជ្ជិតំ ។

ហេតុហេតុកុកុសលត្ថិតំ វិជ្ជិតំ ។

ក្នុងការសាវ័នប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤ ក្នុងវិបាក-
 ប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤ ក្នុងភាហារប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤ ក្នុងអវ្យាគ្គិយប្បច្ច័យ
 មានពីរ៖ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤
 ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤ ក្នុង
 អត្ថិប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្នុងវិភតប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤ ក្នុងទត្ថិប្បច្ច័យ
 មានពីរ៖ ៤ ក្នុងអវិភតប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ។

[១០២៥] ឧបេក្ខន្ធមេតុ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ
 ជាច្រើន ខែអន្តរាគមន៍ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយ
 ការម្ពណ្ឌប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយសហគម្មច្ច័យ ជាច្រើន ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១០២៦] ក្នុងឧបេក្ខប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្នុងនិការម្ពណ្ឌប្បច្ច័យ
 មានពីរ៖ ៧ ។

[១០២៧] ក្នុងនិហេតុប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤ ព្រោះការម្ពណ្ឌប្បច្ច័យ ។

[១០២៨] ក្នុងនិការម្ពណ្ឌប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៤ ព្រោះនិហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមត្ថិ បច្ចនិយម្ហំ អនុលោមប្បច្ចនិយម្ហំ បច្ចនិយម្ហុ-
 លោមត្ថិ ខែបច្ចាភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែលលោកបោះចោល
 យ៉ាងណា (ក្នុងនិហេតុសហេតុកុកុសលត្ថិតៈ) បច្ចាភិវ-
 ឌ្ឍន៍ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ឧបេក្ខន្ធមេតុកុកុសលត្ថិតៈ ។

ចប់ ហេតុហេតុកុកុសលត្ថិតៈ ។

ឆ្នាំ១៩៧៧

សម្បទ្ទយទុកកុសលត្តិកៈ
បដិច្ចវិវា

[១០៦៥] សម្បទ្ទយេ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ស-
ម្បទ្ទយោ កុសលោ ធម្មោ ទម្បជ្ជនំ ហេតុប្បទ្ទយា ។

[១០៦៦] ហេតុយា ឯតំ អាម្មណោ ឯតំ ធម៌-
បតិយា ឯតំ អវិចារេ ឯតំ ។

[១០៦៧] សម្បទ្ទយេ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ស-
ម្បទ្ទយោ កុសលោ ធម្មោ ទម្បជ្ជនំ ធម៌បតិប្ប-
ទ្ទយា ។

[១០៦៨] ធម៌បតិយា ឯតំ ធម្មវេទានេ ឯតំ
ឧបត្ថាដានេ ឯតំ នគរសេវានេ ឯតំ នគរាដ្ឋ ឯតំ
នវិចារេ ឯតំ នវិជ្ជយុត្តេ ឯតំ ។

សហជាតករោចំ បទ្ទយករោចំ និស្សយក-
រោចំ សំសង្កករោចំ សម្បយុត្តករោចំ បដិច្ច-
កាសនិសា វិជ្ជាបក្ខា ។

បញ្ញាវិវា

[១០៦៩] សម្បទ្ទយោ កុសលោ ធម្មោ សម្បទ្ទ-
យស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បទ្ទយេន បទ្ទយា ។

សម្បទ្ទយទុកកុសលត្តិកៈ
បដិច្ចវិវា

[១០៦៩] កុសលធម៌ ប្រកបដោយច្នៃយ អាស្រ័យ ទូកុសល-
ធម៌ ប្រកបដោយច្នៃយ ទើបរក្សិវិជ្ជ ព្រាហ្មណ៍ប្បទ្ទយ ។

[១០៦៦] កុសលប្បទ្ទយ មានព៌ៈ១ កុសលម្មណប្បទ្ទយ មាន
ព៌ៈ១ កុសលធម៌បទ្ទយ មានព៌ៈ១ កុសលវិជ្ជបទ្ទយ មានព៌ៈ១ ។

[១០៦៧] កុសលធម៌ ប្រកបដោយច្នៃយ អាស្រ័យ ទូកុ-
សលធម៌ ប្រកបដោយច្នៃយ ទើបរក្សិវិជ្ជ ព្រាហ្មណ៍បទ្ទយ ។

[១០៦៨] កុសលធម៌បទ្ទយ មានព៌ៈ១ កុសលទុក្ខកប្បទ្ទយ
មានព៌ៈ១ កុសលប្បាណបទ្ទយ មានព៌ៈ១ កុសលសាសនបទ្ទយ មាន
ព៌ៈ១ កុសលកម្មបទ្ទយ មានព៌ៈ១ កុសលវិជ្ជាបទ្ទយ មានព៌ៈ១
កុសលវិជ្ជាបទ្ទយ មានព៌ៈ១ ។

សហជាតករោចំ បទ្ទយករោចំ និស្សយករោចំ សំសង្កករោចំ
សម្បយុត្តករោចំ បទ្ទយនិស្សយករោចំ បទ្ទយនិស្សយករោចំ
និស្សយករោចំ ។

បញ្ញាវិវា

[១០៦៩] កុសលធម៌ ប្រកបដោយច្នៃយ ជាច្នៃយ នៃកុសល-
ធម៌ ប្រកបដោយច្នៃយ ដោយហេតុប្បទ្ទយ ។

[១០៧០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ
អវិកតេ ឯកំ ។

បដិច្ចវិវា

[១០៧១] សឡត្ថយេ អត្តសលំ ធម្មំ បដិច្ច
សឡត្ថយោ អត្តសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ ។

[១០៧២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ
អវិកតេ ឯកំ ។

ចញ្ញាវិវេ ឧត្តត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវិវា

[១០៧៣] សឡត្ថយេ អត្តាភតំ ធម្មំ បដិច្ច សឡ-
ត្ថយោ អត្តាភតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០៧៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ
អវិកតេ ឯកំ ។

[១០៧៥] ឯហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ
ឧអតិបតិយោ ឯកំ សឡត្ថ ឯកំ ។

បញ្ញាវិវា

[១០៧៦] សឡត្ថយោ អត្តាភតោ ធម្មោ សឡត្ថយេ-
ស្ស អត្តាភតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[១០៧៧] ភ្នំហេតុប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១ ភ្នំអារម្មណប្បដ្ឋយោ
មានព្រះ ១ ភ្នំអវិកតប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១ ។

បដិច្ចវិវា

[១០៧៨] អត្តសលធម៌ ប្រកបដោយច្បុយ អាស្រ័យ ខ្លាញ់-
សលធម៌ ប្រកបដោយច្បុយ ទើបគិតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០៧៩] ភ្នំហេតុប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១ ភ្នំអារម្មណប្បដ្ឋយោ
មានព្រះ ១ ភ្នំអវិកតប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១ ។

ឯក្នុងចញ្ញាវិវេ ច្បុយនិងអស់ សុខតែមានព្រះ ១ ។

បដិច្ចវិវា

[១០៨០] អត្តភតធម៌ ប្រកបដោយច្បុយ អាស្រ័យ ខ្លាញ់-
អត្តភតធម៌ ប្រកបដោយច្បុយ ទើបគិតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០៨១] ភ្នំហេតុប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១ ភ្នំអារម្មណប្បដ្ឋយោ
មានព្រះ ១ ភ្នំអវិកតប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១ ។

[១០៨២] ភ្នំហេតុប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១ ភ្នំអារម្មណប្បដ្ឋយោ
មានព្រះ ១ ភ្នំអវិកតប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១ ភ្នំច្បុយនិងអស់សុខ
តែមានព្រះ ១ ។

បញ្ញាវិវា

[១០៨៣] អត្តភតធម៌ ប្រកបដោយច្បុយ ជាច្បុយ នៃអត្ត-
ភតធម៌ ប្រកបដោយច្បុយ ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[១០៧៧] សម្បទ្ទយោ អត្យាកតោ ធម្មោ សម្បទ្ទយស្ស អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បទ្ទយោ ។ អប្បទ្ទយោ អត្យាកតោ ធម្មោ សម្បទ្ទយស្ស អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បទ្ទយោ ។

[១០៧៨] រោតុយា ឯកំ អារម្មណេ ធ្វេ អធិបតិយោ ធ្វេ អនុគ្គេវ ឯកំ ។ សម្បទ្ទយោ អត្យាកតោ ធម្មោ សម្បទ្ទយស្ស អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស ទុបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បទ្ទយោ អប្បទ្ទយោ អត្យាកតោ ធម្មោ សម្បទ្ទយស្ស អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស ទុបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បទ្ទយោ អារម្មណ្យនិស្សយោ ។ បុរោហិត ឯកំ បញ្ចាសានេ ឯកំ សត្វត្ថ ឯកំ រវិគានេ ឯកំ ។

[១០៧៩] សម្បទ្ទយោ អត្យាកតោ ធម្មោ សម្បទ្ទយស្ស អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បទ្ទយោ សហជាតប្បដ្ឋយេន បទ្ទយោ ទុបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បទ្ទយោ ។ អប្បទ្ទយោ អត្យាកតោ ធម្មោ សម្បទ្ទយស្ស អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បទ្ទយោ ទុបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បទ្ទយោ ។

[១០៨០] អត្យាកតមិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ខែអត្យាកតមិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយការម្សោប្បច្ច័យ ។ អត្យាកតមិ មិនប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ខែអត្យាកតមិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយការម្សោប្បច្ច័យ ។

[១០៨១] ក្នុងរោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអនុគ្គេវប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ អត្យាកតមិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ខែអត្យាកតមិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយទុបនិស្សយប្បច្ច័យ អត្យាកតមិ មិនប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ខែអត្យាកតមិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយទុបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោប្បច្ច័យ ។ ក្នុងបុរោហិតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបញ្ចាសាប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសត្វត្ថប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងរវិគប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១០៨២] អត្យាកតមិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ខែអត្យាកតមិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយការម្សោប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយទុបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អត្យាកតមិ មិនប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ខែអត្យាកតមិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយការម្សោប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយទុបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១០៨០] ឧបោតុយា ទ្វេ ឧបោតុយា ឯតំ ។

[១០៨១] បោតុប្បដ្ឋយា ឧបោតុយា ឯតំ ។

[១០៨២] ឧបោតុប្បដ្ឋយា ឧបោតុយា ទ្វេ ។

សប្បច្ចយទុក្ខសន្តិកំ ធិដ្ឋំ ។

សង្ខតទុក្ខសន្តិកំ

បដិច្ចវិពា

[១០៨៣] សង្ខតំ កុសលំ ធម្មំ ធម៌ច្ច សង្ខ-

តោ កុសលោ ធម្មោ ធម្មដ្ឋតិ បោតុប្បដ្ឋយា ។

សប្បច្ចយសន្តិសំ ។

សង្ខតទុក្ខសន្តិកំ ធិដ្ឋំ ។

សនិទស្សនទុក្ខសន្តិកំ

បដិច្ចវិពា

[១០៨៤] អនិទស្សនំ កុសលំ ធម្មំ ធម៌ច្ច អនិ-

ទស្សនោ កុសលោ ធម្មោ ធម្មដ្ឋតិ បោតុប្បដ្ឋយា ។

[១០៨៥] បោតុយា ឯតំ ឧបោតុយា ឯតំ

អវិភតេ ឯតំ ។

ចត្តារាគេ ឧបាតុ ឯតំ ។

[១០៨៦] ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២ ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយ

មានព្រះ ១ ។

[១០៨៧] ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ព្រោះហតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៨៨] ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២ ព្រោះហតុប្បដ្ឋយ ។

ឯសប្បច្ចយទុក្ខសន្តិកំ ។

សង្ខតទុក្ខសន្តិកំ

បដិច្ចវិពា

[១០៨៩] កុសលនិ ដែលច្បើយតាត់តែងហើយ កាស្រីយ

នូវកុសលនិ ដែលច្បើយតាត់តែងហើយ ទើបតែងឡើង ព្រោះហតុ-
ប្បដ្ឋយ ។ ដូចគ្នាដឹងសប្បច្ចយទុក្ខសន្តិកំនេះ ។

ឯសង្ខតទុក្ខសន្តិកំ ។

សនិទស្សនទុក្ខសន្តិកំ

បដិច្ចវិពា

[១០៩០] កុសលនិ នាំអនិទស្សនៈ (កុសលនិមិទ្ធករ
នាយករាជ្យ) កាស្រីយ នូវកុសលនិនាំអនិទស្សនៈ ទើបតែ
ឡើង ព្រោះហតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៩១] ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយ
មានព្រះ ១ ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ។

ឯក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយ ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ។

បដិច្ចវិវា

[១០៨៦] អនិទស្សនំ អតុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
អនិទស្សនោ អតុសលោ នេត្តា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ច្ចយា ។

[១០៨៧] ហេតុយា ឯតំ អារម្មណេ ឯតំ អ-
វិភាតេ ឯតំ ។

បញ្ញាវារមិ សទ្ធភូ ឯតំ ។

បដិច្ចវិវា

[១០៨៨] អនិទស្សនំ អត្យាភតំ ធម្មំ បដិច្ច
អនិទស្សនោ អត្យាភតោ នេត្តា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ច្ចយា ។

[១០៨៩] នហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ឯតំ
អនិបតិយា តីណិ វិភាតេ តីណិ ។

[១០៩០] ហេតុយា តីណិ សទ្ធភូ តីណិ
ឧត្តមេ តីណិ ឧវិចារកេ តីណិ នអាហារេ តីណិ
សទ្ធភូ តីណិ វិភាតេ តីណិ ។

សហជាតករោមិ បច្ចយករោមិ និស្សយក-
រោមិ សំសង្កករោមិ សម្មុប្បត្តករោមិ បដិច្ច-
វាសនីសា វិភាតេត្ថា ។

បដិច្ចវិវា

[១០៨៦] អតុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យ ទ្វារអតុសលធម៌
ជាអនិទស្សនៈ វេទបរិភវ្យនិ ព្រាហ្មហតុប្បជ្ឈយ ។

[១០៨៧] ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយ មានវារៈ ១ ក្នុងការម្នាប្បជ្ឈយ
មានវារៈ ១ ក្នុងអវិភាតប្បជ្ឈយ មានវារៈ ១ ។

ឯក្នុងចញ្ញាវារៈ ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវិវា

[១០៨៨] អត្យាភតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យ ទ្វារអត្យាភត-
ធម៌ ជាអនិទស្សនៈ វេទបរិភវ្យនិ ព្រាហ្មហតុប្បជ្ឈយ ។

[១០៨៩] ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៣ ក្នុងការម្នាប្បជ្ឈយ
មានវារៈ ១ ក្នុងអនិបតិប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិភាតប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៣ ។

[១០៩០] ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ចយទាំងអស់
សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងឧត្តមប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧវិចារកប្បជ្ឈយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាហារប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ចយទាំងអស់
សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងវិភាតប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតករោក្ខំ បច្ចយករោក្ខំ និស្សយករោក្ខំ សំសង្កករោក្ខំ
សម្មុប្បត្តករោក្ខំ ដូចគ្នាទាំងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត ធម្មវិទូ
ពិស្តារនីមួយៗ ។

៤៦៣

អប្បនិយទុកកុសលត្ថិកៈ

[១៤៧៩] សនិទស្សនោ អត្យាកតោ ធម្មោ
អនិទស្សនស្ស អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចុយោ មកត្ថបនិស្សយោ ។ អនិ-
ទស្សនោ អត្យាកតោ ធម្មោ អនិទស្សនស្ស អត្យា-
កតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
អរម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ មកត្ថប-
និស្សយោ ។ ឃ ។

[១៤៨០] បុរេជានេ តីណិ ពច្ឆាជានេ តីណិ
អាសេវិនេ ឯតនំ កាឃ្ម តីណិ វិចារេត តីណិ
កក្កត្ថ តីណិ សម្បយុត្តេ ឯតនំ វិប្បយុត្តេ តីណិ
កត្តិយោ ឧត្ថ ធម្មិយោ ឯតនំ ។

ធម្មិយទុកកុសលត្ថិកៈ ខិត្តិ ។

អប្បច្ចយធម្មិ អសន្នតធម្មិ សនិទស្សនធម្មិ ន លក្ខតិ ។

អប្បនិយទុកកុសលត្ថិកៈ

បដិច្ចវិវា

[១៤៨១] អប្បនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បនិ-
យោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

អប្បនិយទុកកុសលត្ថិកៈ

[១៤៨២] អត្យាកតធម្មិ វាសនិទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកតធម្មិ
ជាអនិទស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់មកត្ថបនិស្សយ ។
អត្យាកតធម្មិ ជាអនិទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកតធម្មិ ជាអនិទស្សនៈ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ
និងមកត្ថបនិស្សយ ។ ឃ ។

[១៤៨៣] ក្នុងបុរេជានេប្បច្ច័យ មាន៣៖ ៣ ក្នុងពច្ឆាជានេប្បច្ច័យ
មាន៣៖ ៣ ក្នុងអាសេវិនេប្បច្ច័យ មាន៣៖ ១ ក្នុងកក្កត្ថប្បច្ច័យ មាន៣៖
៣ ក្នុងវិចារេតប្បច្ច័យ មាន៣៖ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តេប្បច្ច័យ មាន
៣៖ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តេប្បច្ច័យ មាន៣៖ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តេប្បច្ច័យ មាន
៣៖ ៣ ក្នុងកត្តិយេប្បច្ច័យ មាន៣៖ ២ ក្នុងធម្មិយេប្បច្ច័យ មាន៣៖ ១ ។

ឃ ធម្មិយទុកកុសលត្ថិកៈ ។

អប្បច្ចយធម្មិក្ខិ អសន្នតធម្មិក្ខិ សនិទស្សនធម្មិក្ខិ មិនបាច់និយាយឡើយ ។

អប្បនិយទុកកុសលត្ថិកៈ

បដិច្ចវិវា

[១៤៨៤] កុសលធម្មិ ជាអប្បនិយៈ (មិនប្រកបដោយការប៉ះ
ពាល់) អាស្រ័យ នៃកុសលធម្មិ ជាអប្បនិយៈ រឿងកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៩៨] ហេតុយា ឯតំ អារម្មណេ ឯតំ
វិប្បឃ្លេត្តេ ឯតំ អវិគតេ ឯតំ ។

ចត្តាភារេចិ សទ្ធកុ ឯតំ ។

បដិច្ចវិវា

[១០៩៩] អប្បដិឃេ អត្តសាលេ ធម្មំ បដិច្ច អប្ប-
ដិឃេ អត្តសាលេ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បព្វយា ។

[១១០០] ហេតុយា ឯតំ អវិគតេ ឯតំ ។

ចត្តាភារេចិ សទ្ធកុ ឯតំ ។

បដិច្ចវិវា

[១១០១] សប្បដិឃេ អត្តកតតំ ធម្មំ បដិច្ច
សប្បដិឃេ អត្តកតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បព្វយា សប្បដិឃេ អត្តកតតំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បដិ-
ឃេ អត្តកតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បព្វយា ។
សប្បដិឃេ អត្តកតតំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បដិឃេ អត្តក-
តតោ ច អប្បដិឃេ អត្តកតតោ ច ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ឈតិ ហេតុប្បព្វយា ច ។

[១១០២] អប្បដិឃេ អត្តកតតំ ធម្មំ បដិច្ច
អប្បដិឃេ អត្តកតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្ម-
ណាប្បព្វយា ។

[១០៩៨] ក្នុងហេតុប្បព្វយា មានវាៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បព្វយា មាន
វាៈ ១ ក្នុងវិប្បឃ្លេត្តប្បព្វយា មានវាៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បព្វយា មានវាៈ ១ ។
ឯក្នុងចត្តាភារេចិ ក្នុងសទ្ធកុច្ឆន្ទៈ មានវាៈ ១ ។

បដិច្ចវិវា

[១០៩៩] អត្តសាលេចិ សប្បដិឃេ អាស្រ័យ ខ្ញុំអត្តសាលេចិ
ជាសប្បដិឃេ វេទិតេវឿនី ព្រោះហេតុប្បព្វយា ។

[១១០០] ក្នុងហេតុប្បព្វយា មានវាៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បព្វយា មាន
វាៈ ១ ។

ឯក្នុងចត្តាភារេចិ ក្នុងសទ្ធកុច្ឆន្ទៈ មានវាៈ ១ ។

បដិច្ចវិវា

[១១០១] អត្តកតតេចិ សប្បដិឃេ អាស្រ័យ ខ្ញុំអត្តកតតេចិ
ជាសប្បដិឃេ វេទិតេវឿនី ព្រោះហេតុប្បព្វយា អត្តកតតេចិ ជាសប្ប-
ដិឃេ អាស្រ័យ ខ្ញុំអត្តកតតេចិ ជាសប្បដិឃេ វេទិតេវឿនី ព្រោះ
ហេតុប្បព្វយា ។ អត្តកតតេចិ ជាសប្បដិឃេ ក្តី អត្តកតតេចិ ជាសប្បដិ-
ឃេ ក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំអត្តកតតេចិ ជាសប្បដិឃេ វេទិតេវឿនី ព្រោះ
ហេតុប្បព្វយា មានវាៈ ៨ ។

[១១០២] អត្តកតតេចិ ជាសប្បដិឃេ អាស្រ័យ ខ្ញុំអត្តកតតេ-
ចិ ជាសប្បដិឃេ វេទិតេវឿនី ព្រោះអារម្មណប្បព្វយា ។

[១១១៣] ហេតុយា នវ អារម្មណេ ឯតំ អនិ-
ចតិយា នវ អញ្ញមញ្ញេ ធន ចិស្សយេ នវ ឧបចិស្ស-
យេ ឯតំ កក្កេ នវ វិចារកេ នវ អវិកតេ នវ ។

[១១១៤] វសប្បដិយេ អក្កកតំ ធម្មំ បដិច្ច-
សប្បដិយេ អក្កកតា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេ-
តុច្ចយា ។

[១១១៥] ធរហេតុយា នវ សត្វត្ថ នវ លោកិ-
កតេ នវ ។

បញ្ញាវិវា

[១១១៦] វសប្បដិយេ អក្កកតា ធម្មោ វស្ស-
ដិយស្ស អក្កកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុច្ចយេន
បច្ចយេ ។

[១១១៧] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ទ្វេ អ-
និចតិយា តីណិ អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ
សចាជានេ នវ អញ្ញមញ្ញេ ធន ចិស្សយេ នវ ឧប-
ចិស្សយេ ទ្វេ បុរាជានេ តីណិ បច្ឆាជានេ តីណិ
វាសវនេ ឯតំ កក្កេ តីណិ វិចារកេ តីណិ

[១១១៨] ក្នុងហេតុច្ចយេ មានវាៈ ៧ ក្នុងការម្នាលច្ចយេ
មានវាៈ ១ ក្នុងអចិន្តច្ចយេ មានវាៈ ៧ ក្នុងអក្កមញ្ញច្ចយេ មាន
វាៈ ៦ ក្នុងចិស្សយច្ចយេ មានវាៈ ៧ ក្នុងឧបចិស្សយច្ចយេ មាន
វាៈ ១ ក្នុងកក្កច្ចយេ មានវាៈ ៧ ក្នុងវិចារច្ចយេ មានវាៈ ៧ ក្នុង
អវិកតច្ចយេ មានវាៈ ៧ ។

[១១១៩] អក្កកតធម៌ ជាសប្បដិយៈ អាស្រ័យ នូវអក្កកតធម៌
ជាសប្បដិយៈ ចើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្ចយេ ។

[១១២០] ក្នុងហេតុច្ចយេ មានវាៈ ៧ ក្នុងច្ចយេពាំងស-
ស្សន្តរមានវាៈ ៧ ក្នុងនាវិកតច្ចយេ មានវាៈ ៧ ។

បញ្ញាវិវា

[១១២១] អក្កកតធម៌ ជាសប្បដិយៈ ជាច្ចយេ នៃអក្កកត-
ធម៌ ជាសប្បដិយៈ ដោយហេតុច្ចយេ ។

[១១២២] ក្នុងហេតុច្ចយេ មានវាៈ ៧ ក្នុងការម្នាលច្ចយេ
មានវាៈ ៦ ក្នុងអចិន្តច្ចយេ មានវាៈ ៧ ក្នុងអក្កមញ្ញច្ចយេ មាន
វាៈ ១ ក្នុងសមនន្តរច្ចយេ មានវាៈ ១ ក្នុងសចាជានច្ចយេ មាន
វាៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញច្ចយេ មានវាៈ ៦ ក្នុងចិស្សយច្ចយេ មាន
វាៈ ៧ ក្នុងឧបចិស្សយច្ចយេ មានវាៈ ៦ ក្នុងបុរាជានច្ចយេ មាន
វាៈ ៧ ក្នុងបច្ឆាជានច្ចយេ មានវាៈ ៧ ក្នុងវាសវនច្ចយេ មាន
វាៈ ១ ក្នុងកក្កច្ចយេ មានវាៈ ៧ ក្នុងវិចារច្ចយេ មានវាៈ ៧

នាហារេ តីណិ សង្ខារោ មត្យ លាភេ តីណិ មត្យ
តីណិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ឯតំ វិច្ឆយេត្តេ ចត្តារិ អត្ថិយោ
នេ ធនិយោ ឯតំ វិគតេ ឯតំ អវិគតេ នេ ។

[១១១៧] សិច្ឆដិយោ អន្យាគតោ ធម្មោ កាច្ឆ-
ដិយស្ស អន្យាគតស្ស ធម្មស្ស សហដាតប្បទូ-
យេន ។ មេ ។

[១១១៨] និមោធិយា នេ ធម្មាធម្មណេ នេ ។

[១១១៩] ហេតុប្បទូយោ ធម្មាធម្មណោ តីណិ ។

[១១២០] និមោធិប្បទូយោ ធម្មាធម្មណោ ព្វេ ។

យថា កុសលន្តិកេ បត្តភវស្ស អនុលោ-
មម្បិ បទ្ធីយម្បិ អនុលោមប្បទូដិយម្បិ បទ្ធី-
ដិយា អនុលោមម្បិ កាលំតំ ឯវំ កលោតង្គំ ។

អប្បនិយទុក្ខសង្ខតំ និដ្ឋិតំ ។

បរិទុក្ខកុសលន្តិកំ

បដិច្ចវិហ

[១១២២] អន្ធមិ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អន្ធមិ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយោ ។

ក្នុងអហោប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងវគ្គ័យប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុង
លាភប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងសម្មយុត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងកច័មកិប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ១
ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។

[១១២៤] អន្យាគតនិ កាសប្បនិយៈ កាសច្ច័យ វិទេព្យាភគមមិ
កាសប្បនិយៈ វេយ្យាសហដាតប្បច្ច័យ ។ មេ ។

[១១២៥] ក្នុងនិមោធិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនិមោធិប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ។

[១១២៦] ក្នុងនិមោធិប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ព្រាហ្មហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១២៧] ក្នុងនិមោធិប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ព្រាហ្មហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តិ បទ្ធីយៈក្តិ អនុលោមប្បទូដិយក្តិ បទ្ធីយាឧត្តរាឧត្តិ
វៃចំត្រាវារៈ ក្នុងកុសលន្តិកេ វៃចំត្រាវារៈ យំវិណា (ក្នុង
សប្បនិយទុក្ខកុសលន្តិកេ) បទ្ធីក ធម្មិកចំ យំវិណាវៃវេ ។

ចំ អប្បនិយទុក្ខសង្ខតំ ។

បរិទុក្ខកុសលន្តិកៈ

បដិច្ចវិហ

[១១២៨] កុសលធម៌ មិនមានរូប កស្រីយ ខ្លឹមកុសលធម៌ មិន
មានរូប វេយ្យាភគមមិ ព្រាហ្មហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១១៣] ហេតុយា ដំគំ អាម្ពណា ឯគំ ។
សហជាតករេមិ ។ បេ ។ បញ្ញាករេមិ សត្វត្ថ ឯគំ ។

បដិច្ចវិពោ

[១១១៤] អរូបិ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អរូបិ
អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១១១៥] ហេតុយា ឯគំ អាម្ពណា ឯគំ
អវិគាត ឯគំ ។
សហជាតករេមិ ។ បេ ។ បញ្ញាករេមិ សត្វត្ថ ឯគំ ។

បដិច្ចវិពោ

[១១១៦] រូបិ អក្កកតំ ធម្មំ បដិច្ច រូបិ អក្ក-
កតា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។
អរូបិ អក្កកតំ ធម្មំ បដិច្ច អរូបិ អក្កកតោ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។ រូបិ អក្កកតត្វ
អរូបិ អក្កកតត្វ ធម្មំ បដិច្ច រូបិ អក្កកតតោ
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។

[១១១៧] អរូបិ អក្កកតំ ធម្មំ បដិច្ច អរូបិ
អក្កកតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អាម្ពណាប្បដ្ឋយា ។

[១១១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ១ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយា មានវាៈ ១ ។
ក្នុងសហជាតករេមិ ។ បេ ។ ក្នុងបញ្ញាករេមិ ក្នុងចក្ខុយោជន
អស់ សុទ្ធតែមានវាៈ ១ ។

បដិច្ចវាវៈ

[១១១៩] អកុសលធម៌ មិនមានរូប អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
មិនមានរូប រឿបរើតាមរឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១១២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ១ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយា
មានវាៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា មានវាៈ ១ ។
ក្នុងសហជាតករេមិ ។ បេ ។ ក្នុងបញ្ញាករេមិ ក្នុងចក្ខុយោជន
អស់ សុទ្ធតែមានវាៈ ១ ។

បដិច្ចវាវៈ

[១១២១] អក្កកតធម៌ មានរូប អាស្រ័យ នូវអក្កកតធម៌ មាន
រូប រឿបរើតាមរឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ។ អក្កកតធម៌
មិនមានរូប អាស្រ័យ នូវអក្កកតធម៌ មិនមានរូប រឿបរើតាមរឿង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ។ អក្កកតធម៌ មានរូប អាស្រ័យ
នូវអក្កកតធម៌ មានរូបផង នូវអក្កកតធម៌ មិនមានរូបផង រឿបរើតា
មរឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៣ ។

[១១២២] អក្កកតធម៌ មិនមានរូប អាស្រ័យ នូវអក្កកត-
ធម៌ មិនមានរូប រឿបរើតាមរឿង ព្រោះការម្មណប្បដ្ឋយា ។

[illegible][illegible]

ស្រាវជ្រាវ

(០០២០) ឧត្តរៈ អរិយធម៌ ជាមួយ អ្នកជំនាញ

$$81 \frac{1}{2} \times 10^3 \text{ kg} \quad 10 \frac{1}{2} \times 10^3 \text{ kg} \quad (50 \frac{1}{2} \times 10^3 \text{ kg}) \quad 20 \frac{1}{2} \times 10^3 \text{ kg}$$

[០១២០] រោងចក្រ ឥណ្ឌា អន្តរជាតិ

18 អតីតប្រជុំ វិសាល ទទួលបាន ដាក់

[១១១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧ ក្នុងសមុទ្រសាប្បដ្ឋាយ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៨ ក្នុងវេទនាប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ២
 ក្នុងសមាធិប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៣ ក្នុងវិញ្ញាណប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៥
 ក្នុងបុរាណប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១ ក្នុងអាសាវប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១
 ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧ ក្នុងអវិគត-
 ប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧ ។

[១១១៩] ក្នុងនាមក្សត្រិយ មានព្រះ ៩ ក្នុងនាមក្សត្រិយ
 មានព្រះ ៣ ក្នុងនាមក្សត្រិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនាមក្សត្រិយ
 មានព្រះ ៤ ក្នុងនាមក្សត្រិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនាមក្សត្រិយ មាន
 ព្រះ ១ ក្នុងនាមក្សត្រិយ មានព្រះ ១ ក្នុងនាមក្សត្រិយ មានព្រះ ៤
 ក្នុងនាមក្សត្រិយ មានព្រះ ៩ ក្នុងនាមក្សត្រិយ មានព្រះ ៣ ក្នុង
 នាមក្សត្រិយ មានព្រះ ៤ ក្នុងនាមក្សត្រិយ មានព្រះ ៣ ក្នុងនាម
 ក្សត្រិយ មានព្រះ ៣ ។

ប្រធានាធិបតី៖

[១១២០] ភក្សកុលធម៌ មិនមានរូប ជាច្រើន ខែក្បាលធម៌ មិនមានរូប វាយហេតុប្បដ្ឋាន ។

[១១២១] ក្នុងខោតុប្បដ្ឋយ មានកថា ៣ ក្នុងគាម្មណប្បដ្ឋយ
មានកថា ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានកថា ៣ ក្នុងអន្តរាប្បដ្ឋយ មានកថា ១

សមទទ្ធករ ឯតំ សហជាតេ សត្ត អត្តមញ្ញេ ធា
 ចិស្សយេ សត្ត ឧបចិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ឯតំ
 បច្ឆាជាតេ ឯតំ ភាសេវេន ឯតំ កត្មេ ភីណំ វិចា-
 តេ ភីណំ អាហារេ ធម្មាវំ វគ្គិយេ ធា ណារេ
 ភីណំ បក្កេ ភីណំ សម្មយុត្ត ឯតំ វិជ្ជយុត្ត
 ទ្វេ វ រេ ធា វរិកតេ សត្ត ។

[១១២២] ធាហេតុយោ សត្ត ធារាម្មណោ សត្ត ។

[១១២៣] ហេតុប្បដ្ឋយោ ធារាម្មណោ ភីណំ ។

[១១២៤] ធាហេតុប្បដ្ឋយោ ភាវម្មណោ ទ្វេ ។

យថា គុសលត្ថិតេ បច្ឆាវាស្ស អនុលោ-

មម្បិ បច្ចុទ្ទិយម្បិ អនុលោមម្បិ បច្ចុ-

ទ្ទិយាទុលោមម្បិ គណិតំ ឯវំ គណិតំ ។

កុដិសមទទ្ធករ មានវាៈ ១ កុដិសហជាតេ មានវាៈ ៧ កុដិ
 អត្តមញ្ញេ មានវាៈ ៦ កុដិចិស្សយេ មានវាៈ ៧ កុដិឧប-
 ចិស្សយេ មានវាៈ ៦ កុដិបុរេជាតេ មានវាៈ ១ កុដិបច្ឆា-
 ជាតេ មានវាៈ ១ កុដិភាសេវេន មានវាៈ ១ កុដិកត្មេ មានវាៈ ៧
 កុដិភីណំ មានវាៈ ៧ កុដិអាហារេ មានវាៈ ៦ កុដិវគ្គិយេ មានវាៈ ៦
 កុដិណារេ មានវាៈ ៧ កុដិបក្កេ មានវាៈ ៦ កុដិភីណំ មានវាៈ ៧
 កុដិសម្មយុត្ត មានវាៈ ១ កុដិវិជ្ជយុត្ត មានវាៈ ៦ ។ រេ ។ កុដិវរិកតេ មានវាៈ ៧ ។

[១១២៥] កុដិធាហេតុប្បដ្ឋយោ មានវាៈ ៧ កុដិធារាម្មណោ មានវាៈ ៧ ។

មានវាៈ ៧ ។

[១១២៦] កុដិធារាម្មណោ មានវាៈ ៧ កុដិធារាម្មណោ មានវាៈ ៧ ។

[១១២៧] កុដិធារាម្មណោ មានវាៈ ៦ កុដិធារាម្មណោ មានវាៈ ៦ ។

អនុលោមក្ខិ បច្ចុទ្ទិយក្ខិ អនុលោមម្បិ បច្ចុទ្ទិយក្ខិ បច្ចុទ្ទិយក្ខិ

លោមក្ខិ វិបត្តាវា កុដិគុសលត្ថិតេ វិបត្តាវា កុដិគុសលត្ថិតេ វិបត្តាវា

យាវិណា (កុដិប្រែទុក្ខសង្ខត្ត) បណ្ឌិត កម្សិកា យាវិ

នោវេវា ។

លោកីយទុកកុសលត្ថិតិ

បដិច្ចវិវា

[១១២៥] លោកីយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច លោ-
កីយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
លោកុត្តរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច លោកុត្តរោ កុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១១២៦] លោកីយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
លោកីយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាម្ព-
ណាប្បដ្ឋយា ។ លោកុត្តរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
លោកុត្តរោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាម្ពណា-
ប្បដ្ឋយា ។

[១១២៧] ហេតុយា ទ្វេ អាម្ពណោ ទ្វេ អធិប-
តំយា ទ្វេ កាម្ម ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

[១១២៨] ឧអធិបតិយា ទ្វេ ឧអាសវាទ ឯតំ
ធនិវ្យយុត្តេ ទ្វេ ។

សហជាតវាភេមិ បដ្ឋយវាភេមិ វិស្សយវា-
ភេមិ សំសដ្ឋវាភេមិ សម្បយុត្តវាភេមិ បដិច្ច-
វាសនំសា វិគ្គាទេវា ។

លោកីយទុកកុសលត្ថិតិ

បដិច្ចវិវា

[១១២៩] កុសលធម៌ ជាលោកីយ កាស្រ័យ ទ្វេកុសលធម៌
ជាលោកីយ វេចិត្តភាវ្យ័នំ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌
ជាលោកុត្តរៈ កាស្រ័យ ទ្វេកុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ វេចិត្តភាវ្យ័នំ
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៣០] កុសលធម៌ ជាលោកីយ កាស្រ័យ ទ្វេកុសលធម៌
ជាលោកីយ វេចិត្តភាវ្យ័នំ ព្រោះអាម្ពណាប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌
ជាលោកុត្តរៈ កាស្រ័យ ទ្វេកុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ វេចិត្តភាវ្យ័នំ
ព្រោះអាម្ពណាប្បដ្ឋយ ។

[១១៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវាៈ២ ក្នុងអាម្ពណាប្បដ្ឋយ
មានវាៈ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវាៈ២ ក្នុងកាម្មប្បដ្ឋយ មានវាៈ២
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវាៈ២ ។

[១១៣២] ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវាៈ២ ក្នុងឧអាសវាទប្បដ្ឋយ
មានវាៈ១ ក្នុងធនិវ្យយុត្តប្បដ្ឋយ មានវាៈ១ ។

សហជាតវាភេមិ បដ្ឋយវាភេមិ វិស្សយវាភេមិ សំសដ្ឋវាភេមិ
សម្បយុត្តវាភេមិ ដូចគ្នាខឹងបដិច្ចវាភេមិ ចល្លាត កប្បិវា
ពិស្តារផល្លៈ ។

បទ្បាវិរា

[១០២៩] លោកិយោ កុសលោ ធម្មោ លោ-
កិយស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ ។ លោកុត្តរោ កុសលោ ធម្មោ លោ-
កុត្តរស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ ទេ ។

[១០៣០] លោកិយោ កុសលោ ធម្មោ លោ-
កិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។
លោកុត្តរោ កុសលោ ធម្មោ លោកិយស្ស កុ-
សលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[១០៣១] លោកិយោ កុសលោ ធម្មោ លោ-
កិយស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ អារម្មណាធិបតី សហជាតាធិបតី ។ លោ-
កុត្តរោ កុសលោ ធម្មោ លោកុត្តរស្ស កុស-
លស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ សហ-
ជាតាធិបតី ។ លោកុត្តរោ កុសលោ ធម្មោ លោ-
កិយស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ អារម្មណាធិបតី ។

បទ្បាវិរា

[១១២៩] កុសលធម៌ ជាលោកិយ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌
ជាលោកិយ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យ
ខែកុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២ ។

[១១៣០] កុសលធម៌ ជាលោកិយ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌
ជាលោកិយ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជា
បច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ជាលោកិយ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[១១៣១] កុសលធម៌ ជាលោកិយ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌
ជាលោកិយ ដោយអធិបតីប្បដ្ឋយ បាឧដល់អារម្មណាធិបតី នីវិសហ-
ជាតាធិបតី ។ កុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ជា
លោកុត្តរៈ ដោយអធិបតីប្បដ្ឋយ បាឧដល់សហជាតាធិបតី ។ កុសល-
ធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ជាលោកិយ ដោយអធិប-
តីប្បដ្ឋយ បាឧដល់អារម្មណាធិបតី ។

[១១៣២] ហេតុយា ទ្វេ អាច្ឆណោ ទ្វេ អធិ-
បតិយា តិណ្ឌិ អនន្តរ ទ្វេ សមនន្តរ ទ្វេ សហ-
ជាតេ ទ្វេ វិបេ ។ ឧបទិស្សយ គន្តាវ អាសេវនេ
ទ្វេ កក្កេ ទ្វេ រាហាវ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

បដិច្ចវិវា

[១១៣៣] លោកិយេ អត្ថសលំ ធម្មំ បដិច្ច
លោកិយោ អត្ថសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ជ្ជយា ។

[១១៣៤] ហេតុយា ឯតំ អាច្ឆណោ ឯតំ
អវិគតេ ឯតំ ។

សហជាតវារោមំ ។ ឬ ។ បញ្ញាវារោមំ

សព្វត្ថ សនិសា ។

បដិច្ចវិវា

[១១៣៥] លោកិយេ អត្ថកតំ ធម្មំ បដិច្ច លោ-
កិយោ អត្ថកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា ។
លោក្ខត្តំ អត្ថកតំ ធម្មំ បដិច្ច លោក្ខត្តោ
អត្ថកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា ។

[១១៣៦] ហេតុយា បញ្ច អាច្ឆណោ ទ្វេ កក្កេ
បញ្ច វិចារេ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

[១១៣៦] ក្នុងហេតុប្បជ្ជយ មានវារៈ៦ ក្នុងការមូលប្បជ្ជយ
មានវារៈ៦ ក្នុងអតីតប្បជ្ជយ មានវារៈ៧ ក្នុងអនន្តរ មាន
វារៈ៦ ក្នុងសមនន្តរ មានវារៈ៦ ក្នុងសហជាតប្បជ្ជយ មានវារៈ៦
។ ឬ ។ ក្នុងឧបទិស្សយប្បជ្ជយ មានវារៈ៦ ក្នុងអាសេវនប្បជ្ជយ មាន
វារៈ៦ ក្នុងកក្កប្បជ្ជយ មានវារៈ៦ ក្នុងរាហាវប្បជ្ជយ មានវារៈ៦ ក្នុង
អវិគតប្បជ្ជយ មានវារៈ៦ ។

បដិច្ចវិវា

[១១៣៧] អត្ថសលធមិ ជាលោកិយ ពាស្រ័យ ទ្វេអត្ថសលធមិ
ជាលោកិយ វេចក្តីតាម្បីនិ ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។

[១១៣៨] ក្នុងហេតុប្បជ្ជយ មានវារៈ១ ក្នុងការមូលប្បជ្ជយ
មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បជ្ជយ មានវារៈ១ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ ឬ ។ បញ្ញាវារៈក្តី ដូចគ្នាក្នុងប្បជ្ជយទាំងអស់ ។

បដិច្ចវិវា

[១១៣៩] អត្ថកតធមិ ជាលោកិយ ពាស្រ័យ ទ្វេអត្ថកតធមិ
ជាលោកិយ វេចក្តីតាម្បីនិ ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។ អត្ថកតធមិ ជា
លោក្ខត្តា ពាស្រ័យ ទ្វេអត្ថកតធមិ ជាលោក្ខត្តា វេចក្តីតាម្បីនិ
ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។

[១១៣៦] ក្នុងហេតុប្បជ្ជយ មានវារៈ៥ ក្នុងការមូលប្បជ្ជយ
មានវារៈ៦ ក្នុងកក្កប្បជ្ជយ មានវារៈ៥ ក្នុងរាហាវប្បជ្ជយ មានវារៈ៥
ក្នុងអវិគតប្បជ្ជយ មានវារៈ៥ ។

អាសវេនេ ឯតំ កាឡេ ភិណ្ឌំ វិហារេន ចត្តារិ អាណាម
ចត្តារិ ។ មេ ។ មេត្តេ ចត្តារិ សម្បយុត្តេ ។ ធូ វិប្ប-
យុត្តេ ភិណ្ឌំ អត្ថិយា សត្ត អវិគាធសត្ត ។

យថា កុសលត្ថិតេ បញ្ញាវស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចុទ្ទិយម្បិ អនុលោមម្បិ ច្ចុទ្ទិយម្បិ បច្ចុ-
ទ្ទិយានុលោមម្បិ ភិណ្ឌំ ឯ វិ កលោតត្ថំ ។

លោកយុទ្ធកុសលត្ថិតៈ ឡើង ។

កោសិមិពោយ្យទុក្ខកុសលត្ថិតិ

បដិច្ចវិវា

[១១២១] កោសិមិពោយ្យ កុសលំ ធម្មំ មជ្ជិច្ច
កោសិមិពោយ្យ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្ប-
ទូយា កោសិមិពោយ្យ កុសលំ ធម្មំ មជ្ជិច្ច កោសិ-
មិពោយ្យ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយា
កោសិមិពោយ្យ កុសលំ ធម្មំ មជ្ជិច្ច កោសិមិពោយ្យ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយា ។

កុសលាសវេប្បច្ច័យ មានវាៈ ១ កុសលាប្បច្ច័យ មានវាៈ ២ កុសលា-
ប្បច្ច័យ មានវាៈ ៣ កុសលាប្បច្ច័យ មានវាៈ ៤ ។ ១២ ។ កុស-
លាប្បច្ច័យ មានវាៈ ៥ កុសលាប្បច្ច័យ មានវាៈ ៦ ។ ១៣ ។ កុស-
លាប្បច្ច័យ មានវាៈ ៧ កុសលាប្បច្ច័យ មានវាៈ ៨ កុសលាប្បច្ច័យ
មានវាៈ ៩ កុសលាប្បច្ច័យ មានវាៈ ១០ កុសលាប្បច្ច័យ
មានវាៈ ១១ ។

អនុលោមក្តិ បច្ចុទ្ទិយក្តិ អនុលោមម្បិ ច្ចុទ្ទិយក្តិ បច្ចុទ្ទិយានុលោម
ក្តិ វិប្បញ្ញាវាៈ កុសលត្ថិតៈ ដែលលោកយុទ្ធកុសល យ៉ាងណា
(កុសលត្ថិតៈ កុសលត្ថិតៈ) បណ្ឌិត ធម្មករ យ៉ាងណាដែរ ។

ធម្មំ លោកយុទ្ធកុសលត្ថិតៈ ។

កោសិមិពោយ្យទុក្ខកុសលត្ថិតិ

បដិច្ចវិវា

[១១២២] កុសលត្ថិតិ ដែលក្នុងដំណើរពោលណាមួយ កា-
ស្រីយ កុសលត្ថិតិ ដែលក្នុងដំណើរពោលណាមួយ ទើបកើត
ឡើង ពោលហេតុប្បច្ច័យ កុសលត្ថិតិ ដែលក្នុងដំណើរពោលណាមួយ
កាស្រីយ កុសលត្ថិតិ ដែលក្នុងដំណើរពោលណាមួយ ទើបកើតឡើង
ពោលហេតុប្បច្ច័យ កុសលត្ថិតិ ដែលក្នុងដំណើរពោលណាមួយ
កាស្រីយ កុសលត្ថិតិ ដែលក្នុងដំណើរពោលណាមួយ ទើបកើតឡើង
ពោលហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១២១] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អវិ-
កតេ នវ ។

[១១២២] កេន្ទ្រវិញ្ញ័យេន្ធ កុសលេ ធម្មំ បដិច្ច
កេន្ទ្រវិញ្ញ័យេន្ធ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអធិ-
បតិច្ចាទ្ធខេ ។

[១១២៣] ឧអធិបតិយា នវ ឧប្បាសានេ នវ
ឧប្បាសានេ នវ ឧអាសេវនេ នវ ឧកាម្មេ នវ
ឧវិហារតេ នវ ឧវិប្បយុត្តេ នវ ។

សហជាតកំរោមិ បច្ចយកំរោមិ និស្សយ-
កំរោមិ សំសដ្ឋកំរោមិ សម្មយុត្តកំរោមិ
បដិច្ចកំរោមិសា វិគ្គារេនត្វា ។

បញ្ញាវិវា

[១១២៤] កេន្ទ្រវិញ្ញ័យេន្ធ កុសលោ ធម្មោ
កេន្ទ្រវិញ្ញ័យេន្ធ កុសលេន្ធ ធម្មេន្ធ ហេតុប្ប-
ព្វយេន បច្ចយេន ។

[១១២៥] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិ-
បតិយា នវ អធិន្តេ នវ សមធិន្តេ នវ កម្មេ នវ
អវិកតេ នវ ។

[១១២៦] កុសលាប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ។

[១១២៧] កុសលធម៌ ដែលគូរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ
កាស្រ័យ ខ្ញុំកុសលធម៌ ដែលគូរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបតែ
ឡើង ព្រោះឧអធិបតិច្ចាទ្ធម៌ ។

[១១២៨] កុសលធម៌បតិច្ចាទ្ធម៌ មានវារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ
មានវារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ
មានវារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
កុសលាប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ។

សហជាតកំរោមិ បច្ចយកំរោមិ និស្សយកំរោមិ សំសដ្ឋកំរោមិ សម្ម-
យុត្តកំរោមិ ដូចគ្នាខ័ន្ធបដិច្ចកំរោមិសា វិគ្គារេនត្វា គប្បីឱ្យកំរោមិសា ។

បញ្ញាវិវា

[១១២៩] កុសលធម៌ ដែលគូរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ជា
បច្ច័យ ខ្ញុំកុសលធម៌ ដែលគូរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ដោយហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។

[១១៣០] កុសលាប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ
មានវារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
កុសលាប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ កុសលាប្បច្ច័យ
មានវារៈ៧ ។

[១១២២] ធម្មោត្ថយា នវ ធម្មាម្ពុណា នវ ។

[១១២៣] ធម្មោត្ថយា នវ ធម្មាម្ពុណា នវ ។

[១១២៤] ធម្មោត្ថយា នវ ធម្មាម្ពុណា នវ ។

យថា តុសលន្តិកេ បញ្ញាករស្ស អនុលោ-

មម្យំ មច្ចុដ្ឋយម្យំ អនុលោមម្យច្ចុដ្ឋយម្យំ មច្ចុ-

ដ្ឋយាទុលោមម្យំ តាលាភំ វេ កលោតន្តំ ។

តេនចំវិញ្ញេយ្យំ អតុសលម្យំ តេនចំវិញ្ញេយ្យំ

អតុក្កតម្យំ តេនចំវិញ្ញេយ្យតុសលសន្តិកំ

វិញ្ញាតេន្តំ ។

តេនចំវិញ្ញេយ្យតុសលន្តិកំ ធិដ្ឋិតំ ។

ចូឡន្តតុសលន្តិកំ ធិដ្ឋិតំ ។

អាសវិទុកតុសលន្តិកំ

វេដិច្ចវិវា

[១១២៥] ធម្មោត្ថយា នវ ធម្មាម្ពុណា នវ ។
ធម្មោត្ថយា នវ ធម្មាម្ពុណា នវ ។ ធម្មោត្ថយា នវ ធម្មាម្ពុណា នវ ។

[១១២៦] ធម្មោត្ថយា នវ ធម្មាម្ពុណា នវ ។
ធម្មោត្ថយា នវ ធម្មាម្ពុណា នវ ។ ធម្មោត្ថយា នវ ធម្មាម្ពុណា នវ ។

សហជាតករេវ ។ មេ ។ បញ្ញាករេវ សព្វតុ វេ ។

[១១២៧] ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ
មានព្រះ ៧ ។

[១១២៨] ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ ។

[១១២៩] ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមន្តិ ចច្ចុដ្ឋយន្តិ អនុលោមច្ចុដ្ឋយន្តិ មច្ចុដ្ឋយន្តិ

នៃបញ្ញាករៈ ក្នុងតុសលន្តិកៈ ដែលលោកព័ន្ធមួយ យ៉ាងណា

(ក្នុងកេនិកាយយុទ្ធកុសលន្តិកៈ) បញ្ជាក់ ធម្មច្ច័យ យ៉ាងនោះដែរ ។

កេនិកាយយុទ្ធកុសលន្តិកៈ កេនិកាយយុទ្ធកុសលន្តិកៈ ក្នុងនាមតុ

កេនិកាយយុទ្ធកុសលន្តិកៈ បញ្ជាក់ ធម្មច្ច័យនៃកុសលន្តិកៈ ។

ធម្ម កេនិកាយយុទ្ធកុសលន្តិកៈ ។

ធម្ម កុសលន្តិកៈ ។

អាសវិទុកតុសលន្តិកៈ

វេដិច្ចវិវា

[១១៣០] កុសលន្តិ វិចិត្រេនជាតាសវៈ អាស្រ័យ ខ្លឹមកុសល-
ន្តិ វិចិត្រេនជាតាសវៈ វេចិត្រេនវិចិត្រ ក្រោមហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៣១] ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ មាន

ព្រះ ១ ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ។

ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ ។ មេ ។ ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ ក្នុងនាមតុប្បច្ច័យ

អស់ សុទ្ធតែមានព្រះ ១ ។

ចង្ហែង

(១១៩០) ភាសាខ្មែរ អក្សរសំរាប់ ឆ្នាំ បដិច្ច គា.ស.
 ១៩ អក្សរសំរាប់ ឆ្នាំ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បវត្តយា ។

(၂၀၁၆) ဇန်နဝါရီလ ၈ ရက်နေ့တွင်
အမတ်ကြီးများ၏ အမိန့်ဖြင့်

(១១៩៧) នេះហេតុណា ដាក់ ទេវតិមតិយា នៅ
 ១ រយ ១ ទតត្ថេ ភីណិ នៅច្រក ទេ ទៅប្រា
 យុត្តេ នៅ ១

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២០១៧/២៣

சுதந்திரத்திற்குப் பிறகு நம்முடைய

ប្រាសាទ

[illegible]

(១២៥៩) បោះបង្គោល សង្កេត អាម្នូណេ ទៅ កាន់
បង្គោល ទៅ បង្កើត ទីលំនៅ សម្រាប់តាមដាន លក្ខណៈ
អន្តរាគមន៍ ទាំង ១ ឧបទ្វីបស្វយ័ត ទៅ អាស៊ីអាគ្នេយ៍
ទៅ តាម ទីលំនៅ ទាំង ១ មេឡូ ទៅ ១

[១១៥១] អកុសលធម៌ ជាភាសាៈ កាស្រ័យ ឬកុសលធម៌ ជា
ភាសាៈ រើបត្តិធម៌ រុក្ខាភោគប្បន្ថយ ។

(១១៥៦) គណៈហត្ថប្បវត្តន៍ មានករៈ ៧ ក្នុងការប្តូរហត្ថប្បវត្តន៍
មានករៈ ៧ ក្នុងអំឡុងហត្ថប្បវត្តន៍ មានករៈ ៧ ។

(១១៨២) ក្នុងនិរោធិយុទ្ធីយ ធានាវៈ ១ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធីយ
ធានាវៈ ៩ ១១១ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធីយ ធានាវៈ ២ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធីយ
ធានាវៈ ៩ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធីយ ធានាវៈ ៩ ១

សហជីវករៈ៖ បច្ចេកវិទៈ៖ ១ ២ ៣ សម្រាយករៈ៖

បណ្ឌិត ឧប្បត្តិស្ថានៈ ត្រូវបង្ហាញព័ត៌មានដល់សិស្ស ។

បញ្ជាក់រឿង៖

[၁၅၆] အနုပညာပို့ စာစာအုပ် : စာပေတို့၏ အကျိုးအမြတ်
စာစာအုပ် : အကျိုးအမြတ်တို့၏ - ၄

[illegible]

[១១៥២] ចោអាសវំ អន្យាតាតំ ធម្មំ បដិច្ច
ចោអាសវោ អន្យាតាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ចោ-
តុប្បជ្ជយា ។

[១១៥៣] ហេតុយោ ឯតំ អារម្មណេវ ឯតំ
អវិគតេ ឯតំ ។

សហនាតករេវិ បច្ចយករេវិ ។ បេ ។ បក្កា-

ករេវិ សព្វត្ថ ឯតំ ។

អាសវុតុសលន្តិកំ ធម្មំ ។

សាសវិទុកកុសលន្តិកំ

បដិច្ចវិរោ

[១១៥៤] សាសវំ តុសលេ ធម្មំ បដិច្ច សា-
សវោ តុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ចោតុប្បជ្ជយា ។
អចាសវំ តុសលេ ធម្មំ បដិច្ច អចាសវោ តុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ចោតុប្បជ្ជយា ។

[១១៥៥] ហេតុយោ ទ្វេ អារម្មណេវ ទ្វេ អធិ-
បតិយោ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

[១១៥៦] ឧអធិបតិយោ ទ្វេ ធម្មយុត្តោ ទ្វេ ។

សហនាតករេវិ សម្បយុត្តករេវិ សព្វត្ថ ទ្វេ ។

បដិច្ចវិរោ

[១១៥៦] អព្យាគតធម៌ មិនមានជាអាសវៈ ពាស្រ័យ នូវ
អព្យាគតធម៌ មិនមានជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជន្តិយ ។

[១១៥៧] ក្នុងហេតុប្បជ្ជន្តិយ មានករៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បជ្ជន្តិយ
មានករៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បជ្ជន្តិយ មានករៈ ១ ។

ក្នុងសហនាតករៈក្តី ក្នុងបច្ចយករៈក្តី ។ បេ ។ ក្នុងបក្កា-
ករៈក្តី

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុខតែមានករៈ ១ ។

ចរំ កាលវុតុសលន្តិកៈ ។

សាសវិទុកកុសលន្តិកៈ

បដិច្ចវិរោ

[១១៥៨] កុសលធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ពាស្រ័យ នូវ
កុសលធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជន្តិយ ។
កុសលធម៌ មិនមានអាសវៈ ពាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមានអាសវៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជន្តិយ ។

[១១៥៩] ក្នុងហេតុប្បជ្ជន្តិយ មានករៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បជ្ជន្តិយ
មានករៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បជ្ជន្តិយ មានករៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បជ្ជន្តិយ មានករៈ ២ ។

[១១៦០] ក្នុងអារម្មណប្បជ្ជន្តិយ មានករៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បជ្ជន្តិយ
មានករៈ ២ ។

ក្នុងសហនាតករៈក្តី ក្នុងសម្បយុត្តករៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់

សុខតែមានករៈ ២ ។

បដិច្ចវិវា

[១១៦៥] សាសវំ អន្យាតតំ ធម្មំ បដិច្ច សា-
 សវំ អន្យាតតំ ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 អនាសវំ អន្យាតតំ ធម្មំ បដិច្ច អនាសវំ អន្យា-
 តតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតំ ហេតុប្បដ្ឋយា អនាសវំ
 អន្យាតតំ ធម្មំ បដិច្ច សាសវំ អន្យាតតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតំ ហេតុប្បដ្ឋយា អនាសវំ អន្យាតតំ
 ធម្មំ បដិច្ច សាសវំ អន្យាតតោ ឆ អនាសវំ
 អន្យាតតោ ឆ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 សាសវំ អន្យាតតត្ថ អនាសវំ អន្យាតតត្ថ ធម្មំ
 បដិច្ច សាសវំ អន្យាតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតំ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១១៦៦] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទេ អធិ-
 បតិយា អញ វិចារត បញ្ច អវិគតេ អញ ។

[១១៦៧] ឧហេតុយា វិគតំ ឧអារម្មណេ វិណិ-
 ឧអធិបតិយា ទេ ។

សហជាតនំកេចិ ។ មេ ។ សម្បយុត្តនំកេចិ

សត្វត្ថ វិគ្គាហត្ថា ។

បដិច្ចវិវា

[១១៦៥] អន្យាតតមិ ប្រគហដោយអាសវៈ កាស្រីយ ខ្ញុំ
 អន្យាតតមិ ប្រគហដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 អន្យាតតមិ មិនមានអាសវៈ កាស្រីយ ខ្ញុំអន្យាតតមិ មិនមាន
 អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អន្យាតតមិ ប្រគហដោយ
 អាសវៈ កាស្រីយ ខ្ញុំអន្យាតតមិ មិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អន្យាតតមិ ប្រគហដោយអាសវៈក្តី អន្យាតតមិ
 មិនមានអាសវៈក្តី កាស្រីយ ខ្ញុំអន្យាតតមិ មិនមានអាសវៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អន្យាតតមិ ប្រគហដោយអាសវៈ
 កាស្រីយ ខ្ញុំអន្យាតតមិ ប្រគហដោយអាសវៈផង ខ្ញុំអន្យាតតមិ
 មិនមានអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៦៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាៈ ៥ ក្នុងការម្នួលប្បដ្ឋយ
 មានវិវាៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវិវាៈ ៥ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវិវាៈ ៥
 ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវិវាៈ ៥ ។

[១១៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវាៈ ១ ក្នុងការម្នួលប្បដ្ឋយ
 មានវិវាៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវិវាៈ ៦ ។

សហជាតនំកេចិ ។ មេ ។ សម្បយុត្តនំកេចិ បណ្ឌិត អប្បវិទូ

ពិស្តារ ព្រមបង្វែរព័ន្ធអស់ផងបុរ ។

បញ្ញាវិវា

[១១២៨] ស្ម័គ្រស្ម័គ្រ អត្ថកតោ ធម្មោ សា-
សវស្ស អត្ថកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដូរយេន
បដូរយេន ។ អត្ថកតោ ធម្មោ អត្ថ-
សវស្ស អត្ថកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដូរយេន
បដូរយេន ។

[១១២៩] ហេតុយោ តត្ថាវិ អាម្មណា ធីតា
អវិគតេ សត្វ ។

យថា គុសលន្តិកេ បញ្ញាវិវាស្ស អនុលោ-
មម្យ ចច្ចន័យម្យ អនុលោមប្បច្ចន័យម្យ បច្ច-
ន័យអនុលោមម្យ តណីតំ វិវា តណោតត្វំ ។

សាសវិសម្បយុត្តិ ខ្សឹប ។

អាសវិសម្បយុត្តទុកុសលន្តិកៈ

បដិច្ចវិវា

[១១៣០] អាសវិសម្បយុត្តិ គុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
អាសវិសម្បយុត្តោ គុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេ-
តុប្បដូរយោ ។

[១១៣១] ហេតុយោ វិវា អាម្មណា វិវា អវិ-
គតេ វិវា ។

បញ្ញាវិវា

[១១៣៨] អត្ថកតោ ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃ
អត្ថកតោ ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្បដូរយេន ។ អត្ថកត-
តោ មិនមានអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃអត្ថកតោ មិនមានអាសវៈ ដោយ
ហេតុប្បដូរយេន ។

[១១៣៩] ក្នុងហេតុប្បដូរយេន មានពីរ ២ ក្នុងការប្រឡងប្បដូរយេន
មានពីរ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដូរយេន មានពីរ ៧ ។

អនុលោមក្តី បច្ចន័យក្តី អនុលោមប្បច្ចន័យក្តី បច្ចន័យ-
អនុលោមក្តី នៃបញ្ញាវិវា ក្នុងកុសលន្តិកៈ ដែលលោកតប
ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងសាសវិសម្បយុត្តិកៈ) បច្ចន័យ
តប្បដូរយេន យ៉ាងណាដែរ ។

ឈប់ សាសវិសម្បយុត្តិកៈ ។

អាសវិសម្បយុត្តទុកុសលន្តិកៈ

បដិច្ចវិវា

[១១៣០] កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ ខ្លឹម-
កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ រើចត្តក្សេត្តិ ប្រាសហេតុប្បដូរយេន ។

[១១៣១] ក្នុងហេតុប្បដូរយេន មានពីរ ១ ក្នុងការប្រឡងប្បដូរយេន
មានពីរ ១ ក្នុងអវិគតប្បដូរយេន មានពីរ ១ ។

សហជាតកំរើម បញ្ញាកំរើម សត្វត្ថ ឯតំ ។

អនុសាសន្ត្រាណ អនុសាសន្តតំ បទ តី ។

(១១៧២) អាសវសម្បយុត្តំ អនុសាសនំ ធម្មំ ប.

ជិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ អនុសាសនា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។ អាសវិយ្យយុត្តំ អនុសាសនំ

ធម្មំ បជិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ អនុសាសនា ធម្មា

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

(១១៧៣) ហេតុយា បញ្ច អាម្មាលា បញ្ច

មរិកាត បញ្ច ។

សហជាតកំរើម សម្បយុត្តកំរើម សត្វត្ថ បញ្ច ។

(១១៧៤) ធម្មាតុយា ឯតំ ធម្មាបទិយា បញ្ច

ធម្មាតុយា បញ្ច ។ បេ ។ ធម្មាតុ តីណិ ធម្មាតុ

បញ្ច ធម្មយុត្ត បញ្ច ។ បេ ។

បញ្ញាវិវា

(១១៧៥) អាសវសម្បយុត្តោ អនុសាសនា ធម្មា

អាសវសម្បយុត្តស្ស អនុសាសន្ស ធម្មស្ស ហេតុប្ប

ដ្ឋយេន បដ្ឋយេន តីណិ ។ អាសវិយ្យយុត្តោ អនុ

សាសនា ធម្មា អាសវសម្បយុត្តស្ស អនុសាសន្ស

ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយេន ។

ក្នុងសហជាតកំរើម ក្នុងបញ្ញាកំរើម ក្នុងបច្ច័យចំណីអស់ សុទ្ធិនមាន

ពិរៈ ១ ។ ការកំណត់នៃកុសលភូមិ ២អនុសាសន្ត្រា គឺដូចម្តេច ។

(១១៧៦) អនុសាសនមិ ប្រកបដោយភាសវៈ ពេស្រ័យ ខ្ញុំអនុ

សាសនមិ ប្រកបដោយភាសវៈ រើបេតិកភ័យ្យនិ ព្រោងហេតុប្បដ្ឋយ មាន

ពិរៈ ៣ ។ អនុសាសនមិ ប្រកបដោយភាសវៈ ពេស្រ័យ ខ្ញុំអនុសា

នមិ ដែលប្រាសចាកភាសា រើបេតិកភ័យ្យនិ ព្រោងហេតុប្បដ្ឋយ ។

(១១៧៧) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានពិរៈ ៥ ក្នុងការម្សាបប្បដ្ឋយ

មានពិរៈ ៥ ក្នុងវិវាប្បដ្ឋយ មានពិរៈ ៥ ។

ក្នុងសហជាតកំរើម ក្នុងសម្បយុត្តកំរើម ក្នុងបច្ច័យចំណីអស់

សុទ្ធិនមានពិរៈ ៥ ។

(១១៧៨) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានពិរៈ ៦ ក្នុងអតិប្បដ្ឋយ

មានពិរៈ ៥ ក្នុងបុរោហិតប្បដ្ឋយ មានពិរៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងអតិប្បដ្ឋយ

មានពិរៈ ១០ ក្នុងវិវាប្បដ្ឋយ មានពិរៈ ៥ ក្នុងវិវាប្បដ្ឋយ មាន

ពិរៈ ៥ ។ បេ ។

បញ្ញាវិវា

(១១៧៩) អនុសាសនមិ ប្រកបដោយភាសវៈ ពេស្រ័យ នៃ

អនុសាសនមិ ប្រកបដោយភាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានពិរៈ ៣ ។

អនុសាសនមិ ប្រាសចាកភាសា ពេស្រ័យ នៃអនុសាសនមិ ប្រកប

ដោយភាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៧៦] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ នវ អវិ-

កតេ បញ្ច ។

យថា កុសលិត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
មន្មិ បច្ចុជ្ជយមិ អនុលោមប្បច្ចុជ្ជយមិ បច្ចុ-
ជ្ជយានុលោមមិ តណិកំ វិវ តណោតនំ ។

បដិច្ចវិហា

[១១៧៧] វាសវិច្ឆយុត្តំ អក្កតតោ ធម្មំ បដិច្ច
វាសវិច្ឆយុត្តោ អក្កតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[១១៧៨] ហេតុយា វិកំ វាស្សណេ វិកំ អវិ-
កតេ វិកំ ។

[១១៧៩] ធម្មោតុយា វិកំ នវារម្មណេ វិកំ
ធម្មជីវតិយា វិកំ ។

សហជាតវិកំ សម្បយុត្តវិកំ សត្វត្ថ វិកំ ។

បញ្ញាវិហា

[១១៨០] វាសវិច្ឆយុត្តោ អក្កតតោ ធម្មោ
វាសវិច្ឆយុត្តស្ស អក្កតតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ ។

[១១៨១] កុដិហេតុប្បច្ច័យ មានវាៈ ៥ កុដិការម្មណប្បច្ច័យ

មានវាៈ ៥ កុដិអវិកតប្បច្ច័យ មានវាៈ ៥ ។

អនុលោមត្ថំ បច្ចុជ្ជយត្ថំ អនុលោមប្បច្ចុជ្ជយត្ថំ បច្ចុជ្ជយនុ-

លោមត្ថំ វិបស្សនាវាៈ កុដិកុសលត្ថិកៈ វេលាលោកយោយ

យ៉ាណា (កុដិវាសវិសម្បយុត្តទុក្ខសល្លិកៈ) បណ្ឌិត

អច្ច័យំ យ៉ាងៈទានវេន ។

បដិច្ចវិហា

[១១៨២] អក្កតតតមិ ប្រាសចាកអាសវៈ គាប្រ័យ នូវអក្ក-
តតមិ ប្រាសចាកអាសវៈ ទើបតើតាច្បឹង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៨៣] កុដិហេតុប្បច្ច័យ មានវាៈ ១ កុដិការម្មណប្បច្ច័យ

មានវាៈ ១ កុដិអវិកតប្បច្ច័យ មានវាៈ ១ ។

[១១៨៤] កុដិហេតុប្បច្ច័យ មានវាៈ ១ កុដិការម្មណប្បច្ច័យ

មានវាៈ ១ កុដិអវិកតប្បច្ច័យ មានវាៈ ១ ។

កុដិសហជាតវាៈត្ថំ កុដិសម្បយុត្តវាៈត្ថំ កុដិបច្ច័យវិកំអាស

សុទ្ធវិកមានវាៈ ១ ។

បញ្ញាវិហា

[១១៨៥] អក្កតតតមិ ប្រាសចាកអាសវៈ ជាច្ច័យ នូវអក្ក-
តតមិ ប្រាសចាកអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៨០] ហេតុយា ឯកំ រាជ្ជេណ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

យស ឥន្ទ វេសន្តិកេ បញ្ញាភវស្ស អនុលោ-
មម្យំ បច្ចុទ្ទិយម្យំ អនុលោមច្បង្គិយម្យំ បច្ចុ-
ទ្ទិយា អនុលោមម្យំ កណ៌តំ ឯកំ គណោតម្យំ ។

អាសវេស្សយុទ្ធកុសលត្ថិតំ ធម្មំ ។

អាសវេស្សវិទុកកុសលត្ថិត

បដិច្ចវិវា

[១១៨២] សាសវត្ថេវ តោ ធម្មាសវេ ឥន្ទសលំ ធម្មំ
បដិច្ច សាសវត្ថេវ តោ ធម្មាសវេ ឥន្ទសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុធម្មទូយា ។

[១១៨៣] ហេតុយា ឯកំ រាជ្ជេណ ឯកំ
អវិកតេ ឯកំ ។

សមាជាតកថេ បញ្ញាកថេ សន្ធនុ ឯកំ ។

បដិច្ចវិវា

[១១៨៤] រាសវត្ថេវ សាសវត្ថុ អនុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច រាសវត្ថេវ សាសវត្ថេ អនុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុធម្មទូយា តិណំ ។

[១១៨១] ភ្នំវេហកុប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ភ្នំវេហកុប្បច្ច័យ

មានព្រះ ១ ភ្នំវេហកុប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ។

អនុលោមត្ថិ បច្ចុទ្ទិយត្ថិ អនុលោមច្បង្គិយត្ថិ បច្ចុទ្ទិយា ខុណបត្តិ
វេសន្តិកា ភ្នំកុសលត្ថិតៈ ដែលលោកកថាហើយ លើនិណា (ក្នុង
ភាសាសម្បយុទ្ធកុសលត្ថិតៈ) បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ធម្មំ អាសវេស្សយុទ្ធកុសលត្ថិតៈ ។

អាសវេស្សវិទុកកុសលត្ថិតៈ

បដិច្ចវិវា

[១១៨២] កុសលធម៌ ប្រកបដោយភាសាវៈនៃមិនមែនជាភាសាវៈ
អាស្រ័យ ខ្លះកុសលធម៌ ប្រកបដោយភាសាវៈនៃមិនមែនជាភាសាវៈ រើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៨៣] ភ្នំវេហកុប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ភ្នំវេហកុប្បច្ច័យ
មានព្រះ ១ ភ្នំវេហកុប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ។

ភ្នំសហជាតកថេត្ថិ ភ្នំបញ្ញាកថេត្ថិ ភ្នំបច្ចុទ្ទិយតាំងអស់ សុទ្ធ
តែមានព្រះ ១ ។

បដិច្ចវិវា

[១១៨៤] អកុសលធម៌ ជាភាសាវៈ តាំងប្រកបដោយ
ភាសាវៈ អាស្រ័យ ខ្លះអកុសលធម៌ ជាភាសាវៈ តាំងប្រកបដោយ
ភាសាវៈ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ។

បញ្ញត្តិទី៣

(១១៨៩) អាសនៈនៃសភាសាលា អនុសាសន៍
និង អាសនៈស្នងតម្លៃសាសនៈស្នងតម្លៃ អនុសាសន៍
និងស្នងតម្លៃ ហេតុប្បដូច្នេះនេះ បង្កើន ។

(១១៩០) ហេតុប្បដូច្នេះ សភាសាលា នៃ អង្គ
បង្កើន នៃ អង្គបង្កើន នៃ ។

(១១៩១) អាសនៈនៃសភាសាលា អនុសាសន៍
និង អាសនៈស្នងតម្លៃសាសនៈស្នងតម្លៃ អនុសាសន៍ អា-
នុសាសន៍ប្រដូច្នេះនេះ បង្កើន សហគមន៍ប្រដូច្នេះនេះ បង្កើ-
នយោ ឧបទ្វីបប្រដូច្នេះនេះ បង្កើន ។

(១១៩២) នៃហេតុប្បដូច្នេះ នៃអាសនៈសាលា នៃ ។

(១១៩៣) ហេតុប្បដូច្នេះ នៃអាសនៈសាលា សភា ។

(១១៩៤) នៃហេតុប្បដូច្នេះ នៃអាសនៈសាលា នៃ ។

យោ កុសលភ័ក្ត្រ បញ្ញត្តិស្នងតម្លៃ អនុសាសន៍
មធ្យម បង្កើនមធ្យម អនុសាសន៍ប្រដូច្នេះនេះមធ្យម បង្កើ-
នយោ អនុសាសន៍ ក្នុងភាគ ៧ ក្រណាត់ ។

បញ្ញត្តិទី៤

(១១៩៥) អនុសាសន៍ នៃអាសនៈនៃសភាសាលាសាលា នៃ
បង្កើន នៃអនុសាសន៍ នៃអាសនៈនៃសភាសាលាសាលា នៃ
ហេតុប្បដូច្នេះ ។

(១១៩៦) ក្នុងហេតុប្បដូច្នេះ ហេតុប្បដូច្នេះ ក្នុងអាសនៈប្រដូច្នេះ នៃ
ក្នុង ក្នុងអង្គបង្កើនប្រដូច្នេះ ក្នុងក្របខណ្ឌប្រដូច្នេះ ក្នុងក្របខណ្ឌ ។

(១១៩៧) អនុសាសន៍ នៃអាសនៈនៃសភាសាលាសាលា នៃ
បង្កើន នៃអនុសាសន៍ នៃអាសនៈនៃសភាសាលាសាលា នៃ
អាសនៈប្រដូច្នេះ នៃបង្កើន នៃសហគមន៍ប្រដូច្នេះ នៃបង្កើន នៃ
ឧបទ្វីបប្រដូច្នេះ ។

(១១៩៨) ក្នុងហេតុប្បដូច្នេះ ហេតុប្បដូច្នេះ ក្នុងអាសនៈប្រដូច្នេះ
ហេតុប្បដូច្នេះ ។

(១១៩៩) ក្នុងអាសនៈប្រដូច្នេះ ហេតុប្បដូច្នេះ ក្នុងអាសនៈប្រដូច្នេះ ។

(១២០០) ក្នុងអាសនៈប្រដូច្នេះ ហេតុប្បដូច្នេះ ក្នុងអាសនៈប្រដូច្នេះ ។

អនុសាសន៍ បង្កើនមធ្យម អនុសាសន៍ប្រដូច្នេះនេះ បង្កើនមធ្យម
ហេតុប្បដូច្នេះ នៃបញ្ញត្តិក្នុង ក្នុងកុសលភ័ក្ត្រ នៃសាលាភាគបង្កើន
យ៉ាងណា (ក្នុងភាសាសាសន៍ក្នុងកុសលភ័ក្ត្រ) បង្កើន អង្គ
ក្នុង យ៉ាងណាដែរ ។

បដិច្ចវិវា

(១១៩២) អាសវិភោគវិវាចអាសវិ អត្ថកតំ
ធម្មំ បដិច្ច អាសវិភោគវិវាចអាសវិ អត្ថកត-
តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(១១៩៣) ហេតុយា ឯតំ ភាវន្តរណ ឯតំ អ-
វិគតេ ឯតំ ។

សហជាតតំវេមិ បត្តាភារេមិ សត្វត្ថ ឯតំ ។

អាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុកុសលន្តិក៍ ធម្មំ ។

អាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុកុសលន្តិក៍

បដិច្ចវិវា

(១១៩៤) អាសវិភោគវិវាចអាសវិសម្បយុត្តត្ថ អត្ថ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវិភោគវិវាចអាសវិសម្បយុត្តត្ថ
អត្ថសលំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
អាសវិសម្បយុត្តត្ថភោគវិវាចអាសវិ អត្ថសលំ ធម្មំ
បដិច្ច អាសវិសម្បយុត្តត្ថភោគវិវាចអាសវិ អត្ថស-
លំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អា-
សវិភោគវិវាចអាសវិសម្បយុត្តត្ថ អត្ថសលំ អាសវិ-
សម្បយុត្តត្ថភោគវិវាចអាសវិ អត្ថសលំ ធម្មំ បដិច្ច
អាសវិភោគវិវាចអាសវិសម្បយុត្តត្ថ អត្ថសលំ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

បដិច្ចវិវា

(១១៩៥) អត្ថកតតមិ ប្រកបដោយអាសវិភោគវិវាចអាសវិ
អាស្រ័យ ឧត្តរតតតមិ ប្រកបដោយអាសវិភោគវិវាចអាសវិ វេច
ភិក្ខុវិទី ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(១១៩៦) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវិវាច ១ ក្នុងអាស្រ័យប្បច្ចយ មាន
វិវាច ១ ក្នុងអត្ថកតតមិ មានវិវាច ១ ។

ក្នុងសហជាតតំវេមិ ក្នុងបត្តាភារេមិ ក្នុងសត្វត្ថ ក្នុង
អាសវិភោគវិវាច ១ ។

ឯតំ អាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុកុសលន្តិក៍ ។

អាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុកុសលន្តិក៍

បដិច្ចវិវា

(១១៩៧) អត្ថសលតមិ ជាអាសវិភោគវិវាចអាសវិ អា-
ស្រ័យ ឧត្តរតតតមិ ជាអាសវិភោគវិវាចអាសវិ វេចភិក្ខុ
វិទី ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវិវាច ១ ។ អត្ថសលតមិ ប្រកបដោយ
អាសវិភោគវិវាចអាសវិ អាស្រ័យ ឧត្តរតតតមិ ប្រកបដោយ
អាសវិភោគវិវាចអាសវិ វេចភិក្ខុវិទី ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មាន
វិវាច ១ ។ អត្ថសលតមិ ជាអាសវិភោគវិវាចអាសវិ អាស្រ័យ
ឧត្តរតតតមិ ជាអាសវិភោគវិវាចអាសវិ វេចភិក្ខុវិទី ព្រោះ
ហេតុប្បច្ចយ មានវិវាច ១ ។

អភិធម្មបិដក អនុសាសនបិដក

[១១៩៧] ហេតុយា នវ អានុសាសនា នវ អវិ-

តតេ នវ ។

[១១៩៨] អាសវាញវ អាសវាសម្បយុត្តុញ អត្យ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវាទេវ អាសវាសម្បយុត្តោច
អត្យសលោ នម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ នអនិបត្តិយ្យច្ចយោ ។

[១១៩៩] នអនិបត្តិយា នវ នបុរោហិតេ នវ
នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសវាទេ នវ នតម្កេ តំណី
នវិហិតេ នវ នវិប្បយុត្តេ នវ ។

សហជាតវិរមិ សម្បយុត្តវិរមិ សត្វត្ថ នវ ។

បញ្ញាវិវា

[១២០០] អាសវាទេវ អាសវាសម្បយុត្តោច អ-
ត្យសលោ នម្មោ អាសវាស្សទេវ អាសវាសម្បយុត្តស្ស
ច អត្យសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ឆាយា ។

[១២០១] ហេតុយា ចត្តារិ អានុសាសនា នវ
អនិបត្តិយា នវ អវិតតេ នវ ។

[១២០២] នហេតុយា នវ នអានុសាសនា នវ ។

អភិធម្មបិដក អនុសាសនបិដក

[១១៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអានុសាសនប្បដ្ឋយ
មានព័រៈ ៧ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ។

[១១៩៨] អត្យសលធម៌ ជាអាសវៈចាំប្រកបដោយអាសវៈ កេ-
ស្រ័យ នូវអត្យសលធម៌ ជាអាសវៈចាំប្រកបដោយអាសវៈ ទើបតែង
ឡើង ព្រោះនកចិត្តប្បដ្ឋយ ។

[១១៩៩] ក្នុងនកចិត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនបុរោហិតប្បដ្ឋយ
មានព័រៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនអាសវាទប្បដ្ឋយ
មានព័រៈ ៧ ក្នុងនតម្កប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនវិហិតប្បដ្ឋយ មាន
ព័រៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ។

ក្នុងសហជាតព័រៈក្តី ក្នុងសម្បយុត្តព័រៈក្តី ក្នុងបច្ឆាជាតព័រៈក្តី
សុខតែមានព័រៈ ៧ ។

បញ្ញាវិវា

[១២០០] អត្យសលធម៌ ជាអាសវៈចាំប្រកបដោយអាសវៈ ជា
ប្បដ្ឋយ នូវអត្យសលធម៌ ជាអាសវៈចាំប្រកបដោយអាសវៈ ដោយ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២០១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៦ ក្នុងអានុសាសនប្បដ្ឋយ មាន
ព័រៈ ៧ ក្នុងអនិបត្តិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ។

[១២០២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនអានុសាសនប្បដ្ឋយ
មានព័រៈ ៧ ។

[១២០៣] ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មាប្បដ្ឋយា ចត្តាភិ ។

[១២០៤] ធម្មាប្បដ្ឋយា ករុណា ធម្មា ។

យេវា តុស្ថលត្ថិតេ បញ្ញាភវស្ស អនុលោ-

មម្បិ បច្ចុទ្ទយម្បិ អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយម្បិ បច្ចុ-

ទ្ទិយាទុលាមម្បិ កាលានំ វេ កាលាភវំ ។

អាសវិប្បយុត្តសាសវទុកកុសលត្ថិត៖ ធម្មា ។

អាសវិប្បយុត្តសាសវទុកកុសលត្ថិត៖

បដិច្ចវារោ

[១២០៥] អាសវិប្បយុត្តសាសវ តុសលំ ធម្មំ

បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តសាសវា តុសលោ ធម្មោ

ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អាសវិប្បយុត្តសាសវ

តុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តសាសវា តុ-

សលោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១២០៦] ហេតុយា ទ្វេ ករុណា ទ្វេ អវិ-

តតេ ទ្វេ ។

សមាធាតវាភេយំ បញ្ញាភវាភេយំ វិជ្ជាបេតព្វា ។

[១២០៧] ភូតិការម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២០៨] ភូតិការម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អនុលោមត្ថិ បច្ចុទ្ទយៈត្ថិ អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយៈត្ថិ បច្ចុទ្ទយាទុ-

លោមត្ថិ ខេត្តភាវៈ ភូតិកុសលត្ថិតៈ ដែលលោភវេហ្មិយ

យិនិណ (ភូតិកុសលត្ថិតៈ) បណ្ឌិត គប្ប

រាប់ យោគីនាវេរ ។

ធម៌ អាសវិប្បយុត្តសាសវទុកកុសលត្ថិត៖ ។

អាសវិប្បយុត្តសាសវទុកកុសលត្ថិត៖

បដិច្ចវារៈ

[១២០៩] កុសលធម៌ ដែលត្រាសចាកអាសវៈតែប្រគល់ដោយ

អាសវៈ គាស្រ័យ ខ្ញុំកុសលធម៌ ត្រាសចាកអាសវៈតែប្រគល់ដោយ

កាលៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ ដែល

ត្រាសចាកអាសវៈរាំងមិនមានអាសវៈ គាស្រ័យ ខ្ញុំកុសលធម៌ ដែល

ត្រាសចាកអាសវៈរាំងមិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-

តុប្បដ្ឋយ ។

[១២១០] ភូតិការម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ភូតិការម្មណប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ៦ ភូតិការម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវាភេយំ បញ្ញាភវាភេយំ បណ្ឌិត គប្បធ្វើឱ្យដឹងស្តីផងដែរ ។

បដិច្ចវិវា

[១២០៧] អាសវិប្បយុត្តំ សាសវំ អត្យានតំ
 ធម្មំ បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តំ សាសវំ អត្យានតំ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អាសវិប្បយុត្តំ អា-
 សាសវំ អត្យានតំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តំ អា-
 សាសវំ អត្យានតំ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អាសវិប្បយុត្តំ អាសាសវំ អត្យានតំ ធម្មំ បដិច្ច អា-
 សវិប្បយុត្តំ សាសវំ អត្យានតំ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈ-
 តិ ហេតុប្បដ្ឋយា អាសវិប្បយុត្តំ អាសាសវំ អត្យានតំ
 ធម្មំ បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តំ សាសវំ អត្យានតំ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អាសវិប្បយុត្តំ សាសវំ
 អត្យានតំ អាសវិប្បយុត្តំ អាសាសវំ អត្យានតំ
 ធម្មំ បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តំ សាសវំ អត្យានតំ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១២០៨] ហេតុយា បញ្ច អាម្មលោ វេទ អ-
 ជិបតិយា បញ្ច តាម្ម បញ្ច វិចារតោ បញ្ច អវិ-
 កតោ បញ្ច ។

បដិច្ចវិវា

[១២០៩] អត្យានតំ ដែលប្រាសចាកអាសវៈតែប្រកបដោយ
 អាសវៈ កាស្រ័យ ទូរអត្យានតំ ដែលប្រាសចាកអាសវៈតែប្រកប
 ដោយអាសវៈ ទើបតែកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ អត្យានតំ
 ដែលប្រាសចាកអាសវៈតាំងមុនមានអាសវៈ កាស្រ័យ ទូរអត្យានតំ
 ដែលប្រាសចាកអាសវៈតាំងមុនមានអាសវៈ ទើបតែកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយា អត្យានតំ ដែលប្រាសចាកអាសវៈតែប្រកបដោយអាសវៈ
 កាស្រ័យ ទូរអត្យានតំ ដែលប្រាសចាកអាសវៈតាំងមុនមានអាសវៈ
 ទើបតែកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា អត្យានតំ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
 តែប្រកបដោយអាសវៈក្តី អត្យានតំ ដែលប្រាសចាកអាសវៈតាំង
 មុនមានអាសវៈក្តី កាស្រ័យ ទូរអត្យានតំ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
 តាំងមុនមានអាសវៈ ទើបតែកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ អត្យា-
 នតំ ដែលប្រាសចាកអាសវៈតែប្រកបដោយអាសវៈ កាស្រ័យ ទូរ
 អត្យានតំ ដែលប្រាសចាកអាសវៈតែប្រកបដោយអាសវៈផង ទូរ
 អត្យានតំ ដែលប្រាសចាកអាសវៈតាំងមុនមានអាសវៈផង ទើប
 តែកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១២១០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ៥ ក្នុងការប្រដាប់ប្បដ្ឋយា មាន
 វារៈ៦ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា មានវារៈ៥ ក្នុងកុម្មប្បដ្ឋយា មានវារៈ៥ ក្នុង
 វិបាកប្បដ្ឋយា មានវារៈ៥ ក្នុងអវិភង្គប្បដ្ឋយា មានវារៈ៥ ។

[១២០៩] កាសវិប្បយុត្តសាសនំ អត្យានុគោ ធម្ម
បដិច្ច កាសវិប្បយុត្តសាសនំ អត្យានុគោ ធម្ម
ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោតុប្បជ្ជយា ។

[១២១០] ធម្មោតុប្បជ្ជយា ឯកំ ធម្មោតុប្បជ្ជយា តិលំ
ធម្មបដិច្ចយា ទ្វេ ធម្មោតុប្បជ្ជយា តិលំ ។

សហគតវារេមិ ចច្ចយវារេមិ និស្សយវា-
រេមិ សំសង្កវារេមិ សម្មយុត្តវារេមិ បដិច្ច-
វារេសនិសា វិជ្ជាវេតថា ។

ប្រញាវិរោ

[១២១១] កាសវិប្បយុត្តសាសនំ អត្យានុគោ
ធម្មោ កាសវិប្បយុត្តស្ស សាសនស្ស អត្យានុគោ
ធម្មស្ស ហេតុប្បជ្ជយេន បច្ចយោ ។ កាសវិប្ប-
យុត្តសាសនំ អត្យានុគោ ធម្មោ កាសវិប្បយុ-
ត្តស្ស កាសវិប្បយុត្តស្ស អត្យានុគោ ធម្មស្ស ហេតុប្ប-
ជ្ជយេន បច្ចយោ កាសវិប្បយុត្តសាសនំ អត្យា-
នុគោ ធម្មោ កាសវិប្បយុត្តស្ស សាសនស្ស អត្យា-
នុគោ ធម្មស្ស ហេតុប្បជ្ជយេន បច្ចយោ

[១២១២] អត្យានុគោ ដែលប្រាសចាកកាសវិប្បយុត្តសាសនំ
កាសវិប្បយុត្តសាសនំ អត្យានុគោ ដែលប្រាសចាកកាសវិប្បយុត្តសាសនំ
ដោយកាសវិប្បយុត្តសាសនំ អត្យានុគោ ដែលប្រាសចាកកាសវិប្បយុត្តសាសនំ

[១២១៣] កាសវិប្បយុត្តសាសនំ ធម្មោ ធម្មោ កាសវិប្បយុត្តសាសនំ
កាសវិប្បយុត្តសាសនំ ធម្មោ ធម្មោ កាសវិប្បយុត្តសាសនំ ធម្មោ ធម្មោ
កាសវិប្បយុត្តសាសនំ ធម្មោ ធម្មោ កាសវិប្បយុត្តសាសនំ ធម្មោ ធម្មោ

សហគតវារេមិ ចច្ចយវារេមិ និស្សយវា-
រេមិ សំសង្កវារេមិ សម្មយុត្តវារេមិ បដិច្ច-
វារេសនិសា វិជ្ជាវេតថា ។

ប្រញាវិរោ

[១២១៤] អត្យានុគោ ដែលប្រាសចាកកាសវិប្បយុត្តសាសនំ
កាសវិប្បយុត្តសាសនំ អត្យានុគោ ដែលប្រាសចាកកាសវិប្បយុត្តសាសនំ
ដោយកាសវិប្បយុត្តសាសនំ អត្យានុគោ ដែលប្រាសចាកកាសវិប្បយុត្តសាសនំ
កាសវិប្បយុត្តសាសនំ អត្យានុគោ ដែលប្រាសចាកកាសវិប្បយុត្តសាសនំ
កាសវិប្បយុត្តសាសនំ អត្យានុគោ ដែលប្រាសចាកកាសវិប្បយុត្តសាសនំ
កាសវិប្បយុត្តសាសនំ អត្យានុគោ ដែលប្រាសចាកកាសវិប្បយុត្តសាសនំ

អាសវវិប្បយុត្តោ អនាសវេ អន្យាគរោ ធម្មោ វេស.
 វិប្បយុត្តស្ស អាសវស្ស អន្យាគរោ ធម្មោ វេស.
 វិប្បយុត្តស្ស អនាសវស្ស អន្យាគរោ ធម្មោ វេស.
 ហេតុច្បងយេ បច្ចយេ ។

[១២១២] អាសវវិប្បយុត្តោ សាមវេ អន្យាគរោ
 ធម្មោ វេសវិប្បយុត្តស្ស អាសវស្ស អន្យាគរោ
 ធម្មស្ស វេសវិប្បយុត្តស្ស អនាសវស្ស អន្យាគរោ ធម្មស្ស វេស.
 អាសវវិប្បយុត្តោ អនាសវេ អន្យាគរោ ធម្មោ អាសវវិប្បយុត្តស្ស
 អាសវស្ស អន្យាគរោ ធម្មស្ស វេស.
 វេសវិប្បយុត្តស្ស អនាសវស្ស អន្យាគរោ ធម្មស្ស វេស.
 ហេតុច្បងយេ បច្ចយេ ។

[១២១៣] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ តិណិ
 អធិបតីយេ ចត្តារិ អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ
 សមាជាតេ ចត្តារិ វត្តាមន្តោ វេ វិស្សយេ សត្ត
 ឧបវិស្សយេ ចត្តារិ បុរាណេ វេ វាសេវេ វេ វេ
 តេ ចត្តារិ វិហារេ ចត្តារិ អារាមេ ចត្តារិ អវិ
 តាត សត្ត ។

អន្យាគរោ វេសវិប្បយុត្តស្ស អាសវស្ស អន្យាគរោ ធម្មស្ស វេស.
 វេសវិប្បយុត្តស្ស អាសវស្ស អន្យាគរោ ធម្មស្ស វេស.
 វេសវិប្បយុត្តស្ស អនាសវស្ស អន្យាគរោ ធម្មស្ស វេស.
 ហេតុច្បងយេ បច្ចយេ ។

[១២១៤] អន្យាគរោ វេសវិប្បយុត្តស្ស អាសវស្ស អន្យាគរោ
 ធម្មស្ស វេសវិប្បយុត្តស្ស អាសវស្ស អន្យាគរោ ធម្មស្ស វេស.
 វេសវិប្បយុត្តស្ស អាសវស្ស អន្យាគរោ ធម្មស្ស វេស.
 វេសវិប្បយុត្តស្ស អនាសវស្ស អន្យាគរោ ធម្មស្ស វេស.
 ហេតុច្បងយេ បច្ចយេ ។

[១២១៥] ក្នុងហេតុច្បងយេ មានៈ ៤ ក្នុងអារម្មណច្បងយេ
 មានៈ ៣ ក្នុងអធិបតីច្បងយេ មានៈ ៤ ក្នុងអនន្តរច្បងយេ មានៈ ៤
 ក្នុងសមនន្តរច្បងយេ មានៈ ៤ ក្នុងសមាជាតច្បងយេ មានៈ ៤
 ក្នុងវត្តាមន្តច្បងយេ មានៈ ៤ ក្នុងវិស្សយច្បងយេ មានៈ ៤
 ក្នុងឧបវិស្សយច្បងយេ មានៈ ៤ ក្នុងបុរាណច្បងយេ មានៈ ៤
 ក្នុងវាសេវច្បងយេ មានៈ ៤ ក្នុងវិហារច្បងយេ មានៈ ៤
 ក្នុងអារាមច្បងយេ មានៈ ៤ ក្នុងអវិ
 តាតច្បងយេ មានៈ ៤ ក្នុងសត្តច្បងយេ មានៈ ៤ ក្នុង
 ហេតុច្បងយេ មានៈ ៤ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋានសូ ទូទសមោ ភាគោ

មាតិកាបដ្ឋាន

មាតិកា

អង្កេ

អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ហេតុទុកកុសលត្ថិតៈ	១
ហេតុទុកវេទនាត្ថិតៈ	២១
ហេតុទុកវិបាកត្ថិតៈ	៣៨
ហេតុទុកឧបាទិដ្ឋត្ថិតៈ	៥៣
ហេតុទុកសង្ខារត្ថិតៈ	៧០
ហេតុទុកវេទនាត្ថិតៈ	៨៣
ហេតុទុកបិដកត្ថិតៈ	៩២
ហេតុទុកទស្សនត្ថិតៈ	១០៣
ហេតុទុកទស្សនេនបរាគព្វហេតុកត្ថិតៈ	១១៣
ហេតុទុកអាចារ្យនាមត្ថិតៈ	១២១
ហេតុទុកសេតុត្ថិតៈ	១៣១
ហេតុទុកបរិត្តត្ថិតៈ	១៤២
ហេតុទុកបរិត្តាម្មណត្ថិតៈ	១៥១

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន ទូទសមភាគ

សន្តិកប្រាបមាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ហេតុទុកកុសលត្ថិតៈ	១
ហេតុទុកវេទនាត្ថិតៈ	២១
ហេតុទុកវិបាកត្ថិតៈ	៣៨
ហេតុទុកឧបាទិដ្ឋត្ថិតៈ	៥៣
ហេតុទុកសង្ខារត្ថិតៈ	៧០
ហេតុទុកវេទនាត្ថិតៈ	៨៣
ហេតុទុកបិដកត្ថិតៈ	៩២
ហេតុទុកទស្សនត្ថិតៈ	១០៣
ហេតុទុកទស្សនេនបរាគព្វហេតុកត្ថិតៈ	១១៣
ហេតុទុកអាចារ្យនាមត្ថិតៈ	១២១
ហេតុទុកសេតុត្ថិតៈ	១៣១
ហេតុទុកបរិត្តត្ថិតៈ	១៤២
ហេតុទុកបរិត្តាម្មណត្ថិតៈ	១៥១

មាតិកាបន្តាន

មាតិកា	អង្កេត
ហេតុទុកហេតុភ័ក្ត្រ	១៦៦
ហេតុទុកមិច្ឆតភ័ក្ត្រ	១៧០
ហេតុទុកមគ្គារម្មណភ័ក្ត្រ	១៧៩
ហេតុទុកឧប្បន្នភ័ក្ត្រ	១៨៨
ហេតុទុកអតីតភ័ក្ត្រ	១៩០
ហេតុទុកអតីតារម្មណភ័ក្ត្រ	១៩២
ហេតុទុកអវ្យាក្ខណភ័ក្ត្រ	២០៣
ហេតុទុកអវ្យាក្ខណារម្មណភ័ក្ត្រ	២១០
ហេតុទុកសន្តិសម្បទសម្បជ័យភ័ក្ត្រ	២១៨
សហេតុទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២២០
ហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៣១
ហេតុសហេតុទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៣៩
ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៤៦
ឧហេតុសហេតុទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៥២
សម្បជ័យទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៥៧
សន្តិទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៦០
សន្តិសម្បទទុកកុសលភ័ក្ត្រ	„

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
ហេតុទុកហេតុភ័ក្ត្រ	១៦៦
ហេតុទុកមិច្ឆតភ័ក្ត្រ	១៧០
ហេតុទុកមគ្គារម្មណភ័ក្ត្រ	១៧៩
ហេតុទុកឧប្បន្នភ័ក្ត្រ	១៨៨
ហេតុទុកអតីតភ័ក្ត្រ	១៩០
ហេតុទុកអតីតារម្មណភ័ក្ត្រ	១៩២
ហេតុទុកអវ្យាក្ខណភ័ក្ត្រ	២០៣
ហេតុទុកអវ្យាក្ខណារម្មណភ័ក្ត្រ	២១០
ហេតុទុកសន្តិសម្បទសម្បជ័យភ័ក្ត្រ	២១៨
សហេតុទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២២០
ហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៣១
ហេតុសហេតុទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៣៩
ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៤៦
ឧហេតុសហេតុទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៥២
សម្បជ័យទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៥៧
សន្តិទុកកុសលភ័ក្ត្រ	២៦០
សន្តិសម្បទទុកកុសលភ័ក្ត្រ	„

មាតិកាបញ្ញត្តិ

មាតិកា	អង្គ
អប្បវេណីយទុកកុសលភ្នំគំ	២៦៣
ប្រឹទ្ធសកុសលភ្នំគំ	២៦៦
រោគវិនិច្ឆ័យទុកកុសលភ្នំគំ	២៧០
គេនចិនិញ្ញាយទុកកុសលភ្នំគំ	២៧៤
ភាសវិកុសលភ្នំគំ	២៧៦
សាសវិទុកកុសលភ្នំគំ	២៧៨
ភាសវិសម្បយុត្តទុកកុសលភ្នំគំ	២៨១
ភាសវិសាសវិទុកកុសលភ្នំគំ	២៨៤
ភាសវិភាសវិសម្បយុត្តទុកកុសលភ្នំគំ	២៨៧
ភាសវិវិជ្ជយុត្តសាសវិទុកកុសលភ្នំគំ	២៨៩

លទ្ធិកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

អប្បវេណីយទុកកុសលភ្នំគំ	២៦៣
ប្រឹទ្ធសកុសលភ្នំគំ	២៦៦
រោគវិនិច្ឆ័យទុកកុសលភ្នំគំ	២៧០
គេនចិនិញ្ញាយទុកកុសលភ្នំគំ	២៧៤
ភាសវិទុកកុសលភ្នំគំ	២៧៦
សាសវិទុកកុសលភ្នំគំ	២៧៨
ភាសវិសម្បយុត្តទុកកុសលភ្នំគំ	២៨១
ភាសវិសាសវិទុកកុសលភ្នំគំ	២៨៤
ភាសវិភាសវិសម្បយុត្តទុកកុសលភ្នំគំ	២៨៧
ភាសវិវិជ្ជយុត្តសាសវិទុកកុសលភ្នំគំ	២៨៩

វិទ្យាវិទ្យុបត្តិ

វិទ្យាបាលី	អវិទ្យាបាលី	អង្កេត	វដ្តលេខាយ
វេទនាយ-	វេទនាយ-	២២	៣
កុសលត្ថិត	កុសលត្ថិត	៩៩	៤
ហេតុទុក្ខសេចក្តីក្តី	ហេតុទុក្ខសេចក្តីក្តី	១៣៩	១
បច្ចុទ្ទយម្យ	បច្ចុទ្ទយម្យ	១៦៩	១៥
អារាមវិទ	អារាមវិទ	២០៦	៣
បច្ចុយា	បច្ចុយា	២១៣	១១
កាតក្ខា	កាតក្ខា	២១៥	១៦
បច្ចាជាន	បច្ចាជាន	២១៩	៩
អនិច្ចស្សអប្បវិទ្យា	អនិច្ចស្សអប្បវិទ្យា	"	១២
កុសល្យ	កុសល្យ	២២១	១៦
យា	ច្ចុយា	២២៧	៩
មគ្គ	មគ្គ	២៣០	២
អកុសលនា	អកុសល	២២២	៨
បច្ចាជាន	បច្ចាជាន	២៥៣	៨
អព្យាគ.	អព្យាគ.	"	១២
១១៨៧	១១៨៧	២៦១	៦
អកុសលស្ស	អកុសលស្ស ធម្មស្ស	២៨៦	៩

សន្តិកប្រាសាទស្រី

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មានដល់	ចានដល់	៥	១១
មិនមែនជា	ជា -	១០៦	១២
អាស្រ័យ	អាស្រ័យ	១០៩	៧
គប្បីដល់	គប្បីដល់	១៤២	១៩
សម្ប	សម្ប	១៦៧	១៥
ឈានប្បវត្តិយ	ឈានប្បវត្តិយ	១៣៩	១២
អនុលាម	អនុលាម	១៦៩	១៧
ព្រោះអារម្មណ៍ប្បវត្តិយ	ព្រោះអារម្មណ៍ប្បវត្តិយ	១៧៦	១៩
អធិបតិ	អធិបតិ	១៩៨	១២
គប្បីរាប់	គប្បីរាប់	១៩៩	១១
អនុលាម	អនុលាម	២០៦	១៦
មិនមែនជាហេតុ	មិនមែនជាហេតុ	២១៤	៧
ជាតិហិទ្ធារម្មណ៍	ជាតិហិទ្ធារម្មណ៍	២១២	១៥
ជាតិហិទ្ធារម្មណ៍	ជាតិហិទ្ធារម្មណ៍	២១៣	១៧
អនាមតាប្ប	អនាមតាប្ប	២១៥	៦
សប្បវិទ្យា	សប្បវិទ្យា	២១៦	៣

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាប់
បង្ខំយ	បង្ខំយ	២១៦	៧
គិរិយាព្យាគ្រឹក	គិរិយាព្យាគ្រឹក	"	២០
១២១	២២១	២២១	លេខទំព័រ
កុសលធម៌	កុសលធម៌	"	១៧
ពិស្តារចូរផង ។	ពិស្តារផងចុះ ។	២២៥	១០
នូវអព្យាករណ៍	នូវអព្យាករណ៍	២២៧	១២
អរហត្តកៈផង	អរហត្តកៈផង	"	១៣
ក្នុងការប្តូរឈ្មោះ	ក្នុងការប្តូរឈ្មោះ	២២៦	៧
កុសលធម៌	កុសលធម៌	២២៦	៧
ដោយរោគ	ដោយរោគ	"	១២
នរោត្តមរាជកុមារ	នរោត្តមរាជកុមារ	២២៦	២០
អព្យាក	អព្យាក	២២៧	៧
ក្នុងអំឡុងពេល	ក្នុងអំឡុងពេល	២២៧	៧
ព័ន្ធមិត្តភាពជាតិ	ព័ន្ធមិត្តភាពជាតិ	២២៧	១៥